

5 YILDIZLI TERMAL SAĞLIK VE KONAKLAMA TESİSİ ÖN FİZİBİLİTESİ

HAZIRLAYANLAR

Adnan HACİBEBEKOĞLU

Özge MADEN

Çağatay ERGİN

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ.....	14
1.1. Yatırım Konusunun Gerekçesi	15
1.2. Yatırım Konusu Hakkında Özet Bilgiler.....	16
1.2.1. Yatırım Konusunun Adı	17
1.2.2. Kuruluş Yeri	17
1.2.3. Tesis Kurulu Kapasitesi.....	17
1.2.4. Toplam Yatırım Tutarı	21
1.2.5. Öngörülen Finansman Kaynakları.....	22
1.2.6. Yatırım Süresi ve Uygulama Planı	23
1.2.7. Yatırımın Faydalı Ömrü	24
1.2.8. Tam Kapasitede İşletme Gelir ve Giderleri.....	25
1.2.9. Kapasite Kullanım Oranları (KKO)	27
1.2.10. Tam Kapasite İstihdam.....	28
1.2.11. Değerlendirme Sonuç ve Önerileri.....	30
2. HİZMETİN TANIMI.....	31
3. EKONOMİK İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	32
3.1. Sektörün Tanımı ve Yasal Çerçeve	32
3.1.1. Sektörün Tanımı	32
3.1.2. Sektörün Dünyada, Türkiye’de ve Denizli’de Durumu.....	39
3.1.3. Yasal Çerçeve (Tabi Olunan Mevzuat ve Yükümlülükler, İzin ve Ruhsatlar).....	43
3.1.4. Sektörle İlgili Uygulanan Destekler ve Teşvikler	52
3.1.5. Sektörünün Ulusal Bölgesel Planlarla İlişkisi, Ülke/Bölge Ekonomisine Katkısı /Sakıncaları ve İstihdama Katkısı.....	64

3.2.	Arz ve Talep Durumu.....	74
3.2.1.	Arz.....	74
3.2.2.	Talep.....	82
3.3.	Pazar Analizi ve Pazarlama.....	83
3.3.1.	Sektörün-Pazarın Yapısı ve Rekabet Koşulları	83
3.3.2.	Sektördeki Eğilimler ve Yeni Gelişmeler.....	87
3.3.3.	Hedef Pazar, Özellikleri ve Pazarlama Stratejisi.....	89
3.3.4.	Ürün Satış Fiyatları ve Koşulları.....	92
3.4.	Girdi Piyasasının Değerlendirilmesi (Girdi Temin Koşulları ve Girdi Fiyatları)	94
4.	KURULUŞ YERİ ANALİZİ	95
4.1.	Denizli İli Hakkında Genel Bilgi.....	95
4.2.	Denizli Dağları	96
4.3.	Denizli Ovaları	96
4.4.	Denizli İklimi	97
4.5.	Denizli Ekonomisi.....	98
4.6.	Yatırım Bölgesinin Önemi	98
5.	TEKNİK İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	107
5.1.	Projenin Tanımı.....	107
5.1.1.	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi.....	109
5.2.	Yatırım Yerine İlişkin Bilgiler ve Yatırımın Çevresel Etkileri	111
5.3.	Mevcut Teknolojiler.....	112
5.3.1.	Yeni Tedavi Teknikleri	112
5.3.2.	Yeni Makineler.....	115
5.4.	Teknoloji Seçimi ve Üretim Yöntemi	116
5.5.	Makine-Teçhizat Seçimi ve Spesifikasyonları	116

5.6.	İnşaat İşleri	123
5.7.	Organizasyon ve İnsan Kaynakları.....	132
5.8.	Tesis Kurulu Kapasitesi, Üretim Programı ve Öngörülen Kapasite Kullanım Oranları	135
5.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Uygulama Planı.....	138
5.10.	Tam Kapasitede Yıllık İşletme Gelir ve Giderleri	139
5.11.	Tam Kapasitede Yıllık İşletme Sermayesi İhtiyacı	143
5.12.	Öngörülen Doluluklara Göre Yıllar İtibariyle İşletme Gelirleri-Giderleri ve İşletme Sermayesi İhtiyacı	144
6.	MALİ İNCELEME VE DEĞERLENDİRME.....	149
6.1.	Yatırımın Finansman İhtiyacı ve Kaynakları	149
6.2.	Proforma Maliyetler	150
6.3.	Proforma Gelir ve Giderler.....	151
6.4.	Proforma Nakit Akımları	159
6.5.	Proforma Maliyet Tablosu	162
6.6.	Amortisman Hesabı.....	165
6.7.	Net Bugünkü Değer, İç Verim Oranı ve Geri Ödeme Süresi	166
6.8.	Karlılık ve Başa Baş Noktası Analizi.....	168
6.9.	Duyarlılık Analizi.....	173
7.	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	178
8.	KAYNAKÇA	180
9.	EKLER.....	187

Tablolar

Tablo 1 - Varsayımlar	16
Tablo 2 - Yatırım Konusu Genel Bilgi.....	17
Tablo 3 - Tesis Kapasitesi	19
Tablo 4 - Toplam Yatırım Tutarı.....	21
Tablo 5 - Toplam Yatırım İhtiyacı	22
Tablo 6 - Destek Kalemleri	22
Tablo 7 - Yatırım Uygulama Planı.....	23
Tablo 8 - Yatırımın Faydalı Ömrü	24
Tablo 9 - Gelir Gider Tablosu	25
Tablo 10 - Kapasite Kullanım Oranları.....	27
Tablo 11 - Personel	28
Tablo 12 - Değerlendirme	30
Tablo 13 - Teşvik Bölgeleri.....	52
Tablo 14 - Bölgesel Teşvik Unsurları	55
Tablo 15 - Denizli İlinin Yararlanabileceği Bölgesel Destekler	57
Tablo 16 - Sektörel Bazlı Destekler	57
Tablo 17 - 2015 Yılı Jeotermal Enerjinin Ülke Ekonomilerine Katkısı.....	69
Tablo 18 - Turizm Stratejileri.....	69
Tablo 19 - 2015-2017 Turist Sayısı ve Turizm Gelirleri.....	72
Tablo 20 - 2015-2017 Turizm Gelirlerinin GSMH İçindeki Payı ve İhracata Oranı	73
Tablo 21 - Turizm Arzını Oluşturan Çekicilikler.....	74
Tablo 22 - 2016 İllerin Kaynak Potansiyeli Değerleri	76
Tablo 23 - Jeotermal Kaynakların Değerlendirilmesi	78
Tablo 24 - 2015-2017 Yıllara Göre Bölgedeki Turistik Tesisleri Ziyaret Eden Kişi Sayısı	78
Tablo 25 - Termal Su Bileşimindeki Mineraller	79

Tablo 26 - 31.12.2019 Tarihi İtibarıyla Bakanlık Belgeli Konaklama Tesis İstatistikleri	81
Tablo 27 - 03.12.2018 Tarihi İtibarıyla Belediye Belgeli Konaklama Tesis İstatistikleri	81
Tablo 28 - 01.12.2018 Tarihi İtibarıyla TİB Belgeli Çevreye Duyarlı Konaklama Tesis İstatistikleri	82
Tablo 29 - 2015-2017 Denizli İli Turistlerin Geliş ve Geceleme Sayıları	82
Tablo 30 - 2016-2017-2018 Türkiye'de Seyahat amacına Göre Seyahat ve Geceleme Verileri	83
Tablo 31 - 2016-2017-2018 Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçi Sayıları	83
Tablo 32 - 2018 Yılı Avrupalı Turistlerin Termal Tesislerde Konaklama, Ortalama Kalış Süresi ve Geceleme Sayıları	84
Tablo 33 - Coğrafik Bölgelere Göre Türkiye'deki Su Debileri Dağılımı	86
Tablo 34 - 2015-2016-2017 Güney Ege Bölgesinde Belediye Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme	87
Tablo 35 - 2015-2016-2017 Güney Ege Bölgesi Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme	87
Tablo 36 - 2015-2016-2017 Denizli'de Belediye Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme	88
Tablo 37 - 2015-2016-2017 Denizli'de Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme	88
Tablo 38 - Pazarlama İçin Kullanılacak Kaynaklar	90
Tablo 39 - Satış Fiyatı	92
Tablo 40 - Enerji Giderleri	94
Tablo 41 - Enerji	94
Tablo 42 - Otel Oda Tipleri	107
Tablo 43 - Odadaki Donanımlar	107
Tablo 44 - Tesiste Sunulacak Hizmetler	110
Tablo 45 - Havuzlar	110
Tablo 46 - Fizik Tedavi Personeli	110
Tablo 47 - Makine ve Teçhizat	116
Tablo 48 - İnşaat	123

Tablo 49 - Kür Merkezi Alanları.....	123
Tablo 50 - Otel Alan Bilgileri	128
Tablo 51 - Otel Alanları Özet Bilgiler	131
Tablo 52 - Yatırım Dönemi Personel Giderleri.....	132
Tablo 53 - Yatırım Sonrası Personel Giderleri.....	132
Tablo 54 - İlk Yıl Fiili Kapasitedeki Üretim ve Satış Adetleri	135
Tablo 55 - Kapasite Kullanım Oranları.....	136
Tablo 56 - Yatırım Maliyet Planı	138
Tablo 57 - Gelir Gider ilk 7 Ay.....	139
Tablo 58 - Gelir Gider ilk 7 Ay.....	140
Tablo 59 - Yıllık Üretim.....	141
Tablo 60 - İşletme Sermayesi.....	143
Tablo 61 - Yıllık Gelir (İlk 7 Yıl)	144
Tablo 62 - Yıllık Gelir Devamı (8.-15. Yıllar Arası).....	145
Tablo 63 - Yıllık Gider (İlk 7 Yıl).....	147
Tablo 64 - Yıllık Gider Devamı (8.-15. Yıllar).....	147
Tablo 65 - Finansman Kanakları.....	149
Tablo 66 - Kredi Hesaplamaları.....	149
Tablo 67 - Krediler.....	149
Tablo 68 - Pazarlama	150
Tablo 69 - Maliyet.....	150
Tablo 70 - Gelir Tablosu	151
Tablo 71 - Satış Özeti İlk 7 Yıl	152
Tablo 72 - Satış Özeti Devam	155
Tablo 73 - Satış Büyüme.....	158
Tablo 74 - Nakit Akımları İlk 7 Yıl	159

Tablo 75 - Nakit Akımları Devam	160
Tablo 76 - KDV	162
Tablo 77 - Sabit Değişken Maliyet	162
Tablo 78 - Bilanço.....	163
Tablo 79 - Amortisman	165
Tablo 80 - NBD İVO (İlk 7 Yıl)	166
Tablo 81 - NBD İVO Devamı (8.-15. Yıllar Arası)	166
Tablo 82 - Geri Dönüş.....	167
Tablo 83 - Karlılık.....	168
Tablo 84 - Başa Baş	169
Tablo 85 - Karlılık Analizi	172
Tablo 86 - Faiz Duyarlılık (İlk 7 Yıl).....	173
Tablo 87 - Faiz Duyarlılık Devamı (8.-15. Yıllar Arası)	173
Tablo 88 - Fiyat Duyarlılık (İlk 7 Yıl)	175
Tablo 89 - Fiyat Duyarlılık Devamı (8.-15. Yıllar Arası)	176
Tablo 90 - Sonuç ve Değerlendirme	178

Şekiller

Şekil 1 - Gelirlerin Ürünlere Dağılımı	26
Şekil 2 - Türkiye Jeotermal Kaynak Dağılımı ve Uygulama Haritası.....	42
Şekil 3 - Termal Turizm Master Plan Bölgeleri	66
Şekil 4 - Sektördeki Bazı Önemli Ülkelerin Jeotermal Kurulu Güçleri (MW olarak)	68
Şekil 5 - Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı	69
Şekil 6 - Yıllara Göre Uluslararası Hasta Sayıları	71
Şekil 7 - Jeotermal Kaynak Potansiyeli ve Kullanımı.....	77
Şekil 8 - Türkiye'deki Jeotermal Kaynakların Haritası	85
Şekil 9 - Denizli İli Haritası	95
Şekil 10 - Laodikeia Antik Kenti	100
Şekil 11 - Hierapolis Antik Kenti.....	101
Şekil 12 - Frontinus Caddesi	101
Şekil 13 - Kuzey Bizans Kapısı.....	102
Şekil 14 - Güney Bizans Kapısı	103
Şekil 15 - İon Sütun Başlıklı Ev.....	103
Şekil 16 - Robotik Antalgic Trak Cihazı.....	113
Şekil 17 - Magnetoterapi Cihazı.....	113
Şekil 18 - Manyetik İnkontinans Koltuğu	114
Şekil 19 - Sanal Gerçeklik Rehabilitasyon Uygulama Örneği	114
Şekil 20 - Robotik Lazer Uygulama Örneği.....	115
Şekil 21 - Yürüyüş Destek Robotu.....	115
Şekil 22 - Tecar Terapi Cihazı	116
Şekil 23 - Organizasyon Şeması.....	134

Şekil 24 - Gelirlerin Büyüme Eğilimi	146
Şekil 25 - Giderlerin Artış Eğilimi	148
Şekil 26 - Karlılık Gelişimi	152
Şekil 27 - Beklenen Nakit Akışı.....	161
Şekil 28 - İndirgenmiş Net Nakit Akım	167
Şekil 29 - Birim Ürün İçin Karlılık Oranı	169
Şekil 30 - Değişken İndirgeme Oranlarına Göre Nakit Akışı	174

Ekler

EK 1- Cihaz ve Ekipmanlar	188
EK 2- Kür Merkezi Alanlar.....	194
EK 3- Gelir-Gider Kalemleri.....	196
EK 4- Sağlık Mensuplarının İş ve Görev Tanımları	199

EKİP ÖZGEÇMİŞİ

ADNAN HACİBEBEKOĞLU

Lisans eğitimini Erciyes Üniversitesi İşletme Bölümünde yüksek lisans eğitimini ise Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme bölümünde tamamlamıştır. İngilizce bilmektedir.

Profesyonel yaşantısında 2000-2004 yılları arasında mobilya sektöründe Yataş Mobilya A.Ş. finans sektöründe GİSAD Dış Ticaret A.Ş. tekstil sektöründe Koza Tekstil Ltd. Şti. sivil toplum alanında Ekonomistler Derneği ile Yozgat Ticaret ve Sanayi Odası'nda çeşitli görevlerde bulunmuştur. 2007 yılından bu yana ise devlet destekleri, proje yönetimi, yerel kalkınma stratejileri, kurumsallaşma, stratejik planlama ve yatırım fizibilite alanlarında uzmanlaşmış ve bu alanlarda danışmanlık yapmaktadır. Sakarya Üniversitesi'nin düzenlediği sınavla 2018 yılında Akredite KOBİ Danışmanı ünvanı alan Hacibebekoğlu, halen Türkiye'nin birçok bölgesinde yerel yönetimlere, odalara, borsalara, sivil toplum kuruluşlarına ve KOBİ'lere bu alanlarda eğitim, danışmanlık ve araştırma hizmetleri sunmaktadır.

Ulusal ve uluslararası hibe makamlarının KOBİ, sosyal kalkınma ve küçük ölçekli altyapı programları çerçevesinde 2.500 civarında proje hazırlama, yürütme ve koordinasyon deneyimi sağlamıştır. Ulusal ve bölgesel düzeyde 120 civarında araştırma ve yatırım fizibilitesi çalışmasında koordinatör, yönetici, uzman ve danışman pozisyonlarında görev almış, 1.000'in üzerinde girişimciye iş kurma danışmanlığı yapmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Gelişim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı, Proje Danışmanları Derneği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Akredite KOBİ Danışmanları Derneği üyesidir. Birçok sivil toplum kuruluşunda üyeliği ya da kurucu üyeliği bulunmaktadır.

ÖZGE MADEN

1989 yılında Antalya'da doğan Özge MADEN, 2012 yılında Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun olmuştur. 2014 yılında İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'na verilen Projeler Bağımsız Değerlendirici Eğitimi'ne katılarak Bakanlık tarafından Bağımsız Değerlendirici olarak görevlendirilmiştir. Aynı yıl İvedik Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü bünyesindeki Strateji Geliştirme ve AR-GE Yönetimi / Teknoloji Transfer Ofisi'nde 8 ay boyunca TÜBİTAK, KOSGEB, TTGV, Kalkınma Ajansı gibi kurumlar tarafından yayınlanan devlet destek programları üzerinde Proje Uzmanı olarak görev almıştır. 2014 yılından itibaren Türkiye genelindeki özel sektör, sivil toplum kuruluşu ve kamu kurumlarının ihtiyaçlarına yönelik olarak proje döngüsü yönetimi ve girişimcilik alanlarında eğitim, araştırma ve yatırım danışmanlık hizmetleri sağlayan Progem Danışmanlık'ta Birim Koordinatörü olarak çalışmaktadır. Bu doğrultuda çeşitli derneklere ve yerel kurumlara yönelik araştırma raporu, master plan, fizibilite raporunun araştırma, koordinasyon ve yazım süreçlerinde görev almıştır. İyi derecede İngilizce bilmektedir.

ÇAĞATAY ERGİN

1984 yılında Karabük’te doğan Çağatay ERGİN, Anadolu Üniversitesi İşletme Bölümü mezunudur. 2004-2008 yılları arasında bilişim sektöründe çeşitli görev almıştır. 2008-2012 yıllarında hizmet sektöründe danışmanlık görevi üstlenmiş, 2012 yılından itibaren de Progem Danışmanlık firmasında İş Geliştirme Uzmanı olarak görev yapmaktadır. Türkiye’nin birçok ilinde Sivil Toplum Kuruluşları, Oda ve Borsalar, Yerel Yönetimler ve Kobilere yönelik çeşitli hibe programları ile ilgili yatırımları planlamak, müşteri ilişkilerini yönetmek firma içindeki görevidir. Yabancı dil olarak İngilizce bilmektedir.

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

Dünyada ve Türkiye’de piyasa ağırlıklı bir ekonomik yapının güçlenmesi çerçevesinde özel sektör yatırımlarının önemi artmış, bölgesel eşitsizliklerin giderilmesinde rekabetçi özel sektör girişimciliği son derece önemli hale gelmiştir. Bu kapsamda öncelikle göreceli olarak gelir düzeyi düşük yörelerde yatırım dinamizminin çeşitli araçlarla harekete geçirilmesi gerekmektedir.

Bu araçlardan biri de yatırımcıların etkin yönlendirilmesi ve yatırım potansiyeli ile yatırım alanları konusunda bilgilendirme ve yönlendirmede bulunan çalışmalardır. Özellikle yatırım alanları ve yatırım ile ilgili diğer konularda yapılan çalışmalar; bir yandan yerel yatırımcı ve girişimciler için yeni fikirler oluştururken diğer yandan il dışından gelebilecek yerli ve yabancı potansiyel yatırımcılar için daha cazip bir yatırım ortamı sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Bu kapsamda, sadece sanayisi ile ön planda olmayan ayrıca antik çağlardan günümüze kadar uzanan önemli bir sağlık ve termal turizm potansiyeline sahip Denizli’de girişimci ve yatırımcıları yönlendirmek için “5 Yıldızlı Termal Sağlık ve Konaklama Tesisi Yatırım Ön Fizibilitesi” hazırlanmıştır. Çalışma ile yatırımları ihtiyaç duyulan uygun alanlara yönlendirerek yerel potansiyelinin etkin kullanılması, sağlık turizmin ilde güçlendirilmesi, sağlık turistleri ile konaklama süresinin uzatılarak katma değer elde edilmesi, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Özetle bu çalışma turizmin gelişme potansiyelinin yüksek olduğu Denizli ilindeki sağlık turizmini desteklemek ve canlandırmak amacıyla hazırlanmıştır. Özellikle yapılan çalışmanın bölgedeki sağlık turizmini canlandırmasına ve bölgeye gelen turistlerin konaklama sürelerinin uzamasına katkı sağlaması hedeflemektedir. Bölgeye gelen turistlerin gününbirlik konaklamasına alternatif olabilecek, bölgenin termal potansiyeli kullanılarak sağlık turizmine daha butik şekilde hizmet verebilecek 5 yıldızlı otelin ön fizibilitesinin yerli ve yabancı potansiyel yatırımcılara bilgi vermesi ve yol gösterici olması amaçlanmıştır.

Denizli Yatırım Destek Ofisi koordinasyonunda yürütülen 5 Yıldızlı Termal Sağlık ve Konaklama Tesisi Ön Fizibilite çalışmasının bölge için başarılı bir örnek teşkil edeceğine ve gerçekleştirilecek yatırımlarla birlikte bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak bir etki sağlayacağına inanıyoruz.

Bu çalışmada bilgi ve tecrübeleriyle yol gösteren, çalışma boyunca desteklerini esirgemeyen Denizli Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü **Ayşe Esin BAŞKAN**’a,

Raporun hazırlık sürecinde bölgesel verilere ulaşılmasına katkı sağlayan Denizli Turistik Otelciler ve İşletmeciler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı **Gazi Murat ŞEN**’e ve özellikle fizik tedavi merkezi için her türlü bilgi ve belgeyi sağlayan Pamukkale Sağlık Turizm Derneği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Dr. Turgay SEHİL**’e teşekkür ederiz.

Adnan HACİBEBEKOĞLU

Progem Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti.

Genel Müdür

1.1. Yatırım Konusunun Gerekçesi

Türkiye'nin Ege Bölgesi termal kaynaklar açısından çok zengin olup bölgede neredeyse her ilde termal kaynaklar mevcuttur. Özellikle İzmir, Denizli, Afyon ve Kütahya'da bulunan termal turizm merkezlerinde modern anlamda hizmet sunulmaktadır. Bölgede bulunan pek çok kaplıca, bölgeye ulaşımın kolay olmasının da etkisiyle sağlık turizmine ve turizme yönelik hizmet sunmaktadır. UNESCO, Dünya Mirası Listesi'nde bulunan Pamukkale Hierapolis ile termal su özellikleri ile dikkat çeken Karahayıt yerli ve yabancı ziyaretçilere hem termal su ve çamurun keyfini sürme hem de doğal, tarihi ve kültürel güzellikler ile buluşma imkânı sağlamaktadır.

Günümüzde mevsimsel kıyı turizminin yanında yılın her ayı değerlendirilebilen termal kaynaklara bağlı sağlık turizmi de önem kazanmaktadır. Denizli Çürüksu (Lykos) Vadisi, Afyon'dan başlayıp Aydın'a kadar uzanan fay hattına bağlı olan zengin termal su kaynaklarına sahiptir. Bu termal su insanlar tarafından binlerce yıldır tedavi amaçlı kullanılmış ve bölgede çok sayıda hamam yapılmıştır. Bu nedenle Türkiye'de termal turizm denildiğinde akla ilk gelen yerlerden birisi Pamukkale'nin beyaz suyuna ve Karahayıt'ın kırmızı suyuna sahip olan Denizli'dir. İl tarihten gelen köklü mirasını halen sürdürmekte olup sağlık ve termal turizm alanında modern anlamda hizmet vermektedir. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

Denizli, antik çağlardan günümüze uzanan termal turizm kaynakları açısından çok zengindir. Farklı turizm türleriyle de uyum sağlayabilecek yapıya sahip olan Denizli'nin doğal, tarihi, kültürel değerleri, termal su ve çamur varlığı sağlık ve konaklama tesisleri ile birlikte değerlendirilerek Denizli'nin özellikle sağlık turizminde marka kent olması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Bölgede, "Pamukkale'nin Kür Merkezi" haline gelmesine önemli bir katkı sağlayacak 2019 yılı içinde tamamlanması planlanan ve bölgenin zengin termal kaynaklarını tedavi amaçlı kullanacak "PAÜ Karahayıt Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi" yapım aşamasındadır. Hastane Pamukkale Üniversitesi tarafından yapılmaktadır ve 100 yatak ile kurulacak olup yatan hastaya hizmet verme kapasitesine sahip olacaktır. Hastaneye gelen ağır hastalar üniversite bünyesinde tedavi olduktan sonra rehabilitasyon tedavilerine otellerde devam edebileceklerdir. Hastanenin yapılmasının bölgede sağlık turizminin gelişmesine imkân sağlayacağı aynı zamanda bu amaç doğrultusunda hizmet veren konaklama tesisi ihtiyacını artıracığı öngörülmektedir. Bölgedeki gelişmeler otellerin doluluk oranlarını artıracığı gibi bölgede sağlık hizmetleri sunan tesislere olan talebi de yükseltecektir. Karahayıt Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin bölge ve ülke bazında oldukça önemli kazanımlar sağlaması beklenmektedir.

Pamukkale Hierapolis ve Karahayıt bölgesi, yerli ve yabancı turistler tarafından çok talep gören bir bölgedir. Pamukkale Hierapolis antik çağlardan günümüze gelen, T.C. Kültür ve Tuzim bakanlığı verilerine göre 2015-2016-2017 yıllarında en fazla ziyaret edilen ören yeridir. Pamukkale Hierapolis ören yerinin ziyaretçi sayısı her yıl artmakta olup Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerine göre 2018 yılında ören yerine giriş sayısı 2.157.700 olmuştur.

Pamukkale, 12 ay boyunca sürdürülebilir turizmin yapıldığı Türkiye'deki ender bölgelerdendir. Antalya bölgesinde 7 aydan sonra turizm faaliyetleri yapılamazken Pamukkale'de 12 ay boyunca turizm faaliyetleri yapılmaktadır. Antalya'daki oteller, 7 aydan sonra düşük fiyatlarla çalıştırılmakta veya bakıma alınmaktadır. Ancak Pamukkale bölgesi, 12 ay boyunca müşteri yoğunluğunun yaşandığı, müşteri talebinin olduğu yerdir. Pamukkale bölgesinin yılın her

ayında yerli, yabancı turistlere ev sahipliği yapıyor olması Pamukkale’de bulunan termal sulardan ve sağlık turizmine adım atmasından kaynaklanmaktadır. (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

Tüm bu sebeplerle bölgede sağlık turizmi konusunda hizmet veren nitelikli otel ihtiyacı bulunmaktadır. Alternatif turizm faaliyetlerine yönelik konaklama hizmetiyle birlikte termal sağlık ve konaklama hizmeti sunabilecek bir tesisin inşası bölgenin turizmi ve sağlık turizmi alanında belirlediği amaçları açısından önem arz etmektedir. Yatırım fizibilite konusunun arka planında yatan gerekçeler şu şekildedir:

- Denizli’nin zengin termal su ve çamur kaynaklarına sahip olması ile bu potansiyelinin özellikle sağlık sektöründe değerlendirilmesinde fayda görülmesi,
- Denizli’de sağlık turizmi konusunda yüksek potansiyel bulunmasına rağmen ilin bu alanda gelişmeye son yıllarda başlaması, yapılmakta olan PAÜ Karahayıt Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin bu konuda potansiyelin kullanımını ve gelişmesini sağlayacak güçlü adımlardan biri olması,
- Denizli’nin sağlık turizminde ilerlemesi ve gelişme için sağlık hizmeti sunan konaklama tesislerinin bölgede yaygınlaştırılması ihtiyacı,
- Denizli Karahayıt/Pamukkale bölgesinde yapılacak termal sağlık tesisinin, yerli veya yabancı sağlık turisti çekerek ekonomik anlamda katkı sağlayacak olması,
- Doğal, tarihi ve kültürel değerler ile termal potansiyelinin birleştiği özel illerden olan Denizli’nin gözde bir turizm merkezi olması, termal turizmin geliştirilmesine yönelik etkin faaliyetlerin sağlık turizmi ile birleştirilebilmesi potansiyeli,
- Denizli’ye gelen turistlerin konaklama süresinin uzatılmasının sağlanmak istenmesi ve yapılacak tesisin turistlerin bölgede tedavi ve rehabilitasyon amacıyla uzun süre misafir edilmesine sağlayacağı önemli katkıdır.

1.2. Yatırım Konusu Hakkında Özet Bilgiler

Tablo 1 - Varsayımlar

Hesaplama Kalemleri	Varsayımlar
Euro Kuru	6,1000
Dolar Kuru	5,3000
Üretimdeki Fire Oranı	0,00%
NBD İndirgeme Oranı	20,00%
İç Verim İndirgeme Oranı	25,00%
Öz Kaynak Kullanım Oranı	50,00%
Yatırım Uygulama Süresi (Ay)	12
İşletme Sermayesi Süresi (Ay)	3
Tahsilat (Alacak) Vadesi (Ay)	1
Borç Ödeme Süresi (Ay)	1
Stok Devir Süresi (Ay)	3
Satış Fiyatları Yıllık Artış Oranı	1,1
İşletme Giderleri Yıllık Artış Oranı	1,1
Kredi Faiz Oranı	24,00%

Yatırım Para Cinsi	Euro
--------------------	------

Tablo 2 - Yatırım Konusu Genel Bilgi

Yatırım Konusu	5 Yıldızlı Termal Otel
Üretilen Ürün/Hizmet	Otel vb. konaklama yerlerinin faaliyetleri (günlük temizlik ve yatak yapma hizmeti sağlanan yerlerin faaliyetleri) (kendi müşterilerine restoran hizmeti vermeyenler ile devre mülkler hariç)
NACE Kodu	55.10.02
GTİP No	–
Yatırım Yeri	Denizli

1.2.1. Yatırım Konusunun Adı

5 Yıldızlı Termal Sağlık ve Konaklama Tesisi yatırımlarına yönelik ön fizibilite etüdü

1.2.2. Kuruluş Yeri

Kuruluş Yeri: Tesisin kuruluş yeri, Karahayıt/Pamukkale ile termal su kaynağına yakın çevresinden bir yer olacaktır.

1.2.3. Tesis Kurulu Kapasitesi

Planlanan tesis 5 yıldızlı otel olup otelin 5 yıldızlı otel standartlarına uygun olarak donatılması gerekmektedir. Bunun için tesiste aşağıda yer alan hususlar sağlanacaktır:

- Kurulacak tesiste, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının sınıflandırma bölümünde 5 yıldızlı otelde olması gereken ünitelerin tamamı bulundurulacak ve yapı buna uygun inşa edilecektir.
- 5 yıldızlı otellerde minimum 120 odanın bulunması zorunluluklar arasında yer almaktadır. Otelin butik hizmet verebilmesi ve bölgedeki diğer otellerden ayrılarak geceleme süresini uzatacak hizmet kalitesine ulaşması için 125 odalı olması planlanmıştır.
- Otelde sağlanacak diğer hizmetler arasında şu özellikler yer alacaktır:
 - ✓ Odalarda kişisel ihtiyaçlar için en az on adet amblemli malzeme,
 - ✓ Yirmi dört saat oda servisi,
 - ✓ Garaj veya üzeri kapalı otopark ve burada yirmi dört saat istihdam edilecek personel,
 - ✓ Odalarda internet ve TV imkânı,
 - ✓ Kadın ve erkek kuaförü,
 - ✓ Satış için mağazalar,
 - ✓ Eğitimli ve deneyimli personeller,
 - ✓ Alakart lokanta yer alacaktır.

- Planlanan tesis içinde yer alacak tıp merkezi hastalara hizmet verirken hasta yakınları ve refakatçiler tüm imkânların bulunduğu 5 yıldızlı termal ve sağlık otelinde konaklayabilecektir.
- Tesiste fizik tedavi hastalarının tüm ihtiyaçları gözetilecektir. Bu sayede hastalara kaliteli bir tedavi süreci sağlanacaktır.

Tablo 3 - Tesis Kapasitesi

İlk Faaliyet Yılında Tam (Teorik) Kapasitedeki Üretim Düzeyi													
Ürünler/Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
Kral Dairesi	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	360
Corner Suit	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	450	5.400
Family Suit Oda	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	7.200
Deluxe Oda	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	7.200
Standart Oda	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	21.600
Engelli Odası	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	1.800
Dubleks Oda	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	1.440
Poliklinik Hizmeti	704	704	704	704	704	704	704	704	704	704	704	704	8.448
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	704	704	704	704	704	704	704	704	704	704	704	704	8.448
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	352	352	352	352	352	352	352	352	352	352	352	352	4.224
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	1.056
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	1.056
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	2.640
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	2.640
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	660	660	660	660	660	660	660	660	660	660	660	660	7.920
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	660	660	660	660	660	660	660	660	660	660	660	660	7.920
Wellnes Paketi	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	5.760
SPA Uygulamaları	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	5.760
Yemek	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	28.740	344.880

Balo Yemeği	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	24.000
TOPLAM													469.752

Tablo, tesisin tam kapasitedeki değerlerini yansıtmaktadır.

Tesis kapasitesinin hesaplanmasında poliklinik, fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri için aylık hizmet 22 gün, diğer hizmetler için 30 gün olarak kabul edilmiştir.

Otel hizmetinin hesaplamasında 30 gün ile odalarda konaklayabilecek kişi sayısı çarpılmıştır.

Poliklinik, fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinde günlük çalışma süresi, personel sayısı, cihaz sayısı, yerli yabancı hasta sayısı gibi unsurlar dikkate alınmıştır.

Yemek hizmetinin hesaplamasında odalarda konaklayan müşteri sayısı, günlük öğle ve akşam yemekleri hususları ölçüt alınmıştır.

1.2.4. Toplam Yatırım Tutarı

Tablo 4 - Toplam Yatırım Tutarı

Yatırım Kalemleri	Yıllık Toplam	Giderle İlgili Açıklama
Etüt Proje	34.582,87	Bina inşaat giderinin 0,50%'i olarak öngörülmüştür.
Arazi	680.999,73	Yatırımın niteliği göz önünde bulundurularak arazinin yaklaşık alım bedelidir.
Bina İnşaatı	6.916.573,77	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı güncel birim fiyatlarına göre hesaplanmıştır.
Makineler	5.508.406,56	Yatırım kapsamında planlanan kapasiteye uygun olarak hesaplanmıştır.
Montaj	55.084,07	Makinelerin montaj giderleridir.
Sigorta	9.180,68	Arazi, bina inşaatı, makine, demirbaş ve taşıt giderinin 1,0%'i öngörülmüştür.
Personel	137.177,21	Yatırım döneminde istihdam edilecek personellerin toplam brüt ücretleridir.
Pazarlama-Satış	15.983,61	Yatırım döneminde yapılacak tanıtım ve reklam çalışmalarını içermektedir.
Elektrik	132.816,39	Yöredeki birim enerji maliyetine ve kapasiteye uygun olarak hesaplanmıştır.
Su	11.803,28	Yöredeki birim enerji maliyetine ve kapasiteye uygun olarak hesaplanmıştır.
Yakıt (Isınma)	16.229,51	Tercih edilen yakıt türüne ve kapasiteye uygun olarak hesaplanmıştır.
Eğitim Danışmanlık	59.508,20	Düzenli olarak alınması planlanan eğitim ve danışmanlık giderleridir.
Mali Müşavir	5.901,64	SMMMO güncel ücret tarifesine göre belirtilmiştir.
Hukuk Müşaviri	9.836,07	Barolar Birliği güncel tarifesine göre belirtilen ücrettir.
Telefon	7.081,97	Ses operatörlerinin güncel tarifeleri ve tahmini hat sayısı baz alınmıştır.
Kırtasiye	3.262,78	Toplam personel giderinin 1,00%'i olarak hesaplanmıştır.
Genel Giderler	408.132,85	Toplam maliyetlerin 5,00% kadarı hesaplanmıştır.
Beklenmeyen Giderler	700.628,06	Toplam maliyetlerin 5,00% kadarı hesaplanmıştır.
TOPLAM TUTAR	14.713.189,23	

1.2.5. Öngörülen Finansman Kaynakları

Tablo 5 - Toplam Yatırım İhtiyacı

Toplam Yatırım İhtiyacı	Tutar
Yatırım Dönemi Giderleri	14.713.189
İşletme Sermayesi (3 Aylık)	338.133
Sabit Yatırım ve İşletme Sermayesi KDV	2.709.238
Toplam Yatırım İhtiyacı	17.760.560

Tablo 6 - Destek Kalemleri

Destek Kalemleri	Tutar
Öz Kaynak	8.880.280
Banka Kredisi	8.880.280
TOPLAM	17.760.559,83

1.2.6. Yatırım Süresi ve Uygulama Planı

Tablo 7 - Yatırım Uygulama Planı

1. Yıl Gider Kalemleri	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay	6. Ay	7. Ay	8. Ay	9. Ay	10. Ay	11. Ay	12. Ay
Etüt Proje												
Arazi												
Bina İnşaatı												
Makineler												
Montaj												
Sigorta												
Personel												
Pazarlama-Satış												
Elektrik												
Su												
Yakıt (Isınma)												
Eğitim Danışmanlık												
Mali Müşavir												
Hukuk Müşaviri												
Telefon												
Kırtasiye												
Genel Giderler												
Beklenmeyen Giderler												

1.2.7. Yatırımın Faydalı Ömrü

Tablo 8 - Yatırımın Faydalı Ömrü

Yıllar	İndirgenmiş Yatırım Gelirleri	İndirgenmiş Yatırım Giderleri
0	0	19.170.650
1	5.340.070	1.127.109
2	5.152.189	1.033.183
3	4.958.538	947.085
4	4.761.383	868.161
5	4.364.601	795.814
6	4.000.884	729.496
7	3.667.477	668.705
8	3.361.854	612.979
9	3.221.537	561.898
10	2.953.076	515.073
11	2.706.986	472.150
12	2.481.404	432.804
13	2.274.620	396.737
14	2.085.069	363.676
15	1.911.313	333.370
Bugünkü Değerler Toplamı	53.241.002	29.028.890
Fayda Maliyet Oranı	183%	
Oranın %100'den büyük olması beklenir.		

1.2.8. Tam Kapasitede İşletme Gelir ve Giderleri

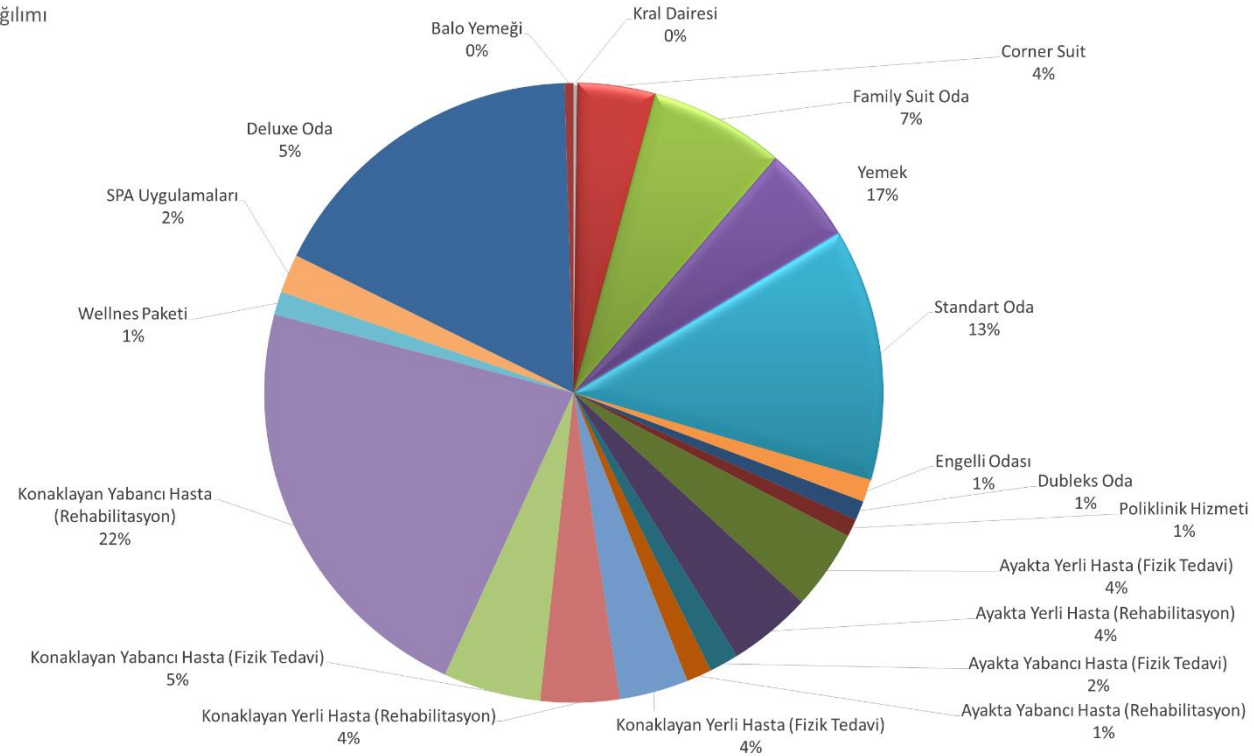
Tablo 9 - Gelir Gider Tablosu

İlk Yıl Fiili (Gerçekleşen) Kapasitedeki Satış Geliri													
Ürünler/Aylar	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay	6. Ay	7. Ay	8. Ay	9. Ay	10. Ay	11. Ay	12. Ay	Toplam
Kral Dairesi	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	12.960
Corner Suit	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	259.200
Family Suit Oda	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	453.600
Deluxe Oda	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	324.000
Standart Oda	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	842.400
Engelli Odası	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	75.600
Dubleks Oda	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	64.800
Poliklinik Hizmeti	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	59.136
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	266.112
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	278.784
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	98.736
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	84.480
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	231.000
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	264.000
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	326.700
Konaklayan Yabancı Hasta	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	1.425.600

(Rehabilitasyon)													
Wellnes Paketi	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	77.760
SPA Uygulamaları	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	129.600
Yemek	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	1.103.616
Balo Yemeği	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	30.000
TOPLAM	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	6.408.084

Şekil 1 - Gelirlerin Ürünlere Dağılımı

Gelirlerin Ürünlere Dağılımı

Bu çalışma, PROGEM Danışmanlık tarafından T.C Güney Ege Kalkınma Ajansı adına hazırlanmıştır. © 2019

1.2.9. Kapasite Kullanım Oranları (KKO)

Tablo 10 - Kapasite Kullanım Oranları

Hizmet Türlerine Göre Kapasite Kullanım Oranları	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Kral Dairesi	0%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Corner Suit	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Family Suit Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Deluxe Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Standart Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Engelli Odası	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Dubleks Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Poliklinik Hizmeti	0%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	0%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	0%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	0%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	0%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	0%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	0%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	0%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	0%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
Wellnes Paketi	0%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%
SPA Uygulamaları	0%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%
Yemek	0%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Balo Yemeği	0%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%

1.2.10. Tam Kapasite İstihdam

Tablo 11 - Personel

Pozisyon	Aylık Net Ücretler	Aylık Brüt Ücretler	Personel Sayısı	Yatırım Dönemindeki Çalışma Süresi (Ay)	Yıllık Net Ücretler Toplamı	Yıllık Toplam Brüt Ücretler	Yatırım Dönemi İstihdam Durumu
Genel Müdür	2.459,02	4.057,38	1	12	29.508	48.689	Evet
Genel Müdür Yardımcısı	1.721,31	2.840,16	1	12	20.656	34.082	Evet
Sekreter ve İdari İşler Sorumlusu	442,62	730,33	1	12	5.311	8.764	Evet
Satış Müdürü	1.639,34	2.704,92	1	5	19.672	32.459	Evet
Muhasebe Müdürü	819,67	1.352,46	1	12	9.836	16.230	Evet
Satış ve Pazarlama Sorumlusu	614,75	1.014,34	2	2	7.377	12.172	Evet
Rezervasyon Sorumlusu	573,77	946,72	2	0	6.885	11.361	Hayır
Güvenlik Elemanı	416,39	687,05	3	6	4.997	8.245	Evet
Ön Muhasebe Sorumlusu	491,80	811,48	1	12	5.902	9.738	Evet
Teknik Müdür	819,67	1.352,46	1	0	9.836	16.230	Hayır
Teknik Servis Elemanı	450,82	743,85	2	0	5.410	8.926	Hayır
Karşılama Personeli	416,39	687,05	2	0	4.997	8.245	Hayır
Kat Sorumlusu	416,39	687,05	2	0	4.997	8.245	Hayır
Oda Sorumlusu	416,39	687,05	6	0	4.997	8.245	Hayır
Kasiyer	416,39	687,05	2	0	4.997	8.245	Hayır
Aşçıbaşı	1.311,48	2.163,93	1	0	15.738	25.967	Hayır
Aşçı	655,74	1.081,97	3	0	7.869	12.984	Hayır
Şef Garson	655,74	1.081,97	2	0	7.869	12.984	Hayır
Garson	416,39	687,05	5	0	4.997	8.245	Hayır
Barmen	491,80	811,48	1	0	5.902	9.738	Hayır
Mutfak Personeli	416,39	687,05	4	0	4.997	8.245	Hayır

Bulaşıkçı	416,39	687,05	2	0	4.997	8.245	Hayır
Çamaşırhane Elemanı	416,39	687,05	2	0	4.997	8.245	Hayır
Bahçıvan	416,39	687,05	2	0	4.997	8.245	Hayır
Havuz Temizleyicisi	416,39	687,05	1	0	4.997	8.245	Hayır
Meydan Temizleyicisi	416,39	687,05	2	0	4.997	8.245	Hayır
Şoför	416,39	687,05	3	0	4.997	8.245	Hayır
Turizm Stajyeri	208,20	343,52	4	0	2.498	4.122	Hayır
Masör/Masöz	416,39	687,05	4	0	4.997	8.245	Hayır
Peloidisyen	327,87	540,98	2	0	3.934	6.492	Hayır
Tıbbi Sekreter/Resepsiyonist	327,87	540,98	2	0	3.934	6.492	Hayır
Fizyoterapist	573,77	946,72	4	0	6.885	11.361	Hayır
FTR Teknikeri	409,84	676,23	2	0	4.918	8.115	Hayır
Fizik Tedavi Uzmanı	2.950,82	4.868,85	1	0	35.410	58.426	Hayır
			75		285.305	470.753	

1.2.11. Değerlendirme Sonuç ve Önerileri

Tablo 12 - Değerlendirme

Fizibilite Sonuçları (3. Yıl İtibariyle)	Değerler	Hesaplama Yöntemi
Yatırımın Karlılığı	40,00%	5. Yıldaki Net Kar / Toplam Yatırım Tutarı
Sermayenin Karlılığı	80,00%	5. Yıldaki Net Kar / Öz Kaynak Tutarı
Toplam NBD (5 Yıllık)	5.041.024,90	5. Yıl Sonundaki İndirgenmiş Net Nakit Akım Toplamı
Toplam NBD (10 Yıllık)	16.750.004,44	10. Yıl Sonundaki İndirgenmiş Net Nakit Akım Toplamı
Toplam NBD (15 Yıllık)	24.485.563,65	15. Yıl Sonundaki İndirgenmiş Net Nakit Akım Toplamı
Net Katma Değer (TL)	23.575.231,83	5. Yıldaki Faiz Ödemeleri + Net Kar
Kişi Başına Yatırım Tutarı (TL)	236.807,46	Toplam Yatırım Tutarı / İstihdam Edilen Personel Sayısı
Yatırımın Geri Dönüş Süresi (Yıl)	3,07	Toplam Yatırım Tutarı / 1. Yıldaki Net Nakit Akım
NBD'ye Göre Yatırımın Geri Dönüş Süresi (Yıl)	3,31	Yatırım Dönemindeki İndirgenmiş Net Nakit Akım / 1. Yıldaki İndirgenmiş Net Nakit Akım
Fayda Maliyet Oranı	39,46%	Yatırım Dönemindeki İndirgenmiş Net Nakit Akım * -1 / 15 Yıllık İndirgenmiş Nakit Akım Toplamı
Başa Baş Noktasındaki Toplam Satış Geliri	568.105,85	Yıllık Sabit Giderler / (1-(Değişken Giderler/Satış Geliri)
Nakit Oranı	1.345,84%	5. Yıl İtibariyle (Dönen Varlıklar-(Stoklar + Ticari Alacaklar) / Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar)
Öz Kaynak Oranı	94,07%	5. Yıl İtibariyle Öz Kaynaklar / Aktif Oranı

Yatırım Sonucunun Değerlendirilmesi

Yatırımın büyüklüğü, sektörün özellikleri ve incelenen finansal sonuç göz önünde bulundurularak bu tablodaki bazı değerlendirmelerde 5. yıl verileri esas alınmıştır.

Yatırımın geri dönüş süresi, ülke genelindeki otel yatırımlarının ortalama süreleriyle kıyaslandığında avantajlı olduğu görülmektedir. Bu yatırım, diğer otel yatırımlarıyla ülke, bölge ve sektör verileri itibariyle kıyaslandığında termal kaynaklar içermesi, fizik tedavi ve rehabilitasyon gibi imkanlarla bütünleşmiş hizmetler sunması yönüyle farklılık içermektedir.

2. HİZMETİN TANIMI

Bir turizm çeşidi olarak termal turizmin dünyadaki durumu değerlendirildiğinde sadece Avrupa ve Amerika’da 30 milyar dolara yakın bir gelir sağladığı ve tüm dünyada yaklaşık 100 milyar dolarlık bir pazara sahip olduğu tahmin edilmektedir. Almanya ilk sırada üzere Macaristan, Yunanistan, Fransa İsviçre, İspanya, İtalya, Avusturya, Rusya ve Çek Cumhuriyeti’nin başı çektiği bu sektörde Türkiye de oldukça zengin ve büyük kaynak potansiyeli ile kendine yer bulmaktadır. Ege denildiğinde akla ilk olarak deniz-kum-güneş turizmi gelse de Güney Ege Bölgesi jeotermal kaynakların sayısı, kapasitesi ve kalitesi açısından önemli bir bölgedir. Özellikle Aydın ve Denizli’de yoğunlaşan tesisler ve kaplıcalar yerli ve yabancı turistlere hizmet sunmaktadır. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

Dünyada termal turizmin önemi gün geçtikçe artmaktadır, termal turizmin insan sağlığına katkısı göz önüne alınarak ülkeler termal turizm alanında ellerindeki kaynakları en verimli şekilde kullanmaya çalışmaktadır. Termal turizmin gitgide öneminin artmasının en önemli nedeni alternatif tedavi yöntemi olarak kullanılmasıdır. Günümüzde birçok ülkede yaygın olan “sağlık amaçlı termal turizm” Türkiye’de de gelişme göstermektedir. Türkiye jeotermal kaynak zenginliği ve potansiyeli açısından dünyada ilk yedi Avrupa’da ise birinci sırada yer almaktadır. Türkiye’de var olan bu jeotermal potansiyelin en iyi şekilde değerlendirilmesi, yerli ve yabancı turistleri termal ve sağlık turizminin gelişmekte olduğu Ege Bölgesi’ne çekecektir.

T.C. Sağlık Bakanlığının Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında yönetmeliğinde konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin sahip olması gereken özellikler, açılması ve faaliyet esasları, engelli ve yaşlı bakım merkezleri hakkında düzenlemeler, merkezin sahip olması gereken şartları yer almaktadır. (T.C. Sağlık Bakanlığı)

TÜİK verilerine göre Türkiye’de 65 yaş ve daha yukarı yaştaki nüfus son 5 yılda %17 artmıştır. Giderek artan yaşlı nüfusu “termal sağlık turizmi”ne olan talebi de arttırmaktadır. Bu nedenle devletin bu alanda çalışmaları hızlanmaktadır. T.C. Sağlık Bakanlığı ile T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri adı altında iş birliği içinde kanun hazırlık çalışması yürütmektedir. Bu kanun çalışması ile ayakta fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin yanında termal, yaşlı ve engelli bakımı hizmetlerinin de konaklama tesislerinde verilebileceği belirtildi. Üzerinde çalışılan kanun ile mevcut bir konaklama tesisinin yeni fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmeti ruhsatı alması veya mevcut bir fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi ile iş birliği yapması imkânı da sağlanabilecektir. Çalışmanın detaylarında ise belli bir yatak kapasitesi oluşturulması ve her birinin başında bir uzman fizik doktoru bulunması belirtilmiştir. Ayrıca her otel bir fizik tedavi merkezi ile anlaşarak kendi imkânıyla oraya bir doktor koymak şartıyla konaklamalı bir merkez oluşturabilecektir. Bu işletmeler mevsimlik olarak da faaliyete alınabilecektir. Kışın deniz turizminin yaygın olduğu, yazın ise termal turizmin daha az yoğun olduğu merkezlerde, bu işletmeler uygulamaya alınarak kendi sezonları dışındaki dönemlerde hareketlilik yaşamasını sağlayacak bilgileri vardır. (T.C. Sağlık Bakanlığı-T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı)

3. EKONOMİK İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

3.1. Sektörün Tanımı ve Yasal Çerçeve

3.1.1. Sektörün Tanımı

Bir ülkeye ya da bir bölgeye turist çekmek amacıyla alınan ekonomik, kültürel, teknik vb. önlemlerin, yapılan çalışmaların tümüne turizm denmektedir.

Turizm çeşitleri 15 başlık altında incelenmektedir. Bunlar: ¹

1. Sağlık ve Termal Turizmi

Sağlık turizmi insanların tedavi olmak ve doğanın şifa veren özelliklerinden faydalanmak amacıyla yaptıkları gezilerin genel adıdır.

Türkiye'nin gelişmiş ülkelerdeki nitelikli sağlık hizmetleriyle rekabet edebilecek düzeyde sağlık hizmetleri sunmasından dolayı dünyanın dört bir yanından turistler tedavi amacıyla Türkiye'ye gelmektedir. Özellikle 1990'lı yıllar sonrasında Türkiye'de kamu sağlık hizmetlerine ek olarak özel sektörün de sağlık hizmetlerine ciddi yatırımlar yaptığı görülmektedir. Bu gelişmeler sonucunda, Avrupa standartlarıyla yarışabilecek düzeyde özellikle büyük illerde özel sağlık kuruluşları artmaya başlamıştır. Ayrıca, Türkiye'nin coğrafi konumu ve sağlık sektöründeki yetişmiş ve eğitilmiş insan gücü sağlık turizminde Türkiye'nin önemli avantajları arasındadır.

Türkiye jeotermal kaynak ve potansiyeli açısından zengin bir ülkedir. Türkiye'nin termal suları hem debi ve sıcaklıkları hem de çeşitli fiziksel ve kimyasal özellikleri ile Avrupa'daki termal sulardan daha üstün nitelikler taşımakta olup termal sularımız doğal çıkışlı eriyik maden değeri yüksek, kükürt, radon ve tuz bakımından zengindir. Günümüzde Türkiye'de 46 ilde 190 civarında kaplıca tesisi bulunmaktadır.

Sağlık ve termal turizm alanında kullanılan yöntemler aşağıda yer almaktadır:²

- **Termal Turizm:** Termomineral su banyosu, içme, inhalasyon, çamur banyosu vb. yöntemlerin yanında iklim kürü, fizik tedavi ve rehabilitasyon, egzersiz, psikoterapi, diyet gibi destek tedavilerinin birleştirilmesi ile yapılan kür (tedavi) uygulamaları yanı sıra termal suların eğlence ve rekreasyon amaçlı kullanımı ile meydana gelen turizm türüdür.

- **Kür:** Tedavi etkeninin belli dozda, seri halde, düzenli aralıklarla ve belli sürelerle tekrarlanarak verilmesi ile uygulanan tedavi yöntemine denir.

- **Kaplıca Tedavisi:** Toprak, yer altı ve deniz kaynaklı mineralli sular, gazlar, peloidler (çamurlar) ve iklimsel unsurlar gibi doğal tedavi unsurlarının bölgede bulunan iklim olanakları ve gerekli görülen diğer tedaviler ile birlikte kür tarzında uygulandığı bir tedavi sistemine denir.

- **Balneoterapi:** Termomineral sular, peloidler ve gazlar gibi doğal tedavi unsurlarının banyo, içme ve inhalasyon (solunum) yöntemleri ile kür tarzında tedavi amacıyla kullanılmasına denir.

¹ (Sosyal Deyince Forum)

² (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

- **İnhalasyon Uygulamaları:** Termomineral su zerrecikleri ile yapılan soluma uygulamalarına denir.

- **İçme Kürleri:** Mineralli sular ile kaplıcalarda ya da yaşanan yerde yapılan içme kürleridir.

- **Peloidterapi:** Doğal, jeolojik ve/veya biyolojik olaylar sonucu oluşan organik ve/veya inorganik maddeler olan peloidler bir Balneoterapi yöntemi olarak kullanılmasına denir ve halk arasında şifalı çamurların tedavi amaçlı kullanılması olarak bilinmektedir.

- **Klimaterapi:** Hava sıcaklığının, nemin, rüzgâr şiddeti ve hızının, güneş ışınlı ve benzeri iklimsel faktörlerin sistematik olarak ve dozlanmış kür tarzında uygulanmasıdır.

- **Talassoterapi:** Koruyucu, tedavi edici ya da kür amaçlı olarak tıbbi gözetim ve denetim altında, deniz suyu iklimi ve unsurlarının kür tarzında uygulandığı bir tedavi sistemine denir.

- **Hidroterapi:** Termomineral sular ile yapılan yıkanma, duş ve dökme gibi uygulamaların genel adıdır. Aynı zamanda, her birey için özel olarak düzenlenen ve ideal olarak amaca uygun inşa edilmiş havuzlarda gerçekleştirilen, sinir-kas-iskelet sistemiyle ilgili fonksiyonları geliştirme ve iyileştirme amaçlı bir havuz tedavi programı olarak da tanımlanmaktadır.

- **Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon:** Kaplıca tedavisinde kullanılan elektroterapi, egzersiz tedavileri, masaj ve diğer yöntemlerin genel adıdır.

Fizik tedavi ve rehabilitasyon birçok hastalığa diğer tedavilerle birlikte veya tek başına uygulanabilecek ısı, ışın, elektrik akımları, egzersiz vb. gibi fiziksel ajan ve tekniklerin kullanıldığı tedavi yöntemleridir.

Rehabilitasyon; hasta ve engelli bireylerin, sosyal, mesleki ve fizyolojik olarak normal yaşantısını sürdürebilmesi, maksimal potansiyelini kazanabilmesi için uygulanan tedavilerdir. Bir başka deyişle hasta ve engelli bireylerin, fiziksel, mental, sosyal ve ekonomik bağımsızlığını kazanabilmesi için yapılan tedavi ve uygulamalardır.

FTR doktorları, tüm ilaç tedavilerinin yanında hastalarına fiziksel tedavi yöntemlerini de (egzersiz, fizik tedavi ajanları vb.) sunan ve onları rehabilite ederek yaşam kalitelerini yükseltmeyi amaçlayan böylece kas-iskelet sistemi tutulumlarına tüm sebep ve sonuçları ile bir bütün olarak yaklaşan tek doktor grubudur.

Fizik Tedavi Uygulamaları³

Fizik tedavi uygulamalarını şu alt başlıklarda toplanabilir:

1. Termoterapi (Sıcak uygulamalar ile tedavi)

1.1. Yüzeysel ısı uygulamaları

- Sıcak paketler

³ (Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği)

- Parafin banyosu
- Kızılötesi (infra-red) ışınlar
- Helioterapi (güneş ışınları ile tedavi)

1.2. Derin ısı uygulamaları

- Kısa ve mikro dalga tedavileri (yüksek frekanslı elektrik akımları)
- Ultrason tedavileri (yüksek frekanslı ses titreşimleri)

2. Kriyoterapi (Soğuk uygulamalar ile tedavi)

- Soğuk paketler
- Soğuk kompres
- Soğutucu spreylar
- Buz torbaları
- Buz masajı

3. Hidroterapi (Su ile tedavi)

- Lokal uygulamalar: sıcak su, kontrast banyo, whirlpool (girdap banyoları)
- Genel uygulamalar: Sıcak su küveti, kaplıca, talassoterapi (deniz suyu ile tedavi)

4. Kaplıca tedavisi

- Kaplıca suyu ile banyo tedavileri
- Kaplıca suyunu içme şeklinde “içmece” tedavileri
- Çamur banyoları (fangoterapi)
- Su içi egzersizler ile tedavi
- İnhalasyon (solunum) tedavileri

5. Elektroterapi (Elektrik akımları ile tedavi)

- Doğru akımlar

6. Fototerapi (Işın uygulamaları ile tedavi)

- Ultraviyole uygulamaları
- Lazer tedavileri

7. Mekanoterapi (Mekanik yöntemlerle tedavi)

- Traksiyon (aletle bel-boyun çekme tedavileri)
- Masaj
- Manipulasyon
- CPM (sürekli pasif hareket ettirme cihazı uygulamaları)
- İzokinetik test ve rehabilitasyon sistemleri
- Aralıklı pnömotik kompresyon cihazı uygulamaları

8. Tedavi edici egzersiz uygulamaları

9. Fizik yöntemlerle ilaç tedavisi

- İyontoforezis (elektrik akımları vasıtasıyla vücuda bazı ilaçları uygulama)
- Fonoforezis (ultrasonik ses titreşimleri vasıtasıyla vücuda bazı ilaçları uygulama)

10. Modern cihazlar ile tedavi

- Kesikli Kompresyon (Vazotrain, Vazoflow, Flowpulse)
- Ultrasound
- Traksiyon
- Kısa Dalga Diatermi

Medikal Tedavi: Kaplıca tedavisi sırasında hastaya lokal veya sistemik olarak uygulanan ilaç tedavi yöntemidir.

Destek Uygulamalar: Sağlık eğitimi, diyet uygulamaları, günlük yaşam aktivitelerinin düzenlenmesi, davranış değişikliği eğitimleri ve psikolojik destek yöntemidir.

2. Yaz (Deniz) Turizmi

Yaz (deniz) turizmi Türkiye turizminin temelini oluşturan turizm çeşididir. Türkiye’de özellikle Ege Bölgesi’ni ve Akdeniz Bölgesi’ni yaz aylarında çok fazla turist tercih etmektedir. Üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye’nin turizme elverişli koylar ve körfezlerinde bulunan ince kumlu plajları, deniz suyu sıcaklığının uygun olması ve uygun iklimi ile Akdeniz ve Ege kıyılarında deniz turizminin gelişmesini sağlamıştır. Antalya, Fethiye, Kaş, Alanya, Side, Kemer, Finike), Muğla (Bodrum, Marmaris, Gökova), Aydın (Didim, Kuşadası), İzmir (Çeşme, Foça, Alaçatı), Balıkesir (Ayvalık, Burhaniye, Erdek) önemli turizm merkezleri arasında yer almaktadır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

3. Kış Turizmi

Yaz - kış üzerinde kar olan yüksek dağlarıyla ve bu dağlarda kurulan donanımlı kayak tesisleriyle Türkiye önemli bir kış turizm merkezidir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Kış sporları merkezlerimizden bazıları aşağıdadır:

- Erciyes Turizm Merkezi – Kayseri
- Palandöken Turizm Merkezi – Erzurum
- Sarıkamış Turizm Merkezi – Kars
- Uludağ Turizm Merkezi – Bursa
- Ilgaz Turizm Merkezi – Kastamonu/Çankırı

4. Yer Şekilleri Turizmi

Turizm çeşitliliği bakımından Türkiye'deki mağaralar, peribacaları, travertenler, obruklar vb. önemli bir potansiyel oluşturmakta bunun yanı sıra Damlataş, Dim, İnsuyu vb. mağaralar, Pamukkale travertenleri, Cennet-Cehennem obrukları turistik çekiciliği fazla olan doğal güzelliklerimizdendir sadece bazılarıdır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

5. Yayla Turizmi

Türkiye; sahip olduğu iklimsel özellikler, üstün peyzaj değerleri, kırsal ögelerin ağırlık kazandığı geleneksel yaşam biçimi ve dağcılık/tırmanışlar, atlı doğa gezisi, trekking, yamaç paraşütü, flora/fauna incelemesi, jeep safari vb. doğa sporlarına uygun alanlara sahiptir. Türkiye'nin sahip olduğu bu alanlar yayla turizmine son derece elverişlidir. Türkiye'de 1990 yılından başlayarak yayla turizminin geliştirilmesine yönelik araştırma planlama ve altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasına hız verilmiştir. Bununla yaylalarımızın koruma-kullanma dengesi içerisinde turizm amaçlı değerlendirilmesi amaçlanmıştır. (Kuzey Anadolu ve Toros Dağları, yayla turizmi potansiyelinin en fazla olduğu yerlerdir.). (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

6. Mağara Turizmi

Turizm çeşitliliği açısından Türkiye'deki mağaralar, oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Türkiye'nin %40'ı, mağara oluşumları açısından önemli bir nitelik olan karstlaşmaya uygun kayalardan meydana gelmiştir. Erimeye uygun olan kayaların kapladığı alan ve bu alanlarda tespit edilen mağara sayısının oranına göre Türkiye'de 20.000'den fazla mağaranın bulunabileceği öngörülmüş olup bunlardan 1500 tanesi MTA ile mağaracılıkla ilgili diğer dernek, kulüp, topluluk ve kuruluşlar tarafından incelenmiştir. Mağaraların büyük bir çoğunluğu karstik yapıya sahip olan Batı ve Orta Toros Dağlarında (Muğla, Antalya, Isparta, Burdur, Konya, Karaman, İçel ve Adana) yer almaktadır. Türkiye'nin en uzun mağarası, 15 km'den fazla olan Isparta'da bulunan Pınargözü Mağarası; en derin mağarası da -1429 m ile Mersin'de bulunan Peynirlikönü Mağarası'dır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

7. Av Turizmi

Av turizmi; turizmin değişik bir uygulama türüdür ve avcı niteliğine sahip kişilerin avlanma amaçlarını gerçekleştirebilmek için belirlenmiş ilkelere uygun olarak yaptıkları etkinliklere denmektedir. Türkiye’de avlanılmasına izin verilen yaban hayvanlarının türlerine ve avlanma sürelerine göre yıldan yıla değişiklik göstermektedir. Bu değişiklikler her yıl düzenlenen Merkez Av Komisyonu Kararları ile belirlenir. Büyük av hayvanlarından ayı, çengel boynuzlu dağ keçisi, yaban domuzu, yaban keçisi, kurt, vaşak, tilki, çakal ve av turizmi başlığı altında yerli ve yabancı avcılarının kullanımına, kullanım bedeli karşılığı sunulmaktadır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

8. Kongre Turizmi

Kongre turizmi; kişilerin sürekli konakladıkları veya çalıştıkları yerler dışında uzmanlık gerektiren bilimsel alanlarda veya meslek kollarında, belirli bir konularda, bilgi alışverişi yapmak amacıyla bir araya gelmelerinden oluşan konaklama olay ve ilişkilerinin tümünün adıdır. Avrupa ve Asya’yı birbirine bağlayan köprü konumunda bulunan Türkiye toplantı ve kongreler için ideal bir mekân konumundadır. Birinci sınıf otel, konaklama ve konferans tesisi zenginliğinin bulunması, dünyanın belli başlı şehirlerine kolayca ulaşım imkânı sağlanabilmesi özellikle büyük şehirlerimizde bu turizm etkinliğinin gelişmesinde önemli bir etkidir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

9. Golf Turizmi

Türkiye, son yıllarda art arda hizmete giren uluslararası nitelikteki golf tesisleriyle ve gerçekleştirilen turnuvalarla dünya golf severlerini bir araya getirmiş ve benzerleri arasında yüksek niteliklere sahip olmasıyla göze çarpan bir golf merkezi konumuna dönüşmüştür. Türkiye’de Antalya ili başta olmak üzere, Muğla ve İstanbul illerinde golf sahaları bulunmakta olup özellikle Antalya’nın 30 km doğusunda yer alan Belek beldesi gerek kültürel gerek tarihsel ve doğal yapısıyla gerekse de nitelikli golf sahaları ve tesisleri ile eşsiz bir golf turizmi potansiyelini oluşturmaktadır. Belde uluslararası turnuvalarda ev sahipliği yapmaktadır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

10. Yat Turizmi

Akdeniz, Ege Denizi, Karadeniz ve Marmara Denizi, Türkiye’yi kuzey, batı ve güney yönünden çevrelemektedir. Türkiye, yatçıların her gece değişik, özel demir atacakları çeşitli koy, körfez ve plajların hazinesidir ve Mavi Yolculuğa ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye’nin en donanımlı ve gelişmiş marinaları Güney Ege ve Akdeniz kıyılarında İzmir, Kuşadası, Bodrum, Datça, Bozburun, Marmaris, Göcek, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Kemer ve Antalya’da yer almaktadır. Bu tam donanımlı ve gelişmiş limanlarda, yatçılar gereksinim duydukları hizmet ve malzemeleri bulabilmektedir. Antalya, Dalaman, İzmir ve İstanbul havaalanları tüm Türk marinalarına süratli bağlantı kurabilmektedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

11. İpek Yolu

Coğrafi konumunun avantajı eski çağlardan bu yana devam eden Türkiye, doğu ile batı arasında bir köprü işlevi gören Anadolu, İpek Yolu’nun en önemli kavşak noktalarından biridir. Orta Çağ’da, İpek Yolları Çin’den başlayıp Orta Asya’da birden fazla güzergâhı izleyerek ve Anadolu’yu geçerek Trakya üzerinden Avrupa’ya uzanmıştır. Ayrıca, Ege kıyılarında Efes ve

Milet, Karadeniz’de Trabzon ve Sinop, Akdeniz’de Alanya ve Antalya gibi önemli limanları kullanarak deniz yolu ile de Avrupa’ya ulaşmıştır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

12. İnanç Turizmi

İnsanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına, dini inançlarını gerçekleştirmek ve inanç çekim merkezlerini görmek amacıyla yaptıkları turistik gezilerin turizm olgusu içinde değerlendirilmesi inanç turizmi olarak tanımlanabilmektedir. Türkiye’de inanç turizmi adı altında bazı faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar, 1995 yılında başlamıştır. Anadolu’da, inanç turizmi kapsamında; Müslümanlık, Hristiyanlık ve Yahudiliğe ait önemli ziyaret merkezleri bulunmaktadır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

13. Hava Sporları

Türkiye, Yamaç paraşütü, Yelken Kanat, Planör, Paraşüt, Balon gibi hava sporları meraklıları için keşfedilmesi gereken bir ülkedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

14. Dağcılık

Türkiye, farklı yüksekliklerde, zengin jeo morfolojik ve tektonik yapıya sahip, flora ve faunası olan ormanlara ve silüete sahip, zengin av ve yaban hayatı olan dağlarıyla hem kış turizmi hem de dağ yürüyüşü ve tırmanışları için dağcılık sporunu sevenlere çekici ve ilginç olanaklar sunmaktadır. Türkiye’yi her yıl dünyanın çeşitli yerlerinden çok sayıda turist dağ tırmanışı ve yürüyüşü için ziyaret etmektedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

15. Akarsu-Rafting Turizmi

Türkiye’deki akarsuların büyük bölümü akarsu turizmi olarak tanımlanan rafting, kano ve nehir kayağı için oldukça elverişlidir. Doğa turizminin önde gelen dallarından biri olarak akarsu turizmine yönelik Türkiye’nin sunduğu bu potansiyelin geliştirilmesi ve geniş kitlelere hitap edecek şekilde tanıtımının yapılması önem taşımaktadır. Büyük yatırımlar gerektirmeyen akarsu turizmi, çevrenin tarihi, arkeolojik, kültürel, otantik değerleri ve diğer turizm çeşitleriyle bir bütün oluşturmaktadır. Çoruh nehri, Köprü çayı, Manavgat Çayı, Dim Çayı, Göksu Nehri, Fırat nehrinin ise bir kısmı Türkiye’deki rafting turizmine uygun akarsulardır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

16. Su Altı Dalış

Türkiye sularında bulunan önemli batıklar ve su altı mağaraları, dalıcılar tarafından her yıl ilgi görmektedir. Türkiye’de turizm amaçlı yapılan sualtı dalma sporuna ancak yasaklı olmayan alanlarda ve uygun donanım ile müsaade edilmektedir. Antalya, Balıkesir, Muğla, Çanakkale, Mersin ve Kocaeli gibi illerde su altı dalış turizmi için uygun yerler vardır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

17. Kuş Gözlemciliği

Kuş gözlemciliği doğayı kuşların dünyasından tanımayı sağlayan bir gözlem sporudur. Türkiye’deki toplam kuş türlerinin sayısı Avrupa’nın tamamında bulunan kuş türleri kadardır. Türkiye’nin kuşlar açısından zengin olmasının önemli nedenleri arasında, zengin sulak alanlara sahip olması ve kuş göç yolları üzerinde bulunması yer almaktadır. Türkiye’de kuş gözlemciliği son

yıllarda dünyadaki gelişmelere paralel olarak hızla yayılmaktadır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

3.1.2. Sektörün Dünyada, Türkiye’de ve Denizli’de Durumu

3.1.2.1. Termal Turizminin Dünyadaki Yeri

Hızla gelişen teknoloji çevreye ve insan sağlığına zarar vermektedir. Aynı zamanda insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen birçok etmen son yıllarda kendini göstermektedir. Giderek artan sağlık problemleri insanları alternatif bir tedavi yöntemi olan termal turizmine yönlendirmiştir. Hem eğlenceli hem de sağlıklı bir seçenek olan termal turizm yaşlı nüfusun da artmasıyla önem kazanmıştır.

Dünya'da çeşitli ülkeler termal turizmin insan sağlığında önemli bir yeri olduğunun bilincinden hareketle termal turizm konusuna önem vermektedir. Termal turizm amaçlı, her yıl Almanya ve Macaristan'a 10 milyon kişi, Rusya'ya 8 milyon kişi, Fransa'ya yaklaşık 1 milyon, İsviçre'ye 800 bin kişi gitmektedir. 126 milyon nüfuslu Japonya'nın Beppu şehrini sadece 13 milyon kişi termal turizm amaçlı ziyaret etmektedir. (Zengin ve Eker, 2016)

Avrupa'da birçok tedavi edici kaplıca merkezi mevcuttur. Almanya, Fransa, İsviçre, İtalya, Yunanistan, Rusya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti gibi ülkeler başta gelmektedir. (Arısoy, 2010)

Termal turizm Avrupa ülkelerinden Almanya'da önemli sektör haline gelmiştir. 280 bin kişinin çalıştığı 291 adet resmî belgeli termal merkez bulunan Almanya'da tesislerin toplam yatak kapasitesi 900 binin üzerindedir. Almanya'nın Stuttgart kentinde bulunan DasLeuze Kaplıca ve Rekreasyon Tesislerini yaz aylarında günde 8000 kişi ziyaret etmektedir. Bu sayı, yıllık ortalama 3000 kişi/gün olmaktadır. Almanya hekim teşhisi ve raporu olması şartıyla, kaplıca tedavilerinin hem özel hem de kamu sağlık sigorta şirketleri tarafından tam veya kısmen karşılandığı ülkelerden biridir. (Zengin ve Eker, 2016)

Çek Cumhuriyeti ve Slovakya'da son yıllarda çok gelişmiş tedavi edici kaplıca merkezleri kurulmuştur. İki ülkede toplam 60 tedavi edici termal merkezi bulunmakta olup senede 500.000'e yakın hastaya tedavi hizmetleri verilmektedir. Hekim raporu olması kaydıyla, sigorta şirketleri tedavi masraflarını tam veya kısmen karşılamaktadır. (Zengin ve Eker, 2016)

Ayrıca, Fransa'da 104, İspanya'da 128 adet ve İtalya'da ise 360 civarında termal tesis bulunmaktadır. Rusya'da çok sayıda kür merkezi bulunmakta olduğu ve yılda 8 milyon turistin geldiği belirtilmektedir. (Zengin ve Eker, 2016)

Japonya'da 1.500 adet kaplıcada 100 milyon geceleme kapasiteli termal turizm yapılmaktadır. Beppu'da 1000 litre/saniye jeotermal su termal turizm amaçlı kullanılmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Arkansas eyaletinde ise 55 bin kişinin yararlanacağı termal tesislerin yapılmış olduğu, Hawaii'de turizmi 12 aya yaymak için termal sulardan yararlanılarak yeni kurulan tesisler ile termal turizm ağırlıklı uygulamalara başladığı bilinmektedir. (Zengin ve Eker, 2016)

Pek çok hastalığın iyileştirilmesinde kullanılan termal sular sağlıklı bir tatil yapmak ve aynı zamanda tedavi olmak isteyen turistlerin ilgi odağındadır.

3.1.2.2. Termal Turizminin Türkiye'deki Yeri

Türkiye Alp-Himalaya orojenik kuşağında yer alması sebebiyle jeotermal açıdan çok yüksek bir potansiyele sahiptir. Ülkedeki jeotermal kaynaklar Kuzey Anadolu, Doğu Anadolu ve Batı Anadolu fay zonları ile yakın zamana değin etkinliğini sürdürmüş volkanizma ürünüdür. Yüksek sıcaklık içeren jeotermal sahalar genelde genç tektonik etkilerden dolayı ülkenin batısında yer almaktadır. Düşük ve orta sıcaklıktaki sahalar ise volkanizma ve fay oluşumunun etkisiyle Orta ve Doğu Anadolu ile Kuzey Anadolu fay zonu ve Doğu Anadolu fay zonu boyunca yer almaktadır. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

Türkiye'de turizm denildiğinde akla ilk gelen yerler güney kıyıları ve Ege sahilleridir. Bu bölgelerde daha çok yaz turizmi yapılmakta ve turizm mevsimsel olarak yoğun biçimde yaşanmaktadır. Ancak bu yoğunluğun getirdiği tesis ihtiyacı özellikle çevreyi olumsuz anlamda etkilemekte ve ciddi şekilde sezon kısıtlılığı olmaktadır. Bu sebeple Türkiye'de turizm mevsiminin uzatılması ve turizmin çeşitlendirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Termal turizm ve termal sağlık turizmi, özellikle ülke potansiyeli değerlendirildiğinde, sağlık hizmetlerinin ve turizmin çeşitlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri'nde sınırlı sayıda olmakla birlikte tüm coğrafi bölgelerde termal su kaynakları mevcuttur. Türkiyede 46 ilde 200 civarında aktif olarak kullanılan kaplıcalar mevcuttur. (Okuyucu ve Akgiş, 2013)

Bölgelere göre bir değerlendirme yapıldığında aşağıdaki bulgulara ulaşılmaktadır:

Marmara Bölgesi turist sayısı, ulaşım çeşitliliği, kültürel miras ve çeşitli turizm türlerinin varlığı ile konaklama tesisleri açısından termal turizm alanında önemli avantajlara sahip olan bölgelerimizden biridir. Nitekim Cumhuriyetin ilk yıllarında kaplıca turizminin gelişmesine yönelik ilk uygulamalar bu bölgede Atatürk'ün isteğiyle başlatılmıştır. Türkiye'nin ilk modern kaplıca tesisleri de Yalova'da yapılmış olup tesis halen T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından işletilmektedir. Ayrıca İstanbul, Bursa, Yalova, Balıkesir, Sakarya ve Çanakkale'deki modern tesisler iç turizm kadar dış turizme de hizmet etmektedir. (Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu)

Ege Bölgesi termal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Bölgede neredeyse her ilde termal kaynaklar mevcut olup, günümüzde özellikle İzmir, Afyon, Kütahya ve Denizli'de bulunan termal turizm merkezlerinde modern anlamda hizmet sunulmaktadır. Bölgede bulunan pek çok kaplıca ulaşım kolaylığının da etkisiyle sağlık turizmi ve turizme yönelik hizmet sunmaktadır. Afyon kaplıcalarındaki çamur banyoları Türkiye'deki çoğu kaplıcadan farklı bir hizmet olanağı sağlarken, UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'nde bulunan Pamukkale de ziyaretçilere farklı olanaklar sunmaktadır. (Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu)

İç Anadolu Bölgesi Ankara, Nevşehir, Sivas ve Eskişehir'de bulunan termal kaynaklar yönünden zengin kaplıcalara sahiptir. Ancak fiziki donanım ve sermaye yetersizliği, uzman personel ve tanıtım eksikliği gibi çeşitli sebepler kaplıcaların mevcut kapasitesinden yeterince faydalanılamamasına neden olmaktadır. Bölgede daha çok günübirlik ziyaretler ağırlık kazanmakta olup kaplıcalardan daha çok yöre halkı faydalanmaktadır. Bunun yanında diğer turizm türleriyle entegrasyonu Marmara ve Ege Bölgelerine göre zayıftır. (Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu)

Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri'nde mevcut kaynaklardan istenilen ölçüde faydalanılamamaktadır. Fiziki donanım ve sermaye yetersizliği, ulaşım güçlüğü, uzman personel ve tanıtım eksikliği bu durumun başlıca sebepleri olarak sıralanabilir. Bu bölgelerde kaplıcalardan günübirlik veya hafta sonu ziyaretleri şeklinde yerli halk faydalanmaktadır. (Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu)

Akdeniz Bölgesi'ndeki termal turizm kaynakları diğer bölgelere nazaran daha sınırlıdır ve kıyı turizminin gölgesinde kalmaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ise kaplıca sayısı azdır ve tesisler yetersizdir. Bu yüzden ziyaretler genellikle günübirlik olarak gerçekleşmektedir. Türkiye'de termal tesis ziyaretçileri tesislerden daha çok günübirlik ya da hafta sonu ziyaretleri şeklinde faydalanmaktadır. Oysa özellikle sağlık amaçlı olarak termal kaynaklardan faydalanma durumlarında konaklama sürelerinin daha uzun olması beklenmektedir. Tesislerin fiziki donanımlarının yetersiz olması ve uzman kadro eksiklikleri kısa süreli ziyaretlerin başlıca nedeni olarak gösterilebilir. Bu iki neden tesislerin sağlık hizmeti de alınan tesis olarak algılanmasının önüne geçmektedir. 12 ay boyunca yapılabilecek olan bir turizm çeşidi olmasına karşın turizm işletme belgeli tesisler dışındaki kaplıca tesislerinin çoğunluğu mevsimlik olarak işletilmektedir. Bu tesislerin çoğu küçük yatak kapasiteli aile işletmeleri ya da belediyelerin sınırlı bütçeleriyle geliştirdikleri düşük kaliteli işletmelerdir. Termal turizm, batı bölgelerinde daha yoğun olmakla birlikte neredeyse tüm ülke coğrafyasında kendine yer bulan bir turizm türüdür. Ancak mevcut kapasitenin çok altında hizmet vermektedir. İşletmelerde yaşanan sorunlar ve kalış sürelerinin dışında termal kaynakların kullanımında çevresel koruma da oldukça önemlidir. (Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu)

Türkiye jeotermal kaynaklar bakımından oldukça zengin bir ülkedir. Kaynakların kullanımının artmasıyla ülke turizmi ve ekonomisi canlanacaktır. Termal kaynaklar özellikle sağlık alanında kullanılmakta olup doğal tedavi yöntemlerini tercih eden insanlar için ilgi odağındadır.

3.1.2.3. Termal Turizm Kentleri Projesi

Türkiye'de sağlık turizmi birçok kurum veya kuruluşun faaliyet alanında yer almakla birlikte T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın termal turizm çalışmaları, T.C. Sağlık Bakanlığı'nın medikal turizm çalışmaları ve T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın ise ileri yaş ve engelli turizmi çalışmaları yapması amaçlanmaktadır. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığınca termal sağlık turizmi konusunda mekânsal planlama, belgelendirme ve tanıtım faaliyetleri yürütülmektedir.

Sağlık ve termal turizmin geliştirilmesi amacıyla T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından başlatılan **Termal Turizm Kentleri Projesi**⁴ kapsamında Türkiye'deki jeotermal potansiyeller dikkate alınarak bölgesel olarak yeni alanlar tespit edilmiştir.

Diğer turizm türleri ile entegre olabilecek ve destinasyon oluşturabilecek kapasiteye sahip öncelikli geliştirilecek bölgeler aşağıda belirtilmektedir:⁵

- **Güney Marmara Termal Turizm Bölgesi**

(Çanakkale, Balıkesir, Yalova)

- **Frigya Termal Turizm Bölgesi**

(Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak, Eskişehir, Ankara)

- **Güney Ege Termal Turizm Bölgesi**

(İzmir, Manisa, Aydın, Denizli)

- **Orta Anadolu Termal Turizm Bölgesi**

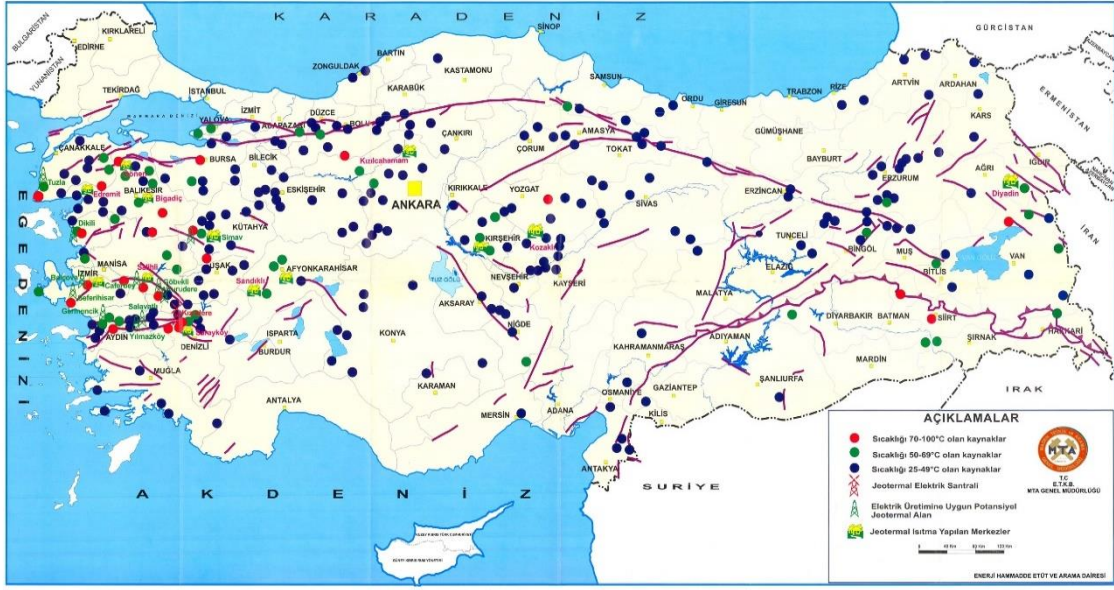
(Yozgat, Kırşehir, Nevşehir, Niğde)

⁴ (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

⁵ (Visit Turkey for Healthcare)

Şekil 2 - Türkiye Jeotermal Kaynak Dağılımı ve Uygulama Haritası⁶

TÜRKİYE JEOTERMAL KAYNAKLAR DAĞILIMI VE UYGULAMA HARİTASI

Kaynak: MTA (2019)

Şekilde görüldüğü üzere Türkiye'deki Jeotermal kaynakların büyük bir kısmı Ege bölgesinde yığılma göstermektedir. Ancak genel olarak Türkiye'deki bölgelerin tamamında jeotermal kaynaklar mevcuttur.

3.1.2.4. Termal Turizminin Yatırım Bölgesindeki Yeri

Türkiye'de var olan kaplıca bölgeleri arasında Yalova termal, Afyon termal, Kızılcahamam gibi bölgeler yaygın olarak bilinmektedir. Ancak Denizli-Pamukkale bölgesindeki Karahayıt kaplıcaları da Türkiye açısından oldukça önemli bir kaplıca bölgesidir. Karahayıt kaplıca tesisleri Denizli şehrinin kaplıca bakımından zengin yerlerinden birisidir. Pamukkale termal kaplıcalarının sisteminin bir kolu sayılan bu Karahayıt kaplıcalar, Pamukkale'nin 5 kilometre kuzeyinde bulunan Karahayıt kasabasıdır. Suyunun bileşimi, Pamukkale kaynağına benzemektedir. Fakat sıcaklığı daha fazla olup, serbest karbondioksiti daha azdır. Radyo aktivesi yüksek olan kaplıcanın suları üç kaynaktan çıkmaktadır. Kaynakların su sıcaklıkları, 500°C, 425°C ve 560°C'dir. Kaplıca alanının deniz seviyesinden yüksekliği ise 950 metredir. Kaplıca suyunun özellikleri ise, hipertermal, hipotonik bir maden suyudur. Kaplıca sularında bikarbonat, sülfat, karbondioksit, kalsiyum, bulunmaktadır. (Seyahat Dergisi)

Karahayıt kaplıcası Pamukkale kaplıcasının suları ile aynı etkiyi göstermektedir. İçme kürleri sindirim sistemi, mide, karaciğer, bağırsak, safra yolu enfeksiyonları, hipostenikdispepsiler, safra kesesi ve safra yolları iltihapları, taşları, şişmanlık, diyabet hastalıklarına iyi geldiği bilinmektedir. Banyo kürleri ise dolaşım sistemine ait hastalıklar, beyin, kalp ve çevresindeki atar damarlarda bulunan iskemik sendromlar, tansiyon değişimi, damar sertliği, astım ve bronşit vakaları, osteoartroz sınıfına giren ve bilhassa alt ekstremitlerde yerleşen romatizmal sendromlara, akut devresi geçirmiş ve stabilize durumda bulunan artritis sendromlarında oldukça etkilidir. (Seyahat Dergisi)

⁶ (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA))

Yılın her mevsiminde ana kaynağından 60 derece çıkan Karahayıt'ın kendine özgü kırmızı renk şifalı termal suyu ve termal çamuru, Ege Üniversitesi Hidroklimatoloji Enstitüsünden verilen rapora göre, içerdiği zengin mineralleri ile eşsiz bir sağlık kaynağıdır. Karahayıt'ta bulunan turistik tesislerde kırmızı su ve termal çamur birçok hastalık ve sağlık sorunlarına şifa olmaktadır. (Seyahat Dergisi)

3.1.3. Yasal Çerçeve (Tabi Olunan Mevzuat ve Yükümlülükler, İzin ve Ruhsatlar)⁷

Otellerin, sahip oldukları veya olmak istedikleri yıldızlar için belirli özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bunun için T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayınlanan 05/04/2005 tarihli Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelikte bir madde ayrılmıştır.

Aşağıdaki kısım yıldız sayısı ve sahip olması gereken özellikler yönetmeliğin **Asli Konaklama Tesisleri** bölümünden alınarak paylaşılmıştır.

Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliği

Madde 19

Oteller, asli fonksiyonları müşterilerin konaklama ihtiyaçlarını sağlamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, spor ve eğlence ihtiyaçları için yardımcı ve tamamlayıcı birimleri de bünyelerinde bulundurabilen tesislerdir. Oteller; bir, iki, üç, dört, beş yıldızlı oteller olarak sınıflandırılırlar.

1. Bir yıldızlı oteller, aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:

- En az on oda,
- Sadece yaz sezonu boyunca açık tutulan tesisler hariç olmak üzere girişte rüzgârlık, hava perdesi, döner kapı veya benzeri düzenleme,
- Resepsiyon ve kapasiteye yeterli, rahat oturma imkânının sağlandığı lobiden oluşan kabul holü (Yeterli büyüklükte ayrı bir oturma salonu bulunması durumunda, belirtilen imkânın lobide sağlanması şartı aranmaz.),
- Kahvaltı ofisi ve kahvaltı salonu, yeterli büyüklükte oturma salonu veya lokanta bulunması durumunda bu mahaller kahvaltı verme amaçlı da kullanılabilir, yazlık tesislerde bu amaçla kullanılan salonun bir kısmı açık olabilir,
- Yönetim odası,
- Müşterinin ineceği veya çıkacağı kat sayısının üçten fazla olması halinde otel kapasitesi ile orantılı müşteri asansörü,
- 06.00-24.00 saatleri arasında büfe hizmeti,
- İlk yardım malzeme ve gereçleri bulunan dolap,

⁷ (Resmi Gazete)

- Odalarda dışarı ile doğrudan bağlantılı telefon hizmeti,
 - Oda sayısının en az %25'ine hizmet verebilecek sayıda kıymetli eşya kasası,
 - Genel mahaller ve yatak odaları döşemelerini tamamen kaplayan halı, seramik, parke gibi nitelikli malzeme.
- 2. İki yıldızlı oteller; bir yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:**
- İklim koşullarına göre genel mahallerde klima sistemi,
 - Yatak katlarında kat hizmetleri için ofis veya dolap,
 - Odalarda saç kurutma makinesi,
 - Odalara içecek hizmeti.
- 3. Üç yıldızlı oteller; iki yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:**
- İklim koşullarına göre odalarda klima sistemi,
 - Yatak sayısının yüzde yirmi beşi oranında oturma imkânı olan, lobiden ayrı düzenlenmiş oturma salonu,
 - İlave bir yönetim odası,
 - Odalarda televizyon,
 - Odaların yüzde ellisinde mini bar ile mevcut yiyecek ve içecek türlerine uygun servis malzemesi bulundurulması,
 - Yüzme havuzu veya ikinci sınıf lokanta veya kafeterya veya kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşecek şekilde en az elli kişilik çok amaçlı salon,
 - Çamaşır yıkama ve ütüleme hizmeti,
 - Rezervasyon işlemlerinin bilgisayarla yapılması,
 - 24 saat büfe hizmeti.
- 4. Dört yıldızlı oteller; üç yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:**
- Kabul holünde telefon kabinleri,
 - Müşterilerin ineceği veya çıkacağı kat sayısının ikiden fazla olması halinde otelin kapasitesiyle orantılı, müşteri asansörü,
 - Odalarda ve genel mahallerde klima,

- Odalarda; yatak örtüsü, mini bar, kıymetli eşya kasası,
- 06.00-24.00 saatleri arasında oda servisi,
- Kuru temizleme ile terzi hizmeti,
- Her katta kat ofisi düzenlemesi (Ayrık yerleşimler şeklinde düzenlenmiş tesislerde hizmetin aksamaması kaydıyla kat ofisinin her katta bulunması zorunlu değildir.),
- Satış mağazası,
- Çeşitli dillerde; süreli yayın, kitap gibi dokümanların yer aldığı okuma mahalli,
- Kapasitesi 100 kişiden az olmamak kaydıyla, tesis yatak kapasitenin yüzde ellisine hizmet veren birinci sınıf lokanta,
- Sürekli doktor hizmeti ve revir, müşterilerin bu konuda bilgilendirilmesi,
- Yeterli büyüklükte bagaj odası ve bu mahalde emanet hizmeti,
- Servis merdiveni veya asansörü, (Ayrık yerleşimler şeklinde düzenlenmiş tesislerde servis merdiveni veya asansörü bulundurulmasına ilişkin esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.)
- Personel sayısının en az yüzde on beşi oranında konusunda eğitim almış personel,
- İdari personelin konusunda eğitilmiş veya en az beş yıl deneyim sahibi olması,
- Telefon, faks, internet bağlantılı bilgisayar gibi büro hizmetlerine yönelik çalışma ofisi,
- Odalara; mesaj bırakabilme sistemi ya da buna yönelik hizmet verilmesi.
- Ayrıca;
 1. Kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşecek şekilde en az 100 kişilik çok amaçlı salon ve fuayesi,
 2. Kapalı yüzme havuzu,
 3. Açık yüzme havuzu,
 4. En az yüz kişi kapasiteli kabare, tiyatro, sinema etkinliklerinin yapılabileceği kapalı salon,
 5. Kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşen, en az yüz kişilik konferans salonu, fuayesi, salon ile bağlantılı en az iki çalışma odası, sekreterlik ve simultane tercüme hizmetleri,
 6. Kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşecek şekilde en az yüz kişilik gece kulübü, diskotek veya benzeri eğlence imkânı veren ayrı bir salon,

7. En az 40 metrekare büyüklükte aletli jimnastik, aerobik veya bilardo salonu, alarm sistemi bulunan sauna, Türk hamamı, mini golf, tenis veya voleybol sahası, trambolin, bowling salonu, go-kart pisti, kayak ve deniz sporları, squash salonu veya benzeri imkânlar sağlayan ünitelerden en az üç adedi,
8. Pasta ve içki servisi verilen en az 100 kişilik salon,
9. Türk mutfağından en az beşer adet sıcak ve soğuk yemekler ile tatlı çeşitlerinin de sunulduğu alakart hizmet verilen ayrı bir lokanta,
10. Kafeterya ve snack bar, ünitelerinden en az üç adedi.

5. Beş yıldızlı oteller; yerleşme durumu, yapı, tesisat, donatım, dekorasyon ve hizmet standardı olarak üstün özellikler gösteren, dört yıldızlı oteller için aranan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan en az yüz yirmi odalı otellerdir.

- Müşterilerin ineceği veya çıkacağı kat sayısının birden fazla olması halinde otelin kapasitesiyle orantılı müşteri asansörü,
- Odalarda; çalışma masası, yatak başucunda merkezi aydınlatma düğmesi ve priz, boy aynası,
- Odalarda; bornoz, diş temizlik kiti, tek kullanımlık terlik, dikiş kiti, ayakkabı sileceği, cılası, duş köpüğü, makyaj temizleme pamuğu, kutu kâğıt mendil, şemsiye gibi en az on adet ambleml malzeme,
- Banyolarda; küvet, resepsiyonla bağlantılı telefon, büyüteçli ayna,
- Altı odadan az olmamak üzere oda kapasitesinin asgari yüzde beşi oranında tütün ürünleri içilmeyen oda düzenlemesi,
- 24 saat oda servisi,
- Garaj veya üzeri kapalı otopark, bu mahallerde yirmi dört saat görevli personel,
- Odalarda; uydu veya video yayınları ile oda sayısının yüzde onu oranında internet imkânı sağlanması,
- Bay ve bayan kuaförü,
- Satış mağazaları,
- Personel sayısının en az %25'i oranında konusunda eğitim almış personel,
- Alakart lokanta,
- Resepsiyondan ayrı bir mahalde müşteri ilişkileri, danışmanlık gibi hizmetlerin deneyimli personel tarafından sağlanması,
- Kat koridorlarında resepsiyonla bağlantılı telefon,

T.C. Sağlık Bakanlığının yayınladığı **Kaplıcalar Yönetmeliği**'ne⁸ göre termal otel, kaplıcaların tedavi ortamlarının taşınması gereken özellikler yayınlanan tebliğin 10. maddesinde açıklanmıştır.

Kaplıcalar Yönetmeliği

Madde 10

Kaplıca tesislerinde doğal tedavi unsurları ile etkileşimde bulunan tedavi kuvvetleri, havuzlar, peloid uygulama yerleri gibi mekanların tümü su ile etkileşimi olmayan, kolay temizlenip dezenfekte edilebilen, dezenfektan maddelerle bozulmaya uğramayan malzemeler kullanılarak yapılır. Bütün tedavi birimlerinde tek başına tedavi alan hastalarda acil durum ihbarı yapacak ışıklı ve/veya sesli uyarı sistemleri kurulur. (Resmi Gazete)

Kaplıcalar Yönetmeliği

Madde 12'ye göre kaplıca tesisinde bulunan fizik tedavi ve rehabilitasyon birimleri şu özellikleri taşınmalıdır: ⁹

- a) Fizik tedavi ve/veya rehabilitasyon biriminde soyunma-giyinme dolapları, duşlar, tuvalet ve dinlenme mekanları bulunur.
- b) Egzersiz birimi; en az 50 metrekarelik bir alan, toplu egzersizler ve aletli egzersizler için düzenlenir.
- c) Masaj birimi; tek oda veya kabinlerin zemin alanı en az 5 metrekare olmalıdır.
- d) Fizik tedavi birimi; tek oda veya kabinlerin zemin alanı en az 5 metrekare olmalıdır.
- e) Hidroterapi birimi (rehabilitasyon havuzu birimi); 2.5x2.5 metrekare alan ve 150 santimetre derinlik boyutlarında havuzlardan oluşmalıdır. Havuzlarda kullanılan su her hastadan sonra değiştirilir, usulüne uygun havuz temizliğinin yapılmasının ardından bir sonraki hastanın kullanımına sunulur. Rehabilitasyon havuzlarında karbondioksitli ve kükürtlü sular kullanılmaz.

Kaplıca tesisi açmak için belirli izin ve ruhsatlar gerekmektedir. Kaplıca tesislerini işletmek isteyenler Kaplıcalar Yönetmeliği'nde belirtilen esaslara uygun olarak kaplıcanın açılacağı ilin valiliğinden önce tesis izni, sonra işletme izni almalıdır. Kurulu ve faaliyette olan tesisler için tesis ve işletme izin süreçleri bir arada yürütülmektedir. Bu yönetmeliğe göre verilen izin, bu yönetmelikte belirtilen esaslara uygun olarak ilgili mevzuat uyarınca diğer kuruluşlardan izin almak zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Kaplıcalar Yönetmeliği'nde belirtilen kaplıca tesislerini işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler, kaynakta veya çıkış noktasında hiçbir işlem yapmadan kaynağın veya çıkış noktasının yerini tereddüte meydan vermeyecek şekilde belirleyen plan veya kroki ile birlikte valiliğe müracaat ederler. Başvurunun sağlık müdürlüğüne intikali üzerine kaynak veya sondaj-galeri, başvuru sahibi tarafından sağlık müdürlüğü elemanlarının kontrolünde numune alınacak şekilde

⁸ (Resmi Gazete)

⁹ (Resmi Gazete)

getirilmektedir. İnceleme ve tespit kurulu kaynağı veya çıkış noktasını mahallinde inceleyerek gerekli tespitleri yapar ve inceleme ve tespit kurulunun kaynak incelemesi ile ilgili raporu düzenleyerek imzalamaktadır. Alınan numunelerin bakteriyolojik ve kimyasal analizleri, Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı laboratuvarlarında veya Bakanlık tarafından yeterli ve uygun görülecek laboratuvarlarda yapılmakta olup pestisit analizleri ise kaplıca suyunun beslenme havzasının tarımsal veya endüstriyel bölgede bulunması halinde yaptırılmaktadır. Analiz sonuçları mineralli su için yönetmeliğin eklerinde belirtilen rapor formatına uygun olarak tanzim edilmektedir. Radyoaktivite analizleri Türkiye Atom Enerjisi Kurumu laboratuvarlarında veya Bakanlıkça yetkilendirilen kamu laboratuvarlarında yapılmaktadır. Analiz sonuçları ilgili valiliğe gönderilmektedir. Tesis ve işletme iznine esas her türlü analiz ücretleri işletme sahibi tarafından ilgili laboratuvara ödenmektedir. (Resmi Gazete)

Kaplıcalar Yönetmeliği Madde 19'a göre tesis izni verilmesi aşamasında inceleme ve tespit kurulu oluşturulmaktadır. İnceleme ve tespit kurulu; sağlık müdürünün veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında, gıda ve çevre kontrol şube müdürü, sağlık ocağı tabibi, jeoloji mühendisi, inşaat mühendisi ve çevre sağlığı teknisyeninden; işletme izni verilmesi aşamasında kurula iştirak etmek üzere katılacak tıbbi ekoloji ve hidroklimatoloji uzmanı ile fizik tedavi ve rehabilitasyon uzmanından oluşmaktadır. Bu kurul, ilk başvuru esnasında belirtilen kaynakla ilgili bilgilerin doğruluğunu ve kaynak çevresinde kirlilik yaratacak faktörlerin belirlenmesini, kaynaktan laboratuvar araştırmaları için usulüne uygun numune alınmasını, tesisin inşasının ve tesisdeki tedavi birimlerinin uygunluğunun belirlenmesini sağlamaktadır. (Resmi Gazete)

Kaplıcalar Yönetmeliği Madde 21'de tesis izni için gereken belgelere yer verilmiştir. Gerekli belgeler tıbbi değerlendirme kurulunun olumlu raporundan sonra istenmektedir. Bunlar:¹⁰

1. İnceleme ve tespit kurulu raporu,
2. Kaplıca tesisine ait doğal tedavi unsurunun analiz raporu,
3. Doğal tedavi unsurunun tıbbi değerlendirme kurulu raporu,
4. Hidrojeoloji konusunda uzman jeoloji mühendisi tarafından hazırlanan kaynak koruma alanlarını da kapsayan hidrojeolojik rapor,
5. Talassoterapi tesisleri hariç olmak üzere kaynak merkez olmak üzere yarıçapı en az 500 metrelik bir daire dâhilindeki çevresinin 1/200 ve 1/25000 ölçekli haritası,
6. Tedavi bölümleri projeleri (1/50 ölçekli),
7. Kullanılacak doğal tedavi unsuru kaynağının kullanım hakkına sahip olduğunu belirten tahsis belgesi, kira kontratı ve benzeri belgeler,
8. Projelendirilen tesislerin uygun ölçekli imar planı veya ilgili imarın uygun görüşü,
9. Tesisin kurulacağı alan mülk sahibinin ise mülk sahibi olduğuna ilişkin yazılı beyan, tahsis belgeli ise tahsis belgeli olduğuna ilişkin yazılı beyan veya kiracı ise kiracı olduğuna ilişkin yazılı beyan,
10. Yukarıda belirtilen belgeleri içeren dosya üç nüsha halinde düzenlenir. Asılları ve suretleri tanzim edenler ve işletmeci tarafından imza ve tasdik edilir. Hazırlanan dosyalar sağlık müdürlüğünce incelenir.
11. Belgelerin eksiksiz ve bu yönetmelik hükümlerine uygun olması halinde projeler valilikçe onaylanır ve tesis izni verildiği bir yazı ile bilgi için işletmeciye bildirilir. Dosyaların bir nüshası il sağlık müdürlüğünde muhafaza edilir ve bir nüshası da işletmeciye verilir.

¹⁰ (Resmi Gazete)

12. Verilen tesis izninin geçerlilik süresi üç yıldır. İşletmecinin bu süre içerisinde tesisini tamamlayamaması ve valilikten ek süre talebinde bulunması durumunda bu süre valilikçe en fazla iki yıl uzatılır.

Kaplıcalar Yönetmeliği Madde 22'de ise **işletme izni** için tesisin kurulmasını müteakip, işletmeci tesisini tamamladığını valiliğe yazı ile bildirir. Valilik tarafından tesisin uygunluğunun belirlenmesi için inceleme ve tespit kurulu görevlendirilir. Kurulca tesisin mahallinde incelenmesi sonucu, bu yönetmelik hükümlerine ve projelerine uygunluğunun belirlenmesi halinde, tedavi amaçlı kullanım yerlerinden örnekler alınarak aşağıdaki belgeler istenir. Bunlar: ¹¹

- a) Tedavi amaçlı kullanım yerleri analiz raporu,
- b) İnceleme ve tespit kurulunca tesisin incelenmesinden sonra düzenlenen uygunluk bildirimi formu,
- c) Mesul müdürün adı soyadı ve T.C. kimlik numarası ile sorumlu müdürün sözleşme tarihinin yazılı beyanı,
- d) Bulundurulması gereken zorunlu sağlık personelin sözleşmeleri ve sağlık müdürlüğünce onaylı diplomaları,
- e) İçme ve kullanma suyunun ne şekilde temin edildiğinin belgelendirilmesi,
- f) Atık suların ne şekilde bertaraf edileceğinin belgelendirilmesi.

Belgelerin eksiksiz olması ve bu yönetmelikte belirtilen şartları taşıması halinde bu tesislere valilikçe işletme izni verilir.

İzin verilen kaplıca ve talassoterapi tesislerinde suyun endikasyonuna göre tedavi amaçlı sağlık hizmeti sunulmak istenmesi halinde; bakanlıkça planlama kapsamına ve ilgili mevzuata göre izin verilir.

Bunlara ek olarak 15/05/2018 tarihinde T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan **Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik** aşağıdadır:¹²

Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri

1. Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezlerinin Özellikleri

MADDE 5

1. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezini oluşturan konaklama tesisi, konaklama ile ilgili mevzuatında yer alan fiziki şartları sağlamak zorundadır. Ancak, hizmetin yürütülmesine aykırı düşmeyen bazı bölümler, konaklama tesisi ile fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinin ortak kullanımına açılabilir.
2. Konaklama tesisi veya engelli veya yaşlı bakım merkezi bünyesinde en az 25 (yirmi beş) yatak kapasitesi olmalıdır. Konaklama hizmetinin verildiği bölümlerde engelliler ve yaşlılar için ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli düzenlemeler yapılır.
3. Konaklama bölümünde acil durumlar için hasta nakline uygun düzenlemeler yapılır.

¹¹ (Resmi Gazete)

¹² (T.C. Sağlık Bakanlığı)

4. Konaklama tesisi ile fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi aynı binada olabilir. Başka merkez ile bağlantılı olmamak kaydıyla aynı yerleşke içerisinde de olabilir.
5. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinin içerisinde veya yerleşkesinde, konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinden hizmet alanların kullanımına sunulmak üzere iş ve uğraş alanları, spor alanları ve buna benzer sosyal alanlar inşa edilebilir.
6. Konaklama tesislerindeki diğer birimlerin çalışma saatleri, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin çalışma programı ve saatleriyle uyumlu olarak düzenlenir. Konaklama tesisi ile bünyesindeki fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri arasında kontrollü geçişin olduğu bölüm haricinde kontrolsüz geçiş bulunamaz.
7. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri, açıldıkları yerleşkenin dışına taşınamaz, taşınma talebi durumunda yeniden değerlendirmeye alınır ve ruhsatlandırılır.
8. Birden çok katı olan konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi ile ilgili konaklama alanlarında, hizmet alan kişilerin tekerlekli sandalye ile taşınmasını sağlayacak şekilde ilgili mevzuatına uygun asansör bulunur.
9. Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi ve ilgili konaklama alanlarında, merdivenler, bina girişleri, koridorlar, banyo ve lavabolarda engelliler için ilgili mevzuatına uygun olarak gerekli düzenlemeler yapılır.

2. Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezinin İdaresi

MADDE 6

1. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi bünyesinde faaliyet gösterecek konaklama tesisi ve her bir merkez, kendi mevzuatına göre idare edilir. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezini oluşturan konaklama tesisi ve/veya merkezlerin uyum içinde hizmetlerini yürütmesi esastır.

3. Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezinin Uluslararası Sağlık Turizmi Yetkisi

MADDE 7

1. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezini oluşturan konaklama tesisi ve her bir merkezin, uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi alma şartlarını taşıması kaydıyla, ilgili mevzuatına göre Uluslararası Sağlık Turizmi Yetki Belgesi olarak uluslararası sağlık turizmi faaliyeti gösterebilir.

4. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezlerinin Konaklama Tesisinde Açılması ve Faaliyet Esasları

MADDE 8

1. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde sadece akut tedavisi tamamlanmış ve konaklamalı tesiste konaklayan ve tedavisi ilgili hekimi tarafından

planlanmış veya bu merkezin hekimlerince planlanacak kişilere yönelik hizmetler ilgili mevzuatına göre Bakanlıkça ruhsatlandırılması halinde verilebilir.

2. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinin ruhsata esas mevcut hekim kadro ve kapasiteleri kullanılarak hizmet sunulur.
3. Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi, ilgili mevzuatında yer alan fiziki ve tıbbi donanım şartlarını sağlamak zorundadır.
4. Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinde, konaklama tesisi bünyesinde olmaması halinde, 16/10/2009 tarihli ve 27378 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, Yataklı Sağlık Tesislerinde Acil Servis Hizmetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde tanımlanan şartları haiz, acil hallerde kendi hastalarına ilk yardım, temel yaşam desteği ve ileri kardiyak yaşam desteği hizmetlerinin verilebildiği acil sağlık birimi oluşturulur.
5. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin, bünyesinde hizmet alan hastaların yatarak veya ileri teşhis ve tedaviye ihtiyaç duyması durumlarında hastalarını gönderilebileceği en az bir sağlık tesisiyle tedavi sözleşmesi yapmış olması zorunludur.

5. Personel Esasları

MADDE 9

1. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde bu Yönetmeliğin ekindeki EK-1’de yer alan asgari personel bulunur. Mevcut ruhsatlı sağlık tesisleri ile yapılacak iş birliği çerçevesinde açılacak fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinde, bu Yönetmeliğin eklerinden EK-1’deki asgari personel standardının altına düşmemek kaydıyla sağlık tesisinin mevcut kadro ve kapasitesi kullanılır. Mesul müdür ilgili mevzuatına göre görevini yürütür.
2. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde, Bakanlığın planlamalarından istisna olarak, yabancıların çalışma izinlerine dair mevzuat çerçevesinde yabancı personel çalıştırılabilir. Ayrıca, diğer özel sağlık kuruluşlarıyla yapılacak kurumsal sözleşme çerçevesinde uzman hekim/hekim çalıştırılabilir.

6. Hizmet Alımı Yoluyla Karşılanabilecek Hizmetler

MADDE 10

1. Tıbbi laboratuvar ve görüntüleme hizmetleri, aynı il içerisindeki diğer sağlık kuruluşlarından hizmet alımı yoluyla temin edilebilir. Aynı ilde bu hizmetlerin alınabileceği sağlık kuruluşunun olmaması hâlinde, bu hizmetler, en yakın başka bir ildeki sağlık kuruluşundan alınabilir.
2. Hizmetin satın alma yoluyla gördürülmesi halinde, hizmeti alan konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi ile hizmeti veren sağlık kurum veya kuruluşu, bu uygulamadan ve sonuçlarından müştereken sorumludur.

3.1.4. Sektörle İlgili Uygulanan Destekler ve Teşvikler

3.1.4.1. Teşvik Mevzuatına Genel Bakış¹³⁻¹⁴

Türkiye’de yapılan yatırımlar, Bakanlar Kurulu Kararı ve bu kararın uygulanmasına ilişkin tebliğ hükümleri çerçevesinde desteklenmektedir.

Yatırımların teşvik edilmesine yönelik olarak Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanan 2012/3305 sayılı **Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar**’da 22/06/2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan, 2018/11816 ve 2018/11930 sayılı iki Bakanlar Kurulu Kararıyla bazı değişiklikler yapılmıştır. (Resmî Gazete) Söz konusu teşvik kararnamesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yer aldığı 20/06/2012 tarih ve 28329 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan **Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlgili Tebliğ**’de de 10/06/2018 tarih ve 30447 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikler yapılmıştır. (Resmî Gazete)

Teşvik Sistemi 19/06/2012 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmış ve 01/01/2012 tarihinden sonra gerçekleştirilen yatırımları kapsamaktadır. Yatırım Teşvik Programının uygulanması amacıyla bölgeler, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak bölgelere ayrılmıştır. Daha önce 4 olan bölge sayısı 2011 yılı Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) sıralaması baz alınarak 6’ya çıkarılmıştır. Denizli bu bölge düzenlemesine göre 2. bölgede yer almasına rağmen bu teşvik düzenlemesine göre bazı alanlarda yapılan yatırımlar daha üst seviyedeki bölgesel desteklerden faydalanabilmektedir. Bu yatırım alanlarından birisi de konaklamalı termal turizm yatırımlarıdır. Öncelikli yatırım konuları arasında yer alan, konaklamalı termal turizm yatırımları ülke genelinde **5. bölge desteği** almaktadırlar. Bu nedenle Denizli’de yapılması planlanan termal tesis de bölgesel teşvik uygulamasına göre 5. bölge desteği alabilecektir.¹⁵

Tablo 13 - Teşvik Bölgeleri¹⁶

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkâri
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	Kahramanmaraş	Iğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	Bozcaada İlçeleri
			Sivas		Gökçeada İlçeleri

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2019

¹³ (Bakanlar Kurulu Kararı)

¹⁴ (Tebliğ)

¹⁵ (Bakanlar Kurulu Kararı)

¹⁶ (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

Yatırım teşvik sisteminde genel anlamda KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, faiz desteği, yatırım yeri tahsis, KDV iadesi, gelir vergisi stopajı desteği, sigorta primi desteği destek unsurları arasında yer almaktadır. Unsurların açıklaması aşağıdaki gibidir: (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

- **KDV İstisnası:** Yatırım teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve/veya yurtdışından temin edilecek yatırım malı, makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi uygulamasıdır.
- **Gümrük Vergisi Muafiyeti:** Yatırım teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı, makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi uygulamasıdır.
- **Vergi İndirimi:** Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar geçen süre zarfında indirimli olarak uygulanmasıdır. Bu destek stratejik yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar ve bölgesel yatırım teşvik uygulamaları içinde düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında sağlanmaktadır.
- **Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:** Yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli bir süre T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından karşılanması uygulamasıdır. Büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında düzenlenen teşvik belgesi için uygulanmaktadır.
- **Yatırım Yeri Tahsis:** Yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olan büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.
- **Faiz Desteği:** Yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli krediler için sağlanan finansman desteğine denmektedir. Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belirli bir kısmı T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Faiz desteği, stratejik yatırımlar, Ar-Ge ve çevre yatırımları ile 3, 4, 5 ve 6. bölgelerde bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yapılacak yatırımlar için uygulanmaktadır.
- **Sigorta Primi Desteği:** Yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete denk gelen kısmının 10 yıl boyunca T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından karşılanmasıdır. Genel teşvik uygulamaları hariç olmak üzere, yalnızca 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde uygulanmaktadır.
- **Gelir Vergisi Stopajı Desteği:** Yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken gelir vergisi stopajının asgari ücrete denk gelen kısmının 10 yıl süreyle terkin edilmesidir. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde uygulanabilmektedir.

- KDV İadesi: Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerinde olan stratejik yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina ve inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesi uygulamasıdır.

Destekler ve teşvikler bölgelere ve yatırım alanlarına göre değişiklik göstermektedir. Yatırım teşvikleri uygulama alanları genel teşvik, bölgesel teşvik, stratejik yatırımlar, büyük ölçekli yatırımlar ve öncelikli yatırım konuları başlıkları altında incelenmektedir. Bunlar aşağıda ayrıntılı olarak yer almaktadır:

- Genel Teşvikler: Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan diğer tüm yatırımları kapsamaktadır. Bölge ayrımı yapılmadan teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almayan bunun yanı sıra belirlenen asgari sabit yatırım tutarı koşulunu sağlayan yatırımlardır. Asgari sabit yatırım tutarı bölgelere göre farklılık göstermekte olup 1. ve 2. Bölgede yer alan iller için bu tutar 1 milyon TL; 3, 4, 5 ve 6. bölgelerde bu tutar 500 bin TL'dir. Genel teşvik uygulamaları kapsamında gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnasından faydalanılmaktadır. Ayrıca yalnızca 6. bölge genel teşvik uygulamaları kapsamında gelir vergisi stopajı desteğinden de yararlanabilmektedir. (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) Denizli teşvik sisteminde ikinci bölgede yer aldığı için yatırım için asgari sabit yatırım tutarının 1 milyon TL olması gerekmektedir.

Genel teşvik uygulamaları kapsamında Bakanlar Kurulu Kararı ile teşvik kapsamı içinde yer almayan veya teşviki belirli şartlara bağlı olan yatırımlar bulunmaktadır. Turizm sektörü içinde teşvik kapsamında yer almayan yatırımlar: (Başkan ve Akay)

1. Turizm yatırım/işletme belgesine sahip oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri hariç diğer turizm konaklama tesisleri,
2. Lokantalar, kafeteryalar, eğlence yerleri, günübirlik tesisler, termal kür tesisleri, sağlıklı yaşam tesisleri, yüzme havuzları,
3. Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktalarıdır.

Turizm sektörü içinde teşviki belirli şartlara bağlı olan yatırımlar: (Başkan ve Akay)

1. Kültür yatırımları amacıyla T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak kültür belgesine dayanarak teşvik belgesi düzenlenebilmektedir. Fakat kültür yatırımı amacıyla inşa edilen yapılar dışında yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler teşvik kapsamına dâhil edilmemektedir.
2. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak turizm belgesine sahip olan eğlence merkezi ve temalı tesis gibi misafirlerine konaklama imkânı sunmayan turizm yatırımları teşvik belgesine bağlanabilmektedir. Fakat bu amaçla inşa edilenler dışında yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler teşvik kapsamına dâhil edilmemektedir.

3. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak Kültür veya Turizm Belgesine sahip olan fuar, kongre, sergi ve gösteri merkezi yatırımlarına yönelik teşvik belgesi düzenlenebilmektedir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark dışında kalan kapalı alanın asgari 5000 metrekare, kongre merkezlerinde koltuk sayısının asgari 1000, gösteri merkezlerinde koltuk sayısının asgari 2500 olması şartı vardır.

- Bölgesel Teşvikler:

Tablo 14 - Bölgesel Teşvik Unsurları¹⁷

Bölgesel Yatırımlara Sağlanan Destekler Unsurları		Bölgeler					
Destek Unsurları		1.Bölge	2.Bölge	3.Bölge	4.Bölge	5.Bölge	6.Bölge
KDV İstisnası %18		Var	Var	Var	Var	Var	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti %2		Var	Var	Var	Var	Var	Var
Vergi İndirimi	Vergi İndirim Oranı	%50	%55	%60	%70	%80	%90
	Yatırıma Katkı Oranı	%15	%20	%25	%30	%40	%50
	Yatırım dönemi vergi indirimi	Yok	%10	%20	%30	%50	%80
	İşletme dönemi vergi indirimi	%100	%90	%80	%70	%50	%20
Sigorta Primi	Uygulama Süresi	2 Yıl	3 Yıl	5 Yıl	6 Yıl	7 Yıl	10 Yıl
İşveren Hissesi Desteği	Destek Tutarının Azami Miktarı	%10	%15	%20	%25	%35	%50
Yatırım Yeri Tahsisi		Var	Var	Var	Var	Var	Var
Faiz Desteği	İ� Kredi	Yok	Yok	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz / Dövize Endeksli Kredi	YOK	YOK	2 Puan	2 Puan	2 Puan	2 Puan
	Azami Destek Tutarı (Bin TL)	Yok	Yok	500	600	700	900
Sigorta Primi Desteği		Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	10 Yıl
Gelir Vergisi Stopajı		Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Var

¹⁷ (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

Destegi						
İnşaat-Yapı Harçları Muafiyeti	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Emlak Vergisi Muafiyeti	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Damga Vergisi Muafiyeti	Var	Var	Var	Var	Var	Var

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2019

Tabloda bölgesel teşvik unsurlarının bölgelere göre kapsadığı destekler verilmiştir. Tabloda görüldüğü üzere Denizli'nin bulunduğu 2. bölge KDV İstisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği ve yatırım yeri tahsis gibi destek unsurlarını alabilmektedir.

- **Öncelikli Yatırım Konuları Kapsamındaki Teşvikler:** Bu teşvik kapsamında belirli yatırım konuları 5. bölge destekleri ile desteklenmektedir. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerindeki yatırımlar veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları 5. bölge desteği alabilmektedir. Bu doğrultuda Denizli teşvik bölgeleri kapsamında 2. bölgede yer almasına rağmen teşvik sistemi kapsamı doğrultusunda 5. bölge teşviklerinden yararlanabilmektedir. Teşvik sistemi kapsamında Denizli 2. Bölgede olduğu için 2. bölge için verilen KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsis desteklerinden faydalanabilmekte olup bunun yanında faiz desteğinden de yararlanabilmektedir. Denizli'nin bu doğrultuda yararlanacağı destekler için oran 5. bölgeye uygun görülen oranlar olmaktadır. (Bakanlar Kurulu Kararı)
- **Stratejik Yatırımlar Kapsamında Teşvikler:** Bu teşvik kapsamında cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak ve katma değeri yüksek yatırımları desteklenmektedir. Yatırımın asgari sabit yatırım tutarının 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması, yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması, katma değerinin asgari %40 olması ve son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD dolarının üzerinde olması ile teşvikten yararlanmanın koşullarındandır. (Bakanlar Kurulu Kararı)
- **Büyük Ölçekli Yatırımlar Kapsamında Teşvikler:** Teknoloji ve Ar- Ge kapasitesini artıracak ve rekabet üstünlüğü sağlayacak yatırımlar bu teşvik kapsamında desteklenmektedir. (Bakanlar Kurulu Kararı)

Tablo 15 - Denizli İlinin Yararlanabileceği Bölgesel Destekler¹⁸

Denizli İlinin Yararlanabileceği Bölgesel Destekler		Destek Tutarları
KDV İstisnası		Var
Vergi İndirimi	OSB Dışı	20%
	OSB İçi	25%
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	OSB Dışı	3 Yıl
	OSB İçi	5 Yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		Var

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2019

Tablo 16 - Sektörel Bazlı Destekler

Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	2. Bölge
55	5510.1.01	Oteller	3 yıldız ve üzeri
	5510.2.0		
	5510.3.02		
	5510.5.02		
	5510.5.04		

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2019

3.1.4.2. Termal Tesis Destekleri

Termal turizm, yılın her ayı yapılması nedeniyle ülke turizmin 12 ay boyunca canlı kalmasına katkı sağlamaktadır. Avrupa ülkeleri devlet düzeyinde termal sağlık tesislerinin kullanımını teşvik ederek halk sağlığını koruduğunu vurgulamıştır. Türkiye’de de termal sağlık tesisleri yerli ve yabancı turistler tarafından her geçen gün daha çok ilgi çekmektedir.

Termal turizm konusunda nitelikli turizm yatırımı yapacaklara devlet tarafından 5. bölge yatırım teşviklerinden yararlanma olanağı sunulmaktadır. Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan termal tesis yatırım teşviki Türkiye’deki termal tesislerin ve termal tesis bölgelerinin başta turizm alanında olmak üzere gelişim göstermesini sağlayacaktır.

Teşvik Konuları aşağıdaki gibidir:¹⁹

1. Sağlık Turizmi Teşviki

T.C. Ticaret Bakanlığının, sağlık turizmine yönelik olarak “2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar” gereğince sağlık turizm destekleri yeniden düzenlenmiştir.

Sağlık sektöründe faaliyet gösteren ve T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılmış özel hastaneler veya üniversite hastaneleri ile sağlık turizmi şirketlerini kapsamaktadır. Türkiye’de döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin artırılması ve sağlık turizmi sektörünün uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesi amacıyla Türkiye’de yerleşik, sağlık turizminde faaliyet gösteren yararlanıcıların gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin giderler kısmı olarak destek kapsamındadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

¹⁸ (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

¹⁹ (T.C. Ticaret Bakanlığı)

2. Tescil ve Koruma Desteği

Sağlık kuruluşları, sağlık turizmi şirketleri ürünün/hizmetin yurt dışında tescil ettirilmesine ilişkin marka/patent bürosu hizmetleri, danışmanlık, ürünün/hizmetin o ülkede başka bir şirket/kuruluş adına tescil ettirilip ettirilmediğiyle ilgili olarak yapılacak araştırma, inceleme vb. bütün zorunlu giderleri kapsamaktadır. Ayrıca %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları tutarında karşılanmaktadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

T.C. Ticaret Bakanlığı, “Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Kararın Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Genelge” kapsamında yurtiçinde tescil ettirilmiş markanın yurt dışında tesciline yönelik marka/patent bürosu hizmetleri, danışmanlık, markanın o ülkede başka bir şirket/kuruluş adına tescil ettirilip ettirilmediğine ilişkin olarak yapılacak araştırma, inceleme vb. bütün zorunlu giderler ile markanın yurtdışında korunmasına ilişkin hukuki danışmanlık giderleri desteklenmektedir. Ancak tescil yenileme giderleri, destek kapsamında yer almamaktadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

3. Belgelendirme Desteği

T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından uygun görülen JCI (Joint Commission International) Akreditasyonu, TEMOS Sertifikaları, QHA Trent Akreditasyonu, Accreditation Canada, Australian Council on Healthcare Standards International (ACHSI), TÜV Belgeleri, Sağlık Bakanlığı Sağlıkta areditasyon Standartları (SAS) Belgesi) kalite belgelerine yönelik olarak müracaat ve doküman inceleme giderleri, Belgelendirme tetkik giderleri, Belge kullanım ücretleri, İlk yıla ait kayıt ücretleri, Danışmanlık giderleri, Eğitim giderleri %50 oranında ve belge başına en fazla 50.000 ABD Doları tutarında karşılanmaktadır. (Bu madde kapsamındaki danışmanlık/egitim giderleri, her bir belge için en fazla 15.000 ABD Doları tutarında desteklenmektedir.) (T.C. Ticaret Bakanlığı)

Genelgede bulunan bu madde kapsamında aşağıda belirtilen giderler desteklenmektedir: (T.C. Ticaret Bakanlığı)

- Müracaat ve doküman inceleme giderleri,
- Belgelendirme tetkik giderleri,
- Belge kullanım ücretleri,
- Zorunlu kayıt ücretleri,
- Danışmanlık giderleri,
- Eğitim giderleri,
- Gözetim giderleri,
- Yenileme giderleri,
- Test/analiz giderleridir.

4. Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği

Reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları yapılan reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetine ilişkin tanıtım malzemesi örneği / örnek yayın / görseller (katalog, broşür ve tanıtım malzemesi örneği / reklam verilen gazete, dergi örneği / fotoğraf, video kaydı, CD vb.) %60 oranında ve yıllık en fazla 400.000 ABD Doları tutarında karşılanmaktadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

T.C. Ticaret Bakanlığının yayımladığı genelgeye göre; desteğin başlangıç tarihi olarak desteğe konu edilen ilk ay esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 ay sonra biter.

5. Danışmanlık Desteği

Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını arttırmak üzere bakanlığın belirlediği konularda firma/kuruluş/uzmanlardan alınan danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD Doları tutarında karşılanmaktadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

6. Acenta Komisyon Desteği

Türkiye’de uluslararası hasta getirilmesine yönelik acentelere yapılan komisyon ödemeleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları tutarında karşılanmaktadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

T.C. Ticaret Bakanlığı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Kararın uygulama usul ve esaslarına ilişkin genelgede acente komisyon desteğinin başlangıç tarihi olarak desteğe konu edilen ilk ay esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 ay sonra biter. Desteğe konu edilen ilk ay olarak; eğitim sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcılar için ilgili öğrenim döneminin başlangıç ayı, sağlık sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcılar için komisyon harcamasına ilişkin faturanın tarihi esas alınır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

7. Tercümanlık Hizmetleri Desteği

Sağlık kuruluşları tarafından, yurt içinde istihdam edilen ve tercümanlık hizmeti veren en fazla 2 adet personelin, aylık brüt ücretleri %50 oranında ve personel başına yıllık en fazla 25.000 ABD Doları karşılanmaktadır. Tercümanlık hizmet alımına yönelik giderlere ise %50 oranında ve yıllık en fazla 50.000 ABD Doları tutarında karşılanmaktadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

Tercümanlık hizmeti desteğinde; incelemeci kuruluş destek başvurusunu, istihdam edilen tercümanın eğitimi, yabancı dil bilgisi ve tecrübesini de dikkate alarak sonuçlandırır ve sağlık kuruluşunun ortağının/ortaklarının tercümanlık hizmeti de vermesi halinde söz konusu ortağa/ortaklara bu kapsamda yapılan ödemeler desteklenmez. Desteğin başlangıç tarihi olarak desteğe konu edilen ilk ay esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 ay sonra biter. Ayrıca istihdam desteğinden yararlandırılan personelin fazla mesai, sosyal yardım, ikramiye, prim ve diğer yan hak ödemeleri desteklenmez. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

8. Hasta Yol Desteği

Bakanlık ile protokol yapan özel sağlık kuruluşları ya da hava yolu şirketleri tarafından tedavi edilmek üzere Türkiye ye getirilen hastaların ulaşım giderleri %50 oranında ve hasta başına en fazla 1.000 ABD Doları tutarında karşılanmaktadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

3.1.4.3. Belgelendirme Çalışmaları

Türkiye’de bulunan termal kaynakların etkin kullanımının sağlanması ve buna dayalı turizm gelişiminin desteklenmesi amacı ile Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007–2013 ana kararları kapsamında T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Termal Turizm Master Planı’nı birinci etabı çerçevesinde 4 bölge oluşturulmuştur. Bu bölgelerdeki deneyimlerle çalışma ikinci etabı ile Turizm Merkezleri ilan etmek ve bu alanların 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planlarını yapmak suretiyle tüm ülke bazında termal turizm potansiyeli değerlendirilmektedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007)

Termal Turizm Tesislerine, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğünce, Turizmi Teşvik Kanunu’na ilişkin olarak çıkartılan “Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesi ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe” göre turizm yatırımı ve işletmesi belgesi verilmektedir. Bu yönetmeliğe göre, Termal Turizm Tesisleri; toprak, yer altı, deniz ve iklim kaynaklı doğal tedavi unsurlarının tedavi edici faktör olarak kullanıldığı kaplıcalar, içmece ve iklim kür merkezleri ile buralarda kurulan tedavi ve rekreasyon amaçlı üniteleri içeren termal konaklama tesisleri veya termal kür tesisleridir. Bu tesislerdeki tedavi edici unsurların özellikleri, bu unsurların tıbbi yönden değerlendirilmeleri ile doğal özelliklerinin ve çevrelerinin korunmalarına ilişkin esaslar, tedavi sırasındaki tıbbi ve teknik koşullar, tıbbi personelin nitelik ve nicelikleri gibi konular Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenir. Turizm yatırımı ve işletmesi belgesi taleplerinde Sağlık Bakanlığında alınacak izin belgesi ile Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğüne başvurulur. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007)

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı mevzuatı kapsamında sağlık turizmi tesislerine, Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin esas olarak 29’uncu ve 30’uncu maddelerinde yer aldığı üzere, Termal Tesis ve Sağlıklı Yaşam Tesisi tür-sınıfında ve diğer türlerde Turizm Belgesi düzenlenmektedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı mevzuatında belirtildiği üzere, sağlık turizminde faaliyet gösteren tesislerin, Turizm Belgesi alabilmesi için, verilen sağlık hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanlığında izin alınması zorunludur. Bu izin mevcut durumda, T.C. Sağlık Bakanlığının yürütücüsü olduğu Kaplıcalar Yönetmeliği kapsamında, Valiliklerce verilen Kaplıca İşletme İzinleri, diğer sağlık üniteleri için T.C. Sağlık Bakanlığında alınan uygunluk yazılarıdır. Belirtilen mevzuat hükümleri kapsamında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kontrolörler Kurulu Başkanlığınca belgelendirme faaliyetleri yürütülmektedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

3.1.4.4. Diğer Sektörel Destekler

Türkiye’de planlı sağlık turizmi tanıtımının 2006 yılında başladığı, kullanılan reklam görselleri ve sayısal aktif tanıtım verileri incelendiğinde sağlık turizmi tanıtımına son yıllarda ağırlık verildiği görülmektedir. Özellikle sosyal medya üzerinden post ile yapılan tanıtımların odağının termal ve wellness turizmine yönelik olduğu görülmektedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

Sivil toplum kuruluşları ve derneklerce uluslararası sağlık turizmi konferanslarının Türkiye’nin sağlık turizmi yapan şehirlerinde (İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir, Denizli, Bursa) düzenlenmekte ve bu alanda Türkiye’nin sağlık turizmi alanındaki potansiyelinin uluslararası düzeyde bilinirliğinin ve farkındalığının artmasını, yurtdışından gelen pek çok sağlık profesyoneline anlatarak desteklemektedir. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bu zirve ve

konferanslara tanıtım boyutunda destek sağlamaktadır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

Türkiye'nin sağlık turizminde markalaşması ve lider ülkeler arasında sayılmasına yönelik olarak hedef pazarlara yönelik olarak (Ortadoğu pazarı, Türk Cumhuriyetleri, Balkan ülkeleri Rusya, Ukrayna başta olmak üzere ABD, İngiltere, Körfez Ülkeleri ve İskandinav Ülkeleri) workshop çalışmalarının yanı sıra çeşitli ağırlama faaliyetleri de yapılmaktadır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

3.1.4.5. Turizm Sektörüne Yönelik Banka Kredileri²⁰

Her yıl giderek büyüyen turizm sektörüne katkı sağlamak amacıyla bankalar da sektörde yatırım yapmak isteyen girişimcilere kredi vererek destek olmaktadır. Bankaların turizm sektörü için sağladığı kredi imkânları aşağıdadır:

- Türkiye Kalkınma Bankası²¹

Türkiye Kalkınma Bankası, Kalkınma Kaynaklı TL Kredileri ve Dış Kaynaklı Krediler olmak üzere iki ana grupta kredi vermektedir. Bankanın vermiş olduğu Kalkınma Kaynaklı TL Kredileri, Kalkınma Yatırım Kredisi, Kalkınma İşletme Kredisi ve Kalkınma Kısa-Orta Vadeli TL kredisi olarak üç gruba ayrılmaktadır. Dış Kaynaklı Krediler ise İslam Kalkınma Bankası (İKB) kaynaklı Yenilenebilir Enerji/Enerji Verimliliği kredisi, Avrupa Yatırım Bankası Kaynaklı Kobi ve Büyük işletmeler Kredisi, Alman Kalkınma Bankası (KFW) kaynaklı Yenilenebilir Enerji/Enerji Verimliliği kredisi, Avrupa Yatırım Bankası Kaynaklı Çevre ve Enerji Kredisi, Avrupa Yatırım Bankası Kaynaklı Otel Yenileme ve Enerji Verimliliği Kredisi, JBIC Kaynaklı Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Kredisi, Alman Kalkınma Bankası (KFW) kaynaklı Alt Yapı Yatırımları Kredisi, Dünya Bankası Kaynaklı Jeotermal Enerji Geliştirme Kredisi kredileridir.

Kalkınma Yatırım Kredisi-TL, T.C. Ticaret Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından teşvik edilebilir konularda ve bankanın yıllık iş programlarında belirlenen alanlarda yatırım yapan yatırımcıların sabit yatırım tutarı harcamalarının finansmanını sağlamaktadır.

Kalkınma İşletme Kredisi-TL ve Kalkınma Kısa – Orta Vadeli TL Kredisi, bankanın yıllık iş programlarında belirlediği alanlarda faaliyette bulunan şirketlerin işletme sermayesi ihtiyaçlarının finansmanını sağlamaktadır.

Türkiye Kalkınma Bankasının sağlamış olduğu Kalkınma Kaynaklı TL Kredilerinden sanayi, turizm, eğitim, sağlık ve enerji sektörlerinde faaliyette bulunan yatırımcılar yararlanabilmektedir. Öte yandan Kalkınma Yatırım Kredisi-TL ve Kalkınma İşletme Kredisi-TL kredilerinin, kredi limiti, kredilendirme oranı ve kredinin vadesi banka tarafından yapılacak kredi değerlendirme sonucunda belirlenmektedir. Ancak Kalkınma Kısa – Orta Vadeli TL Kredisi kredi limiti en fazla 3 milyon TL iken vadesi 1 yıl ile 3 yıl arasındadır.

Türkiye Kalkınma Bankası tarafından sağlanan Dış Kaynaklı Krediler arasında Avrupa Yatırım Bankası Kaynaklı Kobi ve Büyük İşletmeler Kredisi, Denizli ilinde planlanan termal sağlık

²⁰ Bu bölümde örnek olarak ulaşılabilen banka kredileri hakkında özet bilgi sunulmuş olup güncel bilgileri ilgili bankalardan takip etmeniz önemlidir.

²¹ (Türkiye Kalkınma Bankası)

ve konaklama tesisi için uygun olurken bankanın sağlamış olduğu diğer dış kaynaklı kredi olanakları farklı alanlarda kullanılabilir.

Avrupa Yatırım Bankası Kaynaklı Kobi ve Büyük İşletmeler Kredisi, Türkiye’de yerleşik olan KOBİ ve büyük işletme tanımlarını karşılayan işletmelerin sabit yatırım ve işletme sermayesi ihtiyaçlarının finansmanında rol oynamaktadır. Türkiye’de yerleşik olan KOBİ (çalışan sayısı 250 kişiden az işletmeler) ve büyük işletmeler (çalışan sayısı 250 kişiden fazla ve 3000 kişiden az olan işletmeler) bu krediden yararlanabilmektedir. Kredi kapsamında değerlendirilecek KOBİ’lerin yatırım tutarı 25 milyon Euro’dan fazla olmamalı ve kredi tahsis tutarı 12,5 milyon Euro’yu geçmemelidir. Kredi kapsamında değerlendirilecek büyük işletmelerin yatırım tutarı ise 25 milyon Euro’dan büyük 50 milyon Euro’dan küçük olmalıdır. Kredinin, kredilendirme ve vadesi kredi değerlendirme çalışması sonucunda belirlenir.

- Eximbank ²²

Eximbank turizm yatırımcılarına yönelik uyguladığı turizm kredisi ile turizm işletmelerinin, seyahat acentalarının, yurtdışından yolcu taşıyan Türkiye’de yerleşik olan havayolu firmalarının finansman ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Kredi çalışmalarının devamlılığını sağlamak amacıyla uygulanan Turizm Kredisi ile TL ve döviz cinsinden krediler yatırımcılara verilmektedir.

Eximbank tarafından yatırımcılara sağlanan turizm kredisinden TÜRSAB üyesi A grubu işletme belgesi sahibi seyahat acentaları ve tur operatörleri, özel havayolu şirketleri, turizm işletmeleri yararlanabilmektedir. Kredi programı kapsamında banka tarafından maksimum 25 milyon ABD doları kredi verilebilmekte olup bir alt limit yoktur. Eximbank tarafından verilen turizm kredisinin vadesi döviz kredilerinde 720 gün, TL kredilerde ise azami 360 gündür.

- T.C. Ziraat Bankası ²³

Ziraat Bankası, turizm ve turizm ile iş birliği içinde çalışan sektörlerle yönelik hazırlanan Turizm Destek Paketi çerçevesinde sektörün yatırım kredilerini desteklenmekte olup kısa, orta ve uzun vadeli işletme finansmanı kredisi sağlamaktadır. Banka, yatırım kredilerini yeni yatırım ve yenileme kredileri olmak üzere sektörün ihtiyaçları doğrultusunda belirlemiştir. Tüm sektöre hizmet veren Turizm Destek Paketi esnek vade, ödemesiz dönem ve uygun faiz seçeneklerini içermektedir.

Ziraat Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası (AKKB) ile işbirliği içinde yatırımcılara kredi imkânı sağlamaktadır. Ziraat Bankasının bu bünyede vermiş olduğu yatırım kredileriyle, KOBİ’lerin verimli yatırım projeleri ve ilgili işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılayarak istihdam yaratma ve mevcut istihdamı koruma yetilerini arttırmak amaçlanmaktadır. Kredi imkânından, 250’den az çalışan sayısı bulunan ve yıllık cirosu 50 milyon Euro’dan, bilanço büyüklüğü ise 43 milyon Euro’dan az olan KOBİ’ler krediden faydalanabilmektedir. Banka tarafından sağlanan kredi, yatırım ve işletme finansmanı olarak ikiye ayrılmaktadır.

Ziraat Bankası, Avrupa Yatırım Bankası (AYB) ile iş birliği içinde yatırımcılara kredi imkânı sağlamaktadır. Girişimcilere sağlanan kredi imkânı uygun faiz oranları ve uygun vadelerle desteklenmektedir. Kredi imkânından en fazla 250 kişiye kadar çalışan istihdam eden KOBİ’ler

²² (Eximbank)

²³ (T.C. Ziraat Bankası)

ve en fazla 1500 kişiye kadar çalışan istihdam eden orta büyüklükteki işletmeler, yasaklı sektörler hariç her sektörde faaliyet gösteren KOBİ'ler ve azami yatırım tutarı 25 milyon Euro olan yatırımlar yararlanabilmektedir. Yatırım kredileri azami 2 yıl ödemesiz 7 yıl vadeli, işletme finansmanı kredileri azami 1 yıl ödemesiz 4 yıl vadeli. Kredinin üst limiti 5 milyon Euro olmakla birlikte kredi TL, USD ve Euro para cinslerinden kullanılabilir.

- Halk Bankası ²⁴

Halkbank girişimcilere KOBİ Destek Paketleri ile kredi sağlamaktadır. KOBİ Destek Paketleri birçok sektörü kapsamakta olup turizm de bu sektörlerden biridir. KOBİ Destek Paketleri başlığı altında yer alan Turizm Sektörü Destek Paketi, turizm faaliyetleriyle ilgilenen KOBİ'lerin nakit akışına uygun krediler sağlamaktadır. Turizm Destek Paketi bünyesinde yer alan krediler sezon ödemeli olup her yıl azami 9 ay ödemesiz dönemli kullanılabilir. Ayrıca yatırımların nakit akışına uygun olarak aylık eşit taksitli veya dönemsel taksitli kullanma imkânı vardır. Tüm konaklama tesislerini, turizm belgeli veya belediye işletme belgeli turistik restoranları, seyahat acentelerini, yat turizmi ile uğraşanları ve turizm sektörüne hizmet ve ürün satışı yapan tedarikçi işletmeleri kapsamaktadır.

- Vakıf Bank ²⁵

Vakıf Bank KOBİDOST Kredi'leri ile yatırımcılara kredi imkânı sunmaktadır. Neredeyse her sektöre sağlanan bu kredi imkânı turizm sektörü yatırımcılarına da KOBİDOST Turizm Sektörü Destek Paketi başlığı altında kredi olanakları sunmaktadır. Bu kredi imkânından turistik belgeye sahip otel, motel, pansiyon, tatil köyü, kamping, kırsal turizm tesisleri, termal turizm tesisleri sahipleri ve işletmecileri, yat işletmeciliği yapan firmalar faydalanabilmektedir. Kredi paketi kapsamında yer alan turizm destek kredisi, turizm işletmelerinin turizm sezonuna hazırlanmaları için işletme giderlerinin finansmanına yönelik olarak çeşitli vadelerde kullanılan kredi seçeneğidir ve 8 aya kadar ödemesiz dönemli kredi kullanılabilir. Ayrıca destek paketi kapsamında iş yeri edinme kredisi ve yatırım kredisi gibi seçenekler de mevcuttur.

- Akbank ²⁶

Akbank bünyesinde verilen Turizm Destek Paketi turizm yatırımcılarına sağlanan banka kredilerinden biridir. Destek paketi kapsamında sezon ödemeli turizm kredisi başta olmak üzere kredi ve sigorta imkânları yer almaktadır. Sezon ödemeli turizm kredisi kapsamında ise yatırımların nakit akışına bağlı olarak 9 ay geri ödemesiz dönem imkânı yer almaktadır.

- Türkiye İş Bankası ²⁷

Türkiye İş Bankası turizm sektöründe yatırım yapan girişimcilere Turizm Destek Paketi bünyesinde çeşitli kredi ve sigorta imkânı sunmaktadır. Bankanın sağlamış olduğu destek paketi kapsamında konaklama tesisleri ile seyahat acenteleri başta olmak üzere turizm sektöründeki yatırımcılara, işletme sermayesi ihtiyaçları için krediler sunulmaktadır. Turizm Destek Paketi kapsamında turizm işletme kredileri ve turizm yatırım kredilerinin yanı sıra Turistik Tesis Sigortası imkânı vardır. Turizm yatırım kredileri kapsamında banka girişimcilere, yeni tesis veya kapasite

²⁴ (Halk Bank)

²⁵ (Vakıf Bank)

²⁶ (Akbank)

²⁷ (Türkiye İş Bankası)

artırımına dönük ilave bina alımı veya yapımı ya da makine/ekipman gibi yatırımlarınızın finansmanı için aylık eşit taksit ödemeli veya nakit girdilerin yoğun olduğu sezonlara göre ayarlanabilen esnek geri ödeme planlı olarak 60 aya varan vadelerle yatırım kredisi imkânı sunmaktadır.

- Garanti Bankası²⁸

Garanti Bankası turizm sektöründe yatırım yapmayı amaçlayan girişimciler için Turizm Destek Paketi ile krediler sağlamaktadır. Garanti Bankasının sağlamış olduğu krediden konaklama işletmeleri, seyahat acenteleri, tedarikçi firmalar, kafe ve restoranlar, turistlere hizmet veren işletmeler yararlanabilmektedir. Paket kapsamında yer alan turizm destek kredisi 6 ay vadeye kadar TL veya dövizde endeksli olarak kullanılabilir. Kredi, vade süresinin kapsadığı her yıl için nakit akışının gerçekleştiği aylarda ödeme imkânına sahiptir. Ayrıca bankanın sağlamış olduğu Turizm Destek Paketi kapsamında işyeri kredileri, KOBİ ihtiyaç kredileri ve ticari araç kredileri de yer almaktadır.

3.1.5. Sektörünün Ulusal Bölgesel Planlarla İlişkisi, Ülke/Bölge Ekonomisine Katkısı /Sakıncaları ve İstihdama Katkısı²⁹

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı içinde planlama, yatırım, örgütlenme, iç turizm, araştırma-geliştirme (AR-GE), hizmet, ulaşım ve altyapının güçlendirilmesi, tanıtım ve pazarlama, eğitim, kentsel ölçekte markalaşma, turizmin çeşitlendirilmesi, mevcut turizm alanlarının rehabilitasyonu ve varış noktalarının geliştirilmesi konusunda uzun vadeli stratejiler bulunmaktadır.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı çerçevesinde alternatif turizm türlerine, termal turizm de bunlardan biri, yönelik araştırmalar yapılacak ve bu araştırmalara bağlı olarak turizmi geliştirmeye, canlandırmaya ve pazarlamaya yönelik çalışmalara yapılacaktır. Yine eylem planı içerisinde turizme yönelik tanıtımlar ve reklamlar ön planda tutulmakta bu konuda çalışmalar yapılacağı da ayrıca vurgulanmaktadır.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı'nda turizmin çeşitlendirilmesi başlığı altında sağlık turizmi ve termal turizm vurgulanmaktadır. Planlama içerisinde özellikle termal ve sağlık turizm üzerinde durulmakta, Türkiye'nin bu konudaki potansiyeli göz önünde bulundurularak termal turizmi ve sağlık turizmini geliştirmeye yönelik çalışmalar planlanmaktadır.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı'nda değinilen bir başka nokta ise termal tesislerin tanıtımı ile ilgilidir. Bu amaçla termal tesisleri tanıtan broşürlerin hazırlanması ve uluslararası fuarlara katılım sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca termal tesislerin ulusal ve uluslararası tanıtımı vurgulanmakta, Türkiye'ye yerli ve yabancı turist çekme çalışmaları yapılmaktadır.

Türkiye jeotermal kaynaklar açısından dünyada ilk yedi ülke arasında yer alırken Avrupa'da kaynak potansiyeli açısından birinci, kaplıca uygulamaları konusunda ise üçüncü sıradadır. Türkiye'nin jeotermal potansiyeli oldukça yüksektir, potansiyel oluşturan alanların %78'i Batı Anadolu'da, %9'u İç Anadolu'da, %7'si Marmara Bölgesi'nde, %5'i Doğu Anadolu'da ve %1'i diğer bölgelerde yer almaktadır. Jeotermal kaynaklarımızın %90'ı düşük ve orta sıcaklıkta

²⁸ (Garanti Bankası)

²⁹ (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

olup, doğrudan uygulamalar (ısıtma, termal turizm, mineral vb.) için uygun olup kalan %10'luk potansiyelimiz ise dolaylı uygulamalar (elektrik enerjisi üretimi) için uygundur. Türkiye'deki öz ve yenilenebilir olan jeotermal kaynakların etkin ve verimli kullanımına yönelik olarak geleneksel kaplıca kullanımından farklı bir anlayış ve yaklaşım geliştirmeye çalışılmaktadır.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007- 2013 ana kararları kapsamında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Termal Turizm Master Planının (2007-2023) birinci etabı çerçevesinde 4 bölge oluşturulmuştur. Bu bölgelerde turizmin çeşitlendirilmesi noktasında termal turizme ilişkin hedefler belirlenmiştir. Troya, Frigya ve Afrodisya bölgelerinin her biri termal ve kültür temalı bölgesel varış noktası olarak geliştirilecek termal ve kültür turizmi kapasitesinin alternatif turizm türleri ile bütünleşmesi sağlanarak yakın çevredeki diğer kültürel ve doğal değerlerle de ilişkilendirilecektir. Öncelikli olarak dört bölge için termal turizm master planı hazırlanacaktır. Bu bölgeler Güney Marmara (Balıkesir, Çanakkale, Yalova), Güney Ege (Aydın, Denizli, Manisa, İzmir), Frigya (Afyonkarahisar, Ankara, Uşak, Eskişehir, Kütahya), Orta Anadolu (Aksaray, Kırşehir, Niğde Nevşehir, Yozgat)dur. Türkiye'nin Avrupa'da birinci varış noktası olması sağlanacaktır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Türkiye'nin 2023 hedefleri doğrultusunda, 2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programında belirtildiği üzere, tıbbi tedavinin alınması, termal kaynakların kullanılması, rehabilitasyon hizmetlerinin ve kişilerin kendilerini iyi ve sağlıklı hissetmesini sağlayan hizmetlerin giderek artmasına paralel olarak sağlık turizmi, Türkiye'nin potansiyeli dikkate alındığında önemli bir fırsat sunmaktadır. Bu programla, Türkiye'nin dünyada yükselen pazar konumunda olduğu medikal turizm, termal turizm ve ileri yaş- engelli turizmi alanlarındaki hizmet kalitesinin yükseltilerek rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır. Program ile termal turizmde 100.000 yatak kapasitesinin oluşturulması, 1.500.000 (600.000 tedavi amaçlı) yabancı termal turiste hizmet sunulması, 3 milyar dolar gelir elde edilmesi, medikal turizmde dünyanın ilk 5 destinasyonu içerisinde olunması, 750.000 medikal yabancı hastanın tedavi edilmesi, medikal turizmde 5,6 milyar dolar gelir elde edilmesi, ileri yaş turizminde 10 bin yatak kapasitesi oluşturulması, ileri yaş 150.000 yabancı turistin Türkiye'yi ziyaret etmesi, ileri yaş turizmde 750 milyon dolar gelir elde edilmesi hedeflenmektedir. Onuncu Kalkınma Planında yer alan Sağlık Turizmi Alanında Fiziki ve Teknik Altyapının İyileştirilmesi konusunda, termal turizm varlıkları ve medikal turizm altyapısı envanterlerinin hazırlanması ve hastane, termal otel, ileri yaş ve engelli bakım merkezleri gibi tesislerin sağlık turizminde kullanım imkânlarının artırılması hedeflenmektedir. Sağlık Turizmi Hizmet Kalitesinin Artırılmasına yönelik sağlık turizmi alanında çalışan personelin nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi, sağlık turizmine yönelik hizmet ve tesis standartlarının yükseltilmesi ve konaklama ve diğer yardımcı hizmetler için kolaylaştırıcı mekanizmaların geliştirilmesi hedef olarak belirlenmiştir. (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı)

Şekil 3 - Termal Turizm Master Plan Bölgeleri³⁰

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019

Termal turizmdeki anlayış, termal sularımızın yıkanma amaçlı kullanımı dışında insan sağlığı, zindelik, rekreasyon, eğlence, dinlence ve spor tesisleri gibi imkanların yer aldığı ve 12 ay boyunca hizmet verebilen tesisler yaratmaktır. Sağlık ve termal turizmne yönelik çalışmalar, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın turizmin çeşitlendirilerek ülke geneline yayılması politikası içinde önemli yer tutmaktadır. Turizmin çeşitlenerek ülke geneline yayılması ülke ekonomisine oldukça önemli katkı sağlayacaktır. Yerli ve yabancı turistlere hitap eden ve Türkiye'de ciddi altyapı ve potansiyele sahip olan termal turizm ve sağlık turizminin canlanması da T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının hedeflerinden birisidir.

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ve Turizm Merkezleri tespitinde; ülkenin doğal, tarihi, arkeolojik ve sosyokültürel turizm değerleri, termal, kış, av ve su sporları ile sağlık turizmi ile mevcut diğer turizm potansiyeli dikkate alınmaktadır. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, termal alanların koruma ve kullanma dengesi çerçevesinde planlanması hedeflemekte olup bu çalışmalara öncelik verilmektedir.

Termal turizmi geliştirmeye yönelik çalışmalar sonucunda, 12 ay - 4 mevsim turizm imkânı yaratılarak tesislerde yüksek doluluk oranları elde edilebilecek, sürekli istihdam oluşturulabilecek, yatırım ve işletme karlılığı elde edilebilecek (Kür uygulamalarının 14-21 gün arasında olması nedeniyle) ve yüksek iç turizm talebi karşılanabilecektir. Bununla birlikte bu çalışmalarla bölgesel dengesizliklerin kıyı alanları dışına yaygınlaştırılması sağlanabilecek, yaşlanan ABD ve AB nüfus yapısının oluşturduğu talepten yararlanılabilecek, Orta Doğu ve komşu ülkeler turizm pazar payının artırılması sağlanabilecektir.

Termal turizmin planlanan gelişimiyle birlikte bölgede daha önce ortalama bir gece olan konaklama sayısı 14 gün-21 güne çıkması beklenmektedir. Bu şekilde bölgeye gelen turistlerin bölgede daha fazla kalmaları sağlanabilecektir.

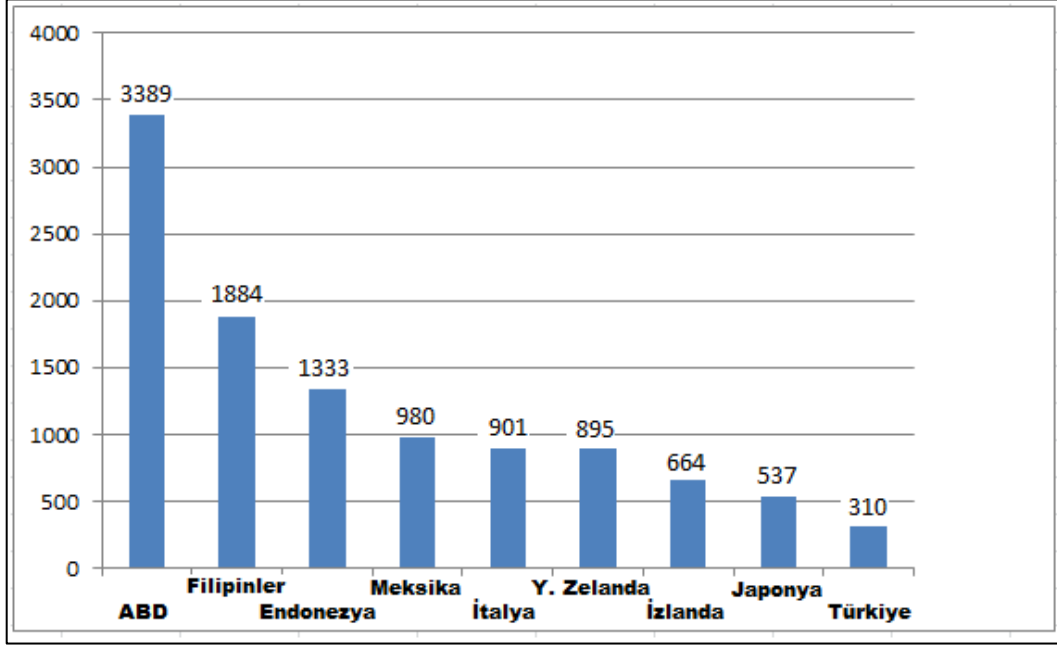
³⁰ (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Bu hedeflerle termal turizmde konaklama, kür merkezi ve kür parkı entegrasyonu sağlayan, dünyayla rekabet edebilecek nitelikte yatak kapasitesinin işletmeye açılması sağlanacak, bununla beraber mevcut yatak kapasitesinin de kalitesinin artması ve mevcut destinasyonların dönüşümü sağlanacaktır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Aydın ve Denizli illerini kapsayan, yirmiyi aşkın jeotermal kaynak bulunan Afrodisya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi sağlık ve termal turizm çerçevesinde geliştirilecektir. Bölge, termal turizmin geliştirilmesi amacıyla Türkiye’deki jeotermal potansiyeller dikkate alınarak başlatılan Termal Turizm Kentleri Projesi kapsamında öncelikli geliştirilecek bölgeler arasında yer almaktadır. Afrodisya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesinde ulaşım bağlantılarının çeşitlendirilmesi ve niteliklerinin yükseltilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bölge içinde yer alan jeotermal kaynak odaklı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ilan edilebilecek alanlar belirlenerek, fiziki planlar tamamlanmasından sonra turizm yatırımcılarına tahsisi stratejik plan kapsamında gerçekleştirilecektir. Bölgede, mevcut konaklama kapasitesinin termal, kültür ve eko turizme yönelik yapılacak planlama ve uygulamalarla artırılacaktır. Afrodisya’nın orta ve uzun vadede önemli bir varış noktası ve marka olması hedeflenmektedir. (Akar, 2012)

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayınlanan Bölgesel Gelişme ve Ulusal Stratejisi (2014-2023) kapsamında, Turizm Potansiyelinin Yerel ve Bölgesel Kalkınma İçin Etkili Kullanımı başlığı altında turizm hareketliliğinin yıl geneline yayılması, farklı bölgelere kaydırılarak kalış süreleri ve gelir imkânlarının genişletilmesi hedeflenmiştir. Bununla birlikte hedefler arasında turizmin bölgesel ve yerel kalkınmadaki katkısının üst düzeye çıkarılması için T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından önerilen ve Kalkınma Ajanslarının katkıları ile hazırlanan çerçeve uygulanacaktır. Turizm ekonomisinin bölgesel boyutunu güçlendirmek ve kalkınmaya katkısını artırmak amacıyla yönetişimi iyileştirilecek, yerindelik esasıyla merkezi kuruluşlar, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaşlarla kurumsal iş birliği mekanizmaları hayata geçirilecektir. Türkiye’ye yurtdışından gelen uluslararası hastalar ile turistlere sunulacak sağlık hizmetlerine dair mevzuat altyapısının geliştirilmesi ve çevresel etki doğuran durumlar için koruma-kullanma dengesinin kurulması amacıyla düzenlemeler yapılacaktır. Turizm sektöründe sunulan hizmetlerde nitelik bakımından standartlaşmanın sağlanması, sektörde marka bilincinin geliştirilmesi, bölgelerin turistik potansiyelinin ve varlıklarının (tarihi kişilikler, kültürel mekânlar) koordineli bir şekilde tanıtılması ve pazarlanması sağlanacaktır. Bölgesel bazda destinasyonlar ve turizm türleri arası bağlantıların kurulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır. Turizm gelişim bölgeleri, turizm koridorları, turizm kentleri, eko turizm bölgeleri odağında planlama yapılması yoluyla noktasal planlama anlayışından farklılaşacaktır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007)

Şekil 4 - Sektördeki Bazı Önemli Ülkelerin Jeotermal Kurulu Güçleri (MW olarak)³¹

Kaynak: Teknoloji ve Düşünce Dergisi 2013

Dünyada jeotermal enerjiden doğrudan yararlanabilen 78 ülke bulunmaktadır. Dünya jeotermal doğrudan kullanım gücü 2010 yılı verilerine göre 50583 MWt olmuştur. 2005 yılına göre artış oranı %78,9'dur. Yıllık jeotermal enerji kullanımı ise 2010 yılı itibarıyla 121696 GWh'a ulaşmıştır. 2005 yılına göre artış ise %60,2 olmuştur. Dünyada jeotermal enerji konusunda doğrudan kurulum kapasitesinin büyüklüğüne göre ilk beş ülke Çin, ABD, İsveç, Türkiye ve Almanya'dır. Toplam 46.620 MWt kapasiteye sahip olan bu beş ülke, dünya kapasitesinin %66,28'ini oluşturmaktadır ve bu ülkeler yıllık enerji kullanımında dünya kullanımının %63,6'sını kapsamaktadır.³²

Türkiye'nin Jeotermal Enerji Potansiyeli

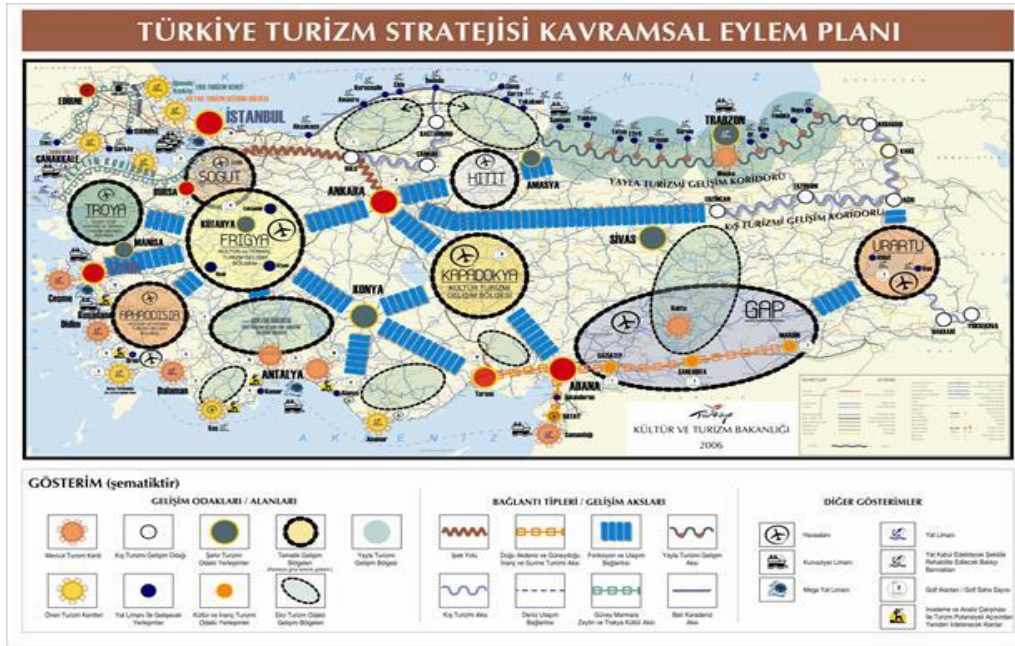
Türkiye için önemli bir yenilenebilir enerji kaynaklarından birisi jeotermal enerjidir. Türkiye'nin jeolojik yapısının uygun olması yüksek bir jeotermal enerji potansiyeline sahip olmasını sağlamaktadır. Türkiye'de 1960'lı yıllarda başlayan jeotermal çalışmalar günümüzde 227 jeotermal alan çalışmasına ulaşmıştır. Bu alanlarda 1.500'e yakın sıcak ve mineralli su kaynağı ve arama-işletme kuyusu bulunmaktadır. Türkiye'deki mevcut jeotermal kuyular ve kaynakların toplam jeotermal kapasitesinin 8000 MWt olduğu hesaplanmış, potansiyelinin ise 60.000 MWt değerinde olduğu bilinmektedir. (Güney Ege Kalkınma Ajansı)

Türkiye'nin jeotermal enerji potansiyeli son araştırmalar sonucunda 31500 MWt 'den 60000 MWt'e çıkmıştır. Sondaj faaliyetleri ile ispatlanmış rezerv 4209 MWt, doğal olarak kaynaktan deşarj olan potansiyel 600 MWt olmak üzere toplam potansiyelimiz 4809 MWt olarak belirlenmiştir. Bugün ispatlanmış potansiyelin %58'i olan 2705 MWt'lik kısmı jeotermal ısıtma, kaplıca ve ısı pompası uygulamalarında kullanılmaktadır. İspatlanmış rezervin sektörlere göre kullanımı şöyledir; mekân ve bölgesel ısıtma sistemi 805 MWt, sera ısıtma 612 MWt, termal tesis ısıtması 380 MWt, balneolojik kullanım (kaplıca vs.) 870 MWt, ısı pompası uygulamaları 38 MWt'dir. (Arslan, Darıcı ve Karahan)

³¹ (Hendense Bilim, Teknoloji ve Düşünce Dergisi)

³² (Hendense Bilim, Teknoloji ve Düşünce Dergisi)

Şekil 5 - Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı³³

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019

Jeotermal enerjinin doğrudan kullanımı ülkelerin ekonomisine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Tablo 17 - 2015 Yılı Jeotermal Enerjinin Ülke Ekonomilerine Katkısı³⁴

Ülke	Ekonomiye Katkısı
İzlanda	Bina ısıtma %90
Japonya	2000 kaplıca, 5000 halk hamamları, 1500 otel, 15 milyon ziyaretçi/yıl
İsveç	Jeotermal ısı pompası kullanılarak ısıtılan bina %20
İsviçre	90,000 kurulu jeotermal ısı pompası (~3 units/km)
Tunus	244 ha sera ısıtma
Türkiye	16 şehirde 115.000 konut ısıtması –toplam ünitenin yaklaşık %30’u
USA	1.4 milyon jeotermal ısı pompası (% 7.0 yıllık büyüme)

Kaynak: Direct Utilization of Geothermal Energy 2015 Worldwide Review, 2016

Tablo 18 - Turizm Stratejileri³⁵

Kültür Turizmi Destinasyonları ve Gelişim Bölgeleri	Frigya-Afyonkarahisar, Uşak, Eskişehir, Kütahya, Troya-Balıkesir, Çanakkale, Aphrodisya-Aydın, Denizli, Söğüt-Bursa, Bilecik, İznik, Kapadokya-Aksaray, Kayseri, Kırşehir, Nevşehir, Hitit Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi-Van, Bitlis, GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi-Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak; Destinasyonlar: Safranbolu, Amasya, Adıyaman	•Kültür turizmine yönelik potansiyel kazı, restorasyon, alan düzenlemeleri gibi çalışmalar yapılmak suretiyle ortaya çıkarılacaktır. •Ulaşım bağlantılarının güçlendirilmesi ve çeşitlendirilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır. •Tarihi eski yolların canlandırılması ve mevcut kalıntıların restorasyonunun yapılması sağlanacaktır.
---	---	--

³³ (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

³⁴ (Lund ve Boyd, 2016)

³⁵ (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

		• Tarihi ve doğal yapı içerisinde gelişmiş özgün kentsel dokular, el sanatları ve gurme turizmi gibi potansiyelin sürdürülebilir turizm gelişmesi anlayışı çerçevesinde pazarlanması sağlanacaktır.
Sağlık ve Termal Turizmi	Güney Marmara: Balıkesir, Çanakkale, Yalova	• Bölgelerde termal turizmin altyapı ve üstyapı eksiklerinin tamamlanmasına yönelik çalışmalar yapılacak ve termal tesislerin kompleks şeklinde planlanması sağlanacaktır. • Kaplıca tesislerinde mimarinin tarihsel ve yöresel dokuya uygun olması sağlanacaktır. Termal turizm öncelikli teşvikler arasına alınacaktır.
	Frigya: Afyonkarahisar, Ankara, Uşak, Eskişehir, Kütahya	
	Güney Ege: Aydın, Manisa, Denizli , İzmir	
	Orta Anadolu: Aksaray, Niğde, Kırşehir, Nevşehir, Yozgat	

Kaynak: Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi, 2013

3.1.5.1. Termal Turizmde Hedefler

Kısa vadede Türkiye’de termal turizmin istenilen noktaya gelebilmesi için jeotermal kaynaklarımızın bulunduğu sahalar dikkate alınarak ve aşamalar şeklinde tüm kaynaklarımızın değerlendirilmesine yönelik çalışmalar başlamıştır. Anılan bölgelerde yürütülecek çevre düzeni planlama çalışmaları sonrasında 250 bin plan yatak kapasitesinin oluşturulması hedeflenmektedir. Jeotermal suyun etkin bir şekilde dağıtımını gerçekleştirmek amacıyla belirlenen pilot bölgelerde mahalli idareler birliği ve dağıtım şirketi kurulması yönünde çalışmalar yapılacaktır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

Orta vadede T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca bugüne kadar ilan edilen termal turizm merkezlerine ilişkin imar planları ve revizyon imar planlama çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir. Kısa vadede belirtilen pilot bölgelerde belirlenen illerdeki tecrübelerden yararlanarak bu çalışmaların tüm ülkeye yaygınlaştırılması ve bu doğrultuda bir milyon plan yatak kapasitesine ulaşılması hedeflenmektedir. Termal turizme yönelik 200 bin yatak kapasiteli tesisin işletmeye açılması beklenmektedir. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

Uzun Vade Türkiye’nin Avrupa’da termal turizm konusunda birinci destinasyon ülke olması, termal amaçlı 15 milyon turist Türkiye’ye gelmesi, termal turizme yönelik 500 bin tesisin işletmeye açılması hedeflenmektedir.

3.1.5.1. Ekonomiye Katkıları³⁶

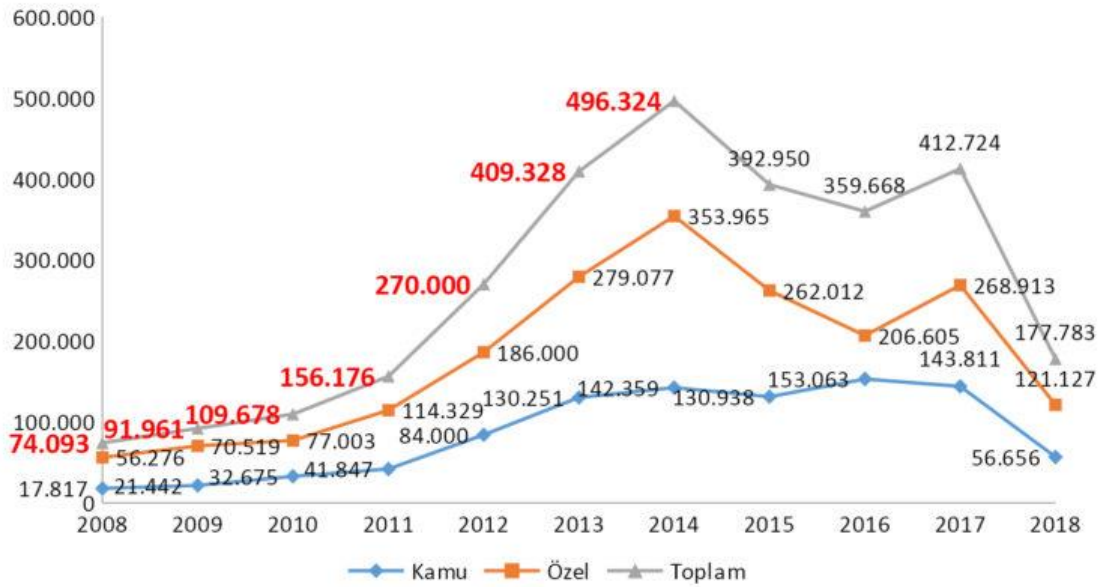
Termal turizm sektörünün, ulusal ve bölgesel planlarda belirlenen hedeflere ulaşılmasına katkı sağlayacağı beklenmektedir.

³⁶ (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)

Günümüzde insanlar, özellikle sanayileşmiş ülkelerde, büyük kentlerde yaşayarak çevre kirliliği, gürültü, trafik ve iş yaşamının yoğun stresi, rekabet gibi etkenlerin baskısı altında kalmaktadır. Bu baskı, insanların ilk fırsatta doğaya kaçma ihtiyacını her geçen gün arttırmaktadır. İnsanlar, seyahatleri esnasında; temiz hava, doğal yiyecekler, sağlıklı bir atmosferin dinlendirici, tedavi edici ve yeni zorluklara hazırlayıcı özelliklerinden faydalanmak istemektedir. Konaklama tesislerinin sunduğu spor yapma imkânları, kaplıca ve şifalı su kaynaklarının tedavi edici özellikleri, turistleri sağlıklı ve mutlu etmektedir.

Değeri gün geçtikçe artan sağlık turizminin dünyada 500 milyar doları aştığı görülmektedir. T.C. Sağlık Bakanlığı'nın 2018 yılı ilk 6 aylık verilerine göre sağlık turizmi kapsamında Türkiye'ye gelen turist sayısı ortalama 178 bindir. Bunun 120 bine yakını (%67) özel hastaneleri, ortalama 42 bini (%24) kamu hastanelerini ve kalan 16 bini (%9'unu) de üniversite hastanelerini tercih etmiştir. (T.C Sağlık Bakanlığı)

Şekil 6 - Yıllara Göre Uluslararası Hasta Sayıları

* 2018 Yılı İlk 6 Aylık Verilerdir.

Kaynak: TÜİK 2019

Turizmin gelir yaratan, döviz sağlayan, yeni istihdam alanları açan, yatırımları ve iş hacmini geliştiren, sosyal ve kültürel hayatı etkileyen, ülkenin gelişmesine ve tanınmasına katkı sağlayan, siyasal bakımdan da önemli toplumsal ve bireysel işlevlerin gerçekleştirilmesini kolaylaştıran bir nitelik kazanması, ülkelerin bu ekonomik alan üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuştur. Özellikle gelişmekte olan ülkelerin karşılaştıkları ekonomik sorunların aşılmasında, turizmin yarattığı dinamik ekonomik etkiler, söz konusu gelişmekte olan ülkelerin turizme daha çok önem vermesini ve bu alanda çalışmalarını arttırmasını sağlamıştır.

Turizmin Türkiye ekonomisi içinde artan etkinliğinin bir sonucu olarak yabancı turist sayılarında artış gözlenmektedir. 2016 yılında Türkiye'ye gelen turist sayısı, 31.365.330 kişi iken bu sayı 2017'de yaklaşık %23 artarak 38.620.346 kişiye ulaşmıştır. Türkiye'de sağlık turizminin de ekonomiye katkısının gün geçtikçe arttığı görülmektedir. Ülkeler arası sağlık turizmi için gelen hastalar ortalama 550-650\$ civarında bir harcama gerçekleştirmektedir.

Bu çalışma, PROGEM Danışmanlık tarafından T.C Güney Ege Kalkınma Ajansı adına hazırlanmıştır. © 2019

Termal Kaynakların Turizm Amaçlı Kullanımı³⁷

Türkiye’de bulunan 1.500’ün üzerindeki kaynaktan temin edilen termal sular gerek debi gerek sıcaklıkları gerekse de çeşitli fiziksel ve kimyasal özellikleri ile Avrupa’daki termal sulardan daha üstün niteliklere sahiptir. Türkiye, yüksek mineralizasyon içeriği sayesinde etkin tedavi edici özelliklere sahip termal su potansiyelinin, zengin kültürel, doğal değerleri ve iklimsel özellikleri ile birleşmesi sonucunda sağlık turizmi ortamı sağlamaktadır.

Termal turizmden beklenen yararlar ve termal turizmin avantajları;

- 12 ay turizm imkânı,
- Doluluk oranlarını artırma,
- Sürekli istihdam,
- Yatırım ve işletme karlılığı (kür uygulamalarının 14-21 gün arasında olması),
- Yüksek iç turizm talebi,
- Bölgesel kalkınma aracı olması,
- Yaşlanan Avrupa nüfus yapısı,
- Orta Doğu pazar payının olması,
- Krizlere karşı daha az duyarlı olması,

Termal turizm özellikle Almanya’da oldukça önemli bir sektördür ve Almanya’nın 263 tane resmî belgeli tesisi ve 750 bin yatak kapasitesi vardır. Slovakya ve Çek Cumhuriyeti’nde de çok modern tedavi edici özellikleri bulunan termal tesisler bulunmakla birlikte yılda 500 bin civarı hastaya hizmet vermektedir. Amerika Arkansas’da 55 bin kişilik termal tesisler bulunmaktadır. Hawaii’de turizm sezonunun 12 aya çıkarabilmek için termal sulardan faydalanmaya başlanmış ve Hawaii’ye modern tesisler yapılmıştır. İtalya’da ise 360 civarı termal tesis bulunmaktadır ve termal turizm ülkenin önemli bir gelir kaynağıdır. Avusturya’nın gelirin 1/3’i termal turizmden sağlanmaktadır. Japonya’nın Beppu şehrine termal turizm amaçlı yılda 12-13 milyon turist ziyareti olmaktadır. Termal turizm bakımından en gelişmiş bölge öncelikle Marmara Bölgesi daha sonra da Ege Bölgesi’dir. İç Anadolu Bölgesi de termal kaynaklar açısından oldukça zengin bir potansiyele sahip olmasına rağmen gerekli yatırımlar yapılmadığı için tam olarak bu potansiyelden yararlanılamamaktadır. (Engelsiz Kültür Turizmi)

Tablo 19 - 2015-2017 Turist Sayısı ve Turizm Gelirleri³⁸

Yıllar	Turizm Geliri (1000\$)	Ziyaretçi Sayısı	Ortalama Harcama
2015	31 464 777	41 617 530	756
2016	22 107 440	31 365 330	705
2017	26 283 656	38 620 346	681

Kaynak: TÜİK 2019

³⁷ (Erdoğan ve Aklanoğlu, 2007)

³⁸ (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

Turizm gelirlerinin GSMH içindeki payı 2016 yılında %2,6'dan, 2017 yılında %3,1'e, bununla birlikte turizm gelirlerinin toplam ihracat içindeki payı da aynı dönemlerde %15,5'ten %16,7'ye yükselmiştir. 2017 yılında turizm geliri 26 milyar dolardır. (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Tablo 20 - 2015-2017 Turizm Gelirlerinin GSMH İçindeki Payı ve İhracata Oranı³⁹

Yıllar	Turizm Gelirlerinin GSMH içindeki Payı	Turizm Gelirlerinin İhracata oranı
2015	6,2	21,9
2016	2,6	15,5
2017	3,1	16,7

Kaynak: TÜİK 2019

Turizm, Türkiye için önemli bir döviz kaynağı oluşturarak yeni istihdam olanaklarının meydana getirilmesinde, dolayısıyla da işsizliğin azaltılmasında ve ödemeler dengesi problemlerinin giderilmesinde önemli rol oynamaktadır. Yapılacak olan yatırımlarla birlikte tesislerin çalışan istihdam etmesi işsizlik probleminin çözümünde ilk adım olacak ayrıca mevsimsel olmayan turizm sektörleri ile bu istihdamların sürekliliği sağlanacaktır. Bu nedenle turizm sektörü, Türkiye'nin ekonomik kalkınma stratejisinde anahtar sektör olarak kabul edilebilecek bir konumdadır

Bölgesel olarak incelendiğinde, turizm sektörünün kırsal turizm hareketlerinden olan termal turizm hareketine katılanların genellikle sağlık amaçlı gelmesi ve tedavilerinin süresinin durumuna göre değişmesi kalış sürelerini uzatmaktadır. Süre uzadıkça yapılan turistik harcamalar artarak bölge ekonomisine katkısı da artmaktadır. Bu durum termal turizm faaliyetinde bulunan veya bulunacak kişilerin ekonomik olarak daha iyi durumda kişiler olduğunu da ortaya koymaktadır. Bu nedenle kırsal yörelerin ve küçük ilçelerin ekonomik olarak gelişmelerinde termal turizmin lokomotif etkisi oldukça önemlidir.

Turizmin parasal etkilerinin yanı sıra; ekonomide yarattığı gerçek etkilerin arasında emek-yoğun üretim tekniğinden kaynaklanan istihdam etkisi de bulunmaktadır. Bu nedenle; turizm sektörü kendisinin doğrudan istihdama katkıda bulunması ve bu sektöre girdi veren diğer sektörlerle de dolaylı istihdam imkânları sağlaması nedeniyle, ülkedeki toplam istihdamı olumlu yönde etkilemektedir.

Turizm sektöründe makineleşme ve otomasyon imkânlarının sınırlı olması nedeniyle, sektörün meydana getirdiği istihdam yoğunluğu, diğer sektörlerle oranla daha yüksektir. Sektörde emek-yoğun üretimin hâkim olması nedeniyle, turistik tüketim harcamaları, yüksek oranda doğrudan istihdam etkisi oluşturmaktadır. Bunun yanında turizm sektörüne mal ve hizmet sunan yan sektörlerle de yeni iş imkânları sağlayarak dolaylı istihdam etkisi meydana getirmektedir.

Bir ülke ekonomisinde ve turizm sektöründe, turizm faaliyetleriyle kazanılan istihdam artışları şu şekildedir:

- Turizm sektöründe yer alan işletmelerdeki turistik harcamalar ile bu işletmelerde ortaya çıkan istihdam artışı,

³⁹ (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

- Turistik harcamalar sonucunda doğrudan gerçekleşmeyen, fakat turizm sektörü ile ilgili olduğundan turizm arzı içinde yer alan, sektöre girdi veren diğer sektörlerde oluşan dolaylı istihdam artışı,
- Ülkede yaşayan insanların, turizmden elde edilen gelirleri yeniden harcaması sonucunda meydana çıkan ek istihdam artışıdır.

Termal turizmin diğer kırsal turizm hareketlerinden farklı olarak çeşitli avantajları vardır. Bunlardan bazıları aşağıdadır: (Akbulut, 2010)

- 12 ay boyunca turizm imkânı sunması ile tesislerin yüksek doluluk oranına ulaşılması,
- Diğer turizm sektörlerine oranla daha fazla istihdam oluşturmaması,
- Termal tesislerde insan sağlığını iyileştirici aktivitelerin yanında dinlenme ve eğlenme imkânlarının bulunması,
- Termal turizmde tesislerin maliyetini hızlı bir şekilde geri ödeyen, karlı ve rekabet gücüne sahip yatırımlar olmasıdır.

Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmecileri Birliğinin verilerine göre, sektörde 2017 yılında 922 bin 369 olan çalışan sayısı %17,5 oranında artarak 1 milyon 83 bin 695'e yükseldiği görülmektedir. Yani toplam işgücünün %3.36'sı turizm sektöründe istihdam edilmektedir.⁴⁰

3.2. Arz ve Talep Durumu

3.2.1. Arz

İnsanları turizme yönlendiren etkenler genellikle bireysel isteklerden kaynaklanmaktadır. Bu etkenlerin yanında, insanda bu istekleri yaratan bir takım arz yönlü etkenler de vardır. Genellikle turistik alanlarda bulunan bu etkenler turistik çekicilikler ve bu çekicilikleri destekleyici alt ve üst yapı olanakları olarak kabul edilmektedir. Söz konusu ilgi çekici etmenler çoğunlukla bir kentin, bir destinasyonun coğrafi, tarihi ve kültürel yapısıdır. İçsel etmenler ise, her turistin kişiliği, alışkanlıkları, ilgi alanları vb. konuları ilgilendirdiği için kişiye özeldir. (İçöz ve Kozak, 2002)

Tablo 21 - Turizm Arzını Oluşturan Çekicilikler⁴¹

Turistik Çekicilikler	
• Kültürel Çevre	• Fiziksel Çevre
- Arkeolojik	- İklim
- Tarihsel Değerler	- Manzara
- Anıtlar	- Vahşi Yaşamı Gözleme
- Yapılar	• Eğlence
- Müzeler	• Spor
• Folklorik Çevre	- Katılımcı olarak
• Politik Çevre	- Seyirci olarak

⁴⁰ (Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeleri Birliği)

⁴¹ (İçöz ve Kozak, 2002)

• Eğitsel Çevre	• Parklar
• Dinsel Çevre	• Sinema ve Tiyatro
• Modern Çevre	• Gece Kulüpleri
• Kültürel Gelenekler	• Oyun Salonları
- Festivaller	• Barlar
- Sanat Gösterileri	
- El Sanatları	
- Müzik	
- Doğal ve Geleneksel Yaşam Tarzı	
- Dil	
- Din	
- Bilim	

Kaynak: İçöz, Kozak 2019

Çekici tarihi, coğrafi ve kültürel özelliklere sahip bir kentin turizm destinasyonu olabilmesi için iki temel özellik gerekmektedir. Bunlardan ilki ulaşılabilirlik, ikincisi ise konaklama, yeme içme, eğlence vb. olanakları turiste sunabilmesidir.

Bireyleri seyahate yönlendiren temel faktörler şunlardır:

- Coğrafi çekicilikler,
- Kültürel ve tarihsel faktörler,
- Alışveriş, gastronomi, eğlence olanakları,
- Kongre olanakları,
- Altyapı ve üstyapı olanaklarıdır. (Aydın ve Sezerel, 2017)

Sağlık turizmi uluslararası boyutta olan ve birçok işletme ve ülke için yurt dışı pazarların daha cazip olduğu bir alandır. İnsanları kendi ülkelerinde tedavi olmak yerine başka ülkelerde tedavi olmak amaçlı seyahat yapmaya iten nedenler şunlardır:⁴²

- Turistin geldiği ülkede ihtiyaç duyduğu tedavinin yapılamaması,
- Turistin geldiği ülkede ihtiyaç duyduğu tedavi maliyetlerinin çok yüksek olması,
- Bazı tedaviler için uzun bekleme sürelerinin bulunması,
- Sigorta şirketlerinin daha düşük maliyetli ülkelere doğru hastaları yönlendirmeleri, teşvik etmeleri,
- Hem tatil hem tedaviyi aynı coğrafyada, aynı zaman diliminde ve yakınları ile birlikte gerçekleştirme isteği,
- Bazı hastalıkların tedavisinde mekân değişikliğinin olumlu etkisinden yararlanma,

Gerek tedavi gerekse zinde kalma ihtiyacından, yaşlanan Avrupa nüfusunda daha fazla termal kür gereksinimini vardır. İklim avantajları nedeniyle özellikle romatizmal hastalıkların

⁴² (Edinsel ve Adıgüzel, 2014)

görüldüğü Kuzey Avrupa ve İskandinav ülkelerinde bu talep daha yoğunlukla hissedilmektedir. Ayrıca, coğrafi yakınlık faktörü de göz önünde bulundurulduğunda Ortadoğu ülkeleri için Türkiye önemli bir termal destinasyon ülkesi olabilecek konumda yer almaktadır. İsveç, Norveç ve Danimarka'dan sonra Almanya ve Hollanda'daki bazı özel sigorta şirketlerinin de termal tedaviler için Türkiye'ye göndereceği hastalarının masraflarını karşılama kararı almaları Türkiye sağlık ve termal turizmi açısından önemli bir fırsat yaratmıştır.

Batı Anadolu, Türkiye jeotermal kaynaklarının oldukça yoğun olduğu bölgedir. Burada gelişen graben sistemleri Türkiye'nin yüksek sıcaklığa sahip jeotermal alanlarını barındırmaktadır. Batı Anadolu'daki yüksek ısı içeren rezervuarlara sahip jeotermal alanlara karşılık, Orta ve Doğu Anadolu'da düşük ve orta sıcaklık kategorisindeki alanlar yer almaktadır. Bunu sırasıyla İç Anadolu, Marmara, Doğu Anadolu, Güney Doğu Anadolu, Karadeniz ve Akdeniz Bölgeleri izlemektedir.

Ülkedeki alanların, kaynak ve kuyu sıcaklık değerleri esas alındığında dağılımı; %88 düşük ve orta, %12 sıcaklığı 287 °C a kadar ulaşan yüksek sıcaklıklı sahalar şeklindedir. Alanların %43 gibi önemli bir bölümü konut, termal tesis ısıtımında, %45'i ise sera, termal turizm ve balneoloji gibi diğer uygulamalarda kullanılabilir özelliktedir. İllerin potansiyel değerlerinin hesaplanmasında, bilgilerine erişilebilen 1.559 adet kuyudaki akışkan sıcaklığı ve debisi esas alınmıştır. (Akkuş ve Alan, 2016)

Tablo 22 - 2016 İllerin Kaynak Potansiyeli Değerleri⁴³

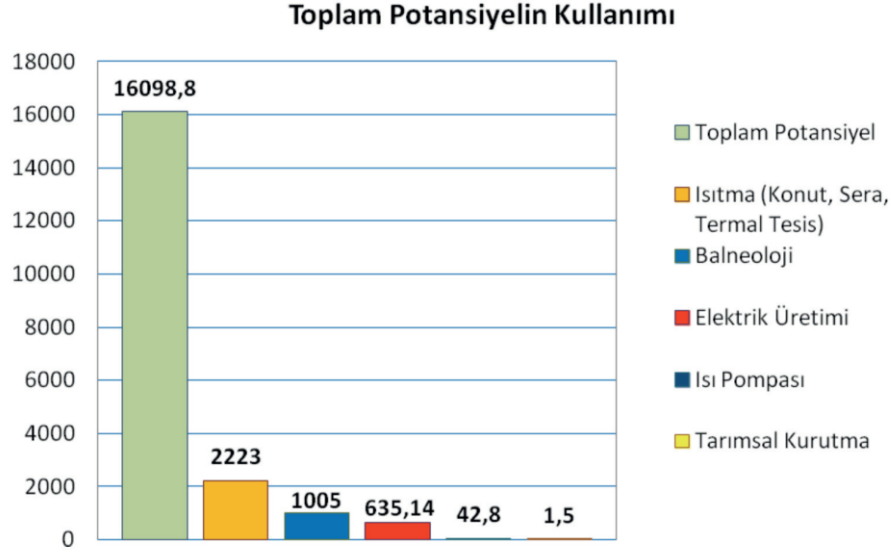
İli	Potansiyeli	İli	Potansiyeli	İli	Potansiyeli
Afyon	484,1	Erzincan	0,94	Muğla	11,38
Ağrı	87,05	Erzurum	21,48	Nevşehir	153,95
Aksaray	25,35	Eskişehir	26,02	Niğde	15,4
Amasya	4,79	Gaziantep	0	Ordu	0,039
Ankara	109,67	Hatay	11,55	Osmaniye	0
Aydın	7834,92	İstanbul	0,8	Rize	4,84
Balıkesir	147,3	İzmir	1164,45	Sakarya	82,22
Batman	3,21	Kahramanmaraş	8,61	Samsun	12,92
Bilecik	0,22	Karabük	0,34	Siirt	0,29
Bingöl	6	Kayseri	2,62	Sivas	52,61
Bolu	20,85	Kırklareli	2,76	Şanlıurfa	57,21
Bursa	19,99	Kırşehir	66,46	Tekirdağ	2,3
Çanakkale	1262,56	Kilis	0	Tokat	5,82
Çankırı	9,76	Kocaeli	0,08	Tunceli	0,81
Çorum	0,8	Konya	25,18	Uşak	52,87
Denizli	875,76	Kütahya	392,22	Van	26,85
Diyarbakır	6,3	Manisa	2865,31	Yalova	19,75
Elazığ	0,63	Mersin	3,29	Yozgat	107,55
	10899,26		4592,11		606,809
TOPLAM					16098,8

Kaynak: TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 2019

⁴³ (Akkuş ve Alan, 2016)

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Denizli'nin kaynak potansiyel değerleri bakımından beşinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bu değerler bakımından Denizli'nin, termal turizmin çok yaygın olduğu Afyon ilinden üstün olduğu belirlenmiştir. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi Denizli'nin, uygun yatırımlar ve gerekli çalışmaların gerçekleştirilmesi doğrultusunda bölgeye yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekebilecek potansiyelde olduğu görülmektedir. Bundan dolayı termal turizm talebi olan insanların bu ihtiyaçlarından ötürü Denizli'yi tercih etmesi hedeflenmektedir.

Şekil 7 - Jeotermal Kaynak Potansiyeli ve Kullanımı⁴⁴

Kaynak: TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 2019

Jeotermal Kaynakların Termal Amaçlı Kullanımı

Türkiye'deki yıllık toplam güneşli gün sayısı, ortalama nem, rüzgâr ve sıcaklık değerleri gibi iklim özellikleri, deniz kenarı, ormanlık, dağlık alanlar gibi farklı coğrafi özelliklerdeki bölgelerde yani Türkiye'nin her tarafında kaynakların bulunması, termal sağlık turizmi kapsamında tüm bölgelerde yıl boyu kür faaliyetlerinin yapılabilmesine olanak tanımaktadır. Birçok Avrupa ülkesindeki iklim şartları nedeniyle termal sağlık tesislerinden yararlanma yani kür süresinin yıllık 100-120 gün civarında olmasına karşın Türkiye'de bu süre 220-240 gün civarındadır. Kür uygulamasına uygun sürenin anlamlı derecede uzunluğu termal sağlık turizmi açısından en önemli avantajlardan biridir. (Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği)

Türkiye'nin termal suları, debi ve sıcaklıkları, çeşitli fiziksel kimyasal ve şifa özellikleri, coğrafi konumları ile Avrupa'daki termal sulardan daha üstün nitelikler taşımaktadır. 350 kaplıca ve termal tesisin bulunduğu Türkiye'de, akredite olan ve gelişmiş ülkeler standardındaki ilk örnek İzmir-Balçova'daki tesisleridir. Afyon-Merkez, Afyon-Sandıklı, Nevşehir-Kozaklı, Denizli-Tekkehamam, Balıkesir-Edremit-Güre ve Hisaralan, Gaziantep, Hatay ve Ankara-Ayaş'daki alanlarda 5 yıldız otel kalitesindeki tesisler jeotermal kaynakları kullanarak hizmet vermektedir. Bunlara ilave olarak Ankara-Ayaş, Kızılcahamam ve Haymana, Erzurum-Pasinler, Balıkesir-Gönen ve Bigadiç, Çankırı-Çavundur, Çanakkale Kırkgöç, Sakarya-Akyazı, Amasya-Gözelek,

⁴⁴ (TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası)

Samsun-Havza, Kırşehir-Terme, Kütahya-Simav, Gediz, Emet, Yoncalı, Harlek, Sivas-Sıcak çermik, Şanlıurfa-Karaali, Yozgat-Sorgun'daki jeotermal alanlarda kurulan tesisler jeotermal kaynaklar kullanmaktadır. Ulaşılan bu kapasite değeriyle Türkiye, dünya ülkeleri arasında kaynağın doğrudan kullanımında 4. sırada yerini almıştır. (Akkuş ve Alan, 2016)

Tablo 23 - Jeotermal Kaynakların Değerlendirilmesi

Elektrik Üretimi	635,148	MWt
Merkezi Isıtma (Şehir, Konut)	115.000	Konut Eşdeğeri (1033 MWt)
Kaplıca Tesisleri, Termal Oteller, Devre Mülk Tesislerinin Isıtılması	46.000	Konut Eşdeğeri (420 MWt)
Sera Isıtması	4249	Dönüm (770 MWt)
Jeotermal Isı Pompası	42,8	MWt
Tarımsal Kurutma	1,5	MWt
Toplam jeotermal ısı Kullanımı	2267,3	MWt (252.000 konut eşdeğeri)
Kaplıca, termal tesis ve spadalbalneolojik Kullanım	400	Adet (1005 MWt) (Yılda 18,5 Milyon kişi)
Karbondioksit Üretimi	240.000	Ton/Yıl

Kaynak: MTA, Mertoğlu ve diğerleri 2019, TJD

Tabloda görüldüğü üzere kaplıca, termal tesis ve SPA'nın yıllık ortalama 18,5 milyon kişinin bu tesisleri ziyaret etmesini sağladığı tespit edilmiştir. Bu ziyaretçilerin hem yerli hem de yabancı turistler olduğu belirlenmiştir. Bu sayede termal turizm faaliyetleri bölgesel ve ulusal bazda istihdam sağlamaktadır. Bunun sonucunda da termal turizm faaliyetleri doğrudan ülke ve bölge ekonomisine katkı sağlamaktadır. Tabloda yer alan faaliyetlerin sonucunda ise yıllık yaklaşık 240.000 ton karbondioksit ortaya çıkmaktadır.

Tablo 24 - 2015-2017 Yıllara Göre Bölgedeki Turistik Tesisleri Ziyaret Eden Kişi Sayısı⁴⁵

Yıl	Bölge	Tesise geliş sayısı / Toplam	Tesise geliş sayısı / Yabancı	Tesise geliş sayısı / Vatandaş	Geceleme sayısı / Toplam	Geceleme sayısı / Yabancı	Geceleme sayısı / Vatandaş
2015	TR32	5.509.186	3.342.128	2.167.058	19.334.455	14.642.987	4.691.468
2015	TR322	833.891	563.522	270.369	994.598	601.708	392.890
2016	TR32	4.190.036	1.480.474	2.709.562	15.312.463	8.246.068	7.066.395
2016	TR322	477.398	164.236	313.162	699.288	200.397	498.891
2017	TR32	4.134.512	1.884.062	2.250.450	12.582.789	6.907.849	5.674.940
2017	TR322	587.683	257.437	330.246	844.748	292.422	552.326

Kaynak: TÜİK 2019

TÜİK verilerine göre hazırlanan tabloda yıllara göre bölgede konaklamış kişi sayısı verilmiştir. Tablo incelendiğinde bölgeyi yerli ve yabancı turistlerin ziyaret ettiği görülmektedir. 2015 yılına bakıldığında bölgede konaklayan turistlerin çoğunun yabancı olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra yabancı turistlerin geceleme sayısının da yerli turistlere göre fazla olduğu belirlenmiştir. 2016 yılında ise bölgeyi ziyaret eden kişi sayısının ve bölgede konaklama sayısının bir önceki yıla göre azaldığı görülmektedir. Bu yılda bölgeyi ziyaret eden yerli turist sayısında artış olurken yabancı turist sayısında ise azalma gerçekleşmiştir. 2017 yılı incelendiğinde bölgeyi ziyaret eden insanların sayısı azalırken Denizli'yi ziyaret eden kişi sayısının arttığı göze çarpmaktadır. 2017'de yabancı turist sayısında artış olmuştur, bunun aksine yerli turist sayısında ise azalma

45 (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

gerçekleşmiştir. Tablonun geneline bakıldığında yerli turistlerin konaklama sayısı istikrarlı bir şekilde artmıştır. Bölgede bulunan termal otellerin bölgeye karşı talebi karşılayamadıkları belirlenmiştir. Bu doğrultuda bölgeye kurulması planlanan termal tesisleri yerli ve yabancı turistlerin ziyaret etmesi ve bu bölgede konaklaması hedeflenmektedir.

Denizli'nin Jeotermal Kaynak Potansiyeli⁴⁶

Jeotermal kaynaklar ve potansiyeli açısından dünyada yedinci Avrupa'da birinci sırada olan Türkiye'de, Ege Bölgesi illeri içerisinde yedi adet jeotermal saha bulunduran Denizli yaklaşık %16 paya sahiptir. İç ve dış turizme on iki ay hizmet sunabilen Denizli, en çok turist çeken iller sıralamasında Türkiye'de ilk 5 il içinde yer almaktadır. Yerli ve yabancı turistlerin her geçen gün daha fazla rağbet ettiği sağlık ve termal tedavi tesislerinin ucuz, bol ve çeşitli kaynak suları Denizli'de mevcuttur.

Denizli ili gerek sanayi gerek ekonomi gerekse de turizm açısından Batı Anadolu Bölgesi'nin önemli illerinden biridir. Batı Anadolu, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri arasında bir geçit durumundadır. Denizli ilinin her üç bölge üzerinde de toprakları olması sebebiyle de ulaşılabilirliği oldukça kolaydır.

Denizli jeotermal kaynaklar bakımından Türkiye'de oldukça önemli bir yere sahiptir. Kızıldere, Tekkehamam, Bölmekaya, Yenice, Gölemezli, Pamukkale, Çardak, Buldan, Karahayıt ve Babacık yörelerindeki sıcak su kaynakları çok amaçlı kullanılmaları sayesinde il turizmi ve sanayisinde önemli rol oynamaktadır. Kaplıca ve kaplıca tesisi ısıtılmasında kullanılan bu jeotermal kaynaklardan Kızıldere ve Tekkehamam sıcak su kaynakları, Sarayköy'ün ısıtılmasında da kullanılabilecek niteliktedir. (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü)

Denizli, alternatif turizm çeşitlerinin en önemlisi olan termal turizm ve termal turizm sektörü ile bağlantılı sağlık turizmi konusunda potansiyeli açısından yurdumuzun önemli merkezlerinin başında gelmektedir. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından termal turizmin geliştirilmesi yönünde kür parkı, kür merkezi ve konaklama tesislerini bir arada bulunduran uluslararası standartlara sahip nitelikli tesislerin sayısı ile turizm geliri ve turist sayısının artırılması amacı ile şehirde; Çardak İlçesi Beylerli Kaplıcaları 2006/11354 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve Buldan İlçesi Yenicekent Bölmekaya-Kamara Kaplıcaları, Sarayköy İlçesi Tekkeköy-İnsuyu, Babacık –Kızıldere Kaplıcaları ve Akköy İlçesi Gölemezli Kaplıcaları 25/02/2008 tarihli ve 13317 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla **Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi** olarak ilan edilmiştir.

Tablo 25 - Termal Su Bileşimindeki Mineraller

Sodyum	114.590
Potasyum	32.883
Kalsiyum	446.000
Magnezyum	131.344
Demir	24.450
Alüminyum	0.850
Metaburik Asit	66.420
Metafilikat Asit	17.650

⁴⁶ (Erkul, 2012)

Serbest Karbondioksit	730.400
Klorür	30.000
Florür	2.280
Sülfat	830.000
Hidrofosfat	0.700
Bikarbonat	1.339.569

Kaynak: Denizli’de Turizm ve Sağlık Sektörleri: Yatırım Süreçleri ile Destekler, 2016 (Pam Termal-Nobel Tıp Merkezi)

- **Sarayköy Termal Turizm Merkezi**

İlçe, Denizli-Aydın-İzmir karayolu üzerinde bulunmaktadır ve Denizli il merkezine 22 km uzaklıktadır. İlçede önemli jeotermal tesisler bulunmaktadır. İlçe jeotermal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Bu kaynakların en önemlilerinden biri Karataş Köyü yakınındaki Hamamaltı mevkiindeki jeotermal alandır. Bu alandaki iki köyde (Tırkaz ve Tekke Köyleri) 4 adet tesis bulunmaktadır. Termal suyun sıcaklığı 80°C olup romatizma, deri, kadın hastalıkları, idrar yolu rahatsızlıklarına iyi geldiği bilinmektedir. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

- **Akköy-Gölemezli Termal Turizm Merkezi**

Akköy-Gölemezli Termal Turizm Merkezi Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırlarına bitişik konumdadır. İlçedeki jeotermal kaynaklardan termal turizmin yanı sıra jeotermal seracılık anlamında da faydalanılmaktadır. Kaynakların sıcaklıkları 35-60°C arasında değişmekte olup deri, sedef, mantar, egzama, hemoroit, kireçlenme, romatizma gibi hastalıklara iyi geldiği bilinmektedir. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

- **Buldan-Tripolis Termal Turizm Merkezi**

İlçe Tripolis Antik Kenti yakınında yer almaktadır. Buldan ilçesine 16 km uzaklıkta bulunan Çizmeli (Yenice) Kaplıcalarında suyun sıcaklığı 56°C olup romatizma, kilo-damar sertliği, hemoroit, karaciğer yetmezliği, deri, mide, böbrek rahatsızlıkları ile kadın hastalıklarına iyi gelmektedir. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

- **Çardak-Beylerli Termal Turizm Merkezi**

Beylerli Belediyesi’ne ait kaplıca termal tesisinin Beylerli şehir merkezine mesafesi 3 km, ilçe merkezine 20 km, il merkezine 78 km’dir. UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi’nde bulunan Pamukkale kaplıcaları Hierapolis antik kentinin bulunduğu alanda yer almaktadır. Pamukkale kaplıcaları Denizli il merkezine 18 km uzaklıkta bulunmaktadır. Sıcaklığı 35°C olan termal su kalp-damar sertliği, tansiyon, romatizma, raşitizm, felç, deri, göz, sinir sistemi ve damar hastalıkları, damar iltihabı ve reyno hastalığının tedavisinde önerilmektedir. Ayrıca ılık olarak içildiğinde mide spazmı, idrar söktürme ve iltihaplarında, böbrek ve kum taşlarının tedavisinde tavsiye edilmektedir. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

Karahayıt kaplıcaları ise Pamukkale termal kaplıca sisteminin bir kolu olarak sayılmakta ve Pamukkale’nin 5 km kuzeyinde Karahayıt Kasabası’nda yer almaktadır. Burada bulunan kırmızı renkli termal suyun ve termal çamurun sıcaklığı 58°C olup içeriğindeki zengin mineral kaynağı ile oldukça değerlidir. Kırmızı termal suyun böbrek taşı, kalp, damar sertliği, yüksek tansiyon, romatizma, siyatik, kireçlenme, kadın ve deri hastalıkları, bel ve boyun fıtığı, sindirim, mide,

bağırsak, karaciğer, safrayolları, diabet, egzama, vücut direncini artırma, metobolizma bozuklukları tedavisinde de son derece şifalı olduğu belirtilmektedir. (Aksu ve Aktuğ, 2011)

Karahayıt'ta yatak kapasitesini arttırmaya dönük turizm yatırımları hızlanmıştır. Pamukkale-Karahayıt Kür ve Rehabilitasyon Bölgesinde dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan 3 adet termomineral su kaynağı ve bir adet çamur kaynağı (peloid) bulunmaktadır. Pamukkale travertenlerini oluşturan su 36 °C sıcaklıkta ve saniyede 300 litre debiyle akmaktadır. Karahayıt'taki kırmızı suyun sıcaklığı 60 °C sıcaklıkta ve saniyede 1.500 litre debiyle akmaktadır. Gölemezli'deki suyun sıcaklığı 80 °C sıcaklıkta olup saniyede 3.200 litre debiyle akmaktadır. Bölgenin kırmızı suyla birlikte yerin altından doğal olarak havuzlar içinde biriken doğal çamur kaynağı bulunmaktadır. Bölge 906 km²'lik bir alandan oluşmaktadır. Bunun içinde doğa, kültür, çevre etkinlikleri ve su kaynakları mevcuttur. (T.C. Denizli Valiliği)

Tablo 26 - 31.12.2019 Tarihi İtibarıyla Bakanlık Belgeli Konaklama Tesis İstatistikleri ⁴⁷

2019 Yılı Bakanlık Belgeli Konaklama Tesis İstatistikleri						
Şehir	İşletme Belgeli Tesis Sayısı	İşletme Belgeli Oda Sayısı	İşletme Belgeli Yatak Sayısı	Yatırım Belgeli Tesis Sayısı	Yatırım Belgeli Oda Sayısı	Yatırım Belgeli Yatak Sayısı
Denizli	37	3237	6469	13	953	1944

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019

Tablo incelendiğinde Denizli ilinde Kültür ve Turizm Bakanlığından alınan güncel verilere göre konaklama için bakanlık belgeli 37 tesis olduğu görülmektedir. Yatırım belgeli tesis sayısı ise 13'tür.

Tablo 27 - 03.12.2018 Tarihi İtibarıyla Belediye Belgeli Konaklama Tesisi İstatistikleri ⁴⁸

2018 Yılı Belediye Belgeli Konaklama Tesisi İstatistikleri			
Şehir	Belediye Belgeli Tesis Sayısı	Belediye Belgeli Oda Sayısı	İşletme Belgeli Yatak Sayısı
Denizli	14	382	808

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019

Denizli'deki belediye belgeli tesis sayısının 14, oda sayısının 382 ve yatak kapasitesinin 808 olduğu görülmektedir.

47 (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

48 (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

Tablo 28 - 01.12.2018 Tarihi İtibarıyla TİB Belgeli Çevreye Duyarlı Konaklama Tesis İstatistikleri⁴⁹

2018 Yılı TİB Belgeli Çevreye Duyarlı Konaklama Tesis İstatistikleri			
Şehir	Belediye Belgeli Tesis Sayısı	Belediye Belgeli Oda Sayısı	İşletme Belgeli Yatak Sayısı
Denizli	2	430	860

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019

Tablodaki güncel verilere göre Denizli'deki çevreye duyarlı konaklama tesisi sayısı 2'dir.

3.2.2. Talep

Pamukkale ve Karahayıt bölgesindeki şifalı termal sular tedavi amaçlı olarak kullanılmaktadır. Termal otel olarak tanımlanan tesislerde yaklaşık 2.000 yatak kapasitesi bulunmaktadır. Bölgeye gelen ziyaretçi (turist -hasta-yaşlı) sayısının yıldan yıla artışı görülmektedir.

Tablo 29 - 2015-2017 Denizli İli Turistlerin Geliş ve Geceleme Sayıları⁵⁰

Denizli	Toplam geceleme sayısı	Toplam geliş sayısı (kişi)	Yabancı geceleme sayısı	Yabancı geliş sayısı (kişi)
2015	1.549.572	3.950	631.843	58
2016	1.523.695	8.185	311.747	4.843
2017	915.005	49.379	296.008	46.044

Kaynak: TÜİK 2019

TÜİK'ten alınan en güncel verilere göre Denizli iline gelen turistlerin 2016 yılında 8.185 kişi olduğu, bu sayısının 2017 yılına gelindiğinde yaklaşık 6 kat artarak 49.379 kişiye yükseldiği tabloda görülmektedir. Gelen yabancı turist sayısı da 2016 yılında 4.843 kişiden, 2017 yılında yaklaşık 11 kat artarak ve 46.044 kişiye yükselmiştir.

Saha çalışmalarından alınan verilere göre, Denizli iline gelen yabancı turistlerin birçoğu Uzak Doğu ülkeleri olan Japonya, Güney Kore ve Çin Halk Cumhuriyeti'nden gelmektedir. Ancak bu kişilerin neredeyse tamamı sadece bir gün konaklamaktadır. Özellikle Japonya kökenli turistlerin sabah erken saatlerde Pamukkale travertenlerini ziyaret ettikleri ve öğleden sonra geç saatlerde Karahayıt bölgesindeki otellere giriş yapıp termal havuzları kullandıktan sonra bir gece konaklayıp kahvaltıyı takiben ayrıldıkları gözlemlenmiştir. Bu durumun temel sebebi bölgeye çoğunlukla tur şirketlerinin gezi düzenlemesi ve bu turların süresinin kısıtlı olmasından kaynaklanmaktadır.

49 (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı)

50 (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

3.3. Pazar Analizi ve Pazarlama

3.3.1. Sektörün-Pazarın Yapısı ve Rekabet Koşulları

Dünyada ve Türkiye’de Termal Turizm Sektörü Yapısı

Jeotermal enerjinin insan sağlığına olan faydaları her geçen gün bilinirliğini arttırmakta ve bu yönde talep oluşmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü’nün 2015 verileri her yıl yaklaşık 30 milyon insanın sağlık için ülke dışına çıktığını göstermektedir. Sağlık turizmine harcanan yıllık para yaklaşık 500 milyar dolardır. Bu da kişi başı 15 bin dolara denk gelmektedir. Sağlık turizminin başında termal tesisler gelmekte ve sağlık amacıyla turistik seyahat eden insanların birçoğu termal tesisleri tercih etmektedir.

Tablo 30 - 2016-2017-2018 Türkiye’de Seyahat amacına Göre Seyahat ve Geceleme Verileri⁵¹

Sağlık	Seyahat Sayısı (Bin)	Geceleme Sayısı (Bin)	Ortalama Geceleme Sayısı
2016	4.338	31.875	7.7
2017	4.492	34.585	7.7
2018	2.143	22.233	

Kaynak: TÜİK 2019

TÜİK 2018 verilerine göre sağlık amaçlı seyahat sayısı 2016 yılında 4.338, 2017 yılında 4.492 ve 2018 yılının ilk iki çeyreğinde 2.143 olarak belirlenmiştir. Sağlık amaçlı seyahat edenlerin geceleme sayısı ise 2016 yılında 31.875, 2017 yılında 34.585 ve 2018 yılının ilk iki çeyreğinde 22.233’dür. Son 9 yılda sağlık amacıyla seyahat edenlerin sayısındaki en yüksek rakam ise 2014 yılındadır ve bu sayı 5.938’dır. Bu ziyaretlerin temelinde, son yıllarda Türkiye’de üzerine bir hayli çalışmalar yapılan estetik cerrahi gelmektedir. Özellikle Arap yarımadasından gelen ve yurtdışında yaşayan turistler bu alanda sağlık turizmini canlandırmıştır.

Tablo 31 - 2016-2017-2018 Geliş Nedenine Göre Çıkış Yapan Ziyaretçi Sayıları

Sağlık ve Tıbbi Nedenler	Toplam	Yabancı	Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)
2016	377.384	251.809	125.574
2017	433.292	326.709	106.583
2018	389.132	308.653	80.479

Kaynak: TÜİK 2019

Tabloya göre sağlık ve tıbbi amaçlarla Türkiye’ye gelen ve aynı amaçla çıkış yapan ziyaretçi sayısı 2016 yılında 377.384’tür. Bunların 251.809’unu yabancı uyruklular, 125.574’ünü de yurtdışında ikamet eden vatandaşlarımız oluşturmaktadır. 2017 yılında ise bu sayı 55.908 kişi artış göstererek 433.292 olmuştur. Bunların 326.709’unu yabancılar, 106.583’ünü ise yurtdışında ikamet eden vatandaşlarımız oluşturmaktadır. 2018 yılının ilk üç çeyreği hesaplandığında toplam ziyaretçi sayısı 389.132 olmuştur ve son çeyrek hesaplanmamasına rağmen bu veriyle 2016 yılını geride bırakmıştır. Bu sayının 308.653’ünü yabancılar geri kalan 80.479’unu ise yine yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız oluşturmaktadır.

Avrupa’da Termal Turizm Merkezleri

51 (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

Dünyada birçok ülke termal turizmi gelir kaynaklarından biri haline getirmiştir. Bu ülkelerin başında Almanya, Macaristan, İtalya, Çek Cumhuriyeti, Rusya, Fransa, İsveç gelmektedir. Termal turizmi Avrupa'nın önemli ülkelerinden Almanya'da önemli bir sektör haline gelmiştir. 263 adet resmî belgeli termal merkez bulunan Almanya'da toplam 750 bin adet yatak kapasitesi mevcuttur. Almanya'nın bazı bölgelerinde özellikle yaz aylarında günde 7-8 bin kişi bu tesisleri ziyaret etmektedir. Bu tesislerde ayrıca binicilik parkları, sanatoryum, hastane, klinik oteller ve konser salonları bulunmaktadır. Bazı tesislerde yıllık gerçekleşen geceleme sayısı neredeyse Türkiye'nin tüm tesislerinde gerçekleşen geceleme rakamlarına eşittir. Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de tarihi termal tesisler bulunmaktadır. İtalya'da ise 350 civarında termal kür merkezi bulunmaktadır ve bu tesisler genellikle volkanik bölgeler etrafına kurulmuştur. Alternatif tıp yöntemleriyle adını duyuran Çek Cumhuriyeti'nde ise 60'a yakın tedavi merkezi bulunmaktadır. (Engelsiz Kültür Turizmi)

Dünyada özellikle Avrupa'da yaşanan nüfus ve yaşam standartları nedeniyle artan hastalıklar insanları sağlık turizmine yönlendirmiştir. Özellikle Avrupa'da oldukça yaygın olan sağlık turizmi insanların hem gezmek hem de sağlıklarına kavuşmak amacıyla yaptıkları seyahatlerdir. Avrupa'da da jeotermal tesislerin yaygın olması ve bunların sağlık amaçlı kullanıma açılması, teşvik edilmesi insanları etkilemiş ve bu alana yönlendirmiştir.

Avrupa'da bulunan kaplıcaların bir bölümü devlete ve bir bölümü de otellere aittir. Ayrıca Avrupa ülkelerinde genellikle termal turizm tesisleri yılın 12 ayı kür yapabilen aynı zamanda rekreasyon amacıyla da kullanılan, otel personelinin yanında doktor, hemşire, uzman, diyetisyen, fizyoterapist vb. alanında uzman kişileri istihdam eden işletmelerdir. Örneğin Almanya, termal turizm konusunda çok gelişmiştir ve Avrupa termal turizm pazarının yaklaşık %50'sine sahiptir. Almanya'da sağlık turizmi için 350'den fazla kaplıca ve spa mevcuttur. (Hemidov, 2012)

Tablo 32 - 2018 Yılı Avrupalı Turistlerin Termal Tesislerde Konaklama, Ortalama Kalış Süresi ve Geceleme Sayıları⁵²

Termal Otel	Tesise Geliş Sayısı	Geceleme	Ortalama Kalış Süresi
Norveç	1.852	25.060	13.5
İrlanda	429	1.713	4.0
İngiltere	12.300	41.544	3.4
Almanya	35.154	110.329	3.1
Hollanda	2.945	9.231	3.1
Fransa	22.380	28.231	1.3
İtalya	16.097	19.743	1.2

Kaynak: Sağlık Turizmi Kurulu (SATURK) 2019

Termal tesislerin ekonomik katma değer sağlayabilmesi için kişi başı konaklama gün sayısının ve toplam doluluk oranlarının yüksek olması gereklidir. Tabloda da görüldüğü üzere Avrupa'da 5 gün ve üzeri konaklama yapan topluluğu sadece Norveç'ten gelenler oluşturmaktadır. İrlanda, İngiltere, Almanya ve Hollanda ise 3-4 gün aralığında ortalama kalış süresi olan ülkelerdir.

Türkiye'de Termal Turizm Merkezleri⁵³

⁵² (SATURK)

⁵³ (Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu)

Türkiye'deki kaplıcalardan her yıl konaklamalı ve günübirlik olmak üzere 8,5 milyon civarında Türk vatandaşının yararlandığı tahmin edilmektedir. Ancak yapılan araştırmalar mevcut termal su kaynaklarının ancak %5'inin bir tesis vasıtasıyla kullanılabildiğini veya yatırıma dönüşebildiğini göstermektedir.

Türkiye'de termal turizm kullanımı genellikle yakın mesafedeki insanların bölge kaynaklarını kullanması şeklindedir. Birçok termal tesis özellikle dini, resmi bayramlar, yarıyıl tatilleri ve hafta sonları tesis doluluk oranlarını arttırmaktadır. Tüm dünyada ve Türkiye'de termal tesislerin popülaritesinin arttığı gözlemlenmektedir. Tedavinin yanında birçok insan şehir hayatının stresini kısa sürelide olsa atmak için bu tesislere gelmektedir.

Türkiye'de termal su kullanımı genellikle kaynak üzerine ya da yakınlarına hamam olarak kurulan tesislerle başlamakta, havuz, özel banyo, konaklama tesisleriyle devam etmektedir. Türkiye'de jeotermal kaynakların doğru kullanılmaması bu alanda bir boşluk yaratmaktadır. Tesis işletmelerindeki yetersizlikler, tanıtım ve personel eksikliği kaynaklarımızın milli bir gelir haline dönüşmesine engel olmaktadır. Türkiye'deki termal kaynakların sadece %10'luk kesimi kullanılmaktadır.

Şekil 8 - Türkiye'deki Jeotermal Kaynakların Haritası⁵⁴

Kaynak: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019

Türkiye coğrafi konumu itibari ile dünyanın en önemli jeotermal kuşağı üzerindedir. Kaynaklarıyla Avrupa'da birinci olurken tesis sayısı olarak bir hayli geridedir. Türkiyede jeotermal kaynakların yoğunluk gösterdiği bölgeler haritada gösterilmiştir. MTA verilerine göre Türkiye'de sıcaklıkları 20°C - 110°C arasında değişen saniyelik debileri ile 2 ile 500 litre arasında değişen 1500 civarında doğal termal su kaynağı ve 200'den fazla kaplıca işletmesi bulunmaktadır. %33,5'i Ege %28'i Orta Anadolu, %20'si Marmara, %10'u Doğu ve Güneydoğu Anadolu, %4,5'i Akdeniz, %3,5'i Karadeniz'in belirli bölgelerinde bulunmaktadır. (MTA Genel Müdürlüğü)

54 (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA))

Tablo 33 - Coğrafi Bölgelere Göre Türkiye'deki Su Debileri Dağılımı

Bölge Adı	Soğuk Sular (0-19 °C)	Ilık Sular (20-25 °C)	Sıcak Sular (36-36 °C)	Çok Sıcak Sular (46-99 °C)	Toplam
Marmara	7	8	8	30	53
Ege	5	17	28	31	81
İç Anadolu	10	10	14	17	51
Karadeniz	4	4	3	3	14
Akdeniz	1	3	2	-	6
Doğu ve Güney Doğu Anadolu	4	7	8	5	24
TOPLAM	31	49	63	86	229

Kaynak: MTA 2019

Tabloda görüldüğü üzere Ege Bölgesi Türkiye genelinde çok sıcak su kaynaklarının toplandığı önemli bölgelerden biri olmuştur. Ege Bölgesi mevsimlik turizmin dışında, 12 ay boyunca hizmet veren termal tesislere sahiptir. Bu bölgede termal turizm işletme belgeli tesis sayısı 9, kaplıca işletme ruhsatına sahip tesis sayısı ise 16'dır. Ege Bölgesi bu alanda en zengin bölge olmakla beraber, İzmir, Afyon, Kütahya ve Denizli'de modernize edilmiş termal tesisler hizmet vermektedir. Özellikle Güney Ege Bölgesinde bulunan ve UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne eklenen Pamukkale ziyaretçilere tarihi ve farklı olanaklar sunmaktadır. (MTA Genel Müdürlüğü)

Güney Ege Bölgesinde Aralık 2018 itibari ile İşletme Belgeli Tesis Sayısı 520 olmuştur. Bunların 420 adeti Muğla'da, 34 adeti Denizli'de ve 85 adeti ise Aydın'da bulunmaktadır. Yatırım Belgeli Tesis Sayısı 135 olarak karşımıza çıkmıştır. Bunların 101 adeti Muğla'da, 14 adeti Denizli'de ve 20 adeti ise Aydın'da bulunmaktadır. Güney Ege Bölgesinde Haziran 2017 itibari ile Termal Turizm İşletmesi Belgeli Tesisler en fazla Denizli'de bulunmaktadır. (MTA Genel Müdürlüğü)

Dünyaca tanınan bembeyaz travertenleriyle ünlü şehirde termal turizm Roma İmparatorluğu'nun ilk yıllarına dayanmaktadır. Dördü beş yıldızlı 10 termal otel hizmet vermektedir. Sağlık bakanlığından belgeli bu tesislerin toplam yatak kapasitesi 4.625'dir. Kaynak suları açısından en köklü ve zengin olan ilimiz son yıllarda tesislere yaptığı yatırımlarla Türkiye'de termal turizmde bilinen birçok ili ve tesisi saf dışı bırakabilecek güce erişmiştir. Denizli termal su kaynakları bakımından dünyanın en zengin alanları içerisinde yer almaktadır. Tarihi geçmişi de bulunan bu kaynaklar yüz yıllardır insanlara şifa dağıtmaktadır. Diğer turizm bölgeleri ve türleriyle baş edebilecek potansiyele sahip bir bölgedir. Denizli üzerinde bilinen birkaç termal merkez; Sarayköy Termal Merkezi, Akköy-Gölemizli Termal Merkezi, Buldan-Tripolis Termal Merkezi, Çardak-Beylerbeyi Termal Merkezi ve Pamukkale Travertenleridir. Bu merkezler arasında tabi ki dünyanın ve Türkiye'nin yıllardan beri sofistike turizm bölgesi olan Pamukkale Travertenleri ön plana çıkmaktadır. (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

Pamukkale'de bulunan Karahayit bölgesi hem yapılması planlanan termal tesisin bölgesi olması itibari ile hem de Pamukkale termal kaplıca sisteminin bir kolunu oluşturur. Bu bölgede su sıcaklığı daha fazla olup, karbondioksiti daha azdır. Bu bölgeye yöre halkı uzun yıllardır yoğun talep göstermektedir. Ulaşım ve konaklama seçeneklerinin bolluğu bu talebin nedenlerindendir. Karahayit'in özelliklerinin başında ise kırmızı ve beyaz şifalı termal suya sahip olması gelmektedir.

Karahayit bölgesinde turizm işletme belgeli 8 adet termal tesis, belediye belgeli 11 adet otel, 106 adet pansiyon bulunmaktadır. (Denzili İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

3.3.2. Sektördeki Eğilimler ve Yeni Gelişmeler

Turizm sektörü de diğer sektörler gibi global dünyanın standartlarına ayak uydurup gelişmektedir. Bu bağlamda Türkiye'nin turizm geliri ise 2017 yılında bir önceki yıla göre %18,9 oranında artış göstermiştir. Turizmin yükünü çeken bölgelerimizin başında Ege bölgesi gelmektedir. Kıyı, kültür, tarih, ekolojik, sağlık (termal) ve alternatif turizm seçenekleriyle misafirlerini ağırlamaktadır. (Bayraktar Gökşen, 2018)

Araştırmaların kaynağı olan Güney Ege Bölgesi ise Denizli, Aydın ve Muğla ile Ege Bölgesinin turizme kattığı değerlerin daimî destekçisi olmuştur. Bu iller kıyı turizmi, milli parkları, antik şehirleri ve jeolojik özellikleri ile tarihler boyu yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmeyi başarmıştır.

Tablo 34 - 2015-2016-2017 Güney Ege Bölgesinde Belediye Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme⁵⁵

Güney Ege Bölgesi	Tesise Geliş Sayısı / Yabancı	Tesise Geliş Sayısı / Yerli	Geceleme Sayısı / Yabancı	Geceleme Sayısı / Yerli
2015	829.623	2.757.109	3.230.610	4.308.119
2016	1.111.018	2.394.328	4.222.191	4.033.940
2017	531.783	1.049.601	1.787.539	2.615.021

Kaynak: TÜİK 2019

Tabloya bakıldığında 2015 ve 2017 yılları arasında Güney Ege Bölgesinde, belediye Belgeli konaklama tesislerinde geliş ve geceleme sayılarında bir düşüşten söz edilebilmektedir. Özellikle 2017 yılında yabancı ve yerli turist sayılarında azalma göze çarpmaktadır. 2016 yılında ise bölgenin yabancı turist geliş ve geceleme sayısı diğer yıllara oranla artış göstermiştir. Belediye belgeli konaklama tesislerini tercih eden yerli turist sayıları ise her geçen sene düşmeye devam etmektedir. Yıllara bakıldığında yerli turistlerin yabancılara göre geceleme sayılarında önde olduğu görülmektedir.

Tablo 35 - 2015-2016-2017 Güney Ege Bölgesi Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme⁵⁶

Güney Ege Bölgesi	Tesise Geliş Sayısı / Yabancı	Tesise Geliş Sayısı / Yerli	Geceleme Sayısı / Yabancı	Geceleme Sayısı / Yerli
2015	3.342.128	2.167.058	14.642.987	4.691.468
2016	1.480.474	2.709.562	8.246.068	7.066.395
2017	1.884.062	2.250.450	6.907.849	5.674.940

Kaynak: TÜİK 2019

Tabloda 2015 ve 2017 yılları arasında Turizm İşletme Belgeli konaklama tesislerinde geliş ve geceleme sayıları verilmektedir. 2015 yılında yabancı turistlerin geceleme sayısının 14.642.987 ve tesise gelen kişi sayısının 3.342.128 olması ilk dikkat çeken veri konumundadır. Aynı sene

55 (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

56 (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

tesise gelen yerli turist sayısı 2.167.058 iken geceleme sayısı 4.691.468 olmuştur. Bölgenin turizm işletme belgeli işletmelerinin 2016 yılında ağırladıkları yerli turist sayısı 2.709.562 iken geceleme sayısı 7.066.395 olmuştur.

Bu veriler incelendiğinde zaman yabancı ve yerli turistlerin belediye belgeli konaklama tesislerindense turizm işletme belgeli konaklama tesislerini tercih ettiklerini görülmektedir. Bu da Güney Ege Bölgesine gelen yabancı turistlerin tercihlerini açıkça göstermektedir. 2016 ve 2017 yıllarında yerli turistlerin tercihi turizm işletme belgeli tesislerden yana olmuştur. Bu verilerden elde edilen sonuç, bölgeye gelen yerli ve yabancı turistlerin çok yıldızlı işletmeleri tercih ettiklerini ve turist çekilmesi adına daha fazla turizm işletme belgeli tesis açılması gerektiğini göstermektedir.

Kurulması planlanan termal tesisin konumu incelendiğinde ise aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 36 - 2015-2016-2017 Denizli'de Belediye Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme⁵⁷

Denizli	Tesise Geliş Sayısı / Yabancı	Tesise Geliş Sayısı / Yerli	Geceleme Sayısı / Yabancı	Geceleme Sayısı / Yerli
2015	24.943	409.022	30.135	524.839
2016	88.683	415.741	111.350	713.057
2017	1.477	48.323	3.586	66.671

Kaynak: TÜİK 2019

Yukarıdaki tablo Denizli'de Belediye Belgeli konaklama tesislerinde geliş ve geceleme verilerini göstermektedir. 2015 yılında tesisleri ziyaret eden yabancı turist sayısı 24.943 ve geceleme sayısı 30.135 olarak görülmektedir. 2016 yılında bölge adına büyük bir artış gerçekleşmiş ve tesislere gelen yabancı sayısı 88.683 olurken geceleme sayısı ise 111.350 olmuştur. 2017 yılında ise yabancı turist geliş ve geceleme sayılarında beklenenlerin altında bir rakam ortaya çıkmaktadır. Tesislere gelen yabancı sayısı 1.447, geceleme sayısı ise 3.586 olmuştur. Yıllara göre yerli turist verilerine bakıldığında 2016 yılında Denizli bölgesindeki tesislere gelen yerli turist sayısı 415.741 ve geceleme sayısı 713.057 olmuştur.

Tablo 37 - 2015-2016-2017 Denizli'de Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerine Geliş ve Geceleme

Denizli	Tesise Geliş Sayısı / Yabancı	Tesise Geliş Sayısı / Yerli	Geceleme Sayısı / Yabancı	Geceleme Sayısı / Yerli
2015	563.522	270.369	601.708	392.890
2016	164.236	313.162	200.397	498.891
2017	257.437	330.246	292.422	552.326

Kaynak: TÜİK 2019

Yukarıdaki tabloda Denizli'de Turizm İşletme Belgeli konaklama tesislerinde geliş ve geceleme verileri verilmiştir. 2015 yılında turizm işletme belgeli işletmelere gelen yabancı turist

57 (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

sayısı 563.522'dir ve bu sayı 3 yıldaki en yüksek sayı olmuştur. Turizm işletme belgeli tesisleri tercih eden yerli turist sayısı ise 330.246 ile en fazla 2017 yılında gerçekleşmiştir.

Bu veriler üzerinden bir değerlendirme yapıldığında şu sonuçları ortaya koymak mümkündür:

1. Denizli bölgesi dönemsel olarak yabancı turist çekmekte ve yabancı turistlerin tercihleri turizm işletme belgeli yani çok yıldızlı oteller olmaktadır.
2. Yerli turist dönemsel olarak belediye belgeli işletmeleri tercih etmektedir. Bu işletmeler de pansiyon vb. konaklama alanlarına denk gelen işletmelerdir.

Bu veriler baz alınarak bölgeye daha fazla çok yıldızlı işletme kazandırmak ve bu işletmeleri yerli turistlerin bütçesine uygun hale getirmek hedeflenmektedir.

Avrupa'daki termal merkezler incelendiğinde tesislerin içinde gelen turistlerin dışarı çıkmasına gerek kalmadan tedavilerini olabilecekleri, sağlıklı yaşam sürdürebilecekleri alanların oluşturulduğu görülmektedir. Tesisler tenis kortları, açık ve kapalı havuz sahaları, doğal ortam yürüyüş parkurları vb. hizmetler sağlayarak turistlerin ilgisini çekmeyi başarmaktadır. Son yıllarda özellikle termal suların şifasının yanı sıra bu tesislerde sağlanan fizyoterapi ve rehabilitasyon hizmetleri için tercih eden turistlerin sayısında artış gözlenmektedir. Bu noktadan yola çıkarak bölgede, içinde fizyoterapi ve rehabilitasyon hizmetlerinin de sağlandığı tesislerin kurulması sektörel bazda eğilimleri karşılayacak niteliğe ulaşılmasını sağlayacaktır.

Denizli bölgesi tarihi ile ön planda olan illerimizden biri konumundadır. Pamukkale travertenleri ilin önemli turist çekme aracıdır. İldeki termal su kaynakları ve su çeşitliliği, Avrupa'da bilinen termal merkezlerle yarışacak seviyede görülmektedir. Bu turizm çeşidinin diğer turizm türleriyle entegrasyonu oldukça önem taşımaktadır.

Dünyada ve Türkiye'de turist profili değişim göstermektedir. Gelen yabancı ve yerli turistler, sadece geliş amaçlarına bağlı kalmayıp bölgeyi daha farklı tanıma seçeneklerini kullanmaktadır. Gelen turistin geceleme sayısını artırmak adına yapılacak faaliyetler bölgenin ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlayacaktır.

3.3.3. Hedef Pazar, Özellikleri ve Pazarlama Stratejisi

3.3.3.1. Hedef Pazar ve Özellikleri

Dünya nüfusunun hızla yaşlanması, sağlıklı yaşlı nüfusa sunulan hizmetlerin çeşitliliği ile maliyetlerinin artıyor olması insanların sağlıklı yaşlanmaları için orta yaşlardan itibaren termal sağlık turizmi kapsamındaki hizmetlerden yararlanmaları ve sağlıklarını korumaları için bu programlara katılmaları teşvik edilmektedir. Bunlara ilaveten insanların değişik yerlerde tedavi olma istekleri ile insanların tatil yaparken, dinlenirken tedavi olmayı tercih etmeleri bu kapsamdaki sağlık turizminin gelişmesine neden olmaktadır.

Gelişmiş ülkelerdeki sağlık hizmetlerinin maliyetinin yüksek olması, görece yaşlı nüfusun fazlalığı sosyal güvenlik sistemlerini daha ucuz hizmet arayışlarına yöneltmektedir. Bu doğrultuda, sosyal güvenlik kurumları ve özel sigorta şirketleri kaliteli tıbbi hizmet sunan ve coğrafi olarak yakında yer alan ülkelerle paket anlaşmalar yaparak, sağlık hizmetlerini daha düşük maliyetli

ülkelerden karşılama yoluna gitmektedir. Sağlık turizminin akla ilk gelen unsuru olan termal turizm halen önemini korumaktadır.

Dünyada değişen turizm anlayışı çerçevesinde kaliteli ve konforlu sağlık turizmi tesisleri insan sağlığını temel alan, koruyan ve geliştiren yaklaşımlarla ön plana çıkmaktadır. Sağlık turizminin içerdiği turizm çeşitleri tıp turizmi, termal turizm, SPA ve yaşlı-engelli turizmidir. Türkiye’de sağlık turizmi son 15-20 yılda giderek önemi ve hacmi artan bir alan haline gelmiştir.

Türkiye’de sağlık turizmi denince ilk akla termal turizm gelse de dünyada termal turizm, SPA olarak adlandırılan daha detaylı bir turizm türünün bir parçası olarak görülmektedir. Türkiye’yi ziyaret eden yabancıların ortalama gecekalmaları 4-5 gün, ortalama ziyaretçi gelirimiz 650-700 dolar iken, SPA için Türkiye’ye gelen yabancıların ortalama gecekalmaları 10 gün, ortalama harcamaları ise 1.400-1.500 dolardır. SPA turizminden Türkiye’ye 250.000 kadar yabancı turist gelmektedir. (Turizm Güncel)

Türkiye’de SPA Otelleri, Kaplıcalar ve hastaneler olarak yıllık ciro hedefi 6-7 milyar dolardır. Türkiye’de yabancı ziyaretçilere hizmet verebilecek nitelikte en az bir termal havuzu bulunan 20.000’e yakın Turizm Bakanlığı ve Belediye belgeli yatak kapasitesi bulunmaktadır. Bu kapasitenin 9.000’i 4 ve 5 yıldızlı tesislerden oluşmaktadır ve SPA aktiviteleri ile gelişmiş pazarlara yönelik gerçek yatak kapasitesi ise 7.000 civarındadır. Yeni otellerin yatırım projelerinde kongrenin yerini SPA & Sağlık almaktadır. Türkiye’de şu an 400’e yakın SPA&Wellness hizmeti veren işletme bulunmaktadır. Bunun 220’si 5 yıldızlı otel olup, bu oteller çoğunlukla kıyı şeridindedir. (Orta Anadolu Kalkınma Ajansı)

3.3.3.2. Pazarlama Stratejisi

İnsanların yüz yıllardır termal su kullanarak sağlık araması gelenek haline gelmiştir. Termal suların birleşiminde bulunan mineraller ve madeni tuzların özellikleri kas ve sinir yapısında onarımlarda bulunmaktadır ve bu yöntem bir tedavi aracı olarak meşrulaşmıştır.

Hedef pazar belirlenirken bölgedeki suların hangi hastalıklara iyi geldiği araştırılarak tanıtım çalışmaları buna doğrultuda yapılacaktır. Bununla birlikte bölgedeki tarihi ve kültürel değerlerin öne çıkarılarak sağlık turizmi ile entegre olarak tanıtımların yapılması planlanmaktadır.

Tablo 38 - Pazarlama İçin Kullanılacak Kaynaklar

Aylar	Aktivite 1	Tutar	Aktivite 2	Tutar	Toplam
1. Ay	Katalog (5.000 adet)	4.098	İnternet Sitesi	1.639	5.738
2. Ay	Totem	820	Araç Giydirme	3.279	4.098
3. Ay	Otel Mobil Uygulama	4.918	Promosyon Seti (1.000 adet)	1.230	6.148
4. Ay	Otel Yön Tabelaları	1.639	Kartvizit (2.500 adet)	164	1.803
5. Ay	Müşteri Ziyaretleri	1.639	Gazete Reklamları (4 kez)	4.098	5.738
6. Ay	Sosyal Medya Reklamları	4.918	Radyo Reklamı	820	5.738
7. Ay	Sektörel Yayın Reklamları (4 kez)	3.279	Fuar için Stant Kiralama	4.918	8.197
8. Ay	Billboard Reklamı	16.393	Broşür (3.000 adet)	2.459	18.852

9. Ay	Banner Reklam Uygulaması (3 kez)	492	Yerel TV Reklamları (10 kez)	820	1.311
10. Ay	Arama Motoru Reklamı	4.918	Mobil Mecra Reklamları	3.279	8.197
11. Ay	Turizm Portallarına Üyelik	1.639	Tur Sitelerinde Reklam	3.279	4.918
12. Ay	Tur Firmalarıyla Anlaşma	1.148	Tanıtım Kokteyli	4.918	6.066
TOPLAM					76.803

3.3.4. Ürün Satış Fiyatları ve Koşulları

Afyonkarahisar’da günde 800 poliklinik hizmeti verilmektedir. Pamukkale Bölgesinde de tedavi programı almak için çevredeki illerden ve bölgeden ciddi bir talep olması beklenmektedir. Talebin artması konaklama fiyatlarının yükselmesini sağlayacaktır. Yeni kurulacak tesisin turizmi hareketlendirme ve talebi arttıracığı göz önüne alınarak fiyatlandırma planlanmıştır.

Tablo 39 - Satış Fiyatı

Yıllara Göre Satış Fiyatları															
Ürünler/Yıllar	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Kral Dairesi	1.200	1.320	1.452	1.597	1.757	1.933	2.126	2.338	2.572	2.830	3.112	3.424	3.766	4.143	4.557
Corner Suit	80	88	97	106	117	129	142	156	171	189	207	228	251	276	304
Family Suit Oda	105	116	127	140	154	169	186	205	225	248	272	300	330	362	399
Deluxe Oda	75	83	91	100	110	121	133	146	161	177	195	214	235	259	285
Standart Oda	65	72	79	87	95	105	115	127	139	153	169	185	204	224	247
Engelli Odası	70	77	85	93	102	113	124	136	150	165	182	200	220	242	266
Dubleks Oda	75	83	91	100	110	121	133	146	161	177	195	214	235	259	285
Poliklinik Hizmeti	20	22	24	27	29	32	35	39	43	47	52	57	63	69	76
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	70	77	85	93	102	113	124	136	150	165	182	200	220	242	266
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	110	121	133	146	161	177	195	214	236	259	285	314	345	380	418
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	170	187	206	226	249	274	301	331	364	401	441	485	534	587	646
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	200	220	242	266	293	322	354	390	429	472	519	571	628	690	759
Konaklayan	175	193	212	233	256	282	310	341	375	413	454	499	549	604	665

Yerli Hasta (Fizik Tedavi)															
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	200	220	242	266	293	322	354	390	429	472	519	571	628	690	759
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	275	303	333	366	403	443	487	536	589	648	713	785	863	949	1.044
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	300	330	363	399	439	483	531	585	643	707	778	856	942	1.036	1.139
Wellnes Paketi	90	99	109	120	132	145	159	175	193	212	233	257	282	311	342
SPA Uygulamaları	150	165	182	200	220	242	266	292	322	354	389	428	471	518	570
Yemek	8	9	10	11	12	13	14	16	17	19	21	23	25	28	30
Balo Yemeği	13	14	15	17	18	20	22	24	27	29	32	36	39	43	47

Doluluk oranı aylara değişkenlik göstermektedir. Yaz aylarında Rus turistlerin azalması, Avrupalı ve Uzakdoğulu misafirlerin artması; benzer şekilde kış aylarında Rus turistlerin artması, Avrupalı ve Uzakdoğulu misafirlerin azalması bölgedeki otellerin doluluk oranlarını dengede tutan unsurdur. Bu durumda farklı dönemlerde farklı bölgelerden gelen turistler yıl boyu talep eğrisini dengelemektedirler. Yeni oteller daha fazla talep görmektedir. Bu sebeple doluluk oranına ulaşabilmek mümkün olmaktadır.

Kurulacak tesisin tedavi kısmında fizyoterapistler ve doktorlar olacaktır. Tedavi amaçlı gelen misafirlerin tedaviden faydalanabilmesi için bölgede minimum 3 hafta kalmak zorundadır. Gelen misafirlerin kalış sürelerinin uzaması doluluk oranının düşmesi sorununu ortadan kaldıracaktır. Yukarıda bahsedilen yıl boyu doluluğa ulaşmak ve farklı bölgelerden farklı dönemlerde gelen turistler bu hedefin erişilebilirliğini kolaylaştırmaktadırlar.

3.4. Girdi Piyasasının Değerlendirilmesi (Girdi Temin Koşulları ve Girdi Fiyatları)

Tablo 40 - Enerji Giderleri

Kalem	Birim	Birim Değer	Tutar (TL)	Kaynak
Elektrik	kWh	150.000	0,073787	İş Yerleri İçin Uygulanan Tek Zamanlı Güncel Tarife
Su	Metreküp	1.000	0,98	Güncel İş Yeri Tarifesi
Yakıt (Kömür)	Ton	15	90,16	Güncel Yakıt Fiyatı
Telefon	Hat Başına	30	19,67	Ses Operatörleri Ortalama Tarifeleri

Tablo 41 - Enerji

Kalemler	Yıllık Kullanım Miktarı	Aylık Tutar	Yıllık Tutar
Elektrik	1.800.000	11.068	132.816
Su	12.000	984	11.803
Yakıt (Kömür)	180	1.352	16.230

4. KURULUŞ YERİ ANALİZİ

4.1. Denizli İli Hakkında Genel Bilgi⁵⁸

Şekil 9 - Denizli İli Haritası

Kaynak: Google Görseller

Denizli, Türkiye'nin bir ili ve en kalabalık yirmi birinci şehridir. Tekstil ürünleri ve yöreye has Denizli horozu ile meşhurdur. Yüzölçümü 12.134 km², denizden yüksekliği ise 219 m'dir.

Anadolu Yarımadası'nın güneybatı, Ege Bölgesi'nin güneydoğusunda yer almaktadır. Ege ve Akdeniz Bölgeleri arasında bir geçit durumundadır. Denizli ilinin her iki bölge üzerinde de toprakları vardır. Akdağ'ın (Babadağ) kuzey yamaçları eteklerinde, Büyük Menderes'in kolu olan Aksu çayına kavuşan derelerle hafifçe yarılmış bir plato üzerinde yer alan Denizli, yeni bir kenttir. Ayrıca en yüksek dağı Honaz Dağı aynı zamanda Ege Bölgesi'nin en yüksek dağıdır (2532 m). Ege kıyılarından iç kesimlere sokulan doğal bir yol üzerinde bulunan Denizli'nin, 1950'de 22.000 olan nüfusu, 2018 itibarıyla 1.027.782'dir.

Denizli'nin coğrafi konumu, termal su ve ikliminin uygunluğu nedeniyle ilk yerleşim izleri, Kalkolitik Döneme kadar uzanan ve kesintisiz yerleşime sahip olan Denizli'de şu ana kadar belirlenen 19 Antik Şehir ve 1000'e yakın Kültürlü Tescilli Varlık Mevcuttur.⁵⁹

⁵⁸ (Başkan, 2014)

⁵⁹ (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

4.2. Denizli Dağları⁶⁰

- **Honaz Dağı:** Yükseltisi 2.571 metredir. Denizli'nin 17 km. güneydoğusunda yer almaktadır, yamaçları dik ve meyillidir. İlin en yüksek dağıdır. Koruma altına alınarak milli park yapılmıştır. Yılın çoğu zamanında, tepelerinde kar bulunmaktadır.
- **Karcı Dağı:** Denizli'nin güneyinde yer alır. En yüksek yeri Gökbel Tepesi 2.308 metredir. Akdeniz ve Ege Bölgelerini birbirine bağlayan Kazaklıbeli Geçidi 1.250 metredir. Zirvede çoğu zaman kar bulunmaktadır.
- **Sazak Dağı:** 1.143 metre yüksekliğindedir. Çal, Çivril, Sarayköy ve Buldan ilçeleri sınırlarında kalmaktadır.
- **Beşparmak Dağı:** 1.307 metre yüksekliğindedir. Çardak Baklan, Çivril ilçeleri ile Afyon ve Denizli il sınırını birbirinden ayırmaktadır.
- **Maymun Dağı:** Çardak ilçesinin kuzeyinde, denizden yüksekliği 1.733 metredir.
- **Elma Dağı:** Denizli-Burdur sınırını çizmekte ve Söğüt Dağlarını içine almaktadır. 1.805 metre yüksekliğindedir.
- **Büyük Çökelez Dağı:** Sarayköy ovasının doğusundan Çal ilçesine kadar uzamaktadır. Pamukkale'nin kuzeyini kuşatmaktadır. 1.840 metre yüksekliğindedir.
- **Kızılhisar Dağı:** 2.241 metre yüksekliğinde, Serinhisar ilçesi ile Tavas ilçesi arasındadır.
- **Burgaz (Bulkaz) Dağı:** Çivril'in kuzeyinde, 1.990 metre yüksekliğindedir.
- **Eşeler Dağı:** Acıpayam ovasının doğusunda, 2.254 metre yüksekliğindedir.
- **Sandıras Dağı:** 2.294 metre yüksekliğindedir. Beyağaç ilçesi ile Muğla Köyceğiz ilçesi arasında uzanmaktadır. Gölge Dağlar adı ile de anılmaktadır.
- **Babadağ:** 2.308 metre yüksekliğindedir. Denizli'nin güneyinden batısına doğru uzanmaktadır. Menteşe dağ sisteminin bir uzantısı olarak sıradağ şeklinde, Akdaş olarak anılmaktadır.
- **Bozdağ:** Acıpayam-Gireniz vadisi ile Tavas Barza ovası arasında, 2.421 metre yüksekliğindedir.
- **Akdağ:** 2.449 metre yüksekliği ile Denizli ilinin ikinci yüksek dağıdır. Denizli-Afyon sınırı boyunca devam etmektedir. (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

4.3. Denizli Ovaları⁶¹

- **Çürüksu ve Denizli Ovası:** Çömleksaz köyünden başlayan ova, Pamukkalenin altından, Büyük Menderes (Sarayköy) ovasına karışmaktadır. Ovayı Çürüksu sulamaktadır.

⁶⁰ (Başkan, 2014)

⁶¹ (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

Yüzölçümü 150 km², denizden yükseltisi 100 ile 600 metre arasında değişmektedir. Ovada Pamuk, buğday, mısır yetiştirilmektedir.

- **Büyük Menderes ve Sarayköy Ovası:** Doğudan Honaz Dağı, kuzey ve kuzeydoğudan Çökelez Dağı, kuzeybatıdan Sazak Dağı, güney ve güneybatıdan Babadağ ile çevrilidir. Ovası Büyük Menderes akarsuyu sulamaktadır. Yüzölçümü 200 km², denizden yükseltisi 70-500 metre arasında değişmektedir. Ovada pamuk, buğday, mısır yetiştirilmektedir.
- **Tavas Ovası:** Ovanın kuzeydoğu ucunda Tavas, güneybatı ucunda, Kale ilçeleri yer almaktadır. Yüzölçümü 300 km²'dir. Deniz seviyesinden yüksekliği 950 metredir. Tavas ovasında birkaç küçük çay ve dere dışında akarsu yoktur. Genelde kıraçtır. Buğday, tütün ve nohut yaygın olarak üretilen tarım ürünlerindendir.
- **Kaklık Ovası:** Honaz Dağının kuzeyinden doğuya doğru uzanmaktadır. Yüzölçümü 60 km², denizden yüksekliği 600 metredir. Sulu tarım yapılmaktadır. Pamuk ve buğday en çok yetiştirilen ürünlerdir.
- **Hanabat Ovası:** Acıgöl'ün batısındadır. Kuzeyden Maymun Dağı, güneyden Söğüt Dağları ile çevrilidir. En çok buğday yetiştirilmektedir.
- **Acıpayam Ovası:** Tavas ovasının doğusunda, Serinhisar ilçesi ve Kızılhisar Dağları bitiminden. Kuzeyden güneye doğru uzanan, yüzölçümü 443 km², denizden yüksekliği 850 metre olan karstik oluşumlu ve 1950'li yıllarda bile varolan bataklıklar kurutularak toprak kazanılan, dar bir alanı Dalaman Çayı ile sulanabilen, kıraç özelliği ile dikkat çeken, buğday, tütün ve nohut gibi kurakçıl ürünlerin çokça yetiştirildiği bir ovadır.
- **Çivril ve Baklan Ovaları:** Kuzeyde Yorga, güneyinde Bozdağ ve Beşparmak Dağları, doğusunda Akdağ, batısında Çökelez Dağı ile çevrilidir. Çivril ve Baklan ovalarını B. Menderes akarsuyu sular. Yüzölçümü 920 km²'dir. Denizden yüksekliği 850 metredir. Ovada buğday ve nohut yetiştirilmektedir. (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

4.4. Denizli İklimi ⁶²

Havası ve doğası Ege Bölgesi'nin ortalamalarını yansıtmaktadır.

İlin kuzey kısmı Ege, güney kısmı Akdeniz bölgesine dâhildir. Kıyı kesimlerinden iç bölgelere geçit yerinde olduğundan, kuzey kısımda az da olsa iç bölgelerin iklimi hissedilebilmektedir. Ege Bölgesi ikliminden sıcaklık olarak biraz düşük farklılıklar görülebilmektedir. Denizli'de dağlar genel olarak denize doğru dik olduğundan, denizden gelen rüzgârlara açık bulunmaktadır. Kışlarılık ve yağışlı geçmektedir. İlde yıllık sıcaklık ortalaması 15,8 °C'dir.

Denizli'nin bitki örtüsü makidir. Denizli'nin %59'u ormanlarla kaplıdır. Çayır ve meralar %10, ekili ve dikili arazi %43'tür. Ekime müsait olmayan kısmı sadece %1'dir. İlin bitki örtüsünü çoğunlukla orman ağaçları ile Akdeniz iklimine has makiler meydana getirmektedir. Ormanlarda karaçam, kızılçam, sedir, ardıç, meşe, kestane, çınar, dişbudak, kızılğaç (Boya ağacı),

⁶² (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

günlük gibi ağaç türleri bulunmaktadır. Ormanların başladığı sınırların altında kalan dağ eteklerindeki geniş alanlar çalılık ve fundalıklarla kaplıdır.⁶³

4.5. Denizli Ekonomisi⁶⁴

Denizli ilinin ekonomisi sanayi ve ticarete dayanmaktadır. Denizli, bir ihracat ve sanayi kentidir. Hizmet sektörü de oldukça gelişmiştir. Son 15 yıl da sanayisi gelişme göstermiştir. ABD'ye bakır tel ihraç etmektedir.

Faal nüfusun %45'i tarım, balıkçılık, Arıcılık, ormancılık ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Bütün gelirin %30'u sanayiden sağlanmaktadır. Türkiye'de Anadolu Kaplanları olarak bilinen ihracatçı şehirlerin başında gelmektedir. Her yıl milyarlarca dolarlık ihracatıyla Türkiye'nin lokomotif sanayi şehirlerinden biridir. Denizli Türkiye'de ve dünyada tekstilin başkenti olarak anılmakta olsa da son yıllarda tekstilde yaşanan ekonomik kayıplar nedeniyle ekonomik dengeler mermer ve doğal taş sektörü üzerine kaymaktadır. Denizli'den tüm dünya ülkelerine traverten ve türevi olan mermer ve doğal taş ihracatı gerçekleştirilmektedir. Serinhisar ilçesi de Türkiye'nin leblebi ve leblebi ürünleri ihtiyacının %85 civarını karşılamaktadır ve ihraç etmektedir.

Bir sanayi, ihracat ve ticaret merkezi olan Denizli, aynı zamanda 65 bine yaklaşan üniversite öğrencisine ev sahipliği yapmaktadır. Bir yılda milyonlarca yerli ve yabancı turisti ağırlayan il, bir turizm kenti olmasının yanı sıra düzenlenen yerel, ulusal ve uluslararası etkinliklerle eğitim, kongre, kültür ve sanat merkezi özelliğindedir. GEKA (Güney Ege Kalkınma Ajansı) merkezi Denizli'dedir. Sanayisi, turizmi, ticareti ve hizmet sektörü çok gelişmiş olan Denizli, Türkiye'nin en kalkınmış kentlerinden biridir. Denizli, Türkiye'nin en büyük 10 ekonomisi arasındadır. Kent, havlu, bornoz ve ev tekstilinde ABD ve AB pazarında prestije sahiptir.

Uluslararası termal merkez olan Karahayıt vardır. Yılın her mevsiminde ana kaynağından 58 derece çıkan Karahayıt'ın kendine has kırmızı renkli şifalı termal suyu ve termal çamuru, Ege Üniversitesi Hidroklimatoloji Enstitüsünün vermiş olduğu rapora göre içerdiği zengin mineralleri ile eşsiz bir sağlık kaynağıdır. Karahayıt'ta bulunan turistik tesislerde (otel, apart otel ve pansiyonlarda) kırmızı su ve termal çamur sayesinde pek çok hastalık ve sağlık probleminize şifa bulunabilmektedir.

Bunların yanı sıra Denizli'nin Buldan ilçesi ürettiği birbirinden güzel el dokumaları ile dünyaca ünlüdür. Her yıl binlerce yerli ve yabancı turist ilçeyi ziyaret etmektedir.⁶⁵

Kuruluş Yeri: Tesisin kuruluş yeri, Karahayıt/Pamukkale ile termal su kaynağına yakın çevresinden bir yer olacaktır. Bölgede termal kaynakların yanı sıra tarihi ve kültürel eserlerin de varlığı bölgenin önemini artırmaktadır.

4.6. Yatırım Bölgesinin Önemi

Dünyada Unesco Kültür Mirası olarak kaydedilmiş binin üzerinde yer bulunmaktadır. Ancak hem kültürel hem doğal özelliklere aynı anda bir arada sahip olan dünyada 35 yer bulunmaktadır. Pamukkale-Hierapolis, bunlardan yalnızca biridir. Uzakdoğu'dan ve Güney Amerika'dan gelen misafirlerin Pamukkale bölgesini tercih etmesinin altında yatan nedenler

⁶³ (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

⁶⁴ (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

⁶⁵ (Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

arasında bu durum ilk sırada yer almaktadır. Bununla beraber bölgedeki antik kentler Hristiyan dünyası için oldukça önem arz etmektedir.⁶⁶

Kendine has pamuksu travertenleri ve şifalı suları ile doğal bir mucizeyi andıran Pamukkale ve çevresinin eşsiz güzelliği tarih boyunca birçok efsaneye konu olmuştur. Mitolojide tanrıçaların güzelleşmek amacıyla Pamukkale'nin şifalı sularında yüzdüğü söylenmektedir. Tanrılar Diyarı olarak anılan Hierapolis'in de pek çok Yunan tanrısının savaşlarına sahne olduğu rivayet edilmektedir.

Pamukkale'nin eşsiz şifalı suları birçok hastalığa iyi gelmektedir. Öyle ki geçmişten günümüze rahatsızlığı olanlar veya yaşlı insanlar iyileşmek ve hatta gençleşmek için Pamukkale'nin şifalı sularını tercih etmiştir.

Pamukkale'de balon turları başlamıştır. Pamukkale'de günde 11 balon havalanmaktadır. Günde bu durum 4-5 kere tekrarlanabilmektedir. Alternatif turizmin bir diğer ögesi olarak Pamukkale, Fethiye'den sonra en çok yamaç paraşütü atlayışı yapılan bölgedir. Yılda 50.000 civarında atlayış yapılmaktadır. Bu durum yabancı turistlerin oldukça ilgisini çekmektedir.

Bölgedeki önemli tarihi kalıntılar aşağıda detaylandırılmıştır:⁶⁷

1. Laodikeia Antik Kenti

Bölgedeki Laodikeia Antik Kenti, Denizli İli'nin 6 km. kuzeyinde yer almakta olup Helenistik kent, MÖ 3. yy'ın ortalarında Seleukos Kralı II. Antiokhos tarafından karısı Laodike adına kurulmuştur. MÖ 130/129 yılında ise bölge tamamen Roma'ya bağlanmıştır. Hristiyanlığın ilk 7 kilisesinden birine sahip olan kent, Erken Bizans Dönemi'nde metropollük seviyesinde dini bir merkez haline gelmiştir.

Laodikeia'da yapılan kazı çalışmaları, Erken Kalkolitik Dönem, Bakır Çağı, MÖ 5500'den MS 7. yy'a kadar kesintisiz yerleşimlerin varlığını ortaya koymuştur. Laodikeia, önemli arkeolojik kalıntılara sahiptir. Yaklaşık 5 kilometrekarelik alana yayılan Laodikeia'nın önemli ve günümüze kadar gelebilen yapıları içinde; Anadolu'nun en büyük stadyumu, 2 tiyatrosu, 4 hamam kompleksi, 5 agorası, 5 nymphaeumu, 2 anıtsal giriş kapısı, Bouleuterionu, tapınakları, Peristylli evleri, Latrina, kiliseleri ve anıtsal caddeleri gösterilebilir. Kentin dört tarafı ise nekropol alanlarla çevrilidir. Laodikeia, Hristiyanlık dünyası için oldukça önemlidir çünkü kent MS 4. yy.'dan itibaren 'Kutsal Hac Merkezi' olma gibi dinsel bir özelliğe sahip olmuştur. Bu nedenle İncil'de adı geçen ve Laodikeia Kilisesi adına vahiy gönderilen bir kentte Laodikeia Kilisesi'nin ortaya çıkarılması, bu kutsallığı daha da artırmaktadır.

Kilise, Büyük Constantinus zamanında (MS 306-337), Hristiyanlığın MS 313 yılında Milano Fermanı ile serbest olmasıyla birlikte yapılmıştır. Bu yönüyle Hristiyanlık dünyasının en eski ve en önemli kutsal yapılarından biri olma özelliğini korumaktadır ve bundan dolayı yapı bir hac kilisesidir.

66 T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı

67 (Başkan, 2014)

Şekil 10 - Laodikeia Antik Kenti

Kaynak: Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2. Hierapolis Antik Kenti

Bölgedeki Hierapolis Antik Kenti ise hem Pagan dönemlerinde hem de Hristiyanlık döneminde kutsal kent sayılmıştır. Bunun nedeni ise İS 80 yıllarında Hierapolis'e Hristiyanlığı yaymaya gelen ve Hz. İsa'nın 12 havarisinden biri olan Aziz Philippus'un burada çarmıha gerilerek öldürülmesidir. İS 4. yüzyılda Hristiyanlık resmi din olduktan sonra Aziz Plilippus adına öldürüldüğü yerde bir şehitlik yapılmıştır. Dini ve ruhi tedavi merkezi olarak yapılan yapı sekizgen planlıdır. Ortasındaki mermer kaplı alanda da Aziz Philippus'un mezarı bulunmaktadır. Bizans Dönemi'ndeki surun dışında kalan bu merkeze geniş ve uzun merdivenlerle çıkılmaktadır ve yapıya yaklaşan son bölümdeki merdivenlerin sağında Ayazma çeşme yapısı vardır. Yaklaşık 20 metre çapındaki sekizgen bölümün üstü kurşun kaplanmış bir kubbe ile örtülüdür. Yapıda dua edilmesi için küçük şapeller mevcut olup sekizgen bölümün tabanı mermer, koridor ve bağlı bölümlerin tabanı bitkisel motifli mozaik ile odaların tabanı traverten, halkın kaldığı dış odaların tabanı ise sıkıştırılmış topraktır.

Günümüzde kiliselerin birçoğu Aziz Philippus bayramını kutlayıp ayin düzenlemektedir. Aziz Philippus'un mezarı MÖ II. yy.'ın sonunda keşfedilmiştir. Efes Piskoposu olan Polycrates, Anadolu'da iki büyük yıldızın istirahat ettiğini yazmaktadır. Bahsedilen yıldızlar Hz. İsa'nın 12 Havarisi'nden ikisidir. Bu iki havariden birinin mezarı Hierapolis'te, Havari Philippus'un uyuya kaldığı Hierapolis ve Havari Johannes'in öldüğü Efes'tir. Cesarea' nin meşhur piskoposu olan Eusebius, VI. yy'da, Küçük Asya'daki Kiliselerin önemi ve eskiliğini göstermek açısından söz konusu haberi tekrar ele almıştır. Rivayetlere göre milattan sonra 1. yüz yılında 60'lı yıllarında Havari Philippus Hierapolis'e Hz. İsa'nın sözlerini yaymaya gelir. Ancak bu bölgede ölümüyle gömülür.

Günümüzde, Lecce Üniversitesi'nden Prof. Dr. FrancescoD'Andria tarafından yönetilen Hierapolis Kazı Ekibi, Hierapolis'te; şehrin Roma Çağı'ndan itibaren nasıl önemli bir Hac Merkezi haline geldiğini, Bizans Çağı'na kadar olan süre içinde geçirdiği değişimleri anlamak için elli yıldır çalışmalarını sürdürmektedir.

Şekil 11 - Hierapolis Antik Kenti

Kaynak: Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

3. Frontinus Caddesi

Mimari özellikleri nedeniyle kapı ile birlikte yapıldığı düşünülen 14 metre genişliğinde olan bu cadde (plateia), kentin ana caddesini oluşturmaktadır. Caddenin ortasından üstü monolit kapak taşları ile örtülü kanalizasyon sistemi geçmekte ve caddenin her iki kenarında toplam uzunluğu 170 metre olan dükkân, depo ve evler yer almaktadır. Geç dönemde (V- VI. yüzyıl) inşa edilmiş, caddede bir dizi mekân yer almaktadır. Cadde düzeni bozularak caddenin genişliği 8 metreye indirilmiştir. Caddenin yüzeyi (platea) kaynak sularından dolayı tamamen kalker tabakası ile kaplıdır. Antik yolu kalker tabakasından arındırmak için kompresörle açma çalışması yapılmıştır.

Şekil 12 - Frontinus Caddesi

Kaynak: Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

4. Agora

Agora, İ.S. 60 yılında meydana gelen depremten sonra Frontinus Caddesi, ile doğudaki tepenin yamaçları arasında geniş bir alanda değişim sonucu Hierapolis Ticaret Agorası olarak düzenlenmiştir. Bu alan, depremten önce, yerleşim dışında, nekropolis ve atölye olarak kullanılmış olup yuvarlak planlı pişirme odaları olan keramik fırınlar ve İ.Ö. II.- İ.S. I. yüzyılda yapılmış olduğu belirlenen kabartmalı megara kaseleri bulunmuştur. İ.S. II. yüzyılda bu geniş alana, 170 metre genişliğinde 280 metre uzunluğundaki, Küçük Asya'nın en geniş agoralarından biri yapılmıştır. 1979 yılından itibaren sistemli arkeolojik araştırmalar yapılmaya başlanmış ve yapılan kazılar sonucunda ise anıtsal alanın planı tanımlanmıştır. Bazı onarım çalışmaları ve bulunan mermer blokların düzenlenmesi yapılmıştır.

5. Kuzey Bizans Kapısı

Hierapolis kentinde yapılan sur sistemine dahil olan Kuzey kapının İ. S. IV. yüzyıl sonunda yapıldığı düşünülmektedir. Kuzey Kapı, Güney Kapı'ya simetrik olarak Bizans Dönemi'nde kentin anıtsal girişini oluşturmaktadır. Devşirme malzeme ile inşa edilen kapı, kare planlı iki kule ile desteklenmiş olup kapının taşıyıcı arkhitravının üzerinde zarif kemer ve haç motifi vardır. Diğer Hristiyan sembolleri arkhitravın ön cephesinde bulunmaktadır. Girişin iki yanında antik şehri kötü etkilerden korumak için apotropeik olarak duran arslan, panter, gorgo başı ile bezeli, daha eski bir yapıda kullanıldığı düşünülen, dört adet konsol bulunmaktadır.

Şekil 13 - Kuzey Bizans Kapısı

Kaynak: Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

6. Güney Bizans Kapısı

İS IV. yy ' da inşa edilmiş, traverten bloklar ve içinde mermerinde bulunduğu devşirme malzeme ile yapılmış olan bu yapı kuzeydeki kapıda olduğu gibi iki adet dörtgen planlı kuleye yaslanmış ve monolitarşitrav üzerinde yer alan hafifletme kemeri ile şekillendirilmiştir. Kapının bulunduğu mekân diğer kapıya göre daha alçaktır.

Şekil 14 - Güney Bizans Kapısı

Kaynak: Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

7. İon Sütun Başlıklı Ev

İon Sütun Başlıklı Ev, Tiyatro'ya giden ikincil uzun bir yol üzerinde bulunmaktadır. Orijinal yapının İS II. Yüzyılda yapıldığı bilinmektedir. Evin, Domus kentinin aristokrat ailelerinden birine ait olduğu düşünülmektedir. Merkezi bir peristyle açılan mekanlar, her kenarında üç sütun ile çevrili olup eve adını veren mermerden ince ion başlıklı sütunlardır. Ev İS IV. yüzyılda ciddi değişikliğe uğramıştır. Oturma alanının doğusuna yeni bir opus sectile döşemeli ziyaret odası eklenmiştir. Özel olarak önemli olan Bizans öncesi dönemde yapıldığı belirlenen duvar üzerine yazılmış yazıttır. İlahi olduğu anlaşılan bu yazıtın yapma İncil'in bir parçası olduğu anlaşılmıştır. Bu evler milattan sonra VII. yüzyılın I. yarısında meydana gelen deprem sonucu ciddi şekilde hasar alıp yıkılmıştır.

Şekil 15 - İon Sütun Başlıklı Ev

Kaynak: Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

8. Hierapolis Antik Kenti Tanıtım Tabelaları (3 Dilde)

Denizli ilinin 18 km. kuzeyinde bulunmakta olan Hierapolis antik kentinin Arkeoloji literatüründe “Holy City” yani Kutsal Kent olarak adlandırılmasının nedeni kentte bilinen birçok tapınak ve diğer dinsel yapıların varlığıdır. Hierapolis’in coğrafi konumu nedeniyle kenti çevreleyen çeşitli tarihi bölgeler arasında yer almaktadır. Antik coğrafyacı Strabon ile Ptolemaios verdikleri bilgilerde, Karia bölgesine sınır olan Laodikeia ve Tripolis kentlerine yakınlığı ile Hierapolisin bir Frigya kenti olduğunu belirtmektedirler. Antik kaynaklarda, kentin Hellenistik dönem öncesi adı ile ilgili herhangi bir bilgi bulunmamakla birlikte Hierapolis olarak adlandırılmadan önce kentte bir yaşamın olduğunu Ana Tanrıça kültünden dolayı bilinmektedir.

Kentin kuruluşu hakkında bilgilerin kısıtlı olmasına rağmen; Bergama Krallarından II. Eumenes tarafından MÖ II. YY. başlarında kurulduğu ve Bergama’nın kurucusu Telephos’un karısı Amazonlar kraliçesi Hieradan dolayı, Hierapolis adını aldığı bilinmektedir.

Hierapolis, Roma İmparatoru Neron döneminde meydana gelen (MS 60) büyük depreme kadar, Hellenistik kentleşme ilkelerine bağlı kalarak özgün dokusunu sürdürebilmiştir. Deprem kuşağı üzerinde yer alan kent, Neron dönemi depreminden büyük zarar görmüştür. Bunun sonucunda da tamamen yenilenmiştir. Üst üste yaşadığı bu depremlerden sonra kent, tüm Hellenistik niteliğini kaybetmiş ve tipik bir Roma kenti görünümü kazanmıştır. Hierapolis Roma döneminden sonra Bizans döneminde de oldukça önemli bir merkez haline gelmiştir. Bu önem MS IV. yüzyıldan itibaren Hristiyanlık merkezi olması (metropolis), MS 80 yıllarında, Hz. İsa’nın havarilerinden olan, Aziz Philip’in burada öldürülmesinden kaynaklanmaktadır. Hierapolis, XII. yüzyıl sonlarına doğru Türklerin eline geçmiştir.

9. Gymnasium

Sütun dizisi ve üzerinde yapının gymnasium olduğuna işaret eden yazıtlı bir arşitrav parçası özellikle tarihçilerin ve arkeologların ilgisini çekmektedir. Mimari özellikleri yapının İS I. yüzyılda Hierapolis kenti yapı faaliyetleri sırasında inşa edildiğini göstermektedir. Bu dönemin depremden sonra Apollon Tapınağı ve Frontinus Caddesi’nin yapıldığı dönem olduğu düşünülmektedir.

10. Tritonlu Çeşme Binası

Şehirdeki iki büyük anıtsal binadan biri olan Tritonlu Çeşme Binası, Apollon Tapınağı’nın yakınlarında yer almaktadır. Anıtsal yapı, caddeye açılan 70 metre uzunluğunda bir havuzdan ve içlerine heykel konulmak için nişlerin kazıldığı iki kıvrımdan oluşmuştur. 1993 yılında başlayan yapının sistematik arkeolojik kazıları; büyük havuzun içine düşmüş ve kalın bir kalker tabakası tarafından kaplanmış yapının mimari ve figürlü dekorasyon elemanlarının yeniden elde edilmesini sağlamıştır. Amazzonamachia sahnesinin olduğu bloklar, kaynak ve nehirlerin kişileştirildiği kabartmalar özellikle önemli olanlardır.

11. Latrina

Depremde yıkılmış olan Latrina yıkıntı halinde tüm parçaları ile günümüze ulaşmayı başarmıştır. Uzun ve dar olan yapıya giriş yan taraftan dar iki kapı ile yapılmaktaydı. Yapı, traverten bloklardan yapılmış olan ağır çatıyı taşıyan monolit dor düzenindeki sütun dizisi ile ikiye bölünmüştür. Uzun mekanın tabanında lağım sularını caddedeki kanalizasyona taşıyan kanal bulunmakta olup iç duvar boyunca oturmak için yapılmış, üzerinde delikler bulunan bir seki yer

almaktadır. Pis suları taşıyan kanalın önüne sıhhi ihtiyaçları karşılamak bir temiz su kanalı yapılmıştır. Taban kullanım ve aşınma izleri taşıyan traverten levhalarla düzenlenmiş olan yapının İ.S. I. yüzyılda inşa edildiği belirlenmiştir. Yapının yıkılma tarihi ve yıkıma sebep olan depremin tarihlenebilmesi için, yarım sütunlar üzerine kırmızı boya ile İmparator Justinianus adına yazılmış yazılar oldukça önemlidir.

12. Apollon Kutsal Alanı

Hierapolis'in en önemli tanrısına adanmış olan anıtsal yapıdır. Teraslar üzerinde ki kutsal alan, mermer merdiven ile birbirine bağlanmakta olup alttaki teras geniş bir alan üzerinde dor düzenindeki mermerden sütunlarla çevrilmiştir. Podium da işaret edilen iç kısımdaki yapı önceden tapınak şeklinde tanımlanmıştı daha sonra ise kehanet merkezi olarak tanımlanmıştır. Yapı Plutonium'u kapsayacak şekilde orta kısımda yer altından zehirli gaz yayılmakta bu durumdan antik kaynaklarda bahsedilmiştir. Büyük Apollon tapınağı ion düzeninde olup önceden merkez kutsal alan olarak tanımlanmış olan yapının temelleri görülebilmektedir. Son incelemeler sonucunda üçüncü bir yapı olan Kuzey de tanımlanmıştır Anıtsal kutsal yapı milattan sonra I. yüzyıla tarihlenmekte beraber milattan sonra III. yüzyılda önemli değişiklikler geçirmiştir.

13. Su Kanalları ve Nymphaeumlar

Çevredeki tepelere inşa edilmiş kanallardan oluşan iki aquadükt kente içme suyunu sağlamaktadır. Bu aquadüktlerden biri kuzeyde Pamukkale ve Karahayıt arasında, diğeri ise doğuda Güzelpınar yönündedir. Bugün hala üstlerini kapatan taş plakalar görülmekte olup kanallar kentin doğusundaki tepenin üstünde inşa edilmiş olan filtre odasında birleşmektedir. Buradan çıkan su pişmiş toprak künkler ile kent sokaklarına ulaşır oradan da daha küçük çaplı künklerle evlere ulaşmaktadır.

14. Plutonium

Hierapolis Antik Kenti içinde gerçekleştirilen kazılar sonucunda Plutonium Kutsal Alanı (Cehennem Kapısı) ve antik dünyada “ölüler ülkesine geçiş kapısı” olarak bilinen mağaranın girişi gün yüzüne çıkarılmıştır. Pagan inanışının hâkim olduğu Antik Çağ'da Hierapolis, “Kutsal Kent” anlamına gelmekte ve bu isim içinden termal suların ve kendisine yaklaşan canlıların ölümüne sebep olan gazın çıktığı bir mağaranın mevcudiyetinden gelmektedir. Bu özellikleri mağaranın, Tanrı Pluton ve eşi Persophone'nin hüküm sürdüğü yeraltı dünyasının girişi olarak kabul edilmesini sağlamıştır. Mağara etrafına, Antik Dönem'de büyük bir turistik ziyaret mekânı olan ve MÖ I. yy. ve MS III. yy. arasında inşa edilmiş olan bir kutsal alan yerleştirilmiş olup bu kutsal alanın ziyaretçileri arasında, Cicero, İmparator Hadrian ve Caracalla, Filozof Damascius bulunmaktadır.

Plutonium Kutsal Alanı (Cehennem Kapısı)'nda 2013 yılı kazı sezonunda yapılan kazı çalışmaları neticesinde ortaya çıkarılan yapı kompleksi önemli bir sit alanını oluşturmaktadır. Kazılar sonucunda ünlü Pamukkale traverten havuzlarının oluşumunu sağlayan termal suların orijinal kaynağının gün ışığına çıkartılmasını sağlamıştır. Bunların yanı sıra, yaklaşan küçük hayvanların ve kuşların ölmesine neden olan karbon anhidrid gazının çıktığı mağaranın etrafına kurulan kutsal alan da keşfedilmiştir.

Yapılan sualtı kazısında tanrı Pluton'a inananları tarafından adak olarak bırakılan, Helenistik dönemden kalma ve her biri farklı figürde bulunan, kutsal alanda yapılan ritüelde kullanıldığı düşünülen kandiller ortaya çıkarılmıştır.

Kazı esnasında bulunan değerli eserler arasında Helenistik zamanda yapılmış, özel saç sistemi ve altın küpe takmak için kulağında iki delik olan tanrıça Aphrodite'e ait mermer bir baş ve mermer Dionysos Heykeli bulunmaktadır. Diğer buluntular da sudan çıkartılan, mağaranın girişini koruyan iki mermer heykeldir, bunlardan biri mermer yılan heykeli ikincisi ise mermer Kerberos heykelidir. Bu 2 mitolojik varlıktan biri olan ve yeraltında yaşayan her şeyi sembol eden yılan, kıvrılmıştır ve başı yaklaşan kişiye dönük durmaktadır.

Önemli bir diğer mitolojik varlık, mermer Kerberos heykelidir. Bir buçuk metre yüksekliğiyle büyüklük olarak kimsenin yaklaşmadığı rivayet edilen heykeldir. Sadece kahraman Herakles onu yakalamayı başarmıştır. Kerberos heykelini gerçekleştiren heykeltıraş, eserini Anadolu'nun tipik çoban köpeği Kangal'ın görünüşüne benzetmiştir. Arka ayakları üzerinde duran hayvan, Hindistan'ın sembolü antik Hindistan tanrısı, üç başlı Arslan Ashoka'ı hatırlatmaktadır.

Ploutonion Kutsal Alanı'nda 2013 yılında gerçekleştirilen kazılar esnasında Hierapolis Antik Kenti'nde ilk defa Arkaik Dönem tespit edilmiştir. (MÖ VI. yüzyıl). Kentin MÖ III. yüzyıl sonlarında kurulmasından önce, Ploutonion Mağarası, Lykos (Çürüksu) Nehri Vadisi'nde oturan Frigler tarafından zehirli gaz çıkartarak öldüren kutsal mağara, güzelleştiren ve iyileştiren termal sular ziyaret edilmekteydi.

Kazılarda bulunan arkaik döneme ait parçalar ve Friglere ait Kibele kabartması olan çift flüt çalan insan figürüdür. Figürün keşfedilmesi Hierapolis Antik Kenti'nin bilinen tarihini 300 yıl geriye götürmüştür. Hierapolis Antik Kenti MÖ 3. yüzyılda kurulmuş olup bulunan bu eserler, şehir yokken Frig insanların bu mağaraya geldiğinin, kentin MÖ 6. yüzyılda kutsal alan olarak ziyaret edildiğinin bir kanıtı niteliğindedir.

Dünyada eşsiz bir eser olan üç başlı Hades'in Cehennem Köpeği ise mitolojiye göre Cehennem'in Kapısı'nda durmaktadır.

5. TEKNİK İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

5.1. Projenin Tanımı

Günümüzde oteller, ekonomik ve kültürel gelişmeler sonucunda yalnızca yemek ve yatak hizmetleri vermekle sınırlı kalmayıp, kullanıcıların beklentilerini karşılamayı hedefleyen tesisler haline gelmiştir. Oteller bir yandan bu özellikleriyle turizm sektörüne hizmet verirken, bununla birlikte iş ve eğlence dünyasına da hizmet veren yapılar halini almıştır. Aynı zamanda oteller kültürel ve tarihi değerler taşıması nedeniyle de konum, iç mekân, estetik, konfor ve hizmet bakımından oldukça fazla önem taşımaktadır. (Yüce, 2015)

Ön fizibilitesi hazırlanan 5 Yıldızlı Termal Sağlık ve Konaklama Tesisinin konforunun 5 yıldızlı otel kriterlerine uygun, rehabilite ve fizik tedavi hizmeti sunan bir tesis olması planlanmıştır. Misafirler böylece hem 5 yıldızlı otel konforuyla hem de kaliteli sağlık hizmeti ile karşılaşabileceklerdir.

Tesisteki oda tiplerinin kral dairesi, corner suit, family süit, deluxe, standart, engelli ve dubleks olmak üzere yedi form üzerinden tasarlanması planlanmıştır. Odaların tamamı iki yataklı düzenlenecek olup ihtiyaca göre ilave yatak konulabilen üç yataklı odalar da tasarlanacaktır. Yatak odaları, kullanıcının istek ve ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte, kişiye özel bir mekân olarak tasarlanacaktır. Odalarda yatma bölümü oturma ve çalışma bölümleriyle birlikte planlanacaktır. Yatma bölümünün mobilya grubu; odanın tipine ve kullanıcı profiline göre boyutu, odanın alanına göre de sayısı değişen yatak, komodin, tuvalet masası ve sandalyeden oluşacaktır. Bununla birlikte odanın rahat kullanımı açısından mini bar ve televizyon müşterilere sunulacak oda imkânları arasında yer alacaktır. Oturma ve çalışma bölümünün donatı elemanları ise çalışma masası, sandalye, iki adet tek kişilik koltuk ve sehpa olarak dizayn edilecektir. Islak hacim bölümünde kullanılacak ekipmanları ise klozet, lavabo, duş ve küvet oluşturacaktır. Bununla birlikte aydınlatma, mefruşat ve aksesuarlar odaların konforunu artıracak ve görünümü güzelleştirecek şekilde kullanılacaktır. Tesisin odalarındaki tesisat sistemleri arasında aydınlatma sistemi, ısıtma sistemi, havalandırma sistemi, sıhhi tesisat sistemi ve yangın sistemi yer alacaktır.

Tablo 42 - Otel Oda Tipleri

Oda Tipi	Adet	Tek yatak	Çift Yatak	Oturma Grubu	Metrekare
Kral Dairesi	1		1	Var	172 m ²
Corner Suit	15	2	1	Var	36 m ²
Familiy Suit Oda	20	2	1	Var	80 m ²
Deluxe Oda	20	1	1	-	40 m ²
Standart Oda	60	2	1	-	27 m ²
Engeli Odası	5	1	1	-	36 m ²
Dubleks Oda	4	3	1	Var	55 m ²
TOPLAM	125				

Tablo 43 - Odadaki Donanımlar

Donanım	Özellik	Mevcut
Yatak	Twin Bed	Var
	French Bed	Var
	İlave Yatak	Var
Komodin		Var

Tuvalet Masası ve Sandalyesi		Var
Mini Bar		Var
İnternet		Var
Televizyon		Var
Uydu Alıcısı		Var
Telefon		Var
Tek kişilik Koltuk		Var
Sehpa		Var
Çay & Kahve Seti		Var
Su Isıtıcısı		Var
Klozet		Var
Lavabo		Var
Duş		Var
Küvet	Termal Banyo	Var
12 Amblemlı Kişisel Bakım Ürünü		Var
Bornoz		Var
Saç Kurutma		Var
Baskül		Var
Aydınlatma		Var
Mefruşat		Var
Otomasyon Sistemleri	Havalandırma sistemi	Var
	Yangın Sistemi	Var
	Kartlı Giriş Sistem	Var
	Kartlı Aydınlatma Sistemi	Var

Otel odaları tablodaki standartlara göre düzenlenmektedir. İki ayrı yatak twin bed veya 1 büyük yatak French bed bulunduran odalar standart olarak tabir edilen odalardır. Bu standart oda tipi ihtiyaçlara göre değiştirilerek diğer oda çeşitleri belirlenmiş ve tabloda belirtilmiştir.

Yapılması planlanan otelin 125 odalı olması ve Otel Oda Tipleri tablosunda belirtilen oda tiplerini içermesi öngörülmektedir. İhtiyaçlara göre çeşitlenen ve içeriğinde, metrekaresinde farklılık gösteren oda tiplerinin otelde de standart şekilde olması planlanmıştır.

Tesiste bina otomasyon sistemleri kullanılacaktır. Bina otomasyon sistemlerinin sağlayacağı faydalar aşağıda belirtilmiştir:

- Merkezi kontrol sayesinde, işgücü daha az kullanarak, daha fazla iş yapılabilmesini sağlayacaktır.
- Enerji harcamaları azalacaktır.
- İşletmecilerin eğitimi ve sisteme hâkimiyeti otomasyon sistemi sayesinde basitleşecektir.
- Bina kullanıcılarının ihtiyaçları hızlı ve uygun bir şekilde karşılanacaktır.
- Oluşabilecek arıza ve uyarılara karşı anında haberdar olunması, onarım ve bakımı çabuklaşacaktır.

- Aydınlatma kontrolü, yangın algılama gibi sistemlerle, binada bulunan kişiler için daha güvenli ve konforlu bir ortam sağlayacaktır.

Tesisteki tüm odalar manyetik akıllı kart sistemi ile açılacaktır. Tesisin güvenliğini sağlamak amacıyla acil butonları, hareket sensörü ve yangın springi gibi sistemler kurulacaktır.

Havuzların hijyeni ve sıcaklık kontrollerini sağlamak amacıyla otomasyon sistemleri kurulacaktır. Otomasyon sistemi aşağıda belirtilen faydaları sağlayacaktır:

1. Filtrasyon pompasının su sıcaklığına veya havuz kapasitesine ve zamana bağlı olarak tam otomatik olarak çalışmasını sağlayacak,
2. Havuzun dona karşı otomatik olarak korunmasını sağlayacak,
3. Dezenfeksiyon sisteminin otomatik olarak çalışmasını sağlayacak,
4. Havuz pH dengesi otomasyon sistemi ile sağlanacak,
5. Havuz aydınlatma ve ısıtmasının, uzaktan kontrolü ve programlanabilmesini sağlayacaktır.

Tesiste fitness salonu, kapalı ve açık yüzme havuzları, termal havuzlar ve toplantı/konferans salonu bulunacaktır.

5.1.1. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi

Denizli'de yer alan termal sular kireçlenme, bel ve boyun fıtığı, romatizmal hastalıklar, kadın hastalıkları başta olmak üzere birçok hastalığa iyi gelmekte ve çok uzun yıllardır tedavi amaçlı kullanılmaktadır. Termal suların bu amaçla kullanıldığı bölgeye yine termal sular ile tedavi imkânı sunan bir fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi ve beraberinde 5 yıldızlı butik bir otel yapılacaktır.

Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri teknolojinin gelişmesiyle birlikte çeşitli tedavi yöntemleri kullanılmaktadır. Bunların içerisinde soğuk tatbiki, yüzeysel ısı, derin ısı, elektroterapi, hidroterapi vb. yöntemler bulunmaktadır. (Aktaş, 2010)

Planlanan fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinde modern tedavi yöntemleri ile hizmet verebilmek için bölgenin termal kaynaklarından yararlanarak özel banyolar, terapi havuzları, çamur havuzları duşları, genel termal havuzlar, Kneipp havuzu, hidro masaj küvetleri ve jakuzi yapılacaktır. Bununla birlikte tesiste manyetik terapi, santorini maxi jakuzi, enfraruj ısı ünitesi, elektro terapi, elektro akustik terapisi gibi tedavi yöntemlerini sunan ekipman ve donanımlar yer alacaktır.

Tesisin fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmeti sunan konaklama tesisi olmasından dolayı hastaların fizik tedavi sonrasında soğuk havaya maruz kalmalarını önlemek adına iki bina arasında geçiş imkânı tanıyacak bir tüp geçit yapılacaktır. Bu sayede hastaların iyileşme süreçlerini geciktiren faktörler arasında yer alan hava değişimi engellenebilecektir.

Tablo 44 - Tesiste Sunulacak Hizmetler

Hizmetler	Mevcut
Özel Banyolar	Var
Terapi Havuzları	Var
Çamur Havuzları	Var
Termal Havuzlar	Var
Kneipp Havuzu	Var
Hidro Masaj Küvetleri	Var
Jakuzi	Var
Manyetik Terapi	Var
Santorini Maxi Jakuzi	Var
Enfraruj Işın Ünitesi	Var
Elektro Terapi	Var
EleKktro Akustik Terapisi	Var

Günümüzde hastalıkların artmasıyla insanlar doğal tedavi yöntemlerini tercih etmeye başlamıştır. Doğal tedavi yöntemlerinin başında termal su kaynakları gelmektedir. Doğal tedavi yöntemi olan termal su kaynaklarını fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmeti ile bir araya getirmek sağlık turizminin bölgede gelişmesine ve ekonomiye sağladığı katkının artmasına imkân verecektir.

Tablo 45 - Havuzlar

Havuzlar	Adetleri
Ana otel açık/karma	1
Ana otel kapalı/karma	1
Kapalı kadın	1
Kapalı erkek	1
Kneipp havuzu	1
Terapi havuzu	1
Terapi havuzuna ek	1
Çamur havuzu	1

Tesiste yukarıda yer alan havuzlar yer alacaktır. Terapi havuzu için planlanan ek havuz ise çocukların fizik tedavileri için planlanmıştır.

Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri için T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından merkezde çalışacak personel sayısı belirlenmiştir. Bu personel sayısı hasta yatağı sayısına göre belirlenmiştir. Konaklamalı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde tam zamanlı tabip veya uzman tabip olan bir adet mesul müdür, ilgili hizmet tanımına uygun branşta kadrolu veya 1219 sayılı Kanuna uygun olarak kurumsal sözleşmeyle kadro dışı geçici tabip, her on hastaya en az bir fizyoterapist, her on konaklama yatağına en az bir hemşire ve sunulacak olan hizmetin fizik tedavi ve rehabilitasyon olması nedeniyle bu tanıma uygun sağlık meslek mensubu istihdam edilmelidir.

Tablo 46 - Fizik Tedavi Personeli

Personel	Sayı	Açıklama
Tabip veya Uzman Tabip	1	Müdür
Tabip	0	Uygun Branşta Kadrolu veya Sözleşmeli
Fizyoterapist	7	Her on hastaya; Fiziksel aktivitelerin düzenlenmesi ve eğersiz programlarının oluşturulması/uygulanması
Fizyoterapi Teknikeri	2	Fizyoterapi uygulamalarına yardım, hasta güvenliği ve kayıtlama

Hemşire	7	Her on konaklama yatağına
Hemşire Yardımcısı	0	Hasta odası düzeni, temizliği ve hastanın günlük faaliyet takibi (hareket kısıtlılığı olan hastalar için)
Diyetisyen	0	
Sağlık Fizikçisi	0	Radyoterapi uygulama önerileri, radyasyon kaynak ve cihaz seçimi, tedavi planlaması ve doz hesaplaması
Radyoterapi Teknikeri	0	Cihazların kullanıma hazırlanması,
Tıbbi Protez ve Ortez Teknisyeni	0	Hastadan ölçü alınması, protez modelleme,
Sağlık Bakım Teknisyeni	0	Hastaların muayene, tetkik ve tedavi için hazırlanması desteği
Çocuk Gelişimcisi	0	Çocuk Gelişimi Takibi ve Ailelere Yönlendirme/Bilgilendirme
Sağlık İdarecisi	0	İdari, Mali ve Teknik Hizmetler
Tıbbi Sekreter/ Resepsiyonist	2	Devamlık için kurumlarla işlemlerin takibi
Biyomedikal Cihaz Teknikeri	0	Tedavi Sırasında Kullanılacak Cihazların Kalibrasyonu ve Değerlendirmesi
Masör/Masöz	4	
Peloidisyen	2	
Toplam	23	

Tabloda yapılması planlanan fizik tedavi merkezi için tam kapasitede çalışılması halinde azami personel gereksinimi göze alınarak, 125 odalı 5 yıldızlı termal otel için 70 hasta kapasiteli fizik tedavi merkezi kurulması planlanmıştır. Bu merkez için yasal çerçeveler doğrultusunda 23 fizik tedavi personeline ihtiyaç olduğu görülmektedir. Ancak belirtilen diğer sağlık meslek mensuplarında tesisin planlanması aşamasında gerek görülmesi halinde istihdamı sağlanacaktır.

5.2. Yatırım Yerine İlişkin Bilgiler ve Yatırımın Çevresel Etkileri

Pamukkale’de yapılacak tesisin daha verimli çalışabilmesi için geniş bir bahçesinin olması planlanmıştır. Bu geniş bahçe müşteriler tarafından rahatlıkla kullanılabilecek ve özellikle yazın banket denilen düğün organizasyonlarına ev sahipliği yapabilecektir. Bu sayede otelin konaklama ve fizik tedavi gelirlerinin yanı sıra banket ve toplantılardan da gelir elde edilmesi mümkün olacaktır. Tesisin çok amaçlı kullanıma uygun planlanması, yılın farklı dönemlerindeki farklı turistik talepleri karşılaması ve doluluğu sağlaması mümkün olabilecektir. Ayrıca tesis hem termal otel olup hem de fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerini barındıracağından, farklı taleplerin karşılanması beklentisi ile gelen müşterilerin birbirleriyle etkileşim sağlayabilecekleri ve sosyalleşebilecekleri ortak kullanıma sunulacak alanlar planlanmıştır.

5 yıldızlı otel hizmeti vermek isteyen otelde 120 oda alt limit olması nedeniyle inşa edilecek otelin 125 odalı olması uygundur. Bölgedeki termal turizmin ve bu doğrultuda gelişen sağlık turizminin yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmesi ve bölgede bu tür sağlık tesisi ihtiyacının olması nedeniyle yapılacak otelin ve tedavi merkezinin fazla rağbet görmesi beklenmektedir. Bölgede sağlık turizmi, sağlık tesisi ihtiyaçları düşünülerek teşviklerle

geliştirilmeye çalışılmaktadır. Aynı zamanda bölgenin ulaşımının oldukça kolay olması da turistlerin tercih etme nedenlerinden biri olacaktır.

Bölgeye yapılacak sağlık tesisi bölgeyi her alanda geliştirecek ve bölgenin kalkınmasına katkı sağlayacaktır. Sağlık tesisinin yapılması ile birlikte bölgede daha önce ortalama 1 gece olan konaklama süresi tesisin yapılmasıyla birlikte artması beklenmektedir. Bunun nedeni ise fizik tedavi ve rehabilitasyon sürelerinin 14 gün-21 gün arasında değişmesidir. Böylece bölgeye turla gelen ve sadece bir gece konaklayıp şehirden ayrılan turistlerin yanı sıra bölgede en az iki hafta konaklama yapacak turistlerin bölgeye çekilmesi de sağlanacaktır.

Sağlık turizminin oldukça fazla rağbet görmesi, Denizli'nin termal kaynak konusunda oldukça gelişmiş olması nedeniyle yapılacak tesisin şehirde turizmi canlandırması ve turistlerin konaklama sayısını arttırması beklenmektedir. Yalnızca turizme değil istihdama da katkı sağlayacak tesis bölgesel ve ulusal kalkınmada etkili rol oynayacaktır.

Bölgede yapılan araştırmalar Pamukkale Karahayıt Bölgesinde arazi metrekaresi fiyatlarının 110,00 Euro ile 175,00 Euro arasında olduğunu göstermiştir. Yatırım için arazi fiyatı 115 Euro olarak hesaplanmıştır. Yatırım için 20.000 metre kare otel alanı ve 16.200 metre kare fizik tedavi merkezi alanı planlanmıştır. Dolayısıyla toplam 36.200 metre kare alan kullanılacaktır. Bu durumda arazi alım maliyetinin yaklaşık bedeli 680.999,73 Euro olarak hesaplanmıştır.

5.3. Mevcut Teknolojiler

Robotik teknolojilerinin geliştiği son yıllarda fizik tedavinin eski yöntem ve tekniklerine robotik tedavi sistemleri de geliştirilerek uygulamalar başlamıştır. Bunlara örnek olarak Robotik Antalgic Trak Cihazı, Robotik Lazer, Manyetik alan tedavisi (Magnetoterapi) Manyetik İnkontinans Koltuğu, Kriyoterapi ve Sanal Gerçeklik Rehabilitasyonu verilebilir. (ES Gazete)

5.3.1. Yeni Tedavi Teknikleri

Robotik Antalgic Trak Tedavisi: Özellikle bel ve boyun fıtığı tedavilerinde ağrısız hızlı (15-20 dk) tedavi sunmaktadır. Tedavide hastanın uyuşmaları giderilmekte ve ağrıları hafifletilmekte olup ve günlük yaşama hızlıca geri dönmesi sağlanmaktadır.

Traksiyon yönteminde eklem aralıkları açılmakta sinirler serbestleştirilmektedir.

Bu yöntem ile 2 – 3 seansta hastanın sıkıntısı giderilmektedir. Ancak tam tedavi 10 – 12 seans sürmektedir.

Şekil 16 - Robotik Antalgic Trak Cihazı

Kaynak: Google Görseller

- **Magnetoterapi:** Eski uygulamalarda kaynamayan kırıkların tedavisinde kullanılıyordu ancak güncel durumda kemik erimesi, kas incelmeleri, bel ve boyun fıtıklarında sinir iyileştirmesi, şeker hastalarının ayak uyuşmaları gibi alanlarda tedavi yöntemi olarak kullanılmaktadır.

Şekil 17 - Magnetoterapi Cihazı

Kaynak: Google Görseller

- **Manyetik İnkontinans Koltuğu:** İdrar kaçırma problemlerinde pelvik taban kaslarının kuvvetlendirilmesinde kullanılmaktadır. Evde verilen egzersizlerle desteklenen yöntem, 3 – 4 haftalık tedaviden sonra %65 oranında şikâyetlerin giderilmesinde etkili olmaktadır.

Şekil 18 - Manyetik İnkontinans Koltuğu

Kaynak: Google Görseller

- **Sanal Gerçeklik Rehabilitasyonu:** Özellikle felçli hastanın hem beyinsel bilişsel hem de fiziksel gelişini geliştirmek amacıyla oyunlar şeklinde uygulanan yöntemdir. Oyunlar sayesinde gerçekleştirilen tedavinin hastaları motive ettiği görülmektedir.

Şekil 19 - Sanal Gerçeklik Rehabilitasyon Uygulama Örneği

Kaynak: Google Görseller

- **Robotik Lazer:** 10 – 15 seans şekilde 7 – 10 dakika boyunca uygulanmaktadır. Uygulama ile kas, tendon, sinir lezyonları tedavi edilmektedir. (Tünerir, 2016)

Şekil 20 - Robotik Lazer Uygulama Örneği

Kaynak: Google Görseller

5.3.2. Yeni Makineler

- **Lokomat (Robot Sürüslü Yürüme Egzersizi):** Serebral, spinal, nörojenik, masküler veya kemikle ilgili yürüme bozukluğu olan hastalarda kullanılmaktadır. Felçli hastaların yürüme bandı üzerinde kalça eklemlerinin bir robot ile yönlendirilmesidir. Hastanın dikey pozisyonda durabilmesi için paraşüt sistemi kullanılmaktadır. Bu sayede omurilik refleks mekanizmalarının kullanımı sağlanmaktadır. Lokomat tedavisi ile hastaya yürüme hissi verildiğinden motivasyon sağlamaktadır.

Şekil 21 - Yürüyüş Destek Robotu

Kaynak: Google Görseller

- **Tecar Terapi:** Doğal onarım sürelerini hızlandıran, diyatermik terapinin bir çeşididir. Kaslar ve venöz lenfatik gibi yumuşak dokulara uygulanmaktadır.

Şekil 22 - Tecar Terapi Cihazı

Kaynak: Google Görseller

5.4. Teknoloji Seçimi ve Üretim Yöntemi

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte fizik tedavi için kullanılan teçhizat ve cihazların sayısı artmaktadır. Bu durum göz önüne alınırsa cihazlar içinden tercih yapıp, doğru ürünü bulmak tedavilerin doğru şekilde yapılması adına büyük önem telkin etmektedir. **Cihaz ve Ekipman ekinde** fizibilitesi hazırlanan tesisin, fizik tedavi alanları için gerekli teçhizat ve ekipmanların bir listesi ile seçilmiş olan cihazların özellikleri verilmiştir.

5.5. Makine-Teçhizat Seçimi ve Spesifikasyonları

Tablo 47 - Makine ve Teçhizat

Makine ve Demirbaşlar	Birim Fiyat	Adet	Toplam Tutar	Kullanılacak Bölüm
Havuz Lifti	2.724,59	3	8.173,77	Kür Merkezi Havuz Alanı
Hasta Taşıma Lifti	983,61	1	983,61	Kür Merkezi Havuz Alanı
Tedavi Yatağı -2 Parçalı Motorlu	639,34	20	12.786,89	Kür Merkezi Peloidoterapi Alanı
Hasta Taşıma Lifti	983,61	2	1.967,21	Kür Merkezi Peloidoterapi Alanı
Bobath Yatağı - Motorlu 90X190	737,70	20	14.754,10	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Tecar Terapi	13.770,49	1	13.770,49	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Yüksek Yoğunluklu Lazer	14.754,10	1	14.754,10	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Swt Cihazı	8.852,46	1	8.852,46	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı

Kombine Elektroterapi Ultrason Cihazı – Sehpa	2.262,30	15	33.934,43	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Kombine Vakumlu Elektroterapi Ultrason Cihazı - Sehpa	3.442,62	5	17.213,11	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Yüksek Yoğunluklu Manyetik Alan	19.672,13	1	19.672,13	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Kombine Yüksek Yoğunluklu Manyetik Alan- Swt	24.590,16	1	24.590,16	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Pnömatik Kompresyon Cihazı	3.442,62	1	3.442,62	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Portatif Stimülatör Cihazı – 4 Kanallı	540,98	5	2.704,92	Kür Merkezi Elektroterapi Alanı
Tedavi Yatağı -2 Parçalı Motorlu (90X190)	737,70	2	1.475,41	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Msd Band 45,5 M 7 Renk	540,98	1	540,98	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Msd Tube-Handle 6 Renk	83,61	1	83,61	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Msd Bar 5 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Digiflex Set - 6 Renk*Stand	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Msd Handmaster* 3 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Power Web Combo- 4 Renk	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Egzersiz Hamuru*Putty 85 Gr -5 Renk	44,26	1	44,26	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
El Egzersiz Topu - 5 Renk	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Msd Wooden Incline Board	186,89	2	373,77	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Trambolin - Msd	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Mambo Standart Minder	24,59	1	24,59	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Egzersiz Minderi	54,10	10	540,98	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Plates Topu Seti - 6 Renk	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Mambo Dikenli Top Ve Halka - 7 Renk	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Mambo Bosu Topu	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Mambo Step Tahtası	93,44	1	93,44	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Mambo Mavi Denge Tahtası	177,05	2	354,10	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Theraband Balance Ped-Farklı Renkler	245,90	3	737,70	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Mambo Dumble Set -0,5-1-1,5-2-3-4-5 Kg	177,05	1	177,05	Kür Merkezi Grup Egzersiz Alanı
Alt Ekstremité Robotik Sistem	180.327,87	2	360.655,74	Kür Merkezi

				Rehabilitasyon Alanı
Üst Ekstremité Robotik Sistem	108.196,72	1	108.196,72	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Parmak Robotu- Tyromotion Amadeo	63.934,43	1	63.934,43	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Sanal Gerçeklik Sistemi - Nirvana	34.426,23	1	34.426,23	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Denge Koordinasyon Sistemi	24.590,16	1	24.590,16	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Dekompresif Traksiyon Sistemi	83.606,56	1	83.606,56	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Portatif Stimülatör Cihazı – 4 Kanallı	540,98	5	2.704,92	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Yürüme Analiz Sistemi*4 Kamera Sistem	3.278,69	1	3.278,69	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Emg Biofeedback Cihazı	4.426,23	1	4.426,23	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Aktif Pasif Hareket Ergometrisi	7.377,05	1	7.377,05	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
El Dinamometresi	540,98	1	540,98	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Gonyometre Seti-Demir	314,75	1	314,75	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Bobath Yatağı - Motorlu 90X190	737,70	22	16.229,51	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Hasta Taşıma Lifti	983,61	1	983,61	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Coldpack Cihazı -Dolap Şeklinde Dondurucu	491,80	1	491,80	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Coldpack Pedler	7,87	20	157,38	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Discriminatör	265,57	1	265,57	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Propioseftif Duyu Alanı-3 Bölmeli	245,90	1	245,90	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Paralel Bar	639,34	1	639,34	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Egzersiz Merdiveni	737,70	1	737,70	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Tilt Masası	1.868,85	1	1.868,85	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Adım Ayarı	295,08	1	295,08	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Duvar Barı	442,62	1	442,62	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Omuz Çarkı Msd	639,34	1	639,34	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Kum Torbaları Seti	295,08	1	295,08	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
El Rehabilitasyon Masası-Dolabı	393,44	1	393,44	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Msd Band 45,5 M 7 Renk	540,98	1	540,98	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Msd Tube-Handle 6 Renk	83,61	1	83,61	Kür Merkezi

				Rehabilitasyon Alanı
Msd Bar 5 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Digiflex Set - 6 Renk	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Msd Handmaster* 3 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Power Web Combo- 4 Renk	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Egzersiz Hamuru*Putty 85 Gr -5 Renk	44,26	1	44,26	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
El Egzersiz Topu - 5 Renk	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Msd Wooden Incline Board	186,89	2	373,77	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Trambolin - Msd	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Mambo Standart Minder	24,59	1	24,59	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Egzersiz Minderi	54,10	1	54,10	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Plates Topu Seti - 6 Renk	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Mambo Dikenli Top Ve Halka - 7 Renk	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Mambo Bosu Topu	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Mambo Step Tahtası	93,44	1	93,44	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Mambo Mavi Denge Tahtası	177,05	2	354,10	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Theraband Balance Ped-Farklı Renkler	245,90	3	737,70	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Mambo Dumble Set -0,5-1-1,5- 2-3-4-5 Kg	177,05	1	177,05	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Msd Parapro	344,26	1	344,26	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Digital El Dinamometresi	540,98	1	540,98	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Scoliometre	78,69	1	78,69	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Otur Uzan Ünitesi	265,57	1	265,57	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Pozisyonlama Yastıkları*5 Adet Set	196,72	1	196,72	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Duyu Fırçası	19,67	1	19,67	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Makas (İş Uğraşı)	19,67	1	19,67	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Kalem Tutanağı	24,59	1	24,59	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Ayakkabı Bağlama Seti	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
İpe Boncuk Dizme	49,18	1	49,18	Kür Merkezi

				Rehabilitasyon Alanı
Terapi Hamuru Seti	196,72	1	196,72	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Masaj Topu Seti	59,02	1	59,02	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Oyun Direksiyonu -Pedallı Vitesli	73,77	1	73,77	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Masa Sandalye	78,69	1	78,69	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Koniler	78,69	1	78,69	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Klasik Telefon	59,02	1	59,02	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Walker-Tripod-Canedyen-Baston (Yetişkin)	118,03	2	236,07	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Kafes Sistemi-Tüm Aksesuarlar	10.819,67	1	10.819,67	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Yerçekimsiz Koşu Bandı	83.606,56	1	83.606,56	Kür Merkezi Rehabilitasyon Alanı
Paralel Bar	639,34	1	639,34	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Egzersiz Merdiveni	737,70	1	737,70	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Tilt Masası	1.868,85	1	1.868,85	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Adım Ayarı	295,08	1	295,08	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Omuz Çarkı	442,62	1	442,62	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Standing Table	639,34	1	639,34	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Kum Torbaları Seti	295,08	1	295,08	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
El Rehabilitasyon Masası-Dolabı	393,44	1	393,44	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Msd Band 45,5 M 7 Renk	540,98	1	540,98	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Msd Tube-Handle 6 Renk	83,61	1	83,61	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Msd Bar 5 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Digiflex Set - 6 Renk	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Msd Handmaster* 3 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Power Web Combo- 4 Renk	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Egzersiz Hamuru*Putty 85 Gr -5 Renk	44,26	1	44,26	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
El Egzersiz Topu - 5 Renk	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Msd Wooden Incline Board	186,89	2	373,77	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Trambolin - Msd	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Pediatrik

				Rehabilitasyon Alanı
Mambo Standart Minder	24,59	1	24,59	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Egzersiz Minderi	54,10	1	54,10	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Plates Topu Seti - 6 Renk	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Mambo Dikenli Top Ve Halka - 7 Renk	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Mambo Bosu Topu	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Mambo Step Tahtası	93,44	1	93,44	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Mambo Mavi Denge Tahtası	177,05	2	354,10	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Theraband Balance Ped-Farklı Renkler	245,90	3	737,70	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Mambo Dumble Set -0,5-1-1,5-2-3-4-5 Kg	177,05	1	177,05	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Msd Parapro	344,26	1	344,26	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Müzik Köşesi	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Zıplama Topları 5 Adet	88,52	1	88,52	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Hedefe Top Atma Oyunu	245,90	1	245,90	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Trambolin	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Rampa Minder	442,62	1	442,62	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Silindir	49,18	1	49,18	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Denge Oyunu	196,72	1	196,72	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Duvar Oyunu - Manyetik	88,52	1	88,52	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Bisiklet	295,08	1	295,08	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
El Çalışma Tablası	78,69	1	78,69	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Beceri Evi	98,36	1	98,36	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Giyinme Beceri Seti	78,69	1	78,69	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Walker-Tripod-Canedyen-Baston (Yetişkin)	118,03	2	236,07	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Bobath Yatağı - Motorlu 90X190	737,70	2	1.475,41	Kür Merkezi Pediatrik Rehabilitasyon Alanı
Rekreasyon Masası	245,90	1	245,90	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Msd Band 45,5 M 7 Renk	540,98	1	540,98	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Msd Tube-Handle 6 Renk	83,61	1	83,61	Kür Merkezi Rekreasyon

				Alanı
Msd Bar 5 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Digiflex Set - 6 Renk	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Msd Handmaster* 3 Renk	68,85	1	68,85	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Power Web Combo- 4 Renk	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Egzersiz Hamuru*Putty 85 Gr -5 Renk	44,26	1	44,26	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
El Egzersiz Topu - 5 Renk	34,43	1	34,43	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Tekerlekli Sandalye - Baş Tutuculu	491,80	2	983,61	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Tekerlekli Sandalye - Gövde Tutuculu	491,80	1	491,80	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Müzik Köşesi	147,54	1	147,54	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Zıplama Topları 5 Adet	88,52	1	88,52	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Hedefe Top Atma Oyunu	245,90	1	245,90	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Trambolin	216,39	1	216,39	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Rampa Minder	442,62	1	442,62	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Silindir	49,18	1	49,18	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Denge Oyunu	196,72	1	196,72	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Duvar Oyunu - Manyetik	88,52	1	88,52	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Bisiklet	295,08	1	295,08	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
El Çalışma Tablası	78,69	1	78,69	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Beceri Evi	98,36	1	98,36	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Giyinme Beceri Seti	78,69	1	78,69	Kür Merkezi Rekreasyon Alanı
Postür Analiz Sistemi	7.868,85	1	7.868,85	Kür Merkezi Test Alanı
Msd Otur Uzan	265,57	1	265,57	Kür Merkezi Test Alanı
Aletli Egzersiz Seti	34.426,23	1	34.426,23	Kür Merkezi Aletli Spor Salonu
Soğutma Sistemleri ve Merkezi Klima	286.885,25	1	286.885,25	Otel
Otomatik Kontrol	106.557,38	1	106.557,38	Otel
Mutfak Malzemeleri	295.081,97	1	295.081,97	Otel
Restoran Malzemeleri	204.918,03	2	409.836,07	Otel
Soğuk Oda	131.147,54	2	262.295,08	Otel
Çamaşırhane	204.918,03	1	204.918,03	Otel
Asansör	65.573,77	4	262.295,08	Otel

Jenaratör	61.475,41	2	122.950,82	Otel
Yüzme Havuzu Sistemi	114.754,10	4	459.016,39	Otel
Kneipp Havuzu Sistemi	98.360,66	1	98.360,66	Otel
Terapi Havuzu Sistemi	65.573,77	1	65.573,77	Otel
Çamur Havuzu Sistemi	49.180,33	1	49.180,33	Otel
Yangın Hidrantları	29.508,20	1	29.508,20	Otel
Eğlence Mahalleri	65.573,77	4	262.295,08	Otel
Kral Dairesi Oda Tefrişatı	16.393,44	1	16.393,44	Otel
Corner Suit Oda Tefrişatı	9.016,39	15	135.245,90	Otel
Family Suit Oda Tefrişatı	9.836,07	20	196.721,31	Otel
Deluxe Oda Tefrişatı	8.196,72	20	163.934,43	Otel
Standart Oda Tefrişatı	5.737,70	60	344.262,30	Otel
Engelli Odası Tefrişatı	8.196,72	5	40.983,61	Otel
Dubleks Oda Tefrişatı	7.377,05	4	29.508,20	Otel
Açık Alan Tefrişatı	339.344,26	1	339.344,26	Otel
Yazılım	21.311,48	2	42.622,95	Otel
Bilgisayarlar	655,74	40	26.229,51	Otel
Elektronik Malzeme	147.540,98	1	147.540,98	Otel
Tabela	24.590,16	2	49.180,33	Otel
TOPLAM			5.508.406,56	

5.6. İnşaat İşleri

Tablo 48 - İnşaat

Bina İnşaatı Toplam Maliyeti	Değerler
İnşaat Yapımı m ² Birim Maliyeti (V. Sınıf C Grubu Yapılar Poz Fiyatları)	382,13
Arazi Büyüklüğü (m ²)	36.200,00
Belediye İmar Oranı	50,00%
Kapalı Alan Büyüklüğü (m ²)	18.100,00
Bina İnşaatı	6.916.573,77

Tablo 49 - Kür Merkezi Alanları

Kür Merkezi Alanları	Büyüklük (m ²)
Giriş/Antre	150,00
Resepsiyon	30,00
Ön Büro	30,00
İdari Büro 1	30,00
İdari Büro 2	30,00
Engelli Wc 1	10,00
Engelli Wc 2	10,00
Röntgen	20,00
Laboratuvar	20,00
Kan Alma	10,00
Acil Ünitesi	50,00
Gözlem Odası	30,00
Doktor Odası 1	20,00

Doktor Odası 2	20,00
Doktor Odası 3	20,00
Doktor Odası 4	20,00
Tıbbi Yönetim	40,00
Tedavi/Uygulama 1	20,00
Tedavi/Uygulama 2	20,00
Tedavi/Uygulama 3	20,00
Tedavi/Uygulama 4	20,00
Tedavi/Uygulama 5	20,00
Rekreasyon Alanı	40,00
Bekleme Alanı	300,00
Bay WC 1	20,00
Bayan WC 2	20,00
Kafe/Bistro	30,00
Asansör/Merdiven 1	20,00
Asansör/Merdiven 2	20,00
Temizlik/Hijyen Odası 1	15,00
Depo 1	100,00
Arşiv	20,00
Peloid Hazırlık 1	20,00
Peloid Hazırlık 2	20,00
Peloid Üretim	40,00
Peloid Depolama	40,00
Bayan Peloid/Duş	50,00
Bay Peloid/Duş	50,00
Bayan Soyunma Engelli/Duş	30,00
Erkek Soyunma Engelli/Duş	30,00
Hidroterapi Bölümleri	150,00
Erkek Soyunma/Duş	50,00
Kadin Soyunma/Duş	50,00
Bekleme/Dinlenme Alanı 1	150,00
Bay WC 3	20,00
Bayan WC 4	20,00
Engelli WC 3	10,00
Depo 2	100,00
Personel Soyunma Bay/Duş	30,00
Personel Soyunma Bayan/Duş	30,00
Temizlik/Hijyen Odası 2	15,00
Rehabilitasyon Alanı 1	200,00
Rehabilitasyon Alanı 2	200,00
Çocuk Rehabilitasyon Alanı	100,00
Elektroterapi Ünitesi 1	60,00
Masaj Ünitesi 1	60,00
Bekleme/Dinlenme Alanı 2	150,00
Fizyoterapist Odası	30,00

Bay WC 5	20,00
Bayan WC 6	10,00
Engelli WC 4	20,00
Temizlik/Hijyen Odası 3	15,00
Elektroterapi Ünitesi 2	60,00
Masaj Ünitesi 2	60,00
Bekleme/Dinlenme Alanı 3	100,00
Egzersiz Alanı	200,00
Aletli Egzersiz Alanı	200,00
Robotik Rehabilitasyon Alanı	200,00
Sanal Gerçeklik Sistemi Alanı	50,00
Postür, Denge ve Yürüyüş Rehabilitasyonu Alanı	50,00
Toplantı ve Çok Amaçlı Alan	100,00
Personel Kafeterya Alanı	50,00
Muhasebe Odası	40,00
Asansör/Merdiven 3	20,00
Asansör/Merdiven 4	20,00
Temizlik/Hijyen Odası 4	15,00
Depo 3	100,00
Su Teknik 1	150,00
Tesisat Bodrum	150,00
Rehabilitasyon Havuzu 1	60,00
Rehabilitasyon Havuzu 2	60,00
Egzersiz Havuzu 1	60,00
Egzersiz Havuzu 2	60,00
Çocuk Rehabilitasyon Havuzu	60,00
WC Bay 5	30,00
WC Bayan 6	30,00
Duş Bay	30,00
Duş Bayan	30,00
Engelli WC 4	15,00
Havuz Dolaşım Alanı	200,00
Kür Merkezi Alanları Toplamı	5.195,00

Oda Tipi	Oda Sayısı	Tek Yatak	Çift Yatak	Odadaki Kişi Sayısı	Oturma Grubu	Metrekare	Yatak Odaları Toplam Alan	Açıklama	Brüt Alanların Odalara Dağılım Oranı	Brüt Alanların Dağılımı	Oda Tiplerine Göre Toplam Brüt m²	Oda Başına Brüt m²
Kral Dairesi	1	2	1	4	Var	172	172	172 m², oturma grubu, yemek masası, bar, çalışma odası, fitness odası, termal su jakuzi, sauna, buhar odası, masaj odası, şömine, duşakabin, soğuk duş, tepiteryum, çay / kahve set up	3,35%	26,81	198,81	198,81
Corner Suit	15	2	1	60	Var	36	540	Duşakabin, oturma grubu 2 tekli veya 1 çift ve 1 tek ilave yatak	10,52%	84,18	624,18	41,61
Familiy Suit Oda	20	2	1	80	Var	80	1.600	Termal su havuz ve şehir manzarası, balkon, duşakabin ve küvet, ebeveyn odası, banyo, oturma grubu, çay / kahve seti	31,18%	249,42	1.849,42	92,47
Deluxe Oda	20	1	1	60	-	40	800	Geniş yatak, tekli koltuk	15,59%	124,71	924,71	46,24
Standart Oda	60	2	1	240	-	27	1.620	2 ayrı yatak twin bed veya 1büyük yatak French bed	31,57%	252,53	1.872,53	31,21
Engelli Odası	5	1	1	15	-	36	180	French yatak	3,51%	28,06	208,06	41,61
Dubleks Oda	4	3	1	20	Var	55	220	Salon grubu, aile odası, çocuk ve misafir odası	4,29%	34,29	254,29	63,57

TOPLAM	125	13	7	479			5.132		100,00%	800	5932	
Merdiven ve Koridor Alanı							800					
Yatak Katları Toplam Brüt Alan							5.932					

Tablo 50 - Otel Alan Bilgileri

Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
Odalar	Kral Dairesi	172	172
	Corner Suit	36	540
	Family Suit Oda	80	1.600
	Deluxe Oda	40	800
	Standart Oda	27	1.620
	Engelli Odası	36	180
	Dubleks Oda	55	220
	Yatak Katları Toplam Net Alan		5.132
	Merdiven ve Koridor Alanı		800
	Yatak Katları Toplam Brüt Alan		5.932
Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
Ön Büro	Ön Büro Müdürü		28
	Rezervasyon Ofisi		28
	Bagaj Odası		30
	Back Office		14
	Resepsiyon		16
	Satış Ofisi		32
	Banket Müdürü		28
	Havuzlar Müdürü		28
	Ön Büro Toplam Alan		204
Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
Genel Alanlar	Lobby		67
	Dükkanlar		46
	Lobby Oturma		400
	Vestiye		18
	Tuvaletler		140
	Sinema Salonu		95
	Çocuk Oyun Odası		190
	Yetişkin Oyun Alanı		240
	Bilgisayar Odası		54
	Toplam Genel Alanlar		1.250
Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
Yiyecek İçecek Alanları	Restoran		573
	Özel Yemek Salonu		200
	Balo Salonu		822
	Toplam Yiyecek İçecek Alanları		1.595
Alan	Bölüm	Net	Toplam Net

		Alan	Alan
SPA	Resepsiyon		30
	Back Office Ve Havlu Deposu		27
	Özel Havuz		155
	Masaj Odası		47
	Bayan Termal Havuz		85
	Bayan Türk Hamamı		19
	Bayan Sauna		12
	Bayan Jakuzi		19
	Bayan Buhar Odası		12
	Bayan Soyunma		80
	Bayan Fitness		50
	Bayan Hol		63
	Bayan Yüzme Havuzu		1.054
	Bayan Açık Havuz		909
	Bayan Wc Duş		35
	Bay Fitness		56
	Bay Soyunma		73
	Bay Jakuzi		19
	Bay Buhar Odası		12
	Bay Sauna		12
	Bay Türk Hamamı		19
	Bay Termal Havuz		84
	Bay Hol		63
	Bay Yüzme Havuzu		1.050
	Bay Açık Havuz		909
	Bay Wc Duş		35
	Spa Personel Dinlenme		28
	Dolaşım Alanı		300
	Toplam SPA Alanı		5.257
Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
Personel Üniteleri	Personel Ofisi		
	Soyunma, Tuvalet, Duş -Kadın		
	Soyunma, Tuvalet, Duş -Erkek		
	Personel Yemekhanesi		
	Güvenlik Ofisi		
	İlk Yardım		
	Üniforma Odası		
	Depolar Ve Tamirhaneler		
	İşletme Malzemesi		
	Mobilya		
	Cam Porselen Eşya Servis Takımları		
	Toplam Personel Üniteleri Alanı		500

Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
Yiyecek İçecek Depoları	Yiyecek Depoları		60
	İçecek Depoları		30
	Toplam Yiyecek İçecek Depoları Alanı		90
Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
Yiyecek Hazırlama	Ana Mutfak + Günlük Depolar		230
	Hamur İşleri		50
	Ziyafet Hazırlık		60
	Snack Bar Mutfacı		70
	Cafe Mutfacı		50
	Çöp Deposu		16
	Soğutulmuş Çöp Deposu		10
	Çöp Kabı Yıkama		6
	Boş Şişe Deposu		22
	Boşaltma Platformu		30
	Yiyecek İçecek Kontrol		12
	Tesellüm Görevlisi		12
	Satın Alma Ofisi		12
	Toplam Yiyecek Hazırlama Alanı		580
Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
İdare	Genel Müdür		75
	Sekretarya		25
	Toplantı Odası		50
	Genel Müdür Yardımcısı		25
	Muhasebe Ve Arşiv		76
	Personel Müdürü		27
	Telefon Santrali Ve Bilgi İşlem Merkezi		36
	WC		27
	Dolaşım Alanı		126
	Toplam İdare Alanı		467
Alan	Bölüm	Net Alan	Toplam Net Alan
House Keeping	Housekeeper Ofisi		
	Dikiş Odası		
	WC		
	Kuru Temizleme		
	Kirli Çamaşır Deposu		
	Deterjan Deposu		
	Depo		
	Şef		

	Çamaşırhane		
	Temiz Çamaşır Deposu		
	Kirli Çamaşır Deposu		
	Dolaşım Alanı		
	Toplam House Keeping Alanı		650
	Odalar	5.932	
	Ön Büro	204	
	Genel Alanlar	1.250	
	Yiyecek İçecek Alanları	1.595	
	SPA	5.257	
	Personel Üniteleri	500	
	Yiyecek İçecek Depoları	90	
	Yiyecek Hazırlama	580	
	İdare	467	
	House Keeping	650	
	Net Alanlar Toplamı	16.525	

Tablo 51 - Otel Alanları Özet Bilgiler

Kapalı Alanlar Dağılımı	Büyüklik (m²)
Odalar	5.932
Ön Büro	204
Genel Alanlar	1.250
Yiyecek İçecek Alanları	1.595
SPA	5.257
Personel Üniteleri	500
Yiyecek İçecek Depoları	90
Yiyecek Hazırlama	580
İdare	467
House Keeping	650
Kür Merkezi Alanları Toplamı	5.195,00
Net Alanlar Toplamı	21.720
Ortak Alanlar Toplamı	2.217

5.7. Organizasyon ve İnsan Kaynakları

Tablo 52 - Yatırım Dönemi Personel Giderleri

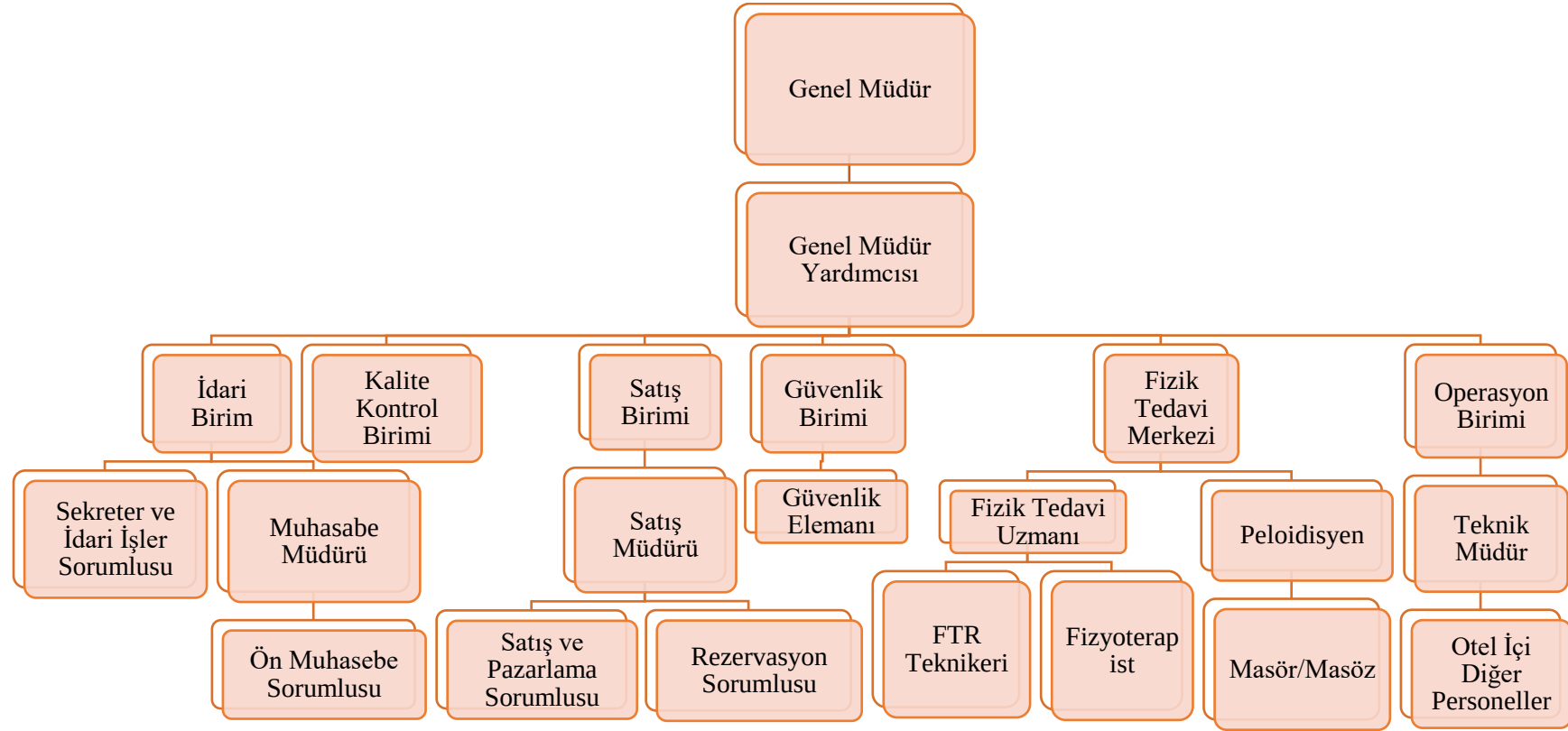
1. Yıl Personel Giderleri	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay	6. Ay	7. Ay	8. Ay	9. Ay	10. Ay	11. Ay	12. Ay	Toplam
Genel Müdür	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	48.689
Genel Müdür Yardımcısı	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	34.082
Sekreter ve İdari İşler Sorumlusu	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	8.764
Satış Müdürü	0	0	0	0	0	0	0	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	13.525
Muhasebe Müdürü	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	16.230
Satış ve Pazarlama Sorumlusu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.014	1.014	2.029
Güvenlik Elemanı	0	0	0	0	0	0	687	687	687	687	687	687	4.122
Ön Muhasebe Sorumlusu	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	9.738
TOPLAM	9.792	9.792	9.792	9.792	9.792	9.792	10.479	13.184	13.184	13.184	14.198	14.198	137.177

Tablo 53 - Yatırım Sonrası Personel Giderleri

Yatırım Sonrası Dönem Personel Giderleri													
Aylar	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay	6. Ay	7. Ay	8. Ay	9. Ay	10. Ay	11. Ay	12. Ay	Toplam
Genel Müdür	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	4.057	48.689
Genel Müdür Yardımcısı	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	2.840	34.082
Sekreter ve İdari İşler Sorumlusu	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	8.764
Satış Müdürü	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	2.705	32.459
Muhasebe Müdürü	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	16.230
Satış ve Pazarlama Sorumlusu	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	12.172
Rezervasyon Sorumlusu	947	947	947	947	947	947	947	947	947	947	947	947	11.361
Güvenlik Elemanı	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Ön Muhasebe Sorumlusu	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	9.738
Teknik Müdür	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	16.230

Teknik Servis Elemanı	744	744	744	744	744	744	744	744	744	744	744	744	8.926
Karşılama Personeli	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Kat Sorumlusu	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Oda Sorumlusu	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Kasiyer	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Aşçıbaşı	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	2.164	25.967
Aşçı	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	12.984
Şef Garson	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082	12.984
Garson	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Barmen	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	811	9.738
Mutfak Personeli	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Bulaşıkçı	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Çamaşırhane Elemanı	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Bahçıvan	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Havuz Temizleyicisi	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Meydan Temizleyicisi	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Şoför	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Turizm Stajyeri	344	344	344	344	344	344	344	344	344	344	344	344	4.122
Masör/Masöz	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	687	8.245
Peloidisyen	541	541	541	541	541	541	541	541	541	541	541	541	6.492
Tıbbi Sekreter/Resepsiyonist	541	541	541	541	541	541	541	541	541	541	541	541	6.492
Fizyoterapist	947	947	947	947	947	947	947	947	947	947	947	947	11.361
FTR Teknikeri	676	676	676	676	676	676	676	676	676	676	676	676	8.115
Fizik Tedavi Uzmanı	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	4.869	58.426
TOPLAM	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	27.190	326.278

Şekil 23 - Organizasyon Şeması

5.8. Tesis Kurulu Kapasitesi, Üretim Programı ve Öngörülen Kapasite Kullanım Oranları

Tablo 54 - İlk Yıl Fiili Kapasitedeki Üretim ve Satış Adetleri

İlk Yıl Fiili Kapasitedeki Üretim ve Satış Adetleri													
Ürünler/Aylar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
Kral Dairesi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Corner Suit	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	3.240
Family Suit Oda	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	4.320
Deluxe Oda	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	4.320
Standart Oda	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	12.960
Engelli Odası	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	1.080
Dubleks Oda	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	864
Poliklinik Hizmeti	246	246	246	246	246	246	246	246	246	246	246	246	2.957
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	317	317	317	317	317	317	317	317	317	317	317	317	3.802
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	211	211	211	211	211	211	211	211	211	211	211	211	2.534
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	581
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	422
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	1.320
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	110	1.320
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	1.188
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	396	396	396	396	396	396	396	396	396	396	396	396	4.752
Wellnes Paketi	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	864
SPA Uygulamaları	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	864

Yemek	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	11.496	137.952
Balo Yemeği	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	2.400
TOPLAM																187.751

Tablo 55 - Kapasite Kullanım Oranları

Hizmet Türlerine Göre Kapasite Kullanım Oranları	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Kral Dairesi	0%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Corner Suit	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Family Suit Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Deluxe Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Standart Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Engelli Odası	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Dubleks Oda	0%	60%	70%	80%	90%	90%	90%	90%	90%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Poliklinik Hizmeti	0%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	0%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%	45%
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	0%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	0%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%	55%
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	0%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	0%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	0%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	0%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	0%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
Wellnes Paketi	0%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%

SPA Uygulamaları	0%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%
Yemek	0%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Balo Yemeği	0%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%

5.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Uygulama Planı

Tablo 56 - Yatırım Maliyet Planı

1. Yıl Gider Kalemleri	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay	6. Ay	7. Ay	8. Ay	9. Ay	10. Ay	11. Ay	12. Ay	Toplam
Etüt Proje	34.583	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34.583
Arazi	681.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	681.000
Bina İnşaatı	0	864.572	864.572	864.572	864.572	864.572	864.572	864.572	864.572	0	0	0	6.916.574
Makineler	0	0	0	0	0	0	918.068	918.068	918.068	918.068	918.068	918.068	5.508.407
Montaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	55.084	0	0	55.084
Sigorta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9.181	9.181
Personel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pazarlama-Satış	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.738	4.098	6.148	15.984
Elektrik	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	11.068	132.816
Su	984	984	984	984	984	984	984	984	984	984	984	984	11.803
Yakıt (Isınma)	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	1.352	16.230
Eğitim Danışmanlık	3.279	3.279	3.279	3.279	3.279	3.279	3.279	3.279	3.279	10.000	10.000	10.000	59.508
Mali Müşavir	492	492	492	492	492	492	492	492	492	492	492	492	5.902
Hukuk Müşaviri	820	820	820	820	820	820	820	820	820	820	820	820	9.836
Telefon	590	590	590	590	590	590	590	590	590	590	590	590	7.082
Kırtasiye	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	272	3.263
Genel Giderler	22.033	26.503	26.503	26.503	26.503	26.503	54.045	54.045	54.045	30.134	28.432	28.769	404.018
Beklenmeyen Giderler	37.824	45.497	45.497	45.497	45.497	45.497	92.777	92.777	92.777	51.730	48.809	49.387	693.563
TOPLAM	794.296	955.427	955.427	955.427	955.427	955.427	1.948.318	1.948.318	1.948.318	1.086.331	1.024.985	1.037.130	14.564.832

5.10. Tam Kapasitede Yıllık İşletme Gelir ve Giderleri

Tablo 57 - Gelir Gider ilk 7 Ay

İlk Yıl Fiili Kapasitedeki Satış Gelirleri							
Ürünler/Aylar	1. Ay	2. Ay	3. Ay	4. Ay	5. Ay	6. Ay	7. Ay
Kral Dairesi	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080
Corner Suit	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600
Family Suit Oda	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800
Deluxe Oda	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000
Standart Oda	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200
Engelli Odası	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300
Dubleks Oda	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400
Poliklinik Hizmeti	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800
Wellnes Paketi	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480
SPA Uygulamaları	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800
Yemek	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968
Balo Yemeği	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
TOPLAM	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007

Tablo 58 - Gelir Gider ilk 7 Ay

İlk Yıl Fiili Kapasitedeki Satış Gelirleri						
Ürünler/Aylar	8. Ay	9. Ay	10. Ay	11. Ay	12. Ay	Toplam
Kral Dairesi	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	12.960
Corner Suit	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	259.200
Family Suit Oda	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800	453.600
Deluxe Oda	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	324.000
Standart Oda	70.200	70.200	70.200	70.200	70.200	842.400
Engelli Odası	6.300	6.300	6.300	6.300	6.300	75.600
Dubleks Oda	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	64.800
Poliklinik Hizmeti	4.928	4.928	4.928	4.928	4.928	59.136
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	22.176	22.176	22.176	22.176	22.176	266.112
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	23.232	23.232	23.232	23.232	23.232	278.784
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	8.228	8.228	8.228	8.228	8.228	98.736
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	7.040	7.040	7.040	7.040	7.040	84.480
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	19.250	19.250	19.250	19.250	19.250	231.000
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	264.000
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	27.225	27.225	27.225	27.225	27.225	326.700
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	118.800	118.800	118.800	118.800	118.800	1.425.600
Wellnes Paketi	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	77.760
SPA Uygulamaları	10.800	10.800	10.800	10.800	10.800	129.600
Yemek	91.968	91.968	91.968	91.968	91.968	1.103.616
Balo Yemeği	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	30.000
TOPLAM	534.007	534.007	534.007	534.007	534.007	6.408.084

Tablo 59 - Yıllık Üretim

İlk 15 Yılda Fiili Kapasitedeki Üretim ve Satış Adetleri															
Ürünler ve Yıllar	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Kral Dairesi	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Corner Suit	3.240	3.780	4.320	4.860	4.860	4.860	4.860	4.860	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400
Family Suit Oda	4.320	5.040	5.760	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200
Deluxe Oda	4.320	5.040	5.760	6.480	6.480	6.480	6.480	6.480	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200
Standart Oda	12.960	15.120	17.280	19.440	19.440	19.440	19.440	19.440	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600
Engelli Odası	1.080	1.260	1.440	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
Dubleks Oda	864	1.008	1.152	1.296	1.296	1.296	1.296	1.296	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440
Poliklinik Hizmeti	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	581	581	581	581	581	581	581	581	581	581	581	581	581	581	581
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	422	422	422	422	422	422	422	422	422	422	422	422	422	422	422
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320

Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752
Wellnes Paketi	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864
SPA Uygulamaları	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864	864
Yemek	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952
Balo Yemeği	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
TOPLAM	187.751	192.215	196.679	201.143	201.143	201.143	201.143	201.143	205.607	205.607	205.607	205.607	205.607	205.607	205.607

5.11. Tam Kapasitede Yıllık İşletme Sermayesi İhtiyacı

Tablo 60 - İşletme Sermayesi

İşletme Gider Kalemleri	Aylık Gider	İşletme Sermayesi (3 Aylık)	Sabit Gider Oranı	Değişken Gider Oranı	Aylık Sabit Gider	Aylık Değişken Gider	Yıllık Sabit Gider	Yıllık Değişken Gider	Yıllık Gider
Personel	27.189,84	81.570	80,00%	20,00%	21.752	5.438	261.022	65.256	326.278
Pazarlama-Satış	6.400,27	19.201	80,00%	20,00%	5.120	1.280	61.443	15.361	76.803
Elektrik	11.068,03	33.204	70,00%	30,00%	7.748	3.320	92.971	39.845	132.816
Su	983,61	2.951	70,00%	30,00%	689	295	8.262	3.541	11.803
Yakıt (Isınma)	1.352,46	4.057	70,00%	30,00%	947	406	11.361	4.869	16.230
Eğitim Danışmanlık	3.278,69	9.836	50,00%	50,00%	1.639	1.639	19.672	19.672	39.344
Mali Müşavir	491,80	1.475	100,00%	0,00%	492	0	5.902	0	5.902
Hukuk Müşaviri	819,67	2.459	100,00%	0,00%	820	0	9.836	0	9.836
Telefon	590,16	1.770	80,00%	20,00%	472	118	5.666	1.416	7.082
Kırtasiye	271,90	816	60,00%	40,00%	163	109	1.958	1.305	3.263
Bakım, Onarım, Yedek Parça	51.770,75	155.312	10,00%	90,00%	5.177	46.594	62.125	559.124	621.249
Genel Giderler	3.126,52	9.380	40,00%	60,00%	1.251	1.876	15.007	22.511	37.518
Beklenmeyen Giderler	5.367,19	16.102	20,00%	80,00%	1.073	4.294	12.881	51.525	64.406
TOPLAM TUTAR	112.711	338.133			47.342	65.369	568.106	784.425	1.352.531

5.12. Öngörülen Doluluklara Göre Yıllar İtibariyle İşletme Gelirleri-Giderleri ve İşletme Sermayesi İhtiyacı

Tablo 61 - Yıllık Gelir (İlk 7 Yıl)

15 Yıllık Satış Geliri							
Ürünler Aylar	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Kral Dairesi	12.960	14.256	15.682	17.250	18.975	20.872	22.959
Corner Suit	259.200	332.640	418.176	517.493	569.242	626.166	688.783
Family Suit Oda	453.600	582.120	731.808	905.612	996.174	1.095.791	1.205.370
Deluxe Oda	324.000	415.800	522.720	646.866	711.553	782.708	860.979
Standart Oda	842.400	1.081.080	1.359.072	1.681.852	1.850.037	2.035.040	2.238.544
Engelli Odası	75.600	97.020	121.968	150.935	166.029	182.632	200.895
Dubleks Oda	64.800	83.160	104.544	129.373	142.311	156.542	172.196
Poliklinik Hizmeti	59.136	65.050	71.555	78.710	86.581	95.239	104.763
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	266.112	292.723	321.996	354.195	389.615	428.576	471.434
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	278.784	306.662	337.329	371.062	408.168	448.984	493.883
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	98.736	108.610	119.471	131.418	144.559	159.015	174.917
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	84.480	92.928	102.221	112.443	123.687	136.056	149.661
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	231.000	254.100	279.510	307.461	338.207	372.028	409.231
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	264.000	290.400	319.440	351.384	386.522	425.175	467.692
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	326.700	359.370	395.307	434.838	478.321	526.154	578.769

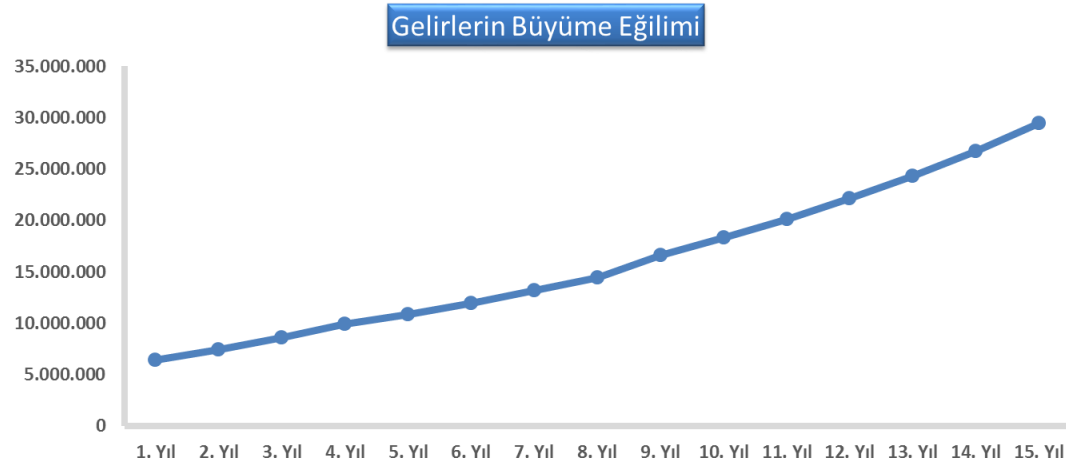
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	1.425.600	1.568.160	1.724.976	1.897.474	2.087.221	2.295.943	2.525.537
Wellnes Paketi	77.760	85.536	94.090	103.499	113.848	125.233	137.757
SPA Uygulamaları	129.600	142.560	156.816	172.498	189.747	208.722	229.594
Yemek	1.103.616	1.213.978	1.335.375	1.468.913	1.615.804	1.777.385	1.955.123
Balo Yemeği	30.000	33.000	36.300	39.930	43.923	48.315	53.147
Toplam	6.408.084	7.419.152	8.568.354	9.873.204	10.860.524	11.946.576	13.141.234
Satışların Büyüme Oranı	0%	16%	15%	15%	10%	10%	10%

Tablo 62 - Yıllık Gelir Devamı (8.-15. Yıllar Arası)

15 Yıllık Satış Geliri								
Ürünler Aylar	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Kral Dairesi	25.255	27.781	30.559	33.615	36.976	40.674	44.741	49.216
Corner Suit	757.661	926.030	1.018.633	1.120.497	1.232.546	1.355.801	1.491.381	1.640.519
Family Suit Oda	1.325.907	1.620.553	1.782.608	1.960.869	2.156.956	2.372.652	2.609.917	2.870.909
Deluxe Oda	947.077	1.157.538	1.273.292	1.400.621	1.540.683	1.694.751	1.864.226	2.050.649
Standart Oda	2.462.399	3.009.599	3.310.559	3.641.614	4.005.776	4.406.353	4.846.989	5.331.688
Engelli Odası	220.985	270.092	297.101	326.812	359.493	395.442	434.986	478.485
Dubleks Oda	189.415	231.508	254.658	280.124	308.137	338.950	372.845	410.130
Poliklinik Hizmeti	115.239	126.763	139.440	153.384	168.722	185.594	204.154	224.569
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	518.577	570.435	627.478	690.226	759.249	835.173	918.691	1.010.560
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	543.271	597.598	657.358	723.094	795.403	874.944	962.438	1.058.682
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	192.409	211.649	232.814	256.096	281.705	309.876	340.863	374.950
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	164.628	181.090	199.199	219.119	241.031	265.134	291.648	320.813

Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	450.154	495.169	544.686	599.155	659.070	724.977	797.475	877.222
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	514.461	565.907	622.498	684.748	753.223	828.545	911.400	1.002.540
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	636.646	700.310	770.342	847.376	932.113	1.025.325	1.127.857	1.240.643
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	2.778.091	3.055.900	3.361.490	3.697.639	4.067.403	4.474.143	4.921.558	5.413.714
Wellnes Paketi	151.532	166.685	183.354	201.689	221.858	244.044	268.449	295.293
SPA Uygulamaları	252.554	277.809	305.590	336.149	369.764	406.740	447.414	492.156
Yemek	2.150.635	2.365.699	2.602.269	2.862.496	3.148.745	3.463.620	3.809.982	4.190.980
Balo Yemeği	58.462	64.308	70.738	77.812	85.594	94.153	103.568	113.925
Toplam	14.455.357	16.622.425	18.284.668	20.113.134	22.124.448	24.336.893	26.770.582	29.447.640
Satışların Büyüme Oranı	10%	15%	10%	10%	10%	10%	10%	10%

Şekil 24 - Gelirlerin Büyüme Eğilimi

Bu çalışma, PROGEM Danışmanlık tarafından T.C Güney Ege Kalkınma Ajansı adına hazırlanmıştır. © 2019

Tablo 63 - Yıllık Gider (İlk 7 Yıl)

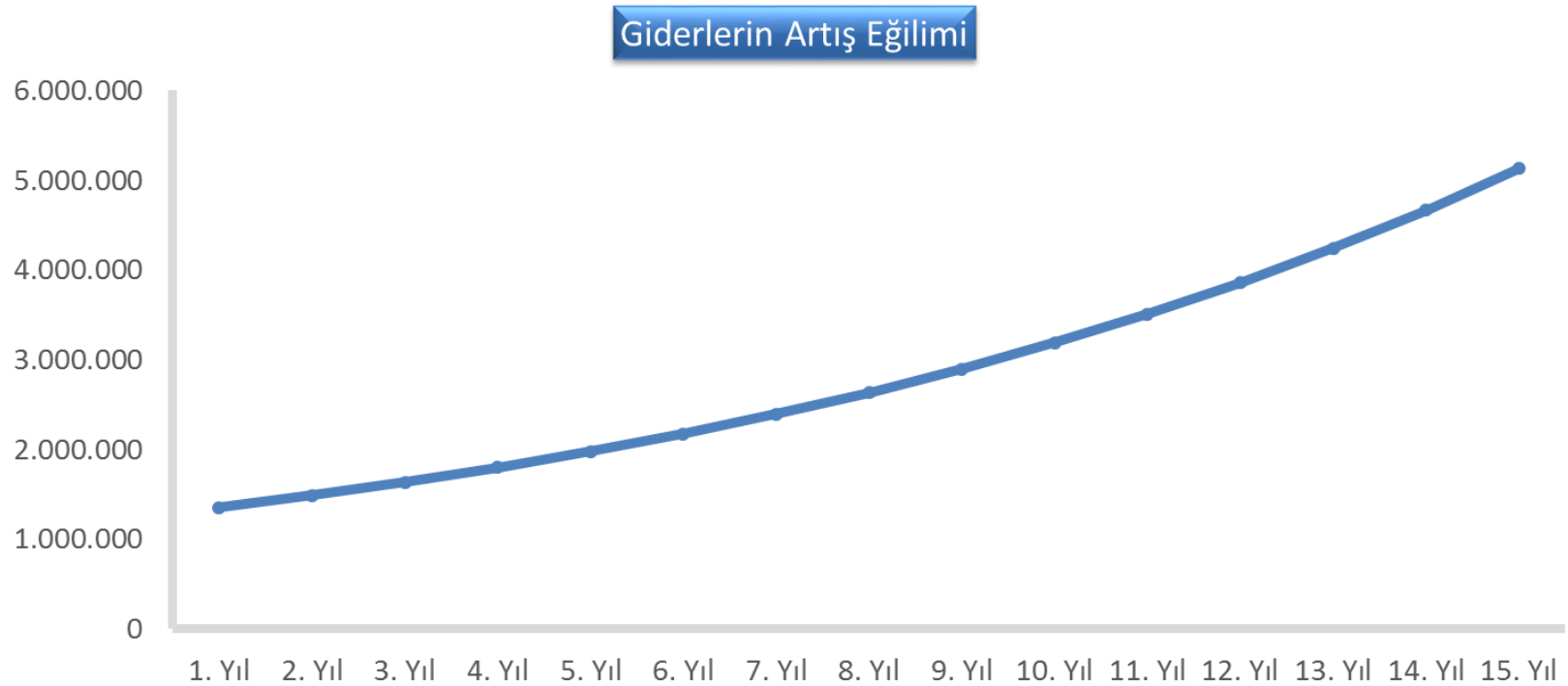
İşletme Gider Kalemleri	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Personel Ücretleri	326.278	358.906	394.796	434.276	477.704	525.474	578.021
Pazarlama-Satış	76.803	84.484	92.932	102.225	112.448	123.692	136.062
Elektrik	132.816	146.098	160.708	176.779	194.456	213.902	235.292
Su	11.803	12.984	14.282	15.710	17.281	19.009	20.910
Yakıt (Isınma-Aidat)	16.230	17.852	19.638	21.601	23.762	26.138	28.752
Eğitim Danışmanlık	39.344	43.279	47.607	52.367	57.604	63.364	69.701
Mali Müşavir Ücreti	5.902	6.492	7.141	7.855	8.641	9.505	10.455
Hukuk Müşaviri Ücreti	9.836	10.820	11.902	13.092	14.401	15.841	17.425
Telefon	7.082	7.790	8.569	9.426	10.369	11.406	12.546
Kırtasiye	3.263	3.589	3.948	4.343	4.777	5.255	5.780
Bakım ve Onarım	621.249	683.374	751.711	826.882	909.571	1.000.528	1.100.581
Genel Giderler	37.518	41.270	45.397	49.937	54.930	60.423	66.466
Beklenmeyen Giderler	64.406	70.847	77.932	85.725	94.297	103.727	114.100
TOPLAM TUTAR	1.352.531	1.487.784	1.636.562	1.800.218	1.980.240	2.178.264	2.396.091
TOPLAM TUTAR	1.352.531	1.487.784	1.636.562	1.800.218	1.980.240	2.178.264	2.396.091

Tablo 64 - Yıllık Gider Devamı (8.-15. Yıllar)

İşletme Gider Kalemleri	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Personel Ücretleri	635.824	699.406	769.347	846.281	930.909	1.024.000	1.126.400	1.239.040
Pazarlama-Satış	149.668	164.635	181.098	199.208	219.129	241.042	265.146	291.660
Elektrik	258.822	284.704	313.174	344.492	378.941	416.835	458.518	504.370
Su	23.001	25.301	27.832	30.615	33.676	37.044	40.748	44.823
Yakıt (Isınma-Aidat)	31.627	34.789	38.268	42.095	46.305	50.935	56.029	61.632
Eğitim Danışmanlık	76.671	84.338	92.772	102.049	112.254	123.479	135.827	149.410
Mali Müşavir Ücreti	11.501	12.651	13.916	15.307	16.838	18.522	20.374	22.411
Hukuk Müşaviri Ücreti	19.168	21.084	23.193	25.512	28.063	30.870	33.957	37.352

Telefon	13.801	15.181	16.699	18.369	20.206	22.226	24.449	26.894
Kırtasiye	6.358	6.994	7.693	8.463	9.309	10.240	11.264	12.390
Bakım ve Onarım	1.210.639	1.331.702	1.464.873	1.611.360	1.772.496	1.949.746	2.144.720	2.359.192
Genel Giderler	73.112	80.424	88.466	97.313	107.044	117.748	129.523	142.475
Beklenmeyen Giderler	125.510	138.060	151.866	167.053	183.758	202.134	222.348	244.583
TOPLAM TUTAR	2.635.700	2.899.270	3.189.196	3.508.116	3.858.928	4.244.821	4.669.303	5.136.233
TOPLAM TUTAR	2.635.700	2.899.270	3.189.196	3.508.116	3.858.928	4.244.821	4.669.303	5.136.233

Şekil 25 - Giderlerin Artış Eğilimi

6. MALİ İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

6.1. Yatırımın Finansman İhtiyacı ve Kaynakları

Tablo 65 - Finansman Kanakları

Toplam Yatırım İhtiyacı		1. Yıl
Yatırım Dönemi Giderleri		14.713.189,23
İşletme Sermayesi (3 Aylık)		338.132,66
Sabit Yatırım ve İşletme Sermayesi KDV		2.709.237,94
Toplam Yatırım Tutarı		17.760.559,83
Finansman Kaynakları		1. Yıl
Öz Kaynak		8.880.279,91
Kredi		8.880.279,91
Toplam Finansman Tutarı		17.760.559,83

Tablo 66 - Kredi Hesaplamaları

Kredi Hesaplamaları		Değerler
Kredi Tutarı		8.880.280
Kredi Vadesi (Ay)		60
Kredi Vadesi (Yıl)		5
Aylık Kredi Faiz Oranı		2,0%
Yıllık Kredi Faiz Oranı		24,0%
Yıllık Taksit Ödeme Sayısı		12
Geri Ödemesiz Kredi Dönemi		0
Geri Ödenecek Kredi ve Faiz Toplamı		-6.447.775
Aylık Taksit Tutarı		-255.467,59
Geri Ödenecek Kredi ve Faiz Toplamı		-15.328.055
Aylık Ana Para Ödemesi Taksit Tutarı		-148.005
Aylık Faiz Ödemesi Taksit Tutarı		-107.462,92

Tablo 67 - Krediler

Yıllar	Borç Tutarı	Ana Para Ödemesi	Faiz Ödemesi	Geri Ödenen Tutar	Kalan Tutar
Yatırım Dönemi (Sıfır Yılı)	15.328.055	-1.776.056	-1.289.555	-3.065.611	12.262.444
1. Yıl (İlk Faaliyet Yılı)	12.262.444	-1.776.056	-1.289.555	-3.065.611	9.196.833
2. Yıl	9.196.833	-1.776.056	-1.289.555	-3.065.611	6.131.222
3. Yıl	6.131.222	-1.776.056	-1.289.555	-3.065.611	3.065.611
4. Yıl	3.065.611	-1.776.056	-1.289.555	-3.065.611	0
5. Yıl	0	0	0	0	0
TOPLAM		-8.880.280	-6.447.775	-15.328.055	

6.2. Proforma Maliyetler

Tablo 68 - Pazarlama

Aylar	Aktivite 1	Tutar	Aktivite 2	Tutar	Toplam
1. Ay	Katalog (5.000 adet)	4.098	İnternet Sitesi	1.639	5.738
2. Ay	Totem	820	Araç Giydirme	3.279	4.098
3. Ay	Otel Mobil Uygulama	4.918	Promosyon Seti (1.000 adet)	1.230	6.148
4. Ay	Otel Yön Tabelaları	1.639	Kartvizit (2.500 adet)	164	1.803
5. Ay	Müşteri Ziyaretleri	1.639	Gazete Reklamları (4 kez)	4.098	5.738
6. Ay	Sosyal Medya Reklamları	4.918	Radyo Reklamı	820	5.738
7. Ay	Sektörel Yayın Reklamları (4 kez)	3.279	Fuar için Stant Kiralama	4.918	8.197
8. Ay	Billboard Reklamı	16.393	Broşür (3.000 adet)	2.459	18.852
9. Ay	Banner Reklam Uygulaması (3 kez)	492	Yerel TV Reklamları (10 kez)	820	1.311
10. Ay	Arama Motoru Reklamı	4.918	Mobil Mecra Reklamları	3.279	8.197
11. Ay	Turizm Portallarına Üyelik	1.639	Tur Sitelerinde Reklam	3.279	4.918
12. Ay	Tur Firmalarıyla Anlaşma	1.148	Tanıtım Kokteyli	4.918	6.066
TOPLAM					76.803

Tablo 69 - Maliyet

Ürünler Karlılık Analizi	Toplam Birim Maliyet	Yıllık Toplam Maliyet
Kral Dairesi	219,90	2.374,94
Corner Suit	19,21	62.239,80
Family Suit Oda	24,88	107.486,49
Deluxe Oda	17,06	73.705,02
Standart Oda	15,61	202.279,34
Engelli Odası	16,59	17.914,42
Dubleks Oda	17,30	14.945,74
Poliklinik Hizmeti	4,68	13.826,21
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	15,70	59.695,61
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	23,63	59.895,80
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	33,30	19.341,35
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	38,55	16.281,83
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	33,17	43.790,79
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	38,23	50.463,68
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	50,39	59.868,27
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	53,08	252.234,97
Wellnes Paketi	17,91	15.478,05
SPA Uygulamaları	27,72	23.954,13
Yemek	1,82	251.055,69
Balo Yemeği	2,37	5.698,49
TOPLAM		1.352.530,63

6.3. Proforma Gelir ve Giderler

Tablo 70 - Gelir Tablosu

GELİR TABLOSU	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl
A - Brüt Satışlar	0,00	6.408.084,00	7.419.152,40	8.568.353,64	9.873.203,60	10.860.523,96
1- Yurtiçi Satışlar	0,00	6.408.084,00	7.419.152,40	8.568.353,64	9.873.203,60	10.860.523,96
C - Net Satışlar	0,00	6.408.084,00	7.419.152,40	8.568.353,64	9.873.203,60	10.860.523,96
D- Satışların Maliyeti (-)	1.736.809,38	1.736.809,38	1.736.809,38	1.736.809,38	1.736.809,38	0,00
1- Satılan Mamullerin Maliyeti (-)	1.736.809,38	1.736.809,38	1.736.809,38	1.736.809,38	1.736.809,38	0,00
Brüt Satış Karı Veya Zararı	-1.736.809,38	4.671.274,62	5.682.343,02	6.831.544,26	8.136.394,23	10.860.523,96
E - Faaliyet Giderleri	14.564.832,07	1.352.530,63	1.487.783,69	1.636.562,06	1.800.218,27	1.980.240,10
2 - Pazarlama Satış Ve Dağıtım Giderleri (-)	15.983,61	76.803,28	84.483,61	92.931,97	102.225,16	112.447,68
3 - Genel Yönetim Giderleri (-)	14.548.848,47	1.275.727,35	1.403.300,09	1.543.630,10	1.697.993,10	1.867.792,42
Faaliyet Karı Veya Zararı	-16.301.641,45	3.318.743,99	4.194.559,33	5.194.982,20	6.336.175,96	8.880.283,87
H - Finansman Giderleri	6.447.775,43	5.158.220,34	3.868.665,26	2.579.110,17	1.289.555,09	0,00
1 - Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri	1.289.555	1.289.555,09	1.289.555,09	1.289.555,09	1.289.555,09	0,00
2 - Orta ve Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri	5.158.220,34	3.868.665,26	2.579.110,17	1.289.555,09	0,00	0,00
Olağan Kar Veya Zarar	-22.749.416,88	-1.839.476,35	325.894,07	2.615.872,03	5.046.620,87	8.880.283,87
Dönem Karı Veya Zararı	-22.749.416,88	-1.839.476,35	325.894,07	2.615.872,03	5.046.620,87	8.880.283,87
K - Dönem Karı Vergi Ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları (-)	0,00	0,00	65.178,81	523.174,41	1.009.324,17	1.776.056,77
Geçmiş Yıl Zarar Mahsubu	0,00	-1.839.476,35	-1.513.582,28	1.102.289,75	6.148.910,63	15.029.194,50

Dönem Karı Veya Zararı	-22.749.416,88	-1.839.476,35	325.894,07	2.615.872,03	5.046.620,87	8.880.283,87
L - Dönem Karı Vergi Ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları (-)	0,00	0,00	65.178,81	523.174,41	1.009.324,17	1.776.056,77
Dönem Net Karı Veya Zararı (-)	-22.749.416,88	-1.839.476,35	260.715,26	2.092.697,62	4.037.296,70	7.104.227,10

Şekil 26 - Karlılık Gelişimi

Tablo 71 - Satış Özeti İlk 7 Yıl

Ürün / Hizmet Adı	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Kral Dairesi							
Satış Miktarı	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80
Satış Fiyatı	1200,0	1320	1452	1597,2	1756,92	1932,612	2125,8732
Satış Geliri	12.960	14.256	15.682	17.250	18.975	20.872	22.959
Corner Suit							
Satış Miktarı	3.240,00	3.780,00	4.320,00	4.860,00	4.860,00	4.860,00	4.860,00
Satış Fiyatı	80	88	96,8	106,48	117,128	128,8408	141,72488
Satış Geliri	259.200	332.640	418.176	517.493	569.242	626.166	688.783
Family Suit Oda							

Satış Miktarı	4.320,00	5.040,00	5.760,00	6.480,00	6.480,00	6.480,00	6.480,00
Satış Fiyatı	105	115,5	127,05	139,755	153,7305	169,1036	186,01391
Satış Geliri	453.600	582.120	731.808	905.612	996.174	1.095.791	1.205.370
Deluxe Oda							
Satış Miktarı	4.320,00	5.040,00	5.760,00	6.480,00	6.480,00	6.480,00	6.480,00
Satış Fiyatı	75,0	82,5	90,75	99,825	109,8075	120,7883	132,86708
Satış Geliri	324.000	415.800	522.720	646.866	711.553	782.708	860.979
Standart Oda							
Satış Miktarı	12.960,00	15.120,00	17.280,00	19.440,00	19.440,00	19.440,00	19.440,00
Satış Fiyatı	65	71,5	78,65	86,515	95,1665	104,6832	115,15147
Satış Geliri	842.400	1.081.080	1.359.072	1.681.852	1.850.037	2.035.040	2.238.544
Engelli Odası							
Satış Miktarı	1.080	1.260	1.440	1.620	1.620	1.620	1.620
Satış Fiyatı	70	77	85	93	102	113	124
Satış Geliri	75.600	97.020	121.968	150.935	166.029	182.632	200.895
Dubleks Oda							
Satış Miktarı	864	1.008	1.152	1.296	1.296	1.296	1.296
Satış Fiyatı	75	83	91	100	110	121	133
Satış Geliri	64.800	83.160	104.544	129.373	142.311	156.542	172.196
Poliklinik Hizmeti							
Satış Miktarı	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957
Satış Fiyatı	20	22	24	27	29	32	35
Satış Geliri	59.136	65.050	71.555	78.710	86.581	95.239	104.763
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)							
Satış Miktarı	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802
Satış Fiyatı	70	77	85	93	102	113	124
Satış Geliri	266.112	292.723	321.996	354.195	389.615	428.576	471.434
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)							

Satış Miktarı	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534
Satış Fiyatı	110	121	133	146	161	177	195
Satış Geliri	278.784	306.662	337.329	371.062	408.168	448.984	493.883
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)							
Satış Miktarı	581	581	581	581	581	581	581
Satış Fiyatı	170	187	206	226	249	274	301
Satış Geliri	98.736	108.610	119.471	131.418	144.559	159.015	174.917
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)							
Satış Miktarı	422	422	422	422	422	422	422
Satış Fiyatı	200	220	242	266	293	322	354
Satış Geliri	84.480	92.928	102.221	112.443	123.687	136.056	149.661
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)							
Satış Miktarı	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320
Satış Fiyatı	175	193	212	233	256	282	310
Satış Geliri	231.000	254.100	279.510	307.461	338.207	372.028	409.231
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)							
Satış Miktarı	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320
Satış Fiyatı	200	220	242	266	293	322	354
Satış Geliri	264.000	290.400	319.440	351.384	386.522	425.175	467.692
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)							
Satış Miktarı	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188
Satış Fiyatı	275	303	333	366	403	443	487
Satış Geliri	326.700	359.370	395.307	434.838	478.321	526.154	578.769
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)							
Satış Miktarı	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752
Satış Fiyatı	300	330	363	399	439	483	531
Satış Geliri	1.425.600	1.568.160	1.724.976	1.897.474	2.087.221	2.295.943	2.525.537
Wellnes Paketi							

Satış Miktarı	864	864	864	864	864	864	864
Satış Fiyatı	90	99	109	120	132	145	159
Satış Geliri	77.760	85.536	94.090	103.499	113.848	125.233	137.757
SPA Uygulamaları							
Satış Miktarı	864	864	864	864	864	864	864
Satış Fiyatı	150	165	182	200	220	242	266
Satış Geliri	129.600	142.560	156.816	172.498	189.747	208.722	229.594
Yemek							
Satış Miktarı	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952
Satış Fiyatı	8	9	10	11	12	13	14
Satış Geliri	1.103.616	1.213.978	1.335.375	1.468.913	1.615.804	1.777.385	1.955.123
Balo Yemeği							
Satış Miktarı	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Satış Fiyatı	13	14	15	17	18	20	22
Satış Geliri	30.000	33.000	36.300	39.930	43.923	48.315	53.147

Tablo 72 - Satış Özeti Devam

Ürün / Hizmet Adı	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Kral Dairesi								
Satış Miktarı	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80
Satış Fiyatı	2338,46052	2572,30657	2829,53723	3112,49095	3423,74005	3766,11405	4142,72546	4556,998
Satış Geliri	25.255	27.781	30.559	33.615	36.976	40.674	44.741	49.216
Corner Suit								
Satış Miktarı	4.860,00	5.400,00	5.400,00	5.400,00	5.400,00	5.400,00	5.400,00	5.400,00
Satış Fiyatı	155,897368	171,487105	188,635815	207,499397	228,249336	251,07427	276,181697	303,799867
Satış Geliri	757.661	926.030	1.018.633	1.120.497	1.232.546	1.355.801	1.491.381	1.640.519
Family Suit Oda								
Satış Miktarı	6.480,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00

Satış Fiyatı	204,615296	225,076825	247,584508	272,342958	299,577254	329,53498	362,488478	398,737325
Satış Geliri	1.325.907	1.620.553	1.782.608	1.960.869	2.156.956	2.372.652	2.609.917	2.870.909
Deluxe Oda								
Satış Miktarı	6.480,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00	7.200,00
Satış Fiyatı	146,153783	160,769161	176,846077	194,530685	213,983753	235,382128	258,920341	284,812375
Satış Geliri	947.077	1.157.538	1.273.292	1.400.621	1.540.683	1.694.751	1.864.226	2.050.649
Standart Oda								
Satış Miktarı	19.440,00	21.600,00	21.600,00	21.600,00	21.600,00	21.600,00	21.600,00	21.600,00
Satış Fiyatı	126,666612	139,333273	153,2666	168,59326	185,452586	203,997844	224,397629	246,837392
Satış Geliri	2.462.399	3.009.599	3.310.559	3.641.614	4.005.776	4.406.353	4.846.989	5.331.688
Engelli Odası								
Satış Miktarı	1.620	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
Satış Fiyatı	136	150	165	182	200	220	242	266
Satış Geliri	220.985	270.092	297.101	326.812	359.493	395.442	434.986	478.485
Dubleks Oda								
Satış Miktarı	1.296	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440
Satış Fiyatı	146	161	177	195	214	235	259	285
Satış Geliri	189.415	231.508	254.658	280.124	308.137	338.950	372.845	410.130
Poliklinik Hizmeti								
Satış Miktarı	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957	2.957
Satış Fiyatı	39	43	47	52	57	63	69	76
Satış Geliri	115.239	126.763	139.440	153.384	168.722	185.594	204.154	224.569
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)								
Satış Miktarı	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802	3.802
Satış Fiyatı	136	150	165	182	200	220	242	266
Satış Geliri	518.577	570.435	627.478	690.226	759.249	835.173	918.691	1.010.560
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)								
Satış Miktarı	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534	2.534

Satış Fiyatı	214	236	259	285	314	345	380	418
Satış Geliri	543.271	597.598	657.358	723.094	795.403	874.944	962.438	1.058.682
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)								
Satış Miktarı	581	581	581	581	581	581	581	581
Satış Fiyatı	331	364	401	441	485	534	587	646
Satış Geliri	192.409	211.649	232.814	256.096	281.705	309.876	340.863	374.950
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)								
Satış Miktarı	422	422	422	422	422	422	422	422
Satış Fiyatı	390	429	472	519	571	628	690	759
Satış Geliri	164.628	181.090	199.199	219.119	241.031	265.134	291.648	320.813
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)								
Satış Miktarı	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320
Satış Fiyatı	341	375	413	454	499	549	604	665
Satış Geliri	450.154	495.169	544.686	599.155	659.070	724.977	797.475	877.222
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)								
Satış Miktarı	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320	1.320
Satış Fiyatı	390	429	472	519	571	628	690	759
Satış Geliri	514.461	565.907	622.498	684.748	753.223	828.545	911.400	1.002.540
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)								
Satış Miktarı	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188	1.188
Satış Fiyatı	536	589	648	713	785	863	949	1.044
Satış Geliri	636.646	700.310	770.342	847.376	932.113	1.025.325	1.127.857	1.240.643
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)								
Satış Miktarı	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752	4.752
Satış Fiyatı	585	643	707	778	856	942	1.036	1.139
Satış Geliri	2.778.091	3.055.900	3.361.490	3.697.639	4.067.403	4.474.143	4.921.558	5.413.714
Wellnes Paketi								

Satış Miktarı	864	864	864	864	864	864	864	864
Satış Fiyatı	175	193	212	233	257	282	311	342
Satış Geliri	151.532	166.685	183.354	201.689	221.858	244.044	268.449	295.293
SPA Uygulamaları								
Satış Miktarı	864	864	864	864	864	864	864	864
Satış Fiyatı	292	322	354	389	428	471	518	570
Satış Geliri	252.554	277.809	305.590	336.149	369.764	406.740	447.414	492.156
Yemek								
Satış Miktarı	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952	137.952
Satış Fiyatı	16	17	19	21	23	25	28	30
Satış Geliri	2.150.635	2.365.699	2.602.269	2.862.496	3.148.745	3.463.620	3.809.982	4.190.980
Balo Yemeği								
Satış Miktarı	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Satış Fiyatı	24	27	29	32	36	39	43	47
Satış Geliri	58.462	64.308	70.738	77.812	85.594	94.153	103.568	113.925

Tablo 73 - Satış Büyüme

Satış Analizi	Değer	Açıklama
Satışların Ortalama Büyüme Oranı	10,77%	Satışların yıllar itibariyle artışını göstermektedir.
İskonto Oranı	15,77%	Satışlardaki değişimi ifade etmektedir.

6.4. Proforma Nakit Akımları

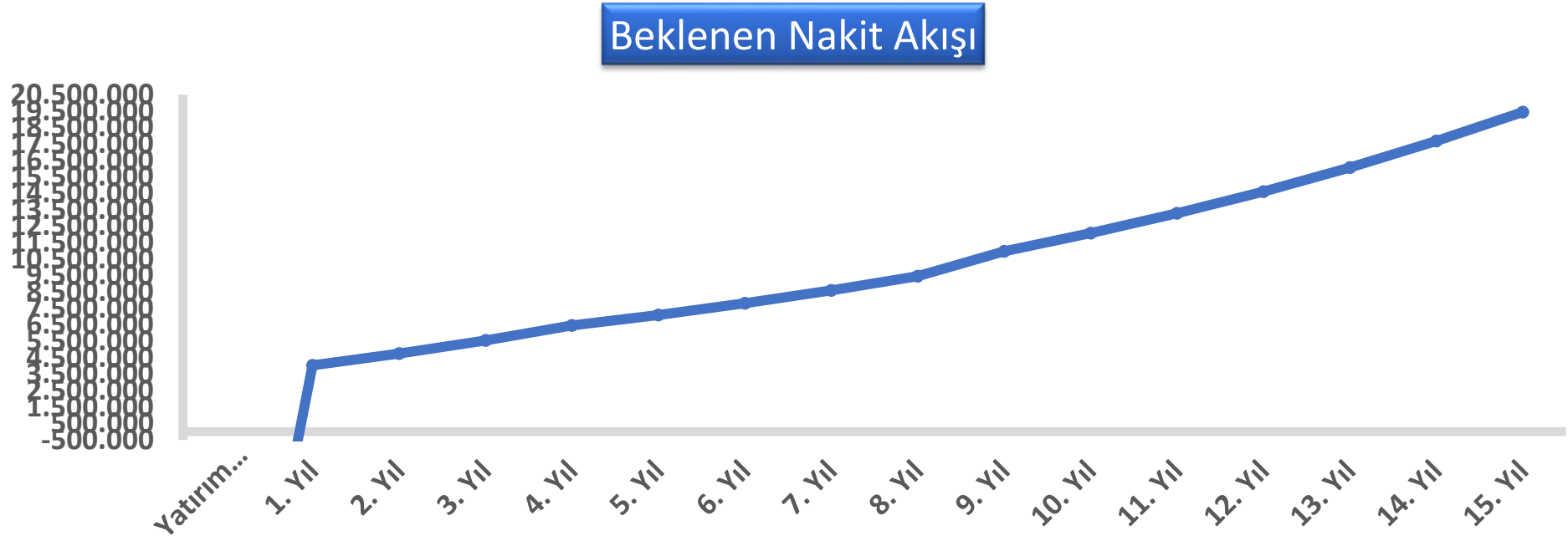
Tablo 74 - Nakit Akımları İlk 7 Yıl

Nakit Girişleri / Yıllar	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Dönem Başı Nakit Mevcudu	0	-1.261.733	1.781.926	4.647.684	8.513.864	13.521.239	22.401.523	32.169.835
Kredi Tutarı	8.880.280	0	0	0	0	0	0	0
Hibe Tutarı	0	0	0	0	0	0	0	0
Öz Kaynak	8.880.280	0	0	0	0	0	0	0
Satış Gelirleri Toplamı	0	6.408.084	7.419.152	8.568.354	9.873.204	10.860.524	11.946.576	13.141.234
Hesaplanan KDV	0	1.153.455	1.335.447	1.542.304	1.777.177	1.954.894	2.150.384	2.365.422
Nakit Girişleri Toplamı	17.760.560	6.299.807	10.536.526	14.758.341	20.164.245	26.336.657	36.498.483	47.676.491
Nakit Çıkışları / Yıllar	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Yatırım Dönemi Giderleri (12 Aylık)	14.564.832	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Sermayesi	338.133	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Giderleri Toplamı	0	1.352.531	1.487.784	1.636.562	1.800.218	1.980.240	2.178.264	2.396.091
İndirilecek KDV	1.053.717	0	184.725	203.198	223.518	245.870	270.457	297.502
Ödenecek KDV	0	99.738	1.150.722	1.339.106	1.553.659	1.709.025	1.879.927	2.067.920
Kredi Faiz Ödemeleri	1.289.555	1.289.555	1.289.555	1.289.555	1.289.555	0	0	0
Kredi Ana Para Ödemeleri	1.776.056	1.776.056	1.776.056	1.776.056	1.776.056	0	0	0
Nakit Çıkışları Toplamı	19.022.292	4.517.880	5.888.842	6.244.477	6.643.006	3.935.134	4.328.648	4.761.513
Dönem Sonu Nakit Mevcudu	-1.261.733	1.781.926	4.647.684	8.513.864	13.521.239	22.401.523	32.169.835	42.914.978
Amortisman	1.736.809	1.736.809	1.736.809	1.736.809	1.736.809	1.635.384	345.829	345.829
Vergi Öncesi Kar (Brüt Kar/Zarar)	-22.749.417	5.055.553	5.931.369	6.931.792	8.072.985	8.880.284	9.768.312	10.745.143
Kurumlar Vergisi	0	1.011.111	1.186.274	1.386.358	1.614.597	1.776.057	1.953.662	2.149.029
Vergi Sonrası Kar (Net Kar/Zarar)	-22.749.417	4.044.443	4.745.095	5.545.433	6.458.388	7.104.227	7.814.650	8.596.115

Tablo 75 - Nakit Akımları Devam

Nakit Girişleri / Yıllar	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Dönem Başı Nakit Mevcudu	42.914.978	54.734.636	68.457.792	83.553.263	100.158.281	118.423.801	138.515.873	160.617.153
Kredi Tutarı	0	0	0	0	0	0	0	0
Hibe Tutarı	0	0	0	0	0	0	0	0
Öz Kaynak	0	0	0	0	0	0	0	0
Satış Gelirleri Toplamı	14.455.357	16.622.425	18.284.668	20.113.134	22.124.448	24.336.893	26.770.582	29.447.640
Hesaplanan KDV	2.601.964	2.992.037	3.291.240	3.620.364	3.982.401	4.380.641	4.818.705	5.300.575
Nakit Girişleri Toplamı	59.972.300	74.349.098	90.033.700	107.286.762	126.265.130	147.141.335	170.105.160	195.365.368
Nakit Çıkışları / Yıllar	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Yatırım Dönemi Giderleri (12 Aylık)	0	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Sermayesi	0	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Giderleri Toplamı	2.635.700	2.899.270	3.189.196	3.508.116	3.858.928	4.244.821	4.669.303	5.136.233
İndirilecek KDV	327.252	359.978	395.975	435.573	479.130	527.043	579.748	637.722
Ödenecek KDV	2.274.712	2.632.059	2.895.265	3.184.791	3.503.270	3.853.597	4.238.957	4.662.853
Kredi Faiz Ödemeleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredi Ana Para Ödemeleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Nakit Çıkışları Toplamı	5.237.664	5.891.306	6.480.437	7.128.480	7.841.328	8.625.461	9.488.007	10.436.808
Dönem Sonu Nakit Mevcudu	54.734.636	68.457.792	83.553.263	100.158.281	118.423.801	138.515.873	160.617.153	184.928.560
Amortisman	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829
Vergi Öncesi Kar (Brüt Kar/Zarar)	11.819.658	13.723.156	15.095.471	16.605.018	18.265.520	20.092.072	22.101.279	24.311.407
Kurumlar Vergisi	2.363.932	2.744.631	3.019.094	3.321.004	3.653.104	4.018.414	4.420.256	4.862.281
Vergi Sonrası Kar (Net Kar/Zarar)	9.455.726	10.978.524	12.076.377	13.284.015	14.612.416	16.073.658	17.681.023	19.449.126

Şekil 27 - Beklenen Nakit Akışı

Tablo 76 - KDV

KDV / Yıllar	Hesaplanan KDV	İndirilecek KDV	Ödenecek KDV	Devreden KDV
Yatırım Yılı	0	1.053.717	0	1.053.717
1. Yıl	1.153.455	0	99.738	0
2. Yıl	1.335.447	184.725	1.150.722	0
3. Yıl	1.542.304	203.198	1.339.106	0
4. Yıl	1.777.177	223.518	1.553.659	0
5. Yıl	1.954.894	245.870	1.709.025	0
6. Yıl	2.150.384	270.457	1.879.927	0
7. Yıl	2.365.422	297.502	2.067.920	0
8. Yıl	2.601.964	327.252	2.274.712	0
9. Yıl	2.992.037	359.978	2.632.059	0
10. Yıl	3.291.240	395.975	2.895.265	0
11. Yıl	3.620.364	435.573	3.184.791	0
12. Yıl	3.982.401	479.130	3.503.270	0
13. Yıl	4.380.641	527.043	3.853.597	0
14. Yıl	4.818.705	579.748	4.238.957	0
15. Yıl	5.300.575	637.722	4.662.853	0

6.5. Proforma Maliyet Tablosu

Tablo 77 - Sabit Değişken Maliyet

İşletme Giderleri	Sabit Giderler	Değişken Giderler	Toplam Giderler
1. Yıl	568.106	784.425	1.352.531
2. Yıl	729.069	1.006.678	1.735.748
3. Yıl	916.544	1.265.538	2.182.083
4. Yıl	1.134.224	1.566.104	2.700.327
5. Yıl	1.247.646	1.722.714	2.970.360
6. Yıl	1.372.411	1.894.986	3.267.396
7. Yıl	1.509.652	2.084.484	3.594.136
8. Yıl	1.660.617	2.292.933	3.953.549
9. Yıl	2.029.643	2.802.473	4.832.116
10. Yıl	2.232.607	3.082.721	5.315.327
11. Yıl	2.455.868	3.390.993	5.846.860
12. Yıl	2.701.454	3.730.092	6.431.546
13. Yıl	2.971.600	4.103.101	7.074.701
14. Yıl	3.268.760	4.513.411	7.782.171
15. Yıl	3.595.636	4.964.752	8.560.388
Kümülatif Toplam	28.393.835	39.205.404	67.599.239

Tablo 78 - Bilanço

TAHMINİ BİLANÇO					
AKTİFLER	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl
Dönen Varlıklar					
A. Hazır Değerler	5.382.835,25	17.975.751,83	18.574.375,30	19.296.468,95	27.097.299,02
Bankalar	5.382.835,25	17.975.751,83	18.574.375,30	19.296.468,95	27.097.299,02
C. Ticari Alacaklar	534.007,00	618.262,70	714.029,47	822.766,97	905.043,66
Alıcılar	534.007,00	618.262,70	714.029,47	822.766,97	905.043,66
F. Gelecek Aylara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları	338.132,66	371.945,92	409.140,52	450.054,57	495.060,02
Gelecek Aylara Ait Giderler	338.132,66	371.945,92	409.140,52	450.054,57	495.060,02
G. Diğer Dönen Varlıklar	0,00	184.725,47	203.198,01	223.517,82	245.869,60
İndirilecek KDV	0,00	184.725,47	203.198,01	223.517,82	245.869,60
Dönen Varlıklar Toplamı	6.254.974,90	19.150.685,92	19.900.743,30	20.792.808,30	28.743.272,30
D. Maddi Duran Varlıklar	11.470.566,78	11.470.566,78	9.835.153,49	8.199.740,21	6.564.326,93
Arazi Ve Arsalar	680.999,73	680.999,73	680.999,73	680.999,73	680.999,73
Binalar	6.916.573,77	6.916.573,77	6.916.573,77	6.916.573,77	6.916.573,77
Tesis, Makine Ve Cihazlar	5.508.406,56	5.508.406,56	5.508.406,56	5.508.406,56	5.508.406,56
Birikmiş Amortismanlar (-)	-1.635.413,28	-3.270.826,57	-4.906.239,85	-6.541.653,13	-8.177.066,41
E. Maddi Olmayan Duran Varlıklar	-62.051,83	-159.513,50	-256.581,72	-353.217,16	-449.376,53
Özel Maliyetler	39.344,26	43.278,69	47.606,56	52.367,21	57.603,93
Birikmiş Amortismanlar (-)	-101.396,09	-202.792,18	-304.188,28	-405.584,37	-506.980,46
Duran Varlıklar Toplamı	11.408.514,95	11.311.053,28	9.578.571,77	7.846.523,05	6.114.950,40
Aktif Toplamı	17.663.489,85	30.461.739,20	29.479.315,08	28.639.331,36	34.858.222,71
PASİFLER	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar					
A. Mali Borçlar	12.262.444,27	9.196.833,21	6.131.222,14	3.065.611,07	0,00

Banka Kredileri	12.262.444,27	9.196.833,21	6.131.222,14	3.065.611,07	0,00
B. Ticari Borçlar	85.521,05	13.381.518,42	10.088.298,09	4.336.588,08	125.211,37
Satıcılar	85.521,05	13.381.518,42	10.088.298,09	4.336.588,08	125.211,37
E. Ödenecek Vergi Ve Diğer Yükümlülükler	114.197,31	190.795,86	661.353,15	1.161.320,80	1.943.253,06
Ödenecek Vergi Ve Fonlar	0,00	65.178,81	523.174,41	1.009.324,17	1.776.056,77
Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	114.197,31	125.617,04	138.178,75	151.996,62	167.196,28
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı	12.462.162,64	22.769.147,49	16.880.873,38	8.563.519,94	2.068.464,43
A. Ödenmiş Sermaye	8.880.279,91	8.880.279,91	8.880.279,91	8.880.279,91	8.880.279,91
Sermaye	8.880.279,91	8.880.279,91	8.880.279,91	8.880.279,91	8.880.279,91
E. Geçmiş Yıllar Zararları	-1.839.476,35	-1.513.582,28	1.102.289,75	6.148.910,63	15.029.194,50
F. Dönem Net Karı/Zararı	-1.839.476,35	325.894,07	2.615.872,03	5.046.620,87	8.880.283,87
Öz Kaynaklar Toplamı	5.201.327,21	7.692.591,71	12.598.441,70	20.075.811,41	32.789.758,28
Pasif Toplamı	17.663.489,85	30.461.739,20	29.479.315,08	28.639.331,36	34.858.222,71

6.6. Amortisman Hesabı

Tablo 79 - Amortisman

Maddi Duran Varlıklar Amortismanı			
Yatırım Harcamaları	Ekonomik Ömür (Yıl)	Amortisman Oranı	Tutar
Kalıp	5	20%	0
Bina İnşaatı	20	5%	345.829
Makineler	5	20%	30
Taşıtlar	5	20%	0
Faiz Amortismanları	5	20%	1.289.555
Demirbaşlar	5	20%	0
Toplam			1.635.413
Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortismanı			
Yatırım Harcamaları	Ekonomik Ömür (Yıl)	Amortisman Oranı	Tutar
Kuruluş, Örgütlenme Gideri	5	20%	101.396

6.7. Net Bugünkü Değer, İç Verim Oranı ve Geri Ödeme Süresi

Tablo 80 - NBD İVO (İlk 7 Yıl)

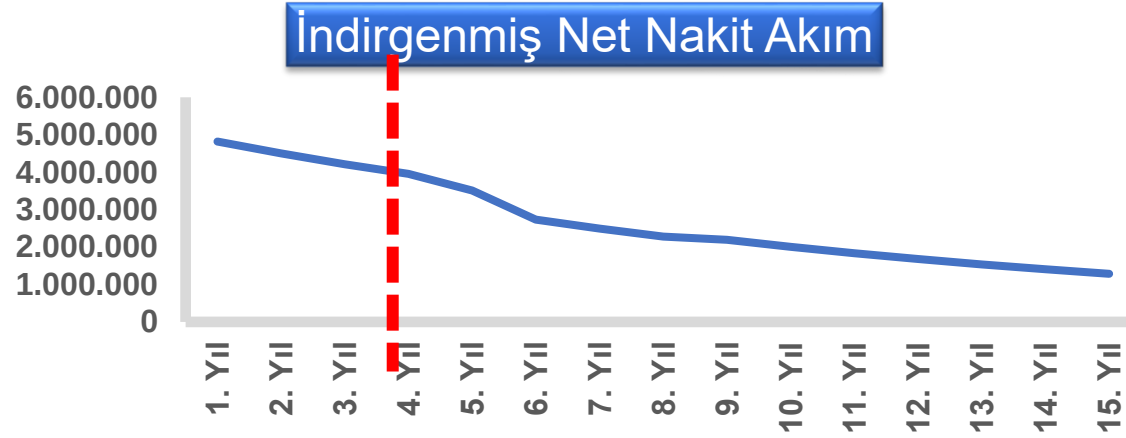
Yıllar	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Net Nakit Akımlar	-15.956.681	5.781.252	6.481.904	7.282.243	8.195.198	8.739.611	8.160.478	8.941.943
Toplam Net Nakit Akımlar	-15.956.681	-10.175.429	-3.693.525	3.588.718	11.783.915	20.523.526	28.684.005	37.625.948
İndirgenmiş Net Nakit Akımlar	-15.956.681	4.817.710	4.501.322	4.214.261	3.952.159	3.512.254	2.732.928	2.495.532
Kümülatif İndirgenmiş Nakit Akımı	-15.956.681	-11.138.971	-6.637.649	-2.423.388	1.528.771	5.041.025	7.773.953	10.269.485
Toplam NBD (5 Yıllık)	5.041.025							
Toplam NBD (10 Yıllık)	16.750.004							
Toplam NBD (15 Yıllık)	24.485.564							
İndirgeme Oranı (%)	1,00	1,20	1,44	1,73	2,07	2,49	2,99	3,58
İç Verim Oranı İçin Net Nakit Akım	-17.760.560	-15.956.681	4.817.710	4.501.322	4.214.261	3.952.159	3.512.254	2.732.928
İç Verim Oranı	2%							

Tablo 81 - NBD İVO Devamı (8.-15. Yıllar Arası)

Yıllar	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Net Nakit Akımlar	9.801.555	11.324.353	12.422.206	13.629.843	14.958.245	16.419.486	18.026.852	19.794.955
Toplam Net Nakit Akımlar	47.427.503	58.751.856	71.174.062	84.803.905	99.762.150	116.181.636	134.208.489	154.003.443
İndirgenmiş Net Nakit Akımlar	2.279.528	2.194.736	2.006.256	1.834.413	1.677.667	1.534.629	1.404.050	1.284.801
Kümülatif İndirgenmiş Nakit Akımı	12.549.013	14.743.749	16.750.004	18.584.418	20.262.084	21.796.713	23.200.763	24.485.564
İndirgeme Oranı (%)	4,30	5,16	6,19	7,43	8,92	10,70	12,84	15,41

İç Verim Oranı İçin Net Nakit Akım	2.495.532	2.279.528	2.194.736	2.006.256	1.834.413	1.677.667	1.534.629	1.404.050
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Şekil 28 - İndirgenmiş Net Nakit Akım

Tablo 82 - Geri Dönüş

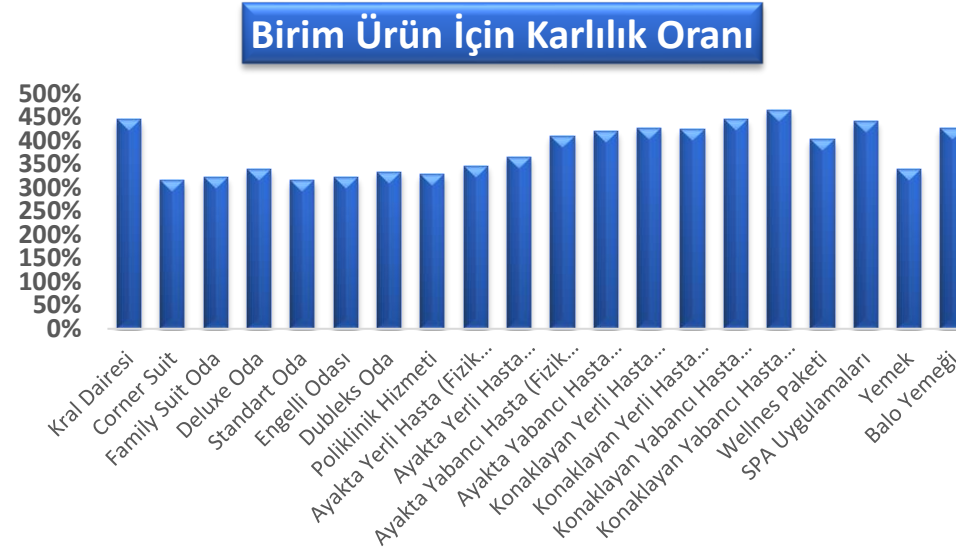
3. Yıl İtibariyle	Yıl	Gün
Yatırımın Geri Dönüş Süresi (Yıl)	3,07	1.105,95
NBD'ye Göre Yatırımın Geri Dönüş Süresi (Yıl)	3,31	1.192,35

6.8. Karlılık ve Başa Baş Noktası Analizi

Tablo 83 - Karlılık

Ürünler Karlılık Analizi	Yıllık Toplam Maliyet	Toplam Birim Maliyet	Yıllık Toplam Maliyet	Satış Fiyatı	Ürün Karlılık Oranları	Ürün Karlılık Tutarları
Kral Dairesi	1.352.530,63	219,90	2.374,94	1.200	445,70%	980
Corner Suit	1.352.530,63	19,21	62.239,80	80	316,45%	61
Family Suit Oda	1.352.530,63	24,88	107.486,49	105	322,01%	80
Deluxe Oda	1.352.530,63	17,06	73.705,02	75	339,59%	58
Standart Oda	1.352.530,63	15,61	202.279,34	65	316,45%	49
Engelli Odası	1.352.530,63	16,59	17.914,42	70	322,01%	53
Dubleks Oda	1.352.530,63	17,30	14.945,74	75	333,57%	58
Poliklinik Hizmeti	1.352.530,63	4,68	13.826,21	20	327,71%	15
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	1.352.530,63	15,70	59.695,61	70	345,78%	54
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	1.352.530,63	23,63	59.895,80	110	365,45%	86
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	1.352.530,63	33,30	19.341,35	170	410,49%	137
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	1.352.530,63	38,55	16.281,83	200	418,86%	161
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	1.352.530,63	33,17	43.790,79	175	427,51%	142
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	1.352.530,63	38,23	50.463,68	200	423,15%	162
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	1.352.530,63	50,39	59.868,27	275	445,70%	225
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	1.352.530,63	53,08	252.234,97	300	465,19%	247
Wellnes Paketi	1.352.530,63	17,91	15.478,05	90	402,39%	72
SPA Uygulamaları	1.352.530,63	27,72	23.954,13	150	441,03%	122
Yemek	1.352.530,63	1,82	251.055,69	8	339,59%	6
Balo Yemeği	1.352.530,63	2,37	5.698,49	13	426,46%	10

Şekil 29 - Birim Ürün İçin Karlılık Oranı

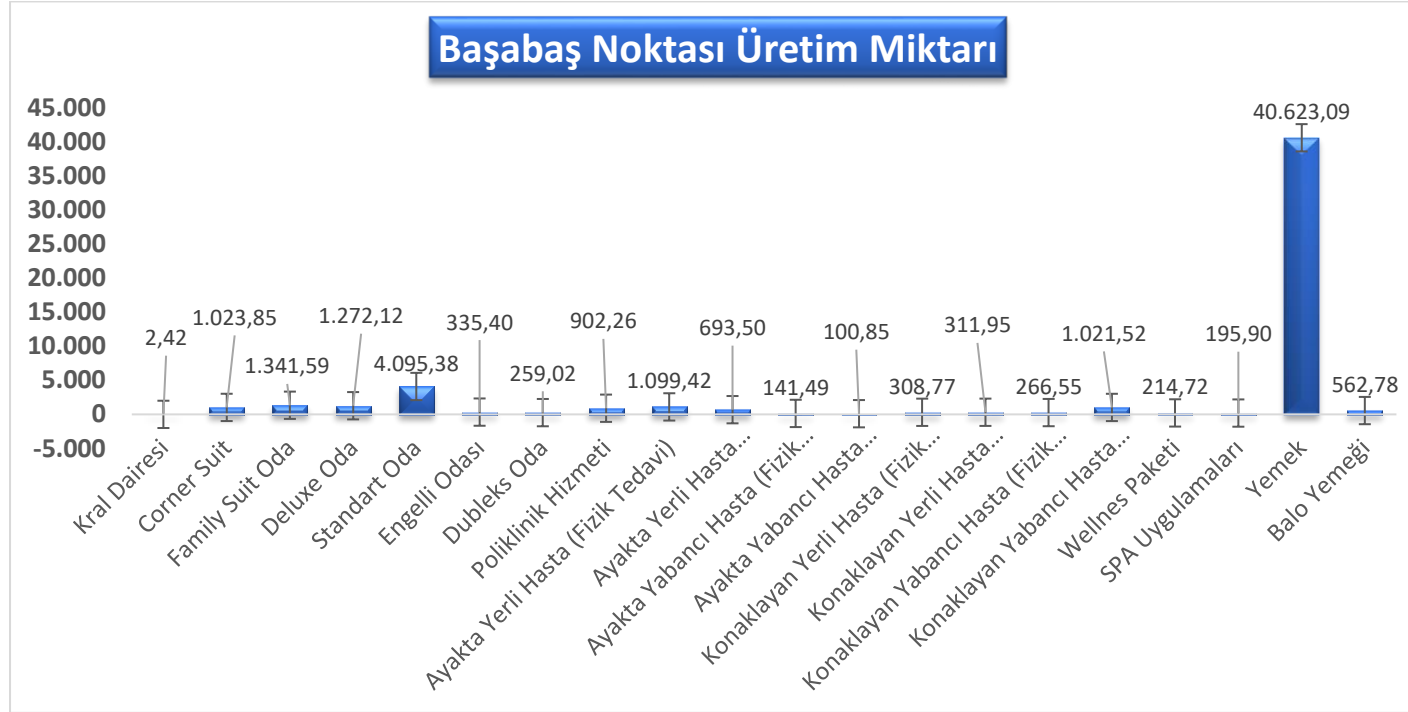

Tablo 84 - Başa Baş

Ürünler Başa Baş Noktası Analizleri	Toplam Birim Maliyet	Ürün Karlılık Tutarları	Baş Baş Noktası Üretim Miktarı	Baş Baş Noktasındaki Satış Tutarı	Baş Baş Noktasındaki KKO
Kral Dairesi	219,90	980,10	2,42	2.907,80	22%
Corner Suit	19,21	60,79	1.023,85	81.907,69	32%
Family Suit Oda	24,88	80,12	1.341,59	140.866,72	31%
Deluxe Oda	17,06	57,94	1.272,12	95.409,14	29%
Standart Oda	15,61	49,39	4.095,38	266.200,00	32%
Engelli Odası	16,59	53,41	335,40	23.477,79	31%
Dupleks Oda	17,30	57,70	259,02	19.426,30	30%

Poliklinik Hizmeti	4,68	15,32	902,26	18.045,26	31%
Ayakta Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	15,70	54,30	1.099,42	76.959,58	29%
Ayakta Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	23,63	86,37	693,50	76.285,47	27%
Ayakta Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	33,30	136,70	141,49	24.053,10	24%
Ayakta Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	38,55	161,45	100,85	20.169,01	24%
Konaklayan Yerli Hasta (Fizik Tedavi)	33,17	141,83	308,77	54.034,06	23%
Konaklayan Yerli Hasta (Rehabilitasyon)	38,23	161,77	311,95	62.389,43	24%
Konaklayan Yabancı Hasta (Fizik Tedavi)	50,39	224,61	266,55	73.300,74	22%
Konaklayan Yabancı Hasta (Rehabilitasyon)	53,08	246,92	1.021,52	306.457,21	21%
Wellnes Paketi	17,91	72,09	214,72	19.324,60	25%
SPA Uygulamaları	27,72	122,28	195,90	29.385,49	23%
Yemek	1,82	6,18	40.623,09	324.984,72	29%
Balo Yemeği	2,37	10,13	562,78	7.034,74	23%

Şekil 30 - Başa Baş Noktası

Tablo 85 - Karlılık Analizi

	Finansal Oranlar	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	Formül Açıklaması
Karlılık Analizi	Karlılık Oranı	4%	31%	51%	82%	Net Kar/Net Satışlar
	Vergi Öncesi Karın Sermayeye Oranı	4%	29%	57%	100%	Vergi Öncesi Kar/Öz Kaynaklar
	Net Karın Toplam Varlıklara Oranı	1%	9%	18%	25%	Net Kar/Aktif Varlıklar Toplamı
	Faaliyet Karının Gerçek Kullanılan Varlıklara Oranı	14%	18%	22%	25%	Faaliyet Karı/(Aktif Varlıklar Toplamı-Mali Duran Varlık)
	Net Katma Değer (TL)	1.550.270,34	3.382.252,71	5.326.851,79	7.104.227,10	Faiz Ödemeleri + Net Kar
Faaliyet Analizi	Çalışma Sermayesi Devir Hızı	0,39	0,43	0,47	0,38	Net Satışlar/Dönen Varlıklar
	Net Çalışma Sermayesi Devir Hızı	-2,05	2,84	0,81	0,41	Net Satışlar/(Dönen Varlıklar-Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı)
	Maddi Duran Varlıklar Devir Hızı	0,66	0,89	1,26	1,78	Net Satışlar/Duran Varlıklar
	Öz Kaynak Devir Hızı	0,96	0,68	0,49	0,33	Net Satışlar/Öz Kaynaklar
	Aktif Devir Hızı	0,24	0,29	0,34	0,31	Net Satışlar/Aktif Varlıklar Toplamı
	Ekonomik Rantabilite	0,17	0,15	0,13	0,09	(Vergiden Önceki Kar+Finansman Giderleri)/Pasif Kaynaklar Toplamı
	Maliyetlerin Satışlara Oranı	19%	18%	17%	17%	Satışların Maliyeti/Net Satışlar
	Faaliyet Giderlerinin Satışlara Oranı	20%	19%	18%	18%	Faaliyet Giderleri/Net Satışlar
	Faiz Giderlerinin Satışlara Oranı	52%	30%	13%	0%	Finansman Giderleri/Net Satışlar
Likidite Analizi	Cari Oran	84%	118%	243%	1390%	Dönen Varlıklar/Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar (İdeal oran asgari 2'dir).
	Dönen Varlıkların Aktif Varlıklara Oranı	63%	68%	73%	82%	Dönen Varlıklar/Aktif Varlıklar Toplamı (İdeal oran asgari %50'dir).
	Asit Test Oranı	50%	84%	118%	243%	(Dönen Varlıklar-Stoklar)/KVYK (İdeal oran asgari 1'dir).

6.9. Duyarlılık Analizi

Tablo 86 - Faiz Duyarlılık (İlk 7 Yıl)

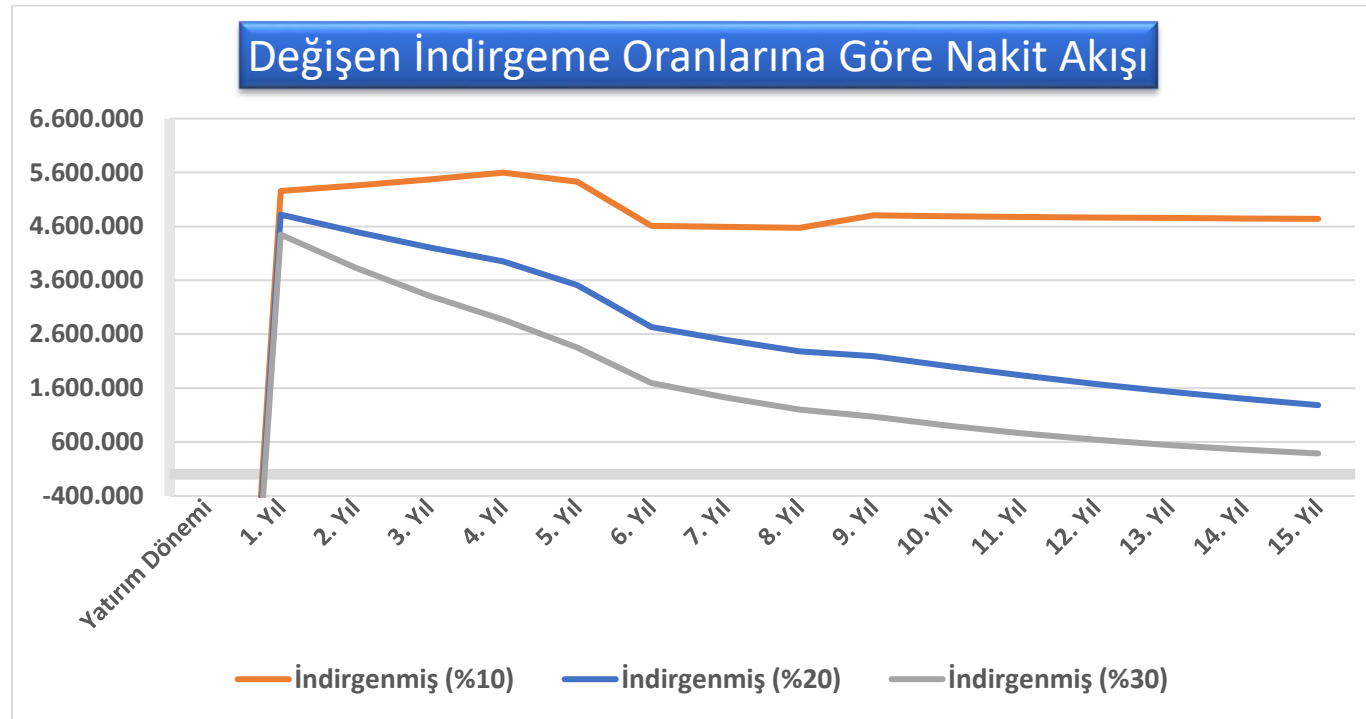
Yıllar	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Net Nakit Akımlar	-15.956.681	5.781.252	6.481.904	7.282.243	8.195.198	8.739.611	8.160.478	8.941.943
Toplam Net Nakit Akımlar	-15.956.681	-10.175.429	-3.693.525	3.588.718	11.783.915	20.523.526	28.684.005	37.625.948
İndirgenmiş (%10)	-15.956.681	5.255.684	5.356.946	5.471.257	5.597.430	5.426.611	4.606.377	4.588.631
İndirgenmiş (%20)	-15.956.681	4.817.710	4.501.322	4.214.261	3.952.159	3.512.254	2.732.928	2.495.532
İndirgenmiş (%30)	-15.956.681	4.447.117	3.835.446	3.314.630	2.869.366	2.353.831	1.690.657	1.425.045
İndirgenmiş Kümülatif (%10)	-15.956.681	-10.700.998	-5.344.052	127.205	5.724.635	11.151.246	15.757.623	20.346.254
İndirgenmiş Kümülatif (%20)	-15.956.681	-11.138.971	-6.637.649	-2.423.388	1.528.771	5.041.025	7.773.953	10.269.485
İndirgenmiş Kümülatif (%30)	-15.956.681	-11.509.564	-7.674.118	-4.359.488	-1.490.121	863.710	2.554.367	3.979.412
%10 Faizle NBD (15 Yıllık)	58.295.944							
%20 Faizle NBD (15 Yıllık)	24.485.564							
%30 Faizle NBD (15 Yıllık)	9.939.195							
İndirgeme Oranı (10%)	1,00	1,10	1,21	1,33	1,46	1,61	1,77	1,95
İndirgeme Oranı (20%)	1,00	1,20	1,44	1,73	2,07	2,49	2,99	3,58
İndirgeme Oranı (30%)	1,00	1,30	1,69	2,20	2,86	3,71	4,83	6,27
İç Verim Oranı	-17.760.560	-15.956.681	4.817.710	4.501.322	4.214.261	3.952.159	3.512.254	2.732.928

Tablo 87 - Faiz Duyarlılık Devamı (8.-15. Yıllar Arası)

Yıllar	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Net Nakit Akımlar	9.801.555	11.324.353	12.422.206	13.629.843	14.958.245	16.419.486	18.026.852	19.794.955
Toplam Net Nakit Akımlar	47.427.503	58.751.856	71.174.062	84.803.905	99.762.150	116.181.636	134.208.489	154.003.443
İndirgenmiş (%10)	4.572.498	4.802.631	4.789.298	4.777.177	4.766.158	4.756.140	4.747.034	4.738.755
İndirgenmiş (%20)	2.279.528	2.194.736	2.006.256	1.834.413	1.677.667	1.534.629	1.404.050	1.284.801
İndirgenmiş (%30)	1.201.567	1.067.882	901.084	760.526	642.038	542.121	457.839	386.727
İndirgenmiş Kümülatif (%10)	24.918.752	29.721.383	34.510.681	39.287.858	44.054.016	48.810.156	53.557.190	58.295.944
İndirgenmiş Kümülatif (%20)	12.549.013	14.743.749	16.750.004	18.584.418	20.262.084	21.796.713	23.200.763	24.485.564

İndirgenmiş Kümülatif (%30)	5.180.979	6.248.861	7.149.945	7.910.471	8.552.508	9.094.629	9.552.468	9.939.195
İndirgeme Oranı (10%)	2,14	2,36	2,59	2,85	3,14	3,45	3,80	4,18
İndirgeme Oranı (20%)	4,30	5,16	6,19	7,43	8,92	10,70	12,84	15,41
İndirgeme Oranı (30%)	8,16	10,60	13,79	17,92	23,30	30,29	39,37	51,19
İç Verim Oranı	2.495.532	2.279.528	2.194.736	2.006.256	1.834.413	1.677.667	1.534.629	1.404.050

Şekil 31 - Değişken İndirgeme Oranlarına Göre Nakit Akışı

Tablo 88 - Fiyat Duyarlılık (İlk 7 Yıl)

Nakit Girişleri / Yıllar	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Dönem Başı Nakit Mevcudu	0	2.857.595	11.619.568	21.358.463	30.436.645	39.496.951	49.463.287	60.426.257
Kredi Tutarı	8.880.280	0	0	0	0	0	0	0
Hibe Tutarı	0	0	0	0	0	0	0	0
Öz Kaynak	8.880.280	0	0	0	0	0	0	0
Satış Gelirleri Toplamı	0	7.048.892	8.161.068	9.425.189	10.860.524	11.946.576	13.141.234	14.455.357
Hesaplanan KDV	0	1.268.801	1.468.992	1.696.534	1.954.894	2.150.384	2.365.422	2.601.964
Nakit Girişleri Toplamı	17.760.560	11.175.288	21.249.628	32.480.186	43.252.063	53.593.911	64.969.943	77.483.579
Nakit Çıkışları / Yıllar	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl
Yatırım Dönemi Giderleri (12 Aylık)	14.564.832	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Sermayesi	338.133	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Giderleri Toplamı	0	1.352.531	1.487.784	1.636.562	1.800.218	1.980.240	2.178.264	2.396.091
İndirilecek KDV	0	243.456	267.801	294.581	324.039	356.443	392.088	431.296
Ödenecek KDV	0	1.025.345	1.201.191	1.401.953	1.630.855	1.793.941	1.973.335	2.170.668
Kredi Faiz Ödemeleri	0	-1.289.555	-1.289.555	-1.289.555	0	0	0	0
Kredi Ana Para Ödemeleri	0	-1.776.056	-1.776.056	0	0	0	0	0
Nakit Çıkışları Toplamı	14.902.965	-444.280	-108.835	2.043.541	3.755.113	4.130.624	4.543.686	4.998.055
Dönem Sonu Nakit Mevcudu	2.857.595	11.619.568	21.358.463	30.436.645	39.496.951	49.463.287	60.426.257	72.485.524
Amortisman	1.736.809	1.736.809	1.736.809	1.736.809	1.736.809	1.635.384	345.829	345.829
Vergi Öncesi Kar (Brüt Kar/Zarar)	-22.749.417	5.696.362	6.673.284	7.788.627	9.060.306	9.966.336	10.962.970	12.059.267
Kurumlar Vergisi	0	1.139.272	1.334.657	1.557.725	1.812.061	1.993.267	2.192.594	2.411.853
Vergi Sonrası Kar (Net Kar/Zarar)	-22.749.417	4.557.089	5.338.627	6.230.902	7.248.245	7.973.069	8.770.376	9.647.414
Net Nakit Akımlar	-14.902.965	6.293.899	7.075.437	7.967.711	8.985.054	9.608.453	9.116.205	9.993.242
Toplam Net Nakit Akımlar	-14.902.965	-8.609.066	13.369.335	15.043.147	16.952.765	18.593.507	18.724.657	19.109.447

İndirgenmiş Net Nakit Akımlar	-15.956.681	5.244.916	4.913.498	4.610.944	4.333.070	3.861.422	3.052.998	2.788.930
Kümülatif İndirgenmiş Nakit Akımı	-15.956.681	-10.711.766	-5.798.268	-1.187.324	3.145.746	7.007.167	10.060.166	12.849.096
Toplam NBD (5 Yıllık)	7.007.167							
Toplam NBD (10 Yıllık)	20.092.533							
Toplam NBD (15 Yıllık)	28.744.844							
İndirgeme Oranı (%)	1,00	1,20	1,44	1,73	2,07	2,49	2,99	3,58
İç Verim Oranı İçin Net Nakit Akım	-17.760.560	-15.956.681	4.817.710	4.501.322	4.214.261	3.952.159	3.512.254	2.732.928
İç Verim Oranı	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablo 89 - Fiyat Duyarlılık Devamı (8.-15. Yıllar Arası)

Nakit Girişleri / Yıllar	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Dönem Başı Nakit Mevcudu	72.485.524	85.750.717	101.136.115	118.060.053	136.676.385	157.154.350	179.680.111	204.458.449
Kredi Tutarı	0	0	0	0	0	0	0	0
Hibe Tutarı	0	0	0	0	0	0	0	0
Öz Kaynak	0	0	0	0	0	0	0	0
Satış Gelirleri Toplamı	15.900.893	18.284.668	20.113.134	22.124.448	24.336.893	26.770.582	29.447.640	32.392.404
Hesaplanan KDV	2.862.161	3.291.240	3.620.364	3.982.401	4.380.641	4.818.705	5.300.575	5.830.633
Nakit Girişleri Toplamı	91.248.578	107.326.625	124.869.614	144.166.902	165.393.918	188.743.637	214.428.327	242.681.486
Nakit Çıkışları / Yıllar	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl	11. Yıl	12. Yıl	13. Yıl	14. Yıl	15. Yıl
Yatırım Dönemi Giderleri (12 Aylık)	0	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Sermayesi	0	0	0	0	0	0	0	0
İşletme Giderleri Toplamı	2.635.700	2.899.270	3.189.196	3.508.116	3.858.928	4.244.821	4.669.303	5.136.233
İndirilecek KDV	474.426	521.869	574.055	631.461	694.607	764.068	840.474	924.522
Ödenecek KDV	2.387.735	2.769.372	3.046.309	3.350.940	3.686.034	4.054.637	4.460.101	4.906.111

Kredi Faiz Ödemeleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredi Ana Para Ödemeleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Nakit Çıkışları Toplamı	5.497.860	6.190.510	6.809.561	7.490.517	8.239.568	9.063.525	9.969.878	10.966.866
Dönem Sonu Nakit Mevcudu	85.750.717	101.136.115	118.060.053	136.676.385	157.154.350	179.680.111	204.458.449	231.714.620
Amortisman	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829	345.829
Vergi Öncesi Kar (Brüt Kar/Zarar)	13.265.194	15.385.398	16.923.938	18.616.332	20.477.965	22.525.761	24.778.338	27.256.171
Kurumlar Vergisi	2.653.039	3.077.080	3.384.788	3.723.266	4.095.593	4.505.152	4.955.668	5.451.234
Vergi Sonrası Kar (Net Kar/Zarar)	10.612.155	12.308.318	13.539.150	14.893.065	16.382.372	18.020.609	19.822.670	21.804.937
Net Nakit Akımlar	10.957.984	12.654.147	13.884.979	15.238.894	16.728.201	18.366.438	20.168.499	22.150.766
Toplam Net Nakit Akımlar	20.951.226	23.612.131	26.539.126	29.123.873	31.967.095	35.094.638	38.534.937	42.319.264
İndirgenmiş Net Nakit Akımlar	2.548.477	2.452.459	2.242.502	2.050.972	1.876.179	1.716.599	1.570.855	1.437.706
Kümülatif İndirgenmiş Nakit Akımı	15.397.573	17.850.032	20.092.533	22.143.505	24.019.684	25.736.283	27.307.138	28.744.844
Toplam NBD (5 Yıllık)								
Toplam NBD (10 Yıllık)								
Toplam NBD (15 Yıllık)								
İndirgeme Oranı (%)	4,30	5,16	6,19	7,43	8,92	10,70	12,84	15,41
İç Verim Oranı İçin Net Nakit Akım	2.495.532	2.279.528	2.194.736	2.006.256	1.834.413	1.677.667	1.534.629	1.404.050
İç Verim Oranı	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde yatırım yaparken öncelikle odaklanılması gereken ilk adım fizibilite aşamasıdır. Fizibilite aşamasında tüm bilgilerin ve verilerin doğru olması, analiz edilmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Dünyada ve Türkiye’deki gelişmeler ile yeni yatırım alanları ortaya çıkmaktadır. Bu yatırım alanlarının değerlendirilmesi, girişimcilerin bulunması ve yeni işletmelerin kurulması ülke ekonomisinin geliştirilmesi ve istihdamın artırılması için önem taşımaktadır.

Bağımsız bir ülke ekonomisi için gerekli olan temel faktör yatırımcıları ve girişimcileri doğru sektörlerle yönlendirmektir. Günümüzde hizmet sektörü sürekli gelişmektedir. Hizmet sektörü başlığı altında yer alan turizm ise Türkiye’de oldukça önemli yatırım alanları arasında yer almaktadır. Yatırımcılar Türkiye’nin sahip olduğu turizm potansiyelinin göz önünde bulundurarak turizm sektörüne yönelmekte ve yatırımlarına bu alanda yapmaktadır. Ülke ekonomisinin kalkınmasında girişimcilik ve yatırımların etkin yönlendirilmesi en etkili faktörlerdendir.

Bu fizibilite çalışması Denizli’nin jeotermal kaynak potansiyelinin değerlendirilmesi, bölgenin sağlık turizmi potansiyelinin kullanılması, hizmetin yerli ve yabancı turistleri çekerek bölge ve ülke ekonomisine katkı sağlanması amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada, Denizli ilinde yapılması planlanan 5 Yıldızlı Termal Sağlık ve Konaklama Tesisinin kapasite büyüklüğü, Denizli ili turizm bilgileri, Türkiye turizm bilgileri ve yatırım için diğer gerekli bilgiler yer almaktadır. Çalışmanın hazırlanmasının temelinde Denizli’de böyle bir tesis ihtiyacının olması ve Denizli’nin turizm ve sağlık turizmi konusunda sahip olduğu potansiyerlin değerlendirilmesi yatmaktadır. Öte yandan bu proje Denizli’nin gelişip kalkınmasını katkı sağlamakla kalmayıp ayrıca bölgedeki yatırımcılara fikir verecektir.

Tablo 90 - Sonuç ve Değerlendirme

5. Yıl İtibariyle Mevcut Durum İle Duyarlılık Sonuçları Karşılaştırması	Fiyat Sabit NBD Faizi %20	NBD İndirgeme Oranı %10'a Düşürülürse	NBD İndirgeme Oranı %30'a Yükseltirirse	Satış Fiyatı %10 Artarsa	Değerlendirme
Yatırımın Karlılığı	40,00%	0,72%	-24,55%	43,85%	Yatırım karlılığı yönünden temel varsayıma kıyasla en olumlu duyarlılığın satış fiyatının artırılması olduğu görülmektedir.
Sermayenin Karlılığı	80,00%	61,11%	26,51%	89,78%	Duyarlılık analizleri öz sermayenin karlılığı itibariyle değerlendirildiğinde satış fiyatındaki artışın ideal sonuç olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yatırımın Geri Dönüş Süresi (Yıl)	3,07	3,27	7,55	1,85	Yatırımın geri dönüş süresinin en kısa olduğu duyarlılık analizi satış fiyatının artmasıyla oluşacak satış geliri varsayımıdır.
15 Yıllık Net Bugünkü Değer (TL)	24.485.564	58.295.944	9.939.195	28.744.844	Net bugünkü değer toplamının en yüksek olduğu duyarlılık analizi indirgeme oranının %10 olarak kabul edildiği senaryo olmaktadır.
NBD'ye Göre Yatırımın Geri Dönüş Süresi (Yıl)	3,31	2,94	6,78	4,13	Net bugünkü değer analizine göre hesaplanan yatırım geri dönüş süresinin en kısa olduğu süre indirgeme oranının %10 olduğu senaryodur.

8. KAYNAKÇA

- Akar, 2012, Dilşad. «Güney Ege Bölgesi Turizm Strateji Belgesi.» 2012. 05 02 2019. <<http://geka.gov.tr/605/turizm-strateji-belgesi>>.
- Akbank. <https://www.akbank.com/tr-tr/urunler/Sayfalar/Proje-Finansmani.aspx>. 2019. 28 02 2019. <<https://www.akbank.com/tr-tr/urunler/Sayfalar/Proje-Finansmani.aspx>>.
- Akbulut, 2010, Gülpınar. «Türkiye’de Kaplıca Turizmi Ve Sorunları.» *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (2010): 35-54. 08 02 2019.
- Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeleri Birliği. <https://aktob.org.tr/>. 2018. 05 02 2019. <<https://aktob.org.tr/>>.
- Akkuş, İbrahim ve Hüseyin Alan, 2016. *Türkiye'nin Jeotermal Kaynakları, Projeksiyonlar, Sorunlar ve Öneriler Raporu*. Ankara: TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, 2016. 06 02 2019. <https://www.jmo.org.tr/resimler/ekler/5ee60fb07fcb1e1_ek.pdf>.
- Aksu, Ceren ve Emine Aktuğ, 2011. «Güney Ege Bölgesi Termal Turizm Araştırması.» 2011. 06 02 2019.
- Aktaş, 2010, Ramazan. *Fethiye Girmeler 4 Yıldızlı Termal Otel ve Sağlık Merkezi Fizibilite Raporu*. Ankara: TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, 2010. 05 02 2019. <http://www.fto.org.tr/DB_INT_Image/4/522/fizibilite2.pdf>.
- Arısoy, 2010, Recep. «Dünya Ülkelerinde Kaplıca “Thermal” Turizmin Önemi.» 20 05 2010. 07 02 2019. <<https://www.turizmguancel.com/makale/dunya-ulkelerinde-kaplica-thermal-turizmin-onemi--m152.html>>.
- Arslan, Sinan, Mustafa Darıcı ve Çetin Karahan. «Türkiye'nin Jeotermal Enerji Potansiyeli.» *Jeotermal Enerji Semineri*. 2018. 21-28. 06 02 2019. <http://www1.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/a0819e9e2f84a52_ek.pdf>.
- Aydın, Serhat ve Hakan Sezerel, 2017. «Seyahat Motivasyonuna İlişkin Bir Yazın İncelemesi.» *DergiPark* (2017). 06 02 2019. <<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/394397>>.
- Bakanlar Kurulu Kararı. «Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar.» Resmi Gazete, 19 06 2012. 13 03 2019.
- Başkan, 2014, Ayşe Esin. «Bir Denizli Seyahati...» Denizli: Güney Ege Kalkınma Ajansı Denizli Yatırım Destek Ofisi, 2014. 08 02 2019. <<http://www.denizli.gov.tr/bir-denizli-seyahati11>>.
- Başkan, Ayşe Esin ve Nilay Akay. *Denizli’de Turizm ve Sağlık Sektörleri: Yatırım Süreçleri ile Destekler*. Güney Ege Kalkınma Ajansı. 2016. 14 03 2019. <<http://geka.gov.tr/uploads/e-katalog/denizlideturizmvesagliksektorleri/>>.

—. <http://geka.gov.tr/2814/denizlide-turizm-ve-saglik-sektorleri>. 11 2016. 27 02 2019. <<http://geka.gov.tr/2814/denizlide-turizm-ve-saglik-sektorleri>>.

Bayraktar Gökşen, 2018, Özlem. *Turizm Sektörü*. 12 02 2018. 05 02 2019.

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. <http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Daglar-ve-Ovalar>. 2019. 05 02 2019. <<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Daglar-ve-Ovalar>>.

—. <http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Denizli-Tanitim-Brosur>. 2017. 06 02 2019. <<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Denizli-Tanitim-Brosur>>.

—. <http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Genel-Bilgiler-Denizli/Is-Dunyasi>. 2019. 05 02 2019. <<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Genel-Bilgiler-Denizli/Is-Dunyasi>>.

—. <http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Haber---Duyuru/396Surdurulebilir-Turizm-Masaya-Yatirildi>. 01 11 2011. 05 02 2019. <<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Haber---Duyuru/396Surdurulebilir-Turizm-Masaya-Yatirildi>>.

—. <http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Iklim-Ozellikleri>. 2019. 05 02 2019. <<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Iklim-Ozellikleri>>.

Denizli Valiliği, 2018. *Pamukkale'ye Gelen Turist Sayısında Artış*. Denizli, 2018. 07 02 2019.

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. <http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Denizli-Tanitim-Brosur/Kultur-ve-Tabiat-Varliklari-Zengini-Denizli>. 2019. 05 02 2019. <<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Denizli-Tanitim-Brosur/Kultur-ve-Tabiat-Varliklari-Zengini-Denizli>>.

Edinsel, Sercan ve Orhan Adıgüzel, 2014. «Türkiye'nin Sağlık Turizmi Açısından Son Beş Yıldaki Dünya Ülkeleri İçindeki Konumu ve Gelişmeleri.» *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* (2014). 08 02 2019.

Engelsiz Kültür Turizmi. <http://engelsizkulturturizm.com/bilgi-bankasi/dunyada-ve-turkiyede-termal-turizm/>. 2019. 06 02 2019. <<http://engelsizkulturturizm.com/bilgi-bankasi/dunyada-ve-turkiyede-termal-turizm/>>.

Erdoğan, Elmas ve Filiz Aklanoğlu, 2007. «Termal Turizm ve Afyon-Gazlıgöl Örneği.» *DergiPark* (2007). 04 02 2019. <<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/187168>>.

Erkul, 2012, Hüseyin. «Jeotermal Enerjinin Ekonomik Katkıları ve Çevresel Etkileri: Denizli-Kızıldere Jeotermal Örneği.» *Yönetim Bilimleri Dergisi* (2012): 3. 09 02 2019.

ES Gazete. *Fizik Tedavide Teknolojik Cihazlar Yüz Güldürüyor*. 04 10 2017. 08 02 2019. <<https://www.esgazete.com/saglik/fizik-tedavide-teknolojik-cihazlar-yuz-gulduruyor-h125814.html>>.

Eximbank. <https://www.eximbank.gov.tr/tr/urun-ve-hizmetlerimiz/krediler/doviz-kazandırıcı-hizmetler-kapsamındaki-krediler/turizm-kredisi>. 2019. 27 02 2019.

<<https://www.eximbank.gov.tr/tr/urun-ve-hizmetlerimiz/krediler/doviz-kazandirici-hizmetler-kapsamindaki-krediler/turizm-kredisi>>.

Garanti Bankası .
https://www.garanti.com.tr/tr/kobi/kobilere_ozel/destek_paketleri/turizm_destek.page.
2019. 28 02 2019.
<https://www.garanti.com.tr/tr/kobi/kobilere_ozel/destek_paketleri/turizm_destek.page>.

Güney Ege Kalkınma Ajansı. «http://geka.gov.tr/Dosyalar/o_19v5e2r6ssd9c17ug6pi11lr8.pdf.»
2012. <http://geka.gov.tr/>. 06 02 2019.
<http://geka.gov.tr/Dosyalar/o_19v5e2r6ssd9c17ug6pi11lr8.pdf>.

Halk Bank. <https://www.halkbankkobi.com.tr/channels/KOBI-lere-Ozel/KOBI-Destek-Paketleri/KOBI-Turizm-Sezonu-Destek-Paketi/50>. 2019. 28 02 2019.
<<https://www.halkbankkobi.com.tr/channels/KOBI-lere-Ozel/KOBI-Destek-Paketleri/KOBI-Turizm-Sezonu-Destek-Paketi/50>>.

Hemidov, 2012, Gülşen Yeşim. «Avrupa'nın Termal Turizme Olan Talep Analizi ve Türkiye'nin Pazardaki Payı: Haymana ve Balçova Örneği.» Ankara, 2012. 08 02 2019.
<<https://docplayer.biz.tr/6196773-Avrupa-nin-termal-turizme-olan-talep-analizi-ve-turkiye-nin-pazardaki-payi-haymana-ve-balcova-ornegi.html>>.

Hendense Bilim, Teknoloji ve Düşünce Dergisi. «Dünyada ve Türkiye’de Jeotermal Enerji.» 2019. 07 02 2019. <<http://www.hendesedergisi.com/yazardetay/37-85-dunyada-ve-turkiyede-jeotermal-enerji.aspx>>.

İçöz, Orhan ve Metin Kozak, 2002. *Turizm Ekonomisi*. 2. Turhan Kitabevi Yayınları, 2002. 06 02 2019.

Kurum, 2018, Arzu. «İkinci Bahara 5 Yıldızlı Otel.» Yeni Şafak Gazetesi, 16 Mart 2018. 07 02 2019.
<<https://www.yenisafak.com/ekonomi/ikinci-bahara-5-yildizli-otel-3178326>>.

Lund, J. W. ve T. L. Boyd, 2016. «Direct Utilization of Geothermal Energy 2015 Worldwide Review.» *Geothermics* (2016): 66-93. 13 03 2019.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA). <http://www.mta.gov.tr/v3.0/hizmetler/jeotermal-harita>. 2019. 07 02 2019.
<<http://www.mta.gov.tr/v3.0/hizmetler/jeotermal-harita>>.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü. «Denizli İli Maden Ve Enerji Kaynaklar.» 2019. 07 02 2019.
<http://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/bilgi-merkezi/maden_potansiyel_2010/Denizli_Madenler.pdf>.

MTA Genel Müdürlüğü. «<http://www.mta.gov.tr/v3.0/hizmetler/jeotermal-harita>.» 2018. www.mta.gov.tr. 05 02 2019. <<http://www.mta.gov.tr/v3.0/hizmetler/jeotermal-harita>>.

- Okuyucu, Ayşe ve Öznur Akgış, 2013. «Türkiye'de Konaklama Sektörünün Yapısal ve Mekansal Değişimi.» 2013. 07 02 2019.
- Orta Anadolu Kalkınma Ajansı. *Termal Turizme Yönelik Butik Otel Yatırım Fizibilitesi*. 2019. 07 02 2019. <http://www.oran.org.tr/images/dosyalar/20170915103114_0.pdf>.
- Pam Termal-Nobel Tıp Merkezi. <http://www.nobeltermal.com/>. 2016. 13 03 2019.
- Resmi Gazete. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180610-7.htm>. 10 06 2018. 27 02 2019. <<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180610-7.htm>>.
- . <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180622-13.pdf>. 22 06 2018. 27 02 2019. <<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/06/20180622-13.pdf>>.
- . «Kaplıcalar Yönetmeliği.» 24472. Resmi Gazete, 24 07 2001. 07 02 2019. <<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.8056&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=>>>.
- . «Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik.» 15 05 2018. 06 02 2019. <<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/05/20180515-12.htm>>.
- . «Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik.» *Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik*. Ankara, 21 06 2005. 05 02 2019. <<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=3.5.20058948&sourceXmlSearch=&MevzuatIliski=0>>.
- Sağlık Turizm Kurulu (SATURK). 2019. 04 02 2019. <<http://www.saturk.gov.tr/>>.
- Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulu. «<http://www.saturk.gov.tr/images/pdf/eylemplani.pdf>.» 2014. <http://www.saturk.gov.tr/>. Dü. H. Ömer TONTUŞ. 05 02 2019. <<http://www.saturk.gov.tr/images/pdf/tyst/07.pdf>>.
- SATURK. «<http://www.saturk.gov.tr/images/pdf/tyst/07.pdf>.» 2019. <http://www.saturk.gov.tr/>. 07 02 2019. <<http://www.saturk.gov.tr/images/pdf/tyst/07.pdf>>.
- Seyahat Dergisi. *Karahayit Kaplıcaları*. 01 08 2018. 05 02 2019. <<https://seyahatdergisi.com/karahayit-kaplicalari-nerede-faydalari-ve-hakkinda-bilgiler/>>.
- Süslü, 2011, Feride. <https://www.memorial.com.tr/saglik-rehberleri/eklem-agrilariniza-fizik-tedavi-ile-veda-edebilirsiniz/>. 09 04 2011. 08 02 2019. <<https://www.memorial.com.tr/saglik-rehberleri/eklem-agrilariniza-fizik-tedavi-ile-veda-edebilirsiniz/>>.
- T.C Sağlık Bakanlığı. <https://saglikturizmi.saglik.gov.tr/TR,175/saglik-turizmi-hakkinda.html>. 2019. 05 02 2019. <<https://saglikturizmi.saglik.gov.tr/TR,175/saglik-turizmi-hakkinda.html>>.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. *Onuncu Kalkınma Planı*. Ankara: T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü, 2013. 06 02 2019. <https://pbk.tbmm.gov.tr/dokumanlar/10-kalkinma_plani.pdf>.

- T.C. Denizli Valiliği. <http://www.denizli.gov.tr/karahayit-yeni-vizyonu-ile-termal-turizmde-merkez-olacak>. 2019. 08 02 2019. <<http://www.denizli.gov.tr/karahayit-yeni-vizyonu-ile-termal-turizmde-merkez-olacak>>.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR-11481/termal-turizm-master-plani-2007-2023.html>. 2019. 07 02 2019. <<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR-11481/termal-turizm-master-plani-2007-2023.html>>.
- . <http://www.kultur.gov.tr/TR-96269/turizm-cesitleri.html>. tarih yok. 14 03 2019. <<http://www.kultur.gov.tr/TR-96269/turizm-cesitleri.html>>.
- . <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-11484/kultur-ve-turizm-bakanliginin-yaklasimi-ve-hedefleri.html>. 2019. 05 02 2019. <<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-11484/kultur-ve-turizm-bakanliginin-yaklasimi-ve-hedefleri.html>>.
- . <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-201116/turizm-gelirleri-ve-giderleri.html>. 2019. 07 02 2019. <<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-201116/turizm-gelirleri-ve-giderleri.html>>.
- . «<https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/10949,07pdf.pdf?0>» 2019. <http://www.kultur.gov.tr/>. 08 02 2019. <<https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/10949,07pdf.pdf?0>>.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım İşletmeleri Genel Müdürlüğü. «Termal Turizm Master Planı 2007-2023.» *Termal Turizm Master Planı 2007-2023*. 2006. 08 02 2019. <<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-11481/termal-turizm-master-plani-2007-2023.html>>.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/62123,kulturveturizmbakanligincasaglanandestekl erpdf.pdf?0>. 2019. 08 02 2019. <<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/62123,kulturveturizmbakanligincasaglanandestekl erpdf.pdf?0>>.
- . <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-11475/genel-tanimlar.html>. 2019. 06 02 2019. <<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-11475/genel-tanimlar.html>>.
- . <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-11484/kultur-ve-turizm-bakanliginin-yaklasimi-ve-hedefleri.html>. 2019. 05 02 2019. <<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-11484/kultur-ve-turizm-bakanliginin-yaklasimi-ve-hedefleri.html>>.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007. «Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007–2013.» *Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007–2013*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007. 06 02 2019. <<http://www.kultur.gov.tr/Eklenti/906,ttstratejisi2023pdf.pdf?0>>.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. «Konaklamalı Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik.» Ankara, 15 04 2018. 09 02 2019.

T.C. Sağlık Bakanlığı-T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. *Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Kanunu*. Ankara: Resmi Gazete, 2018. 06 02 2019. <<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/05/20180515-12.htm>>.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. «Sanayi Yatırımlarına Verilen Destek ve Teşvik Programları.» 2017. 13 03 2019. <<https://sgm.sanayi.gov.tr/handlers/DokumanGetHandler.ashx?dokumanId=10307832-83d7-4ced-a2fa-9520e15c4661>>.

T.C. Ticaret Bakanlığı. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/05/20170518-4.htm>. 18 05 2017. 14 03 2019. <<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/05/20170518-4.htm>>.

—. <https://www.ticaret.gov.tr/hizmet-ticareti/doviz-kazandirici-hizmet-ticareti/destek-mevzuati-icerik/genel-destek-mevzuati/doviz-kazandirici-hizmet-ticareti-destegi>. 2019. 06 02 2019. <<https://www.ticaret.gov.tr/hizmet-ticareti/doviz-kazandirici-hizmet-ticareti/destek-mevzuati-icerik/genel-destek-mevzuati/doviz-kazandirici-hizmet-ticareti-destegi>>.

—. *Kolay Destek*. 2018. 06 02 2019. <<https://kolaydestek.gov.tr/>>.

T.C. Ziraat Bankası. <https://www.ziraatbank.com.tr/tr/girisimci/krediler/destek-kredi-paketleri/turizm-destek-paketi>. 2019. 28 02 2019. <<https://www.ziraatbank.com.tr/tr/girisimci/krediler/destek-kredi-paketleri/turizm-destek-paketi>>.

Tebliğ. «Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ.» Resmi Gazete, 20 06 2016. 13 03 2019.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası. 2019. 07 02 2019. <<https://www.jmo.org.tr/>>.

TMMOB Makine Mühendisleri Odası. *TMMOB Makine Mühendisleri Odası*. 2018. 08 02 2019. <<https://www.mmo.org.tr/>>.

Turizm Güncel. <https://www.turizmguncel.com/haber/iste-kriz-yilinin-turizm-verileri-kac-ziyaretci-geldi-ne-kadar-harcadi-h33823.html>. 2018. 05 02 2019. <<https://www.turizmguncel.com/haber/iste-kriz-yilinin-turizm-verileri-kac-ziyaretci-geldi-ne-kadar-harcadi-h33823.html>>.

Tünerir, 2016, Türkan. «Bel ve Boyun Fıtıklarında Tedavi Yöntemleri.» 02 09 2016. <https://fizyomer.com.tr/>. 08 02 2019. <<https://fizyomer.com.tr/bulletin/1568-bel-ve-boyun-fitiklarinda-tedavi-yontemleri>>.

Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği. http://www.tftr.org.tr/tr/static/hasta_bolumu/fizik_tedavi_nedir. 2019. 06 02 2019. <http://www.tftr.org.tr/tr/static/hasta_bolumu/fizik_tedavi_nedir>.

—. http://www.tftr.org.tr/tr/static/hasta_bolumu/fizik_tedavi_nedir. 2010. 05 02 2019. <http://www.tftr.org.tr/tr/static/hasta_bolumu/fizik_tedavi_nedir>.

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). <http://tuik.gov.tr/>. 2019. 07 02 2019. <<http://tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=kategorist>>.
- Türkiye İş Bankası. <https://www.istikobi.com.tr/kobi-penceresi/kobilere-urun-ve-hizmetler/sektorel-krediler/turizm.aspx>. 2019. 28 02 2019. <<https://www.istikobi.com.tr/kobi-penceresi/kobilere-urun-ve-hizmetler/sektorel-krediler/turizm.aspx>>.
- Türkiye Kalkınma Bankası. http://www.kalkinma.com.tr/data/file/duyurular/yonetim/kobilere_girisimcilere_saglanan_destek.pdf. 2019. 26 02 2019. <http://www.kalkinma.com.tr/data/file/duyurular/yonetim/kobilere_girisimcilere_saglanan_destek.pdf>.
- . <http://www.kalkinma.com.tr/kredi-urunleri.aspx>. 2019. 27 02 2019. <<http://www.kalkinma.com.tr/kredi-urunleri.aspx>>.
- Vakıf Bank. <https://www.vakifbank.com.tr/kobidost-turizm-sektoru-destek-paketi.aspx?pageID=718>. 2019. 28 02 2019. <<https://www.vakifbank.com.tr/kobidost-turizm-sektoru-destek-paketi.aspx?pageID=718>>.
- Yüce, 2015, Bahar. *Beş Yıldızlı Otel Yatak Odalarında Akıllı Sistemlerin Kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Anabilim Dalı. İstanbul, 2015. 04 02 2019.
- Zengin, Burhanettin ve Nuray Eker, 2016. «Sakarya İli Termal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi.» *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* (2016): 165-181. 05 02 2019.

9. EKLER

EK 1: Cihaz ve Ekipmanlar

EK 2: Kür Merkezi Alanlar

EK 3: Kür Merkezi Gelir-Gider Kalemleri

EK 4: Sağlık Mensuplarının İş ve Görev Tanımları

EK 1 - Cihaz ve Ekipmanlar

Teçhizat	Teknik Özellikler	Adet
Hasta Taşıma Lifti	Güç Girişi	220 - 240V 50/60Hz.
	Motor	24 Vdc
	Güç tüketimi	35 VA
	Yükseklik	140 cm
	Boy	90 cm
	Taşıma kapasitesi	250 kg
	Sınıf Beyanı	Class I
	Sertifikalar	EN ISO 9001 : 2000
		EN ISO 13485 : 2003
		CE (Declaration Of Conformity)
		TPE Tescil no: 2012 02831
Havuz Lifti	180 kg. kaldırma kapasitesi	
	360 derece kendi ekseninde dönebilir.	
	Paslanmaya ve dış etkenlere karşı Elektro-statik toz boyalı metal aksam	
	Paslanmaz krom-nikel malzeme	
Tedavi Yatağı -2 Parçalı Motorlu	Güç Girişi / Power Supply	220-240 V 50/60 Hz
	Motor / Motor	1
	Güç tüketimi / Power Consumption	130 VA
	Boy / Length	200 cm
	Eni / Width	120 cm
	Elektrikli Yükseklik / Adjustable Height	52-97 cm
	Hasta Taşıma Kapasitesi / Patient Carriage Capacity	210 kg
	Yaklaşık ağırlığı / Approx. Weight	60-75 kg
	Sınıf Beyanı / Class Declaration	Class I
	Sertifikalar / Certificates	EN ISO 9001 : 2008
		EN ISO 13485 : 2003
		CE (Declaration of Conformity)
		TPE Tescil no: 2012 03166
Tecar Terapi Cihazı	Güç	200 W ac +/- 20%
	Çıktılar	2
	El Parçaları	CapTrode, DualTrode
	Çıkış frekansı	
	Kapasitif	470 KHz
	Dirençli	470 KHz
	Çıkış gücü	
	Kapasitif	200 W ac – 400 VA t.v.
	Dirençli	200 W ac – 400 VA t.v.
	Güç kaynağı	şebeke 220V 50/60 Hz

	Boyut	17 x 22 x 6 cm
	Ağırlık	900 gr.
	Kullanıcı arabirimi	ergonomik tuş takımı
		Renkli dokunmatik ekran
Yüksek Yoğunluklu Lazer		Cihaz CE MDD, Sınıf II BF
	Total çıkış	sürekli modda 12 W
	Dalga boyu	1064 nm
	Çalışma modu	sürekli, kesikli, tek atım
	Protokol sayısı	61
	Güvenlik özellikleri	acil durum anahtarı
		ayak pedalıyla kullanım
		kitleme sensörü
	Boyutlar	320 × 190 × 280 mm
	Güç kaynağı	230 V/50–60 Hz, 115 V/50–60 Hz
SWT Cihazı	Lazer sınıfı	IV
	Ekipman koruma sınıfı	IIB
	5 bara kadar basınç	
	20 Hz'e kadar frekans	
	5.7" renkli dokunmatik ekran	
	Resimli, renkli tedavi ansiklopedisi	
	Kullanıcı tanımlı programlar	
	Ergonomik, geri tepmeyen aplikatör	
	Kullanıcı arayüzü	8.4" renkli dokunmatik ekran
	Maksimum basınç	5 bar'a kadar
	Frekans	1–22 Hz
	Tekli mod & Sürekli mod	var
	Burst modu	var
	Geçişli tedavi modu	var
	Hazır protokoller	27
	Ansiklopedi	var
	Anatomik resimli	var
	ansiklopedi	var
	Kullanıcı tanımlı protokoller	100
	Elektroterapi modülü	var
	Ultrason modülü	var
	Lazer modülü	var
	Magnetoterapi modülü	var
	Boyutlar	230 × 390 × 260 mm
		(ana cihaz)
		330 × 220 × 300 mm
		(hava kompresörü)
	Ağırlık: temel ünite	4.7–5.3 kg
	aksesuarsız)	
	Ağırlık: kompresör	20 kg

	Güç kaynağı	230 V/50–60 Hz, 115 V/50–60 Hz
	Sınıf: MDD 93/42/EEC	IIa
	Ekipman koruma sınıfı	IEC 536 standartlarına göre II
	Standart aksesuarlar	Transmitterlar: 9,
		15 mm multi-fokuslu
		and 15 mm fokuslu,
		revizyon kiti,
		trolley, jel 1000 ml, dokunmatik ekran kalemi
Kombine Elektroterapi Ultrason Cihazı - Sehpa	Türkçe kullanım dil seçeneği	
	Bağımsız 2 kanal elektroterapi ve ultrasound çıkışı	
	Her kanal için tüm parametreleri bağımsız ayarlama imkanı	
	Kayıt edilebilir 100'ün üzerinde boş hafıza	
	200'ün üzerinde hazır tedavi protokolleri	
	Anatomik atlas ve patoloji kütüphanesi	
	Hasta data kart sistemi	
	Hızlı endikasyona gitme tuşu	
	Ayarlanabilir tedavi süresi	
	Modüler yapı ve ergonomik dizayn	
	Upgrade edilebilir software	
	Büyük lcd ekran	
	Ardışık akım uygulama programları	
	Vakum ekleme opsiyonu	
	Ultrasound başlığından elektrik akımı verme özelliği	
	1&3 mhz ultrasound uygulama frekansı	
	Sürekli ve kesikli ultrasound çıkışı	
	Aynı ultrasound başlığından 1&3 mhz uygulama imkanı	
	Ayarlanabilir duty cycle (16hz, 48hz, 100hz)	
	Başlık deri temas kontrol sistemi	
	Başlık üzerinde ışıklı uyarıcı	
	Su altı uygulama imkanı	
	Ergonomik başlık dizaynı	
	Başlık ön ısıtma özelliği	
Kombine Vakumlu Elektroterapi Ultrason Cihazı - Sehpa	Elektroterapi kanal sayısı	2/4
	Elektroterapi dalga formu sayısı	25
	CC/CV modu	
	Reobaz/Kronaksi eğrisi çizebilme	
	Ultrason frekansı	1-3 MHz
	Çıkış gücü	kesikli mod 0-3 watt/cm ² , sürekli mod 0-2 watt/cm ²
	Ultrason başlığı	1 cm ² / 4 cm ²
	Çıkış şekli	sürekli ve kesikli
	Uyarı	sesli ve ışıklı
	Tedavi süresi	elektroterapi 0-60 dk, ultrason

		0-30 dk
	Ekran çapı	10.4"
	Hazır tedavi protokolü	80
	Kullanıcı protokolü hafızası	1000
	Hasta tedavi bilgisi için boş hafıza	10000
	Cihazın ağırlığı	3,6 kg
Yüksek Yoğunluklu Manyetik Alan Cihazı	manyetik güç	3 Tesla
	kanal sayısı	2
	manyetik frekans	1-100 Hz
	terapi protokolü	20 manuel mod, 20 otomatik mod, 20 kullanıcı modu
	terapi süresi	1 saat
	arayüz	8" LCD dokunmatik ekran, jog kumandası
	boyutlar	45 x 60 x 110 cm
	ağırlık	60 kg
Pnömatik Kompresiyon Cihazı	Elektronik basınç kontrol sistemi	
	Geniş aplikatör seçeneği	
	Hızlı aplikatör değişimi	
	Tedavi sonrası otomatik boşaltma	
	Kullanıcı arayüzü	5.7" dokunmatik ekran
	BTL Ansiklopedisi	26 klinik protokol
	Kullanıcı programları	500 kullanıcı tanımlı program
	Hazır protokoller	15
	Kanal sayısı	12
	Eğim	0%-100% sürekli
	Basınç ayarları	20-160 mmHg
	Boyutlar	320 x 190 x 280 mm
	Ağırlık	7.5 kg
	Güç kaynağı	100-240 V, 50-60 Hz
Portatif Simülatör Cihazı - 4 Kanallı	97 Spor	
	94 Fitness-Güzellik	
	23 Mikroakım	
	18 "3S" Seri Sıralı	
	12 Tens ve Ağrı	
	3 Rehabilitasyon	
	7 Hareket Şimdi	
	3 İnkontinans	
	1 İyonoforez	
	kanallar	4 bağımsız kanal (8 elektrot)
	frekans	0.3-150Hz*
	darbe genişliği	40-450µs*
	darbe genliği	kanal başına 0-120mA
	güç kaynağı	şarj edilebilir pil
	boyutlar	100 x 160 x 35 mm

Robotik Yürüme Cihazı	Uzunluk	313 cm (2 inç); rampalı uzunluk 405 cm (159,4 inç)
	Genişlik	131 cm (51,6 inç)
	Yükseklik	275 cm (108,7 inç)
	Ağırlık	960 Kg (2116,8 lb)
	Koşu bandı genişliği	70 cm (27,5 inç)
	Koşu bandı uzunluğu	130 cm (51,2 inç)
	Ayarlanabilir kalça genişliği	24-61 cm (9,4-24 inç)
	Hasta ağırlığı	maksimum 150 kg (330 lb)
	Hasta yüksekliği	200 cm'ye (78.7 inç) kadar
	Koşu bandı hızı	Robotik ayaklar olmadan maksimum 10 km / sa (6.21 mil / sa); robotik ayaklı maksimum 3,5 km / sa (2,17 mil)
	Ana ekran boyutu	40 inç HD TV; terapist dokunmatik ekran boyutu 22 inç.
	Sistem Derecelendirmesi	115/230 VAC, 50/60 Hz MAX 2,500 VA
	Frekans	50-60 Hz
	Ayarlanabilir küpeşte	
Dekompresif Traksiyon Sistemi	Kolay taşıma için entegre tekerlekler	
	Pediatrik modül (isteğe bağlı).	
	Cervikal bölümü Dokunmatik Ekranlı Bilgisayar – Kullanıcıya hızlı ve etkili bir şekilde tedavi protokolü girmesine izin verir.	
	Lumbar bölümü Dokunmatik Ekranlı Bilgisayar – Kullanıcıya hızlı ve etkili bir şekilde tedavi protokolü girmesine izin verir.	
	Uzaktan Kumanda – Kullanıcıya, yatak ayarlamalarını tam olarak kontrol etmesini sağlar.	
	Otomatik Omuz Desteği – Yatağın üzerindeki hastanın konforunu ve özel ayarlarını yapmaya olanak verir.	
	Hasta Medya Ekranı – Lomber bölümüne monte edilmiş ekran ile hastayı rahatlatmaya yardımcı olması için DVD medya oynatıcı	
	Tedavi Dinamikleri – hasta istatistiklerine dayalı otomatik gerilim.	
	Lumbar Level Seçici – Sistemin belirli bir bel diskini hedef alan uygun açığa ayarlanmasına izin verir.	
	Gerçek Zamanlı Performans Çözümü, Uygulanmak için ayarlanan germe işlemi ve uygulanan gerçek gerilim arasındaki farkı ayarlamak ve düzeltmek için otomatik izleme.	
Emg Biofeedback Cihazı	Uluslararası Güç Sistemi – elektrik kesildiğinde kullanıcının tedaviyi bitirmesini ve hastayı güvenli bir şekilde kaldırmasını sağlar.	
	EMG T etiklenmiş Uyarım (Pasif + Aktif),	
	Kas Uyarılması ve EMG Modları	
	Pelvik T aban Kasları için Nu-T ek ölçek	
	skorlaması	
	EMG / ETS (1 faz) ve STIM (5 stimülasyon fazına kadar) modu için özel	

	programlar
	Pelvik taban kası için değerlendirme veya eğitim aracı olarak kullanılır
	Ev kullanıcısı için kitleme işlevi
	Kontinans sağlama
	Pelvik taban kas egzersizi sağlama
	Pelvik taban kaslarının yeniden eğitilmesi
Aktif Pasif Hareket Ergometrisi	Üst ve alt ekstremiteler için motor gücüyle egzersiz yaptıran rehabilitasyon cihazı,
	Kendi gücüyle (pasif) yapılan bir egzersiz fonksiyonu gereklidir,
	Bir spazm / kasılma (tetanos) oluştuğunda emniyetli bir şekilde kullanıma imkan sağlayan bir fonksiyon temel olarak gereklidir – otomatik olarak durdurma, otomatik olarak ters çevirme – döndürme vb.,
	Eklemin esnekliğini ve eklemin çalışma aralığını artırmaya yardım eder,
	Kas ve trombozun kasılma olgusunu önlemeye yardım eder,
	Beyin apopleksisi (felç), trafik kazasının vb. sebebiyet verdiği SCI engelli kişiler, çoklu damar sertliği hastaları, beyin hasarı, sinir lezyonu, çocuk felci, beyin felci, baş dönmesi olan hastalar ve diğer tekerlekli sandalye kullanıcıları ve buna benzer hastalar gibi rehabilitasyon egzersizine ihtiyaç duyan kullanıcılar için,
	Hız kontrolü, süre kontrolü dahil edilmekte ve ekranda bir egzersiz sonucu göstergesi,
	Ekran gösterge öğesi hız, direnç, süre, tur sayısı, yön, vb.,
	Spazmı kontrol etmek için bir fonksiyon,
	Kullanıcının seviyesine uyacak şekilde hızı ve direnci kontrol eder,
	Sağ yöne ve pedalın ters yönüne doğru egzersiz mümkündür,
	Kullanıcının isteği doğrultusunda egzersiz süresini kontrol eder,
	Biyolojik geri bildirim fonksiyonu – Aktif egzersizde iken sol, sağ egzersiz hacmini % olarak gösterir.
	TV izleme fonksiyonu,
	Dokunmatik ekranlı monitör,
	Pedal konumu ayarlama fonksiyonu.
Coldpack Cihazı -Dolap Şeklinde Dondurucu	Kapalı hücre köpük izolasyonu
	Kolay temizleme ve buz çözme için tahliye valfi
	Paslanmaz çelik, kompakt yapı
	Güçlü soğutma kompresörü
	8 cm (3”) döner tipte kauçuk tekerlekler, mobil ünitelerin sessiz, sürtünmesiz hareket etmesini sağlar.
	6 adet standart cold pack
	6 adet yarım boy cold pack içermektedir.
Yerçekimsiz Koşu Bandı	
Denge Koordinasyon Sistemi	Hareketleri 360 derece yatay ve 20 derece dikey olarak izlemek için platformun altında değişken hava basınç kese sistemi ve eğim sensörü (katı haldeki hız ölçer) mevcuttur.

	Sabit el tutamaçları,
	Renkli yazıcı,
	Geniş ve hareketli denge platformu,
	Kaygan olmayan yüzey ve tekerlekleri sayesinde kolay taşınabilme özelliği,
	17" inç dokunmatik ekran,
	Çözünürlük:1280x1024
	Hafıza:1 GB

EK 2 - Kür Merkezi Alanlar

MAHAL İSMİ	BÜYÜKLÜĞÜ	
Giriş/Antre	150,00	
Resepsiyon	30,00	m ²
Ön Büro	30,00	m ²
İdari Büro 1	30,00	m ²
İdari Büro 2	30,00	m ²
Engelli Wc 1	10,00	m ²
Engelli Wc 2	10,00	m ²
Röntgen	20,00	m ²
Laboratuvar	20,00	m ²
Kan Alma	10,00	m ²
Acil Ünitesi	50,00	m ²
Gözlem Odası	30,00	m ²
Doktor Odası 1	20,00	m ²
Doktor Odası 2	20,00	m ²
Doktor Odası 3	20,00	m ²
Doktor Odası 4	20,00	m ²
Tıbbi Yönetim	40,00	m ²
Tedavi/Uygulama 1	20,00	m ²
Tedavi/Uygulama 2	20,00	m ²
Tedavi/Uygulama 3	20,00	m ²
Tedavi/Uygulama 4	20,00	m ²
Tedavi/Uygulama 5	20,00	m ²
Rekreasyon Alanı	40,00	m ²
Bekleme Alanı	300,00	m ²
Bay Wc 1	20,00	m ²
Bayan Wc 2	20,00	m ²
Kafe/Bistro	30,00	m ²
Asansör/Merdiven 1	20,00	m ²
Asansör/Merdiven 2	20,00	m ²
Temizlik/Hijyen Odası 1	15,00	m ²
Depo 1	100,00	m ²
Arşiv	20,00	m ²
Peloid Hazırlık 1	20,00	m ²
Peloid Hazırlık 2	20,00	m ²
Peloid Üretim	40,00	m ²
Peloid Depolama	40,00	m ²
Bayan Peloid/Duş	50,00	m ²
Bay Peloid/Duş	50,00	m ²
Bayan Soyunma Engelli/Duş	30,00	m ²
Erkek Soyunma Engelli/Duş	30,00	m ²
Hidroterapi Bölümleri	150,00	m ²

Erkek Soyunma/Duş	50,00	m ²
Kadin Soyunma/Duş	50,00	m ²
Bekleme/Dinlenme Alanı 1	150,00	m ²
Bay Wc 3	20,00	m ²
Bayan Wc 4	20,00	m ²
Engelli Wc 3	10,00	m ²
Depo 2	100,00	m ²
Personel Soyunma Bay/Duş	30,00	m ²
Personel Soyunma Bayan/Duş	30,00	m ²
Temizlik/Hijyen Odası 2	15,00	m ²
Rehabilitasyon Alanı 1	200,00	m ²
Rehabilitasyon Alanı 2	200,00	m ²
Çocuk Rehabilitasyon Alanı	100,00	m ²
Elektroterapi Ünitesi 1	60,00	m ²
Masaj Ünitesi 1	60,00	m ²
Bekleme/Dinlenme Alanı 2	150,00	m ²
Fizyoterapist Odası	30,00	m ²
Bay Wc 5	20,00	m ²
Bayan Wc 6	10,00	m ²
Engelli Wc 4	20,00	m ²
Temizlik/Hijyen Odası 3	15,00	m ²
Elektroterapi Ünitesi 2	60,00	m ²
Masaj Ünitesi 2	60,00	m ²
Bekleme/Dinlenme Alanı 3	100,00	m ²
Egzersiz Alanı	200,00	m ²
Aletli Egzersiz Alanı	200,00	m ²
Robotik Rehabilitasyon Alanı	200,00	m ²
Sanal Gerçeklik Sistemi Alanı	50,00	m ²
Postür, Denge ve Yürüyüş Rehabilitasyonu Alanı	50,00	m ²
Toplantı ve Çok Amaçlı Alan	100,00	m ²
Personel Kafeterya Alanı	50,00	m ²
Muhasebe Odası	40,00	m ²
Asansör/Merdiven 3	20,00	m ²
Asansör/Merdiven 4	20,00	m ²
Temizlik/Hijyen Odası 4	15,00	m ²
Depo 3	100,00	m ²
Su Teknik 1	150,00	m ²
Tesisat Bodrum	150,00	m ²
Rehabilitasyon Havuzu 1	60,00	m ²
Rehabilitasyon Havuzu 2	60,00	m ²
Egzersiz Havuzu 1	60,00	m ²
Egzersiz Havuzu 2	60,00	m ²
Çocuk Rehabilitasyon Havuzu	60,00	m ²
WC Bay 5	30,00	m ²
WC Bayan 6	30,00	m ²
Duş Bay	30,00	m ²
Duş Bayan	30,00	m ²
Engelli WC 4	15,00	m ²
Havuz Dolaşım Alanı	200,00	m ²
Toplam	5.195,00	m²

EK 3 - Gelir-Gider Kalemleri

Gelir Kalemleri	30 Hasta Kapasite			50 Hasta Kapasite			70 Hasta Kapasite		
Muayene Gelirleri	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/TL	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir
Poliklinik Geliri	137,50	5	687,50	137,50	8,33	1145,83	137,50	12	1604,17
Günlük Gelir			687,50			1145,83			1604,17
Ayaktan FTR Gelirleri	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/TL	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir
Yerli Hasta-Fizik Tedavi	440,00	7	3080,00	440,00	11,67	5133,33	440,00	16	7186,67
Yerli Hasta-Rehabilitasyon	660,00	5	3300,00	660,00	8,33	5500,00	660,00	12	7700,00
Yabancı Hasta-Fizik Tedavi	1045,00	1	1045,00	1045,00	1,67	1741,67	1045,00	2	2438,33
Yabancı Hasta- Rehabilitasyon	1237,50	1	1237,50	1237,50	1,67	2062,50	1237,50	2	2887,50
Günlük Gelir			8662,50			14437,50			20212,50
Konaklayan FTR Gelirleri	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/TL	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir
Yerli Hasta-Fizik Tedavi	1072,50	2	2145,00	1072,50	3,33	3575,00	1072,50	5	5005,00
Yerli Hasta-Rehabilitasyon	1292,50	2	2585,00	1292,50	3,33	4308,33	1292,50	5	6031,67
Yabancı Hasta-Fizik Tedavi	1677,50	2	3355,00	1677,50	3,33	5591,67	1677,50	5	7828,33
Yabancı Hasta- Rehabilitasyon	1870,00	8	14960,00	1870,00	13,33	24933,33	1870,00	19	34906,67
Günlük Gelir			23045,00			38408,33			53771,67
Wellness ve SPA Gelirleri	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/TL	Günlük Kişi	Toplam Gelir	Tutar/T L	Günlük Kişi	Toplam Gelir
Wellnes Paketi	522,50	1	522,50	522,50	1,67	870,83	522,50	2	1219,17
SPA Uygulamaları	962,50	1	962,50	962,50	1,67	1604,17	962,50	2	2245,83

Günlük Gelir				1485,00				2475,00			3465,00
Günlük Toplam Gelir				33.880,00				56.466,67			79.053,33
Aylık Toplam Gelir				1.016.400,00				1.694.000,00			2.371.600,00
Yıllık Toplam Gelir				12.196.800,00				20.328.000,00			28.459.200,00
Ekipman ve Yardımcı Personelin Otel Fizibilitesi İçinde Olmak Kaydıyla											
Gider Kalemleri			30 Hasta Kapasite			50 Hasta Kapasite			70 Hasta Kapasite		
			0,550813			1,67			2,33		
Personel	Miktar	Maaş	SGK/Sto paj	Aylık	Yıllık	Oran	Aylık	Yıllık	Oran	Aylık	Yıllık
Masör/Masöz	4	2500,00	1377,03	15508,13	186097,56	1,67	25846,88	310162,60	2,33	36133,94	433607,31
Peloidisyen	2	2000,00	1101,63	6203,25	74439,02	1,67	10338,75	124065,04	2,33	14453,58	173442,93
Tıbbi Sekreter/Resepsiyonist	2	2000,00	1101,63	6203,25	74439,02	1,67	10338,75	124065,04	2,33	14453,58	173442,93
Fiyoterapist	3	3500,00	1927,85	16283,54	195402,44	1,67	27139,23	325670,73	2,33	37940,64	455287,68
Ftr Teknikeri	2	2500,00	1377,03	7754,07	93048,78	1,67	12923,44	155081,30	2,33	18066,97	216803,66
Fizik Tedavi Uzmanı	1	1800,00	9914,63	27914,63	334975,61	1,67	46524,39	558292,68	2,33	65041,10	780493,17

Toplam	14	3050 0,00	16799,80	79866,87	958402,43	1,67	133111,45	1597337,39	2,33	186089,81	2233077,67
Gider Açıklaması				Aylık	Yıllık	Oran	Aylık	Yıllık	Oran	Aylık	Yıllık
Çamaşırhane				1.500,00	18.000,00	1,67	2500,00	30.000,00	2,33	3.495	41.940,00
Personel Yemek Maliyeti				1.820,00	21.840,00	1,67	3033,33	36.400,00	2,33	4.241	50.887,20
Hasta ve Personel Servisi				6.000,00	72.000,00	1,67	10000,00	120.000,00	2,33	13.980	167.760,00
Tıbbi Sarf				3.000,00	36.000,00	1,67	5000,00	60.000,00	2,33	6.990	83.880,00
Temsil ve Ağırılama				10.000,00	120.000,00	1,67	16666,67	200.000,00	2,33	23.300	279.600,00
Kırtasiye				500,00	6.000,00	1,67	833,33	10.000,00	2,33	1.165	13.980,00
Sarf Malzemeler				3.000,00	36.000,00	1,67	5000,00	60.000,00	2,33	6.990	83.880,00
Elektrik				2.000,00	24.000,00	1,67	3333,33	40.000,00	2,33	4.660	55.920,00
Su				2.000,00	24.000,00	1,67	3333,33	40.000,00	2,33	4.660	55.920,00
Havuz Kimyasal				4.000,00	48.000,00	1,67	6666,67	80.000,00	2,33	9.320	111.840,00
Telefon/İnternet				500,00	6.000,00	1,67	833,33	10.000,00	2,33	1.165	13.980,00
ÖngörülmeYen Giderler				5.000,00	60.000,00	1,67	8333,33	100.000,00	2,33	11.650	139.800,00
Toplam				39.320,00	471.840,00	1,67	65.533,33	786.400,00	2,33	91.615,60	1.099.387,20
Toplam Gider				119.186,87	1.430.242,43	1,67	198.644,78	2.383.737,39	2,33	277.705,41	3.332.464,87

EK 4 - Sağlık Mensuplarının İş ve Görev Tanımları

Sağlık Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımları

Tabip ve Uzman Tabip

- a. Tıp ve uzmanlık eğitimi sırasında kazanmış olduğu bilgi, beceri ve tutum çerçevesinde, tıbbi ilke ve yöntemleri uygulayarak birey ve toplumu sağlık sorunlarından, hastalıklardan ve yaralanmalardan koruyucu tedbirleri alır, tanı, tedavi ve rehabilitasyon uygulamaları yapar ve olası komplikasyonların önlenmesi için çalışır. Ortaya çıkan komplikasyonlarda uygun müdahaleyi yapar, gerektiğinde hastayı sevk eder.
- b. Tıp ve uzmanlık eğitimi sırasında kazandığı bilgi ve becerilere ilaveten, mesleği ile ilgili eğitim ve bilimsel faaliyetler yoluyla kazandığı bilgi ve beceriler çerçevesinde sanatlarını icra ederler.
- c. Birlikte çalıştığı diğer sağlık meslek mensupları tarafından gerçekleştirilen tıbbi bakım ve uygulamaları planlar, izler ve denetler.
- d. Adli vakalarda ilgili mevzuatlarda tanımlanan iş ve işlemleri yapar.
- e. Gerekli gördüğü durumlarda, diğer tabip, uzman tabip veya birimden konsültasyon ister. Konsültasyon istenen tabip veya uzman tabip bu isteğe icabet eder.
- f. Başka bir birime veya kuruma sevkı gereken hastaların, tıbben gerekli şartlar sağlanarak sevk edildiği birime veya kuruma ulaşımı için gerekli tedbirleri alır.

Diş Tabibi ve Uzman Diş Tabibi

- a. Diş tabipliği ve uzmanlık eğitimi sırasında kazanmış olduğu bilgi, beceri ve tutum çerçevesinde, tıbbi ilke ve yöntemleri uygulayarak birey ve toplumu sağlık sorunlarından, hastalıklardan ve yaralanmalardan koruyucu tedbirleri alır, tanı, tedavi ve rehabilitasyon uygulamaları yapar ve olası komplikasyonların önlenmesi için çalışır. Bu komplikasyonlarda uygun müdahaleyi yapar ve/veya sevk eder.
- b. Dişlerin, diş etlerinin ve bunlarla doğrudan bağlantılı olan ağız ve çene dokularının sağlığının korunmasına yönelik önleyici ve koruyucu tabiplik çalışmalarına katılır, bu konuda eğitimler düzenler ve uygular.
- c. Dişlerin, diş etlerinin ve bunlarla doğrudan bağlantılı olan ağız ve çene dokularının hastalıklarının ve düzensizliklerinin teşhis ve tedavisinin uzman diş tabibinin müdahalesini gerektirdiği durumlarda hastaları ilgili uzman ve/veya merkeze sevk eder.
- d. Gerekli gördüğü durumlarda, diğer diş tabibi, uzman diş tabibi, tabip, uzman tabip, veya birimden konsültasyon ister. Konsültasyon istenen tabip veya diş tabibi bu isteğe icabet eder.
- e. Birlikte çalıştığı diğer sağlık meslek mensupları tarafından gerçekleştirilen tıbbi bakım ve uygulamaları planlar, izler ve denetler.

Eczacı

- a. İlaç hammaddeleri ile ilaç ve ilaç müstahzarlarının araştırılmasını, tasarımı, geliştirilmesini, üretimini, kalite kontrolünü ve tanıtımını yapar, kalite güvencesini sağlar.

İlaç ve müstahzarların ruhsatlandırılmasını, dağıtımını, depolanmasını ve korunmasını sağlar.

- b. Hastanelerde ve serbest eczanelerde reçeteli ve reçetesiz ilaç ve müstahzarların hazırlanmasını, hastaya sunulmasını, kaydedilmesini ve hastanın ilaç tedavi sürecinin izlenmesini sağlar, ortaya çıkan istenmeyen etkileri sorumlu tabip ile paylaşır.
- c. Kozmetik ürünler ile bitkisel droglar, bunları içeren müstahzarlar ve homeopatik ürünlerin araştırılması, tasarlanması, geliştirilmesi, üretimi ve sunumunda görev alır ve bu preparatlar hakkında danışmanlık hizmeti verir.
- d. Akılcı ilaç kullanım ilkelerine uygun hareket eder.
- e. Hastayı, ilaçları, ilaçların uygulanmasında kullanılan araçları ve tıbbi cihaz ve malzemelerini güvenli ve etkin bir şekilde kullanabilmesi için bilgilendirir.
- f. Tıbbi ürünlerin güvenli şekilde kullanımlarının sağlanması için advers etkilerin sistematik bir şekilde izlenmesi, bu hususta bilgi toplanması, kayıt altına alınması, değerlendirilmesi, arşivlenmesi, taraflar arasında irtibat kurulması ve beşeri tıbbi ürünlerin yol açabileceği zararın en alt düzeye indirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması hususlarında, farmakovijilans çalışmalarını yürüterek mevzuatın yüklediği görevleri yerine getirir.
- g. Majistral preparatları, sitotoksik, steril ilaçları ve radyofarmasötik ürünleri, ürün kalitesi, güvenilirlik ve etkinliğini güvence altına alacak şekilde hazırlar ve sunar,
- h. Steril ürünleri, son ürünün sterilitesini güvence altına alacak şekilde hazırlayarak sunar,
- i. İlacın üretim ve dağıtım kanalları ile analiz laboratuvarlarının ve klinik araştırma ve uygulama merkezlerinin denetiminde görev alır.
- j. İlaç etkileşimleri, uyumsuzluk ve kontrendikasyonları, yan etkileri, doz ve uygun ilaç depolama konuları ile ilgili olarak hekimlere ve hastalara bilgi ve danışmanlık hizmeti verir.
- k. İlaçların kullanımı, saklanması ve imhası ile ilgili potansiyel zararlılık risklerine karşı hasta, toplum ve çevre bilinci oluşturulmasını sağlar ve sorunların çözümünde görev alır.

Ebe

- a. Cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerinde; gebelik öncesi dönemde gebeliğe hazırlık eğitimi ile anne-babalığa ve doğuma hazırlık programlarının hazırlanmasını ve yürütülmesini sağlar. Doğurganlık sınırları içerisindeki kadınların üreme sağlığı konusunda izlemine yapar.
- b. Gebelik tanısını koyar, normal gebe izlemine ve gerekli muayenelerini yapar, riskli durumları erken dönemde belirler, gerekli önlemleri alarak sevk eder.
- c. Doğum sürecini yönetir; travay sırasında anne ve bebeğin sağlığını izler, normal doğumları ve tabibin olmadığı hallerde acil makat doğumları yaptırır, gerektiğinde epizyotomi uygular. Doğum sürecinde normalden sapmaları belirler, acil durum tedbirlerini alır ve tabibe haber verir, tabibin direktifleri doğrultusunda acil müdahalede bulunur.

- d. Doğum sonrası dönemde; yenidoğanın ilk bakım ve muayenesini yapar, gerektiğinde acil resüsitasyon gerçekleştirir, anneye emzirme eğitimi verir, annenin bakım ve izlemine yapar, normalden sapmaları tespit ederek sevk eder.
- e. Acil obstetrik durumlarda Bakanlıkça düzenlenen protokoller doğrultusunda tanımlanan ilaçları uygular.
- f. Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde anne ve bebek sağlığını korumak ve geliştirmek için gerekli eğitim ve danışmanlık hizmeti verir.
- g. Aile planlaması hizmetlerinde, kadın ve yenidoğana ait tarama programlarında görev alır.
- h. 0-6 yaş çocuk bakım ve gelişimini izler, özellikle gebe ve 0-6 yaş çocuk aşıları olmak üzere bulaşıcı hastalıkların kontrol programlarında ve bağışıklama hizmetlerinde görev alır.

Hemşire 8/3/2010 tarihli ve 27515 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliğinde tanımlanan iş ve görevleri yapar.

Klinik Psikolog

- a. Uluslararası Hastalık Sınıflandırma (ICD — 10) listesinde F00 ile F99 kodları arasında yer alan hastalıklarda ilgili uzman tabibin teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olarak, hastalara eğitimini aldığı terapi ve psikolojik destek hizmetlerini verir.
- b. Gözlem ve görüşme teknikleri kullanır; eğitimini almış olmak kaydı ile zeka, kişilik, gelişim, nöropsikolojik testler, ilgi, tutum ve uyum envanterleri gibi araçları uygular ve yorumlar.
- c. Kullandığı ölçme, değerlendirme yöntemlerinin psikometrik özelliklerine, verdiği psikolojik hizmetlerin ya da eğitim programlarının etkinliğinin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar/araştırmalar yapar.
- d. Eğitimini almış olduğu alanlarda hastalara, hasta yakınlarına, ekipteki tüm elemanlara insan ve davranışları hakkında kuramsal ve uygulamalı eğitimler verir.
- e. Toplum ruh sağlığını korumaya yönelik faaliyetlere katılır, katkı sağlar.
- f. Psikolojik değerlendirme ile hastalık olarak tanımlanmayan ve Ek-4/A de yer alan durumlarda eğitimini aldığı psikoterapi uygulamalarını yapar.
- g. Gerekli durumlarda bireyler ya da aileleri için krize müdahale, travma ve afetlerde bireysel/grup psikolojik yardım ya da eğitimini aldığı psikoterapi uygulamalarını yapar ve/veya yapılmasını önerir.

EK 4/A

Klinik psikologların ilgili uzman tabibin teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olmadan psikoterapi yapabilecekleri hastalık olmayan durumlar a) İhmal ve terk (Eş, ebeveyn, tanıdık, arkadaş, diğer kişi veya kişiler tarafından) b) Kötü muamele (Eş, ebeveyn, tanıdık veya arkadaş, resmi otoriteler, çocuk(lar), diğer kişi veya kişiler tarafından) c) Hastalık ve tedavi sonrası dönem ç) Eğitim ve okuma yazma ile ilgili problemler 1) Okula gidememe 2) Okur-yazar olmama ve düşük düzeyde okuma yazma 3) Okulda başarısızlık 4) Sınavlarda başarısızlık 5) Sınıf arkadaşları ve öğretmenlerle anlaşmazlık ve eğilim intibaksızlığı 6) Eğitim ve okuma yazmayla

ilgili diğer problemler d) İş ve işsizlikle ilgili problemler 1) İşsiz kalma, 2) İş değiştirme 3) İş kaybı tehlikesi 4) Stresli çalışma programı 3) İşveren ve iş arkadaşlarıyla anlaşmazlık 6) Çalışmayla ilgili diğer fiziksel ve zihinsel zorluklar 7) İşle ilgili diğer problemler e) Sosyal çevreyle ilgili problemler 1) Hayat-dönemindeki geçişlerde uyum problemleri 2) Sorunlu ebeveyn durumu 3) Tek başına yaşama, yalnız kalma 4) Kültürel uyum güçlüğü 5) Sosyal uzaklaştırma ve red 6) Sosyal çevreyle ilgili diğer problemler f) Çocuklukta olumsuz yaşam olaylarıyla ilgili problemler 1) Çocuklukta sevgi ilişkisinin kaybı 2) Çocukluk döneminde evden ayrılma 3) Çocukluk döneminde aile ilişkilerinde değişme 4) Çocukluk döneminde öz güvenin kaybına neden olan olaylar 5) Yakın çevre içindeki kişi tarafından çocuğun cinsel suistimaliyle ilgili problemler 6) Yakın çevre dışındaki kişi tarafından çocuğun cinsel suistimaliyle ilgili problemler 7) Çocuğun fiziksel suistimaliyle ilgili problemler 8) Çocukluk dönemindeki kişisel korkutucu olaylar 9) Çocukluk dönemindeki diğer olumsuz yaşam olayları g) Yetiştirmeyle ilgili diğer problemler İ) Yetersiz ebeveyn gözlem ve kontrolü 2) Aşırı koruyucu ebeveyn 3) Kurumsal yetiştirme 4) Düşmanlığa eğilimli ve sürekli suçlanan çocuk 3) Çocuğun duygusal ihmali 6) Yetiştirmede ihmalle ilgili diğer problemler 7) Uyumsuz ebeveyn baskısı ve diğer anormal yetiştirme ile ilgili problemler 8) Yetiştirmeyle ilgili diğer problemler g) Primer destek gruplarıyla ilgili diğer problemler 1) Eş veya arkadaş ilişkisindeki problemler 2) Ebeveynler ve eşin ebeveynleriyle ilişkide problemler 3) Akrabalar ile ilişkide problemler 4) Yetersiz aile desteği 5) Aile üyesinin yokluğu 6) Aile üyesinin ortadan kaybolması ve ölümü 7) Ayrılık veya boşanma sonucunda ailenin parçalanması 8) Aile ve ev halkını etkileyen diğer stresli yaşam olayları 9) Primer destek grubuyla ilgili diğer problemler h) Psikososyal durumlarla ilgili problemler 1) Tehlikeli ve zararlı olduğu bilinen davranışsal ve psikolojik girişimleri isteme ve kabul 2) Danışmanlarla anlaşmazlık 3) Psikososyal durumla ilgili diğer problemler 1) Cinsel eğilim, davranış ve uyumla ilgili danışma 1) Cinsel eğilimle ilgili danışma 2) Cinsel davranış ve uyumla ilgili danışma 3) Üçüncü kişinin cinsel davranış ve uyumuyla ilgili danışma i) Sağlık servislerine diğer danışma ve libbi tavsiye için gelen kişiler, 1) Teşhis edilmemiş korku verici şikayeti olan kişi 2) Araştırma bulgularının açıklaması için görüşme yapan kişi 3) Alkol kötüye kullanımı için danışma 4) İlaç kötüye kullanımı için danışma 5) Tütün kötüye kullanımı için danışma İ) Yaşam-yönetim güçlüğü ile ilgili problemler 1) Tükenme 2) Kişisel özelliklerin vurgulanması 3) Dinlenme ve gevşemenin olmaması 4) Stres, başka yerde sınıflanmamış 5) Yetersiz sosyal yetenek, 6) Sosyal rol çatışması, 7) Yeteneksizliğe bağlı olarak aktivitelerin sınırlanması 8) Yaşam-yönetimi güçlüğüyle ilgili diğer problemler

Fizyoterapist

- a. Sağlıklı bireylerde kişilerin fiziksel aktivitelerini düzenlemek ve hareket kabiliyetlerini artırmak için bireye özel fiziksel aktivite ve egzersiz programlarını planlar ve uygular.
- b. Hastalık durumlarında;
 - Fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzmanı tabibin veya uzmanlık eğitimleri sırasında fiziksel tıp ve rehabilitasyon rotasyonu yapmış veya uzmanlık sonrasında ilgili dalın rotasyon süresi kadar fiziksel tıp ve rehabilitasyon eğitimi almış uzman tabiplerin kendi uzmanlık alanları ile ilgili teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olarak hastaların hareket ve fiziksel fonksiyon bozukluklarının ortadan kaldırılması veya iyileştirilmesi amacıyla gerekli uygulamaları yapar.
 - Fizyoterapi programında belirlenen hedeflere ulaşabilmek için hastanın rol ve görevlerini tanımlar.
 - Fizyoterapi programı ve iyileşme süreci ile ilgili bilgileri kaydeder.

- Koruyucu ve destekleyici rehabilitasyon cihaz ve teknolojilerinin kullanımı konusunda uzman tabiple birlikte, uygun ölçü ve özellikleri belirler, öneri geliştirir, hasta ve aileye eğitim verir.
- Fizyoterapi sürecinde, uygulanan fizyoterapi programının hasta için uygun olmadığını veya programını sonlandırmak gerektiğini öngördüğü durumlarda ilgili tabibe görüşünü bildirir, tabibin programın uygulanmasında ısrar etmesi durumunda söz konusu programı, durumu kayıt altına alarak uygular.
- Fizyoterapi programı için uygun olan teknolojik ekipmanı güvenli ve etkili bir şekilde kullanır, ortaya çıkabilecek istenmeyen etkileri ve komplikasyonları önlemek için gerekli önlemleri alır.

Fizyoterapi Teknikeri

- Fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzmanı veya fizyoterapist gözetiminde fizik tedavi ve temel tıbbi egzersizlerinin uygulanmasında yardımcı olur.
- Fizyoterapi sırasında, istenmeyen durumların oluşması halinde ilgili kayıtları tutup gerekli önlemlerin alınmasına yardımcı olur.
- Fizyoterapi sürecinde hasta ve çalışan güvenliği açısından gerekli tedbirleri alır.
- Fizyoterapi uygulamaları çerçevesinde, sağlığın geliştirilmesi programlarına katılır.

Odyolog

- İşitme ve denge ile ilgili hastalıkların tanısında uzman hekiminin yönlendirmesiyle tanısal testlerin gerçekleştirilmesi ve rehabilitasyonu ile işitme rehabilitasyonu için kullanılacak cihazların belirlenmesi, seçimi ve programlanmasını yapar.
- İşitme sağlığının korunması ve işitme kaybının önlenmesine yönelik çalışmalar yapar.
- İşitme tarama programlarında görev alır ve bu programlardaki testleri yapar.
- Gürültü ölçümlerini yaparak işitmenin korunması hakkında gerekli önerilerde bulunur.
- Cerrahi işlemler esnasında cerrahın gerekli görmesi durumunda işitme ve denge ile ilgili sinir monitörizasyonu yapar
- Kulağa implante edilen cihazlarda ameliyat sırasında ve sonrasında cihaz ayarlamalarını yapar.
- İşitsel algı değerlendirmesi ve rehabilitasyonu yapar.
- İşitme ile ilgili eğitim programlarının hazırlanmasında görev alır.

Odyometri Teknikeri

- Saf ses ve konuşma odyometrisi, immitansmetri testlerini yapar. İşitme kaybı, çeşidi, seviyesi ve hastanın kooperasyonu ile ilgili bilgileri test formuna kayıt eder.
- İlgili uzman tabip denetiminde; vestibüler testler ve otoakustik emisyon uygulamaları yapar.

- c. İşitme tarama programlarında ve gürültü ölçümlerinde görev alır.
- d. İşitme cihazı uygulamasına yönelik kulak kalıbı ölçüleri alır, uygun görülen cihazların kazanç ve çıkış değerlerini ölçer ve ayarlarını yapar.

Diyetisyen

- a. Yaş, cinsiyet ve fiziksel uğraşı gruplarına göre, sağlıklı bireyler için enerji ve besin öğeleri gereksinimleri ile sağlıklı beslenme programlarını belirler, Özel grupların beslenme ihtiyaçlarına yönelik çalışmaların yürütülmesinde görev alır.
- b. Besin analizleri yapar, sağlıklı beslenmeye ve özel amaçlara yönelik besin grupları geliştirir ve bunların doğru kullanımını sağlar.
- c. Toplumda beslenme sorunlarına ve bu sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapar. Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde besin ve beslenme politikalarının oluşturulmasında, eylem planlarının yapılmasında ve uygulanmasında görev alır.
- d. Hekimin yönlendirmesi ile hastalar için gerekli beslenme programlarını düzenler. Bireylerin hastalığına, antropometrik ölçümlerine, laboratuvar bulgularına ve tedavisine uygun olarak besin öğesi gereksinimlerini belirler, diyet tedavilerini ve beslenme eğitimi hizmetlerini planlar, uygular ve izler.
- e. Hastaların sağlık kuruluşlarında hastane malnütrisyonuna maruz kalmamaları için gerekli önlemleri alır. Hastaların diyet ve normal yemekleri ile ilgili istek ve eğilimlerini tespit ederek, yemek listelerini tabibin tespit ettiği esaslar içinde kalmak suretiyle hazırlar. Hastayı yemek rejimi hususunda eğitir. Hastaların yemeklerini yiyip yemediklerini kontrol eder, tüketmiş olduğu besinler hakkında gerekirse tabibe bilgi verir.
- f. Hastalara verilecek olan oral, enteral ve parenteral beslenme ürünlerinin seçiminde, hazırlanmasında, uygulamalarında, eğitim ve izleme süreçlerinde görev alır.
- g. Satın alınacak gıda maddelerinin miktarının belirlenmesinde ve değerlendirme çalışmalarında görev alır.
- h. Beslenme hizmetinde çalışan personelin denetimini yapar, hizmet içi eğitimlerini planlar, uygular/uygulatır. Hizmetin her aşamasında besin, personel, fiziksel alan ve araç-gereçlerin temizlik ve hijyeni için gerekli önlemlerin alınmasını sağlar.
- i. Menü planlaması yapar ve uygulanan menüleri denetler. Standart yemek tarifelerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını sağlar, gerektiğinde günün ve kuruluşun şartlarına uygun düzenlemeleri yapar.
- j. Yiyecek-içeceklerin uygun yöntemlerle depolanmasını ve depodan yiyecek-içecek çıkışını denetler,
- k. Toplu beslenme alanlarının ve araç/gereçlerin günün şartlarına uygun ve ihtiyaca cevap verebilecek standartlara ulaşmasını sağlar. Yemek hazırlama, pişirme ve servis alanlarında oluşabilecek kazaları önleyici tedbirlerin alınmasını ve ilk yardım araçlarının bulunmasını sağlar.
- l. Yiyeceklerin hazırlama, pişirme ve servisi ilkeleri doğrultusunda tüketime sunulmasını denetler.

- m. Besin güvenliğini sağlanmasında ve kalite sistemlerinin kurulmasında görev alır.

Dil ve Konuşma Terapisti

- a. İletişim, dil, konuşma, ses ve yutma sağlığı alanında önleyici programlarda görev alır.
- b. Toplumda ve bireylerde ses, konuşma ve dil bozukluklarına neden olabilecek risk faktörlerine yönelik farkındalık geliştirilmesi için çalışma yapar.
- c. İlgili uzman tabip tarafından yönlendirilen ve dil, konuşma, ses ve yutma patolojisi olan hastaların, kendi alanı ile ilgili değerlendirmesini, terapi ve rehabilitasyon planlamasını yapar ve uygular.
- d. Bilgisayar destekli konuşma cihazları, trakeoözefageal protezler ve benzeri konuşma aparatları, elekirolarinks, iletişim panoları gibi alternatif ve iletişimi destekleyici yardımcı ek araçlı/cihazlı ve jest, işaret dili gibi yardımsız sistemleri konusunda hastaya eğitim verir,
- e. Özel gereksinimi olanlar için bireyselleştirilmiş eğitim programlarında görev alır.
- f. Dil ve konuşma terapistlerinin ilgili uzman tabibin teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olmadan terapi ve rehabilitasyon yapabilecekleri durumlar:
 - Disleksi ve diğer sembolik disfonksiyonlar (Disleksi ve aleksi, Agnozi, Apraksi, diğer sembolik disfonksiyonlar)
 - Hipernazalite ve hiponazalite
 - Konuşma ve dil özel gelişimsel bozuklukları (Özel konuşma artikülasyon bozukluğu, Ekspresif ve Reseptif dil bozukluğu, Epilepsinin eşlik ettiği kazanılmış afazi [Landau-Kleffner], Konuşma ve dile ait diğer gelişimsel bozukluklar)
 - Skolastik becerilerde özel gelişimsel ve kazanılmış bozukluklar (Spesifik okuma ve heceleme bozuklukları, Spesifik aritmetik beceri bozukluğu, Skolastik becerilerde karma tip ve diğer gelişimsel bozukluklar)
 - Kekemelik
 - Hızlı konuşma

Podolog

- a. Sağlığı ve korunmasına yönelik farkındalık geliştirilmesi çalışmalarında görev alır.
- b. Sağlıklı bireylerde; medikal ayak bakımı yapar ve bu konuda eğitim verir.
- c. İlgili uzman tabibin teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olarak; tımak protez uygulamaları, bandaj, sargı, parmak yastıkları ve ayak destekleri uygulamalarını yapar, ayak sağlığı sorunlarının, tırnak patolojilerinin ve nasırların değerlendirilmesi, önlenmesi ve tedavisinde görev alır.

Sağlık Fizikçisi

- a. Radyoterapi uygulamalarında, radyasyon onkolojisi uzmanının tedavi önerileri doğrultusunda; uygun olan iyonlaştırıcı radyasyon kaynak ve cihazlarını seçer, tedavi planlamalarını ve doz hesaplamalarını yapar, tedavi uygulanmasında hazır bulunur.

- b. Çocuk hasta ve gebelik gibi durumlarda ve radyoaktif implant uygulamalarında özel doz hesaplamalarını yapar.
- c. Radyasyon güvenliği komitesinde yer alır. Hasta ve yakınları ile çalışanların radyasyon güvenliğini sağlamak üzere birimin radyasyon güvenliği kurallarını hazırlar ve uyumu denetler.
- d. Tüm çalışanların kişisel dozimetre ölçüm sonuçlarını izler, değerlendirir ve kayıtlarını tutar ya da tutulmasını sağlar.
- e. Olası radyasyon kazalarına yönelik acil/tehlike durum planlarını hazırlar, belirli aralıklarla kazalara yönelik tatbikatların düzenlenmesini sağlar, tehlike gelişmesi halinde planda belirtilen yükümlülükleri yerine getirir.
- f. Radyasyon kazası durumunda; radyoaktif materyalle çalışanların ve iyonlaştırıcı ışınların etkisine uğrayanların aldıkları dozları tespit ederek radyasyondan korunma sorumlusunun bilgisi dâhilinde gerekli sağlık kontrollerinin yapılmasını sağlar, kaza raporlarını hazırlar ve yetkili kuruluşlara iletir
- g. Radyasyonla ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatı izler ve uygulanmasında görev alır.
- h. Tüm sistemlerin hatasız ve etkin kullanımı için gerekli talimatları ve rutin kalite kontrollerine yönelik protokolleri hazırlar, rutin işlemlerin bu talimat ve protokollere uygunluğunu kontrol eder.
- i. Radyoaktif atık yönetiminin ulusal mevzuatta belirtilen şekilde yürütülmesini ve kullanılmış radyoaktif kaynakların güvenli bir şekilde transferini sağlar. h) Yeni kurulacak ya da kapasitesini artıracak radyasyon yayan bölümlerde gerekli yerleşim planlamalarının yapılmasına destek verir, inşaat sırasında ve sonrasında gerekli kontrolleri ve radyasyon güvenliğini sağlayacak zırhlama hesaplamalarını yapar.
- j. Yeni alınacak cihazların teknik performanslarına yönelik özelliklerinin belirlenmesini ve seçimini, kabul testlerini ulusal/uluslararası protokollere uygun olarak yapar. Bakım ve onarımdan geçen cihazların kullanıma girmesini sağlamak üzere gerekli ölçümleri yapar.
- k. Cihazların etkin kullanımlarına yönelik olarak gerekli eğitimleri alır ve /veya ilgili personelin gerekli eğitimleri almasını sağlar.
- l. Radyasyon cihaz ve kaynaklarının mekanik ve dozimetrik kalite teminini, kalibrasyon işlemleri, kalite kontrolleri ve rutin bakım işlemlerinin yapılmasını sağlar.
- m. Bölümde çalışan fizikçi, tekniker ve teknisyenlere radyasyon fiziği, sayım ve görüntüleme sistemlerinin prensipleri, kullanılan klinik protokoller, görüntü işleme teknikleri, radyasyondan korunma ve olası radyasyon kazaları gibi konularda eğitim verir.
- n. Nükleer tıp ve diagnostik radyolojide, görüntüleme yöntemlerinin, sayısal görüntü işleme tekniklerinin ve klinik protokollerin optimizasyonunu yapar.
- o. Radyoizotop maddeleri ve iyonlaştırıcı ışın kaynaklarını usulüne uygun olarak depo ve muhafaza eder, kullanıma sokmak üzere gerekli ölçümleri ve kabul testlerini yapar, aktivite ölçümlerini yaparak kullanıma hazır hale getirir, naklini sağlar.

- p. Radyoizotop alan hastaların tecridinde ve radyoizotop atıklarının zatarsız hale getirilmesinde, kullanılan alet ve malzemenin radyoaktiviteden arıtılmasında, radyasyon yayan cenazelerin muhafaza ve defnedilmesinde gerekli tedbirleri alır.

Radyoterapi Teknikeri

- a. Sorumluluğu altındaki cihazları kullanıma hazır hale getirir, arızaları en kısa sürede sorumlu kişiye bildirir.
- b. Tedavi sarf malzemelerini tedaviden önce hazır bulundurur.
- c. Radyasyon onkolojisi uzmanının belirlediği tedaviyi, sağlık fizikçisinin belirlediği ölçü ve hesaplara göre uygular.
- d. Radyasyon onkolojisi uzmanı ve sağlık fizikçisi tarafından belirlenen fokalize blok dökümü ve diğer mould uygulamaları ile bolus, termoplastik maske ve aparatlarını uygulamaya hazır hale getirir ve uygulamada görev alır.
- e. Radyasyon onkolojisi uzmanı ve sağlık fizikçisi ile birlikte simülasyon işlemlerine katılır ve cihazları kullanır.
- f. Tedavi alanlarının simülasyon ve port filmlerinin çekimi ile ilgili iş ve işlemlerini yapar.
- g. Radyoterapi sırasında hastayı izler, beklenmeyen bir durum veya komplikasyon gelişmesi halinde ilgili tabip ve sağlık fizikçisine haber verir.
- h. İmhası gereken radyoaktif atık malzemenin bertaraf edilmesine nezaret eder ve çevreye zararlı olmasını önlemek için gereken tedbirlerin alınmasında görev alır.
- i. Radyasyon güvenliği ve kalite-kontrol biriminde görev alır. Radyasyon güvenliği açısından gerekli tedbirleri alır.
- j. Tehlike anında radyasyon güvenliği kurulunca hazırlanmış olan acil durum planını uygular.

Anestezi Teknisyeni/Teknikeri

- a. Anestezide kullanılacak tüm cihaz ve ekipmanı kontrol eder ve anestezi uygulamasına hazırlar.
- b. Merkezi gaz kaynaklarının bağlantılarının doğru olup olmadığını, oksijen, azot protoksit, tüplerinin doluluğunu ve bağlantılarını kontrol eder.
- c. Uygulanacak anestezi yöntemine göre gerekli ilaç ve malzemeleri hazırlar.
- d. Anestezi cihazındaki arızaları, anestezik maddelerle, anestezide kullanılan bütün yardımcı ilaç ve malzeme ihtiyacını anesteziyoloji ve reanimasyon uzmanına zamanında haber verir.
- e. Anestezi uygulamaları ve monitörizasyon için hastayı hazırlar. e) oAnestezinin güvenli bir şekilde uygulanabilmesinde, sürdürülebilmesinde ve sonlandırılmasında anesteziyoloji ve reanimasyon uzmanına yardımcı olur.
- f. Anestezi uygulamasında hastaya ilişkin anestezi kayıtlarını tutar.
- g. Hasta ve anestezi işlemine ait takip bilgilerini anesteziyoloji ve reanimasyon uzmanıyla paylaşır.

- h. Anestezinin sonlandırılmasından itibaren hastanın derlenme odasına güvenli bir şekilde teslim edilmesine yardımcı olur.

Tıbbi Laboratuvar Teknisyeni

- a. Laboratuvarların numune kabul birimlerinde numuneyi kabul eder. Numunelerin analizi için ön hazırlığını yapar.
- b. Laboratuvara başvuran kişilerden usulüne uygun olarak klinik örnekleri alır.
- c. Kan alma ünitesinde, kan alma işlemini yapar.
- d. Acil olan testleri ayırarak çalışır ve muhafazası gerekenleri usulüne göre ayırır, saklar.
- e. Red kriterlerine göre red edilmesi gereken örnekleri red ederek yeni örnek ister. Durumu, laboratuvar uzmanı, örneği gönderen hemşire ve/veya hekime bildirir.
- f. Laboratuvar araç-gereçlerini kullanarak hekim tarafından istenilen deney, test ve analizleri yapar, bulgularını rapor haline getirerek onaya sunar, çıkan panik değerleri laboratuvar uzmanına ve/veya ilgili klinik hekimine ve/veya hemşiresine bildirilir.
- g. İnternal ve eksternal kalite kontrol çalışmalarını yapar, kayıt altına alır. İşlem sırasındaki gözlemlerini kalite çalışmaları doğrultusunda formlara kaydeder.
- h. Laboratuvar istatistik çalışmaları, malzeme ve kit sayımı ile miad kontrollerini yapar, kayıt altına alır.
- i. Laboratuvar araç - gereçlerinin temizlik ve dezenfeksiyonunu sağlar.
- j. Laboratuvardaki test cihazları ve araçlarının, günlük bakımını ve kullanım öncesi kalibrasyon kontrollerini yapar.
- k. Dekontaminasyon işlemlerini ve atıkların güvenli bir şekilde bertaraf edilmesini sağlar.

Tıbbi Laboratuvar ve Patoloji Teknikeri

- a. Tıbbi laboratuvar ve patoloji teknikeri tıbbi laboratuvar teknisyeninin görev, yetki ve sorumluluklarına ilave olarak;
- b. Patoloji laboratuvarına gelen doku, sıvı, yayma ve ince iğne aspirasyonu örneklerinin kayıt ve kabulünü, fizyolojik ve anatomik özelliklerine göre fiksasyonunu yapar. Fiksasyonda kullanılan solüsyonların gerekli kimyasal hesaplama, ölçüm ve tartımlarını yapar ve hazırlar.
- c. Kemik, diş, tendon gibi dokuların dekalsifikasyonlarını yapar ve dekalsifikasyon ajanlarını kimyasal hesaplama, tartım ve ölçümlerle hazırlar.
- d. Alındığı gibi gönderilen sıvı örneklerin hücresellik değerlendirmesini yapar, doğrudan yayma veya sitosantifüj sistemlerini uygular, karar veremediği durumlarda uzman hekime danışır.
- e. Makroskopik çalışmaya aktif olarak katılır. Doku takibini otomatik makine ve/veya elle yapar. Doku takibinden çıkan parçaları blok haline getirir.

- f. İstenen kalınlık ve özellikte kesit alır. Preparatın hekim tarafından öngörülen veya rutin yöntemler ile boyama işlemlerini yapar. Süreçte kullanılan temel boya çözeltilerini hazırlar, kontrollerini yapar.
- g. Preparatları istek formları ile birlikte sorumlu patoloğa teslim eder. Preparat ve blokları kayıt altına alır ve arşivler.
- h. Taze doku ile çalışılan alanda; enfeksiyon kontrolünü yapar, güvenli çalışma ortamı sağlar, taze doku örneklerinden dokundurma, ezme, dondurma (frozen kesiti) preparatlarının fiksasyon, boyama, kapatma ve teslim işlemlerini yapar.
- i. Histokimyasal ve immünohistokimyasal boyama sistemleri için boya çözeltilerini ve antikorları hazırlar, uygun yöntemlerle boyama işlemini uygular. Boyama sonunda mikroskopik kontrollerini yapar, hata varsa kaynağını saptar, sorunu çözer ve kayıt altına alır. &) Mikroskop, doku takibi cihazı, boyama cihazı ve mikrotomun günlük ve haftalık bakımı, temizliği ile kalibrasyonunu yapar.

Tıbbi Görüntüleme Teknisyeni/Teknikeri

- a. Hasta ve çalışana yönelik radyasyon güvenlik önlemlerini uygular.
- b. Tıbbi görüntüleme cihazını ve ortamı radyografik incelemeye hazır hale getirir. Cihazların kalibrasyonunu kontrol eder, bakım ve tamirinin zamanında yapılması için ilgililere bilgi verir.
- c. Radyografik inceleme öncesinde hastayı hazırlar ve bilgi verir.
- d. Doğrudan ya da radyopaklı radyografi, bilgisayarlı tomografi ve kemik mineral dansitometresi çekimleri ile manyetik rezonans ve anjiyografi görüntülemesi yapar.
- e. Film banyo/baskı işlemleri ve görüntülerin elektronik kayıt işlemlerini yapar.
- f. Radyoaktif atıkların muhafazasını ve imha edilmesinde görev alır.
- g. Uzman eşliğinde radyonüklid görüntüleme ve floroskopi yapar.
- h. Hekim eşliğinde radyopak madde enjeksiyonu yapar.

Ağız ve Diş Sağlığı Teknikeri

- a. Diş ünitelerini muayene ve diğer işlemlere hazır hale getirir, kullanılan malzemelerin ön yıkamasını, yüzey dezenfeksiyonunu ve sterilizasyonunu yapar.
- b. Hasta muayenesinde hekime yardımcı olur.
- c. Hekimin uygulayacağı tedavi şekline göre gerekli malzemeleri temin eder, hazırlar, tedavi işlemleri esnasında tedaviyi yürüten hekime yardım eder,
- d. Klinikteki tedavi ve sarf malzemelerinin tedarik ve kontrolünde görev alır.
- e. Koruyucu diş hekimliği uygulamalarında diş hekimine yardımcı olur.
- f.

Diş Protez Teknikeri

- a. Laboratuardaki cihazların ve araçlarının kullanım öncesi kontrollerini yapıp düzenli aralıklar ile kalibrasyonlarını yaptırır.
- b. Diş hekimince alınan ölçüye göre hastaya özel modelini hazırlar.
- c. Diş hekimince alınan ölçüler ile verilen talimatlara göre protezleri, ortodontik apareyleri, porselen işlemlerini ve protezlerin tamirini yapar.
- d. Laboratuvar araç - gereçlerinin temizlik ve dezenfeksiyonunu yapar ve cihazların günlük bakımını sağlar.

Tıbbi Protez ve Ortez Teknisyeni/Teknikeri

- a. Tıbbi protez ve ortezin imalatında ve hastadan ölçü alımında görev alır, alçı modeli hazırlar, protezi ve ortezi imal eder, provasında görev alır. Hastaya protez ve ortezin işleyişi, bakımı ile ilgili bilgi verir.
- b. Tıbbi protez ve ortezin bakımı, tamiri ve kontrolünde görev alır. Yapı parçalarını birleştirir, söker ve yeniler.
- c. Hazır mamulleri ve meme protezini hasta üzerine uygular, yarı hazır mamulleri hasta üzerine uyarlar, yardımcı cihazları hastaların kullanımına uygun hale getirir.
- d. Hekim eşliğinde dışarıdan stabilizasyon için ön hazırlığı yapar, yumuşak ve alçı sargı yapar, pozisyonlama yapar, dışarıdan yapılan stabilizasyonu çıkarır. Olası yan etkileri kontrol eder ve hastayı bilgilendirir.
- e. Tıbbi protez ve ortez yapım ve uygulama hizmetlerinin yürütülmesinde atölye sarf ve demirbaş malzemeleri temin eder, bakımı ve onarımını yaptırır, uygulanacak protez ve ortezin hijyenini sağlar.

Ameliyathane Teknikeri

- a. Ameliyat odasını malzeme ve teçhizat yönünden cerrahi işlemlerin yapılmasına hazır hale getirir. Ameliyat masasını her ameliyattan önce kontrol eder, ameliyata hazır hale getirir ve gerekli destek parçalarını hazırlayarak güvenli bir çalışma ortamı oluşturur.
- b. Ameliyat esnasında çıkarılan herhangi bir cerrahi materyalin uygun bir şekilde ilgili birime gönderilmesine yardımcı olur.
- c. Her bir işlemde veya ameliyattan sonra ortamın temizlenmesini ve dezenfeksiyonunu sağlayarak yeniden kullanıma hazır hale getirilmesini sağlar.
- d. Ameliyattan sonra cerrahi aletleri ve malzemeleri temizler, dezenfekte eder ve kullanıma hazır hale getirilmesini sağlar.
- e. Cerrahi malzemelerin sterilizasyonunu ve uygun şartlarda korunmasını sağlar,
- f. Hastanın ameliyat odasına alınmasına, pozisyon verilmesine ve ameliyat sonrası nakline yardımcı olur.
- g. Cerrahi alet ve ekipmanların periyodik muayenelerini yaptırır ve olası arızalarını zamanında haber verir.

- h. Cerrahi işlem sırasında hekimin uygun gördüğü durum ve şekilde cerrahi ekibe yardım eder.

Adli Tıp Teknikeri

- a. Otopsi yapılmak üzere gönderilen cesedi, belgelerin uygunluğunu denetleyerek morga kabulünü yapar, kimlik bilgilerini etiketler. Morg içerisinde cesedin naklini sağlar.
- b. Otopsi salonu, laboratuvar, grafi odasını düzenler, havalandırmayı kontrol eder, otopsi salonunun ısı ve nem durumunun standartlara uygunluğunu sağlar.
- c. Cesedin fotoğraflarını çeker ve arşivlenmesinde görev alır.
- d. Otopsi tarihini ve saatini kaydeder. Otopsi öncesi alınması gereken örnekleri, kanıt ve elbiseleri toplar, hazırlar, etiketler ve saklar.
- e. Otopsi sırasında hekimin gözetiminde cesedin diseksiyonunu yapar, örneklerin alınmasından sonra kapatır.
- f. Otopsi sonrası cesedin teslim veya saklama işlemlerini yürütür.
- g. Ölü muayene tutanağını inceler, cenaze ile birlikte gönderilen her türlü materyali muhafaza altına alarak ilgili uzmana bildirir, ilgili uzmanın talimatları doğrultusunda bu materyallerle ilgili gerekli işlemleri yapar.
- h. Adli olay yeri incelemelerine katılır.
- i. Morg, otopsi odasını ve kullanılacak malzemeleri temizler, sterilizasyonunu veya dezenfeksiyonunu sağlar. Eksik malzemeleri temin eder.

Diyaliz Teknikeri

- a. Diyaliz tedavisine ilişkin tıbbi bakımı sorumlu hekimin direktiflerine göre yapar.
- b. Diyaliz hastalarını diyaliz uygulamaları hakkında bilgilendirir.
- c. Hemodiyaliz cihazlarını her hasta için diyalize hazırlar.
- d. Hemodiyaliz cihazının her işlem sonrasında iç ve dış dezenfeksiyonu ile malzemelerin sterilizasyon işlemlerini yürütür.
- e. Hemodiyaliz cihazlarını kullanıma hazır halde bulundurur, arıza durumunda teknik birime bildirir.
- f. Diyaliz işlemi öncesinde ve sonrasında haslayı tartar, diyaliz işlemi süresince hastanın yaşam bulgularının takiplerini yapar ve tedavilere ilişkin kayıtları tutar.
- g. Hastayı diyalize almadan önce damar yolunu değerlendirir, diyaliz giriş yerinin bakımını yapar, hemodiyaliz işlemini başlatır ve bitirir.
- h. Diyaliz işlemi sırasında oluşabilecek istenmeyen etkiler ve komplikasyonlar için gerekli önlemleri alır, oluşması halinde hekime haber verir.
- i. Su sisteminden elde edilen suyun bakteriyolojik, kimyasal analizlerin takibinin yapılmasında görev alır ve kayıtlarını tutar.

- j. Hekimin istemi doğrultusunda uygun diyalizör ve diyalizatı hazırlar. 1) Periton diyalizi alanında, sorumlu uzmanın gözetimi ve denetiminde periton diyaliz kateter bakımını yapar, transfer set değişimi ve solüsyonların değişimini sağlar, hastanın evde ziyaretlerine gider, rutin takiplerini yapar ve eğitim verir.

Perfüzyonist

- a. Kalp-akciğer makinesini, ekstrakorporeal membran oksijenasyon ve ventriküler destek cihazlarını yönetir.
- b. Ameliyat öncesi perfüzyonla ilgili hazırlığı yapar.
- c. Kardiyopulmoner bypass ve ekstrakorporeal (vücut dışı) dolaşım sırasında hastanın fizyolojik parametrelerini, kan gazları ve kan biyokimyası sonuçlarını ve antikoagülasyonu takip eder, gerekli girişimlerde bulunur ve ilgili kayıtlarını tutar.
- d. Kardiyopleji uygulaması gibi miyokard korunmasıyla ilgili gerekli işlemleri yapar.
- e. Gerektiğinde donör doku ve organların korunmasına yardımcı olur.
- f. Hemofiltrasyon-ultrafiltrasyon ve aferez uygulamalarını yapar.
- g. Hipotermi-hipertermi uygulamalarını ve vücut sıcaklığı regülasyonunu yapar.
- h. Ektrakorporeal dolaşım ekipmanı üzerinden kan ve kan ürünleri transfüzyonu ile uzman hekimlerin gerekli gördüğü ilaç ve tıbbi ajanların uygulamasını yapar.
- i. İzole organ ve ekstremitte perfüzyonunun yapılmasını sağlar.
- j. Ektrakorporeal dolaşım desteğinde olan hastanın transportuna eşlik eder.

Eczane Teknikeri

- a. Eczacının gözetimi, sorumluluğu ve denetiminde;
- b. Eczanede sunulan reçeteli ve reçetesiz ilaç, tıbbi ürün, kozmetik müstahzar, tıbbi malzeme ve sağlıkla ilgili diğer ürünlerin temininde, saklanması ve sunulmasında görev alır.
- c. Bu ürünlerin son kullanma tarihlerini ve stok kontrollerini yapar; eksikleri tespit eder ve uygun bir şekilde depolanmaları ile kayıtlarının tutulması konusunda görev alır.
- d. Eczanede bulunan cihazların ve eczane laboratuvarının bakımını yapar ve işlerliğini sağlar.
- e. Eczanenin idari ve mali süreçleriyle ilgili eczacı tarafından verilen görevleri yerine getirir.

İş ve Uğraşı Terapisti (Ergoterapist)

- a. Bireyin ev, iş ve okul ortamlarında fonksiyonel potansiyelini değerlendirerek performansını en üst düzeye çıkarmak ve çevreye uyumunu sağlamak için önerilerde bulunur.
- b. Bireylerin hastalık ve engellilik sonucu ortaya çıkan fonksiyonel sınırlılıklarını değerlendirir, günlük faaliyetlerini ve mesleklerini sürdürecekt uygulamaları yapar.

- c. Hastaların duygusal, psikososyal, gelişimsel ve fiziksel yeterliliklerini mesleği ile ilgili ölçüm
- d. Günlük yaşam aktivitelerinde bağımsızlığı sağlamaya yönelik yöntemler ile araç-gereçleri belirler ve kullanımını öğretir.
- e. Bireysel ve grup olarak mesleki, sosyal, sanatsal ve eğitim aktivitelerinin kullanımıyla ilgili rehabilitasyon programları yapar ve uygular.
- f. Duyu algı motor bütünleşme eğitimini ve bu alanlarda iş ve uğraşı terapisi uygular.
- g. Kişilerin topluma katılımını etkileyen kişisel çevresel ve aktivite performansına ait engelleri değerlendirir.
- h. Dışlanmış bireylerin topluma kazandırılması için gerekli değerlendirme ve rehabilitasyon işlemlerini yürütür.

İş ve Uğraşı Teknikeri (Ergoterapi Teknikeri)

- a. İş ve uğraşı teknikeri; uzman tabip veya iş ve uğraşı terapisti gözetiminde;
- b. Bireyin; günlük yaşam, iş yaşamı, hobi ve boş zaman aktiviteleri ile ilgili becerilerinin geliştirilmesi, iyileştirilmesi veya düzeltilmesi amacıyla rehabilitasyon programı çerçevesinde öngörülen iş-uğraşı terapisi uygulamalarını yapar.
- c. Bireyin bilişsel, duyu, algı ve nöromüsküler fonksiyonlarının geliştirilmesi, iyileştirilmesi veya düzeltilmesi amacıyla rehabilitasyon programı çerçevesinde öngörülen iş ve uğraşı terapisi uygulamalarını yapar.
- d. Ortez, protez ve yardımcı teknolojik cihaz kullanım gereksinimi olan bireylerde bu cihazları uygulama ve eğitime katkıda bulunur.
- e. Ev ve diğer toplumsal katılım alanlarında bireysel bağımsızlığı artırmak üzere, çevresel değişikliklerle ilgili çalışmalara katılır.

Elektronörofizyoloji Teknikeri

- a. Hekimin talimatı doğrultusunda, (elektroensefalografi (EEG), elektronöromiyografi (ENMG), polisomnografi (PSG), pozitif hava yolu basıncı (PAP) titrasyonu, uyarılmış potansiyel çalışmaları gibi elektronörofizyolojik uygulamaları yapar.
- b. İşlem süresince hastanın takibini yapar, hastanın durumuyla ilgili gözlemlendiği olağan dışı durumları ve komplikasyonları hekime bildirir.
- c. İşlemler ve acil durumlar için gerekli cihaz, elektrot, malzeme ve ilaçları hazırlar. İşlem öncesinde cihazların kalibrasyonunu yapar. Ortamın işlemler için uygunluğunu temin eder,
- d. İşlem sonunda kullanılan cihaz ve malzemelerin temizlik ve bakımını yapılmasını sağlar, uygun şekilde muhafaza eder.

Mamografi Teknikeri

- a. Mamografi ünitesini çekime hazır hale getirir. Cihazın ve tüm ekipmanın kalite standartlarına uygunluğunu, kalibrasyonunu kontrol eder, bakım ve tamirinin zamanında yapılması için ilgililere bilgi verir.
- b. Memenin uygun pozisyonlarda grafisini çeker ve film banyo/baskı, elektronik kayıt işlemlerini yapar
- c. Mamogramların kanser açısından pozitif ve negatif yönden incelemesini yapar.
- d. Çekilen mamogramları, varsa eski mamogramları ve raporlarını radyoloji uzmanının değerlendirmesine ve raporlamasına hazır hale getirir.
- e. Hasta ve çalışan güvenliği açısından radyasyon güvenlik tedbirlerini alır.
- f. Meme girişimsel işlemlerinin yapılması sırasında hekime yardımcı olur.

Optisyen

- a. Uzman tabip tarafından verilen reçetelerde yazılı numaralı gözlük camlarının, her türlü lenslerin, optik görme gereçlerinin ve gözlük çerçevelerinin hastaya sunulmasını sağlar.
- b. Standartlara uygun olarak gözlük montajı yapar, onarır, tespitini sağlar ve kişinin kullanımına uygun haline getirir.
- c. Optik gereç kullanıcılarına ve hastalara ait kayıtları tutar ve gerektiğinde ilgili kurumlara verir.

Acil Tıp Teknikeri

- a. İntravenöz ve intraosseöz girişim ile hastaneye ulaşıncaya kadar, Bakanlıkça belirlenen acil ilaçları ve sıvıları kullanır.
- b. Temel ve ileri hava yolu uygulamaları, endotrakeal entübasyon uygulaması, gerekli hallerde krikotirotomi ve oksijen uygulaması yapar.
- c. Travma stabilizasyonu, kırık, çıkık ve burkulmalarda stabilizasyon, yara kapatma ve basit kanama kontrolü yapar.
- d. Hastanın nakle hazır hale gelmesini ve uygun taşıma teknikleri ile hastanın naklini sağlar.
- e. EKG çekimi ve ritim değerlendirmesi yapar, monitörizasyon, defibrilasyon, kardiyoversiyon, external pacemaker uygulaması gibi elektriksel tedavileri uygular.
- f. Acil doğum durumunda doğum eylemine yardımcı olur.
- g. Görevinin tüm aşamalarında haberleşme ağını doğru ve hızlı bir biçimde kullanır. g) Ambulansı teknik, tıbbi araç-gereç ve malzeme yönünden kullanıma hazır halde bulundurur, zorunlu hallerde ambulans sürücülük görevi yapar.

Acil Tıp Teknisyeni

- a. İntravenöz ve intraosseöz girişim yapar,
- b. Temel hava yolu uygulamaları, endotrakeal entübasyon ve oksijen uygulaması yapar.

- c. Uygun taşıma tekniklerini uygular.
- d. Temel yaşam desteği protokollerini uygular. Bu uygulama sırasında yarı otomatik ve tam otomatik eksternal defibrilatörleri kullanır.
- e. Travma stabilizasyonu ile kırık, çıkık ve burkulmalarda stabilizasyonu sağlar.
- f. Hastanın nakle hazır hale gelmesini sağlar.
- g. Yara kapatma ve basit kanama kontrolü yapar.
- h. Acil doğum durumunda doğum eylemine yardımcı olur,
- i. Monitörizasyon ve defibrilasyona yardımcı olur.
- j. Görevinin tüm aşamalarında haberleşme ağını doğru ve hızlı bir biçimde kullanır,
- k. Ambulans teknik, tıbbi araç-pereç ve malzeme yönünden kullanıma hazır halde bulundurulur, gerektiğinde ambulans sürücülük görevi yapar.

Hemşire Yardımcısı

- a. Hasta odasının düzenini ve temizliğinin yapılmasını sağlar.
- b. Hastanın yatağını yapar,
- c. Hasta güvenliğinin sağlanmasına yardım eder.
- d. Hastanın tedavi planında yer alan ve hemşirenin uygun gördüğü oral ilaçları hastaya verir.
- e. Hastanın kişisel bakım ve temizliği ile ilgili gereksinimlerinin karşılanmasına yardım eder.
- f. Hastanın deri bütünlüğünü gözlemleyerek hemşireye bilgi verir.
- g. Hastaların muayene, tetkik ve tedavi için hazırlanmasına, tıbbi işlem öncesinde elbiselerinin değiştirilmesine ve işlem sonrasında giyinmesine yardım eder.
- h. Yatak yarasını önlemeye yönelik koruyucu işlemlerde hemşireye yardım eder.
- i. Hastanın günlük yaşam aktivitelerinin yerine getirilmesine yardım eder.
- j. Yataktan kalkamayan veya kalkması uygun görülmeyen hastanın boşaltımına yardımcı olur, varsa boşaltımla ilgili sorunlarını hemşireye bildirir.
- k. Hastanın idrar torbasını boşaltır veya değiştirir.
- l. Hastadan steril olmayan idrar örneği ve dışkı örneği alır.
- m. Hastanın beslenme programına uygun olarak beslenmesine yardımcı olur
- n. Kilo takibi gereken hastalarda günlük kilo takibini yapar.

- o. Hemşirenin uygun gördüğü durumlarda haslanın yürütmesine ve hareket etmesine yardım eder.
- p. Hareket kısıtlılığı olan hastalarda uygun görülen pozisyonu verir.
- q. Hastanın başka bir kliniğe ya da birime transferine yardım ve refakat eder.
- r. Hasta için planlanan egzersiz programının hastaya uygulanmasına yardım eder.
- s. İlgilendiği hastaların genel durumunda fark ettiği değişiklikleri hemşireye bildirir.
- t. Ölüm sonrası yapılması gereken bakımları uygular.
- u. Alınan kan, doku veya diğer örneklerin laboratuvara naklini sağlar.
- v. Hasta bakımında kullanılan malzemelerin hazırlanmasını, temizliğini, dezenfeksiyonunu ve uygun şekilde saklanmasına yardım eder.

Ebe Yardımcısı

- a. Doğurganlık sınırları içerisindeki kadınların üreme sağlığı konusunda kayıtlarının tutulmasına yardım eder.
- b. Gebelik öncesi dönemde gebeliğe hazırlık eğitim programı ile anne-babalığa ve doğuma hazırlık programlarının uygulanmasına yardım eder. ç) Gebelik izlemleri süreci dâhil olmak üzere kadının muayeneye hazırlığını yapar.
- c. Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde gebenin günlük yaşam aktivitelerinin yerine getirilmesi, beslenme programının uygulanması, kişisel bakım ve temizliği ile ilgili gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı olur.
- d. Doğum sırasında gebenin doğum ağrısı ve doğum korkusuyla başa çıkmasına yardımcı olur.
- e. Doğum sonrası dönemde; anneye bebek bakımı ve emzirme konusunda yardımcı olur, anne ve bebeğin genel sağlık durumunda fark ettiği değişiklikleri ebeye bildirir.
- f. Kadının başka bir kliniğe ya da birime transferine yardım eder ve refakat eder.
- g. Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde anne ve bebek sağlığını korumak ve geliştirmek için hizmet sunduğu gruba bilgi verir.
- h. Aile planlaması hizmetlerinde, kadın ve yenidoğana ait tarama programlarının yürütülmesinde ebeye yardım eder,
- i. Kullanılan malzemelerin temizliği, dezenfeksiyonu ve uygun şekilde saklanmasına yardım eder.
- j. Çalıştığı ünitenin kullanıma hazır bulundurulmasında görev alır.
- k. Alınan kan, doku veya diğer örneklerin laboratuvara naklini sağlar.

Sağlık Bakım Teknisyeni

- a. Çalıştığı ünitenin kullanıma hazır bulundurulmasında görev alır.

- b. Hastaların muayene, tetkik ve tedavi için hazırlanmasına, tıbbi işlem öncesinde elbiselerinin değiştirilmesine ve işlem sonrasında giyinmesine yardım eder.
- c. Sağlık meslek mensubunun uygun gördüğü durumlarda hastanın yürütmesine ve hareket etmesine yardım eder.
- d. Hareket kısıtlılığı olan hastalar için sağlık meslek mensubunun uygun gördüğü pozisyonu verir,
- e. İlgilendiği hastaların genel durumunda fark ettiği değişiklikleri sağlık meslek mensubuna bildirir.
- f. Sağlık meslek mensuplarının belirlemiş olduğu günlük yaşam aktivitelerine yönelik plan doğrultusunda hastaya yardım eder,
- g. Sağlık meslek mensubu tarafından belirlenen beslenme programına uygun olarak hastanın beslenmesine yardımcı olur
- h. Sağlık meslek mensubu tarafından belirlenen egzersiz programının hastaya uygulanmasına yardım eder.
- i. Kullanılan malzemelerin hazırlanmasına, temizliğine, dezenfeksiyonuna ve uygun şekilde saklanmasına yardım eder.
- j. Kullanılan aletlerin sterilize edilmesine, kirlenmiş malzemelerin bertaraf edilmesine, tıbbi aletlerin ve malzemelerin kullanıma hazır bulundurulmasına yardım eder,
- k. Alınan kan, doku veya diğer örneklerin laboratuvara naklini sağlar.
- l. Hastanın başka bir kliniğe ya da birime transferine yardım ve refakat eder.

Diğer Meslek Mensuplarının Sağlık Hizmetlerinde İş ve Görev Tanımları

Psikolog

- a. Psikoloji lisans eğitimi üzerine ilgili mevzuatına göre Bakanlıkça uygun görülen psikolojinin tıbbi uygulamalarıyla ilgili sertifikalı eğitim almış ve/veya yeterliliğini belgelemiş psikologlar, klinik psikoloğun sorumluluğunda test teknik ve yöntemlerini uygular ve raporlar, hasta görüşmesi yapar. Psikolojik rehabilitasyon hizmeti, afet ve kriz ile özel alanlara yönelik psikolojik destek hizmeti verir. Taburcu olan hastaların izlem, görüşme, danışmanlık hizmetlerine katkı sağlar.
- b. Uluslararası teşhis ve sınıflama sistemlerinde hastalık olarak tanımlanmayan psikologları doğrudan ilgilendiren durumlarda ayaktan, yatan ve kronik hastalığı olan hastalara ve yakınlarına klinik psikoloğun ve/veya psikiyatri uzmanının sorumluluğunda psikolojik destek hizmetleri verir.
- c. Toplum ruh sağlığını korumaya yönelik faaliyetlerde görev alır.
- d. Çalıştıkları kurumlarda diğer çalışanlara yönelik psikolojik destek eğitimleri verir.
- e. Psikoteknik değerlendirme yapar.

- f. Eğitimini almış olduğu alanda hastalara, hasta yakınlarına, ekipteki tüm elemanlara duygu, düşünce, davranış ve bedensel hastalıkların ilişkileri, tutumların ve davranışların değiştirilmesi, stres gibi insan davranışları, hakkında kuramsal ve uygulamalı bilgi verir.

Biyolog

- a. Sağlık kurum ve kuruluşlarında hematoloji, endokrinoloji, immünoloji, mikrobiyoloji, biyokimya, bakteriyoloji, parazitoloji, genetik, moleküler biyoloji, anatomi, patoloji, histoloji, sitoloji, embriyoloji, morfoloji, toksikoloji, metabolizma, biyoistatistik, tıbbi biyoloji, kan ve kan ürünleri, biyolojik ürünler, infertilite laboratuvarları gibi alanlarda görev alır.
- b. Canlı organizmalar hakkında bilgiyi artırmak, yeni bilgiler ortaya koymak, yeni ürünler, işlemler ve teknikler geliştirmek amacıyla yapılan bilimsel araştırmalar ve araştırma-geliştirme çalışmalarında görev alır.
- c. Biyoteknolojik araştırma-geliştirme çalışmalarında görev alır.
- d. Bilimsel araştırmalarda; problemin tanımlanması, amacın belirlenmesi, hipotezin geliştirilmesi, deney ve testlerin tasarlanması ve yürütülmesi ile elde edilen verilerin analiz edilerek sonuçlarının yorumlanması, bu doğrultuda tıbbi alanda uygulanmasına yönelik öneriler geliştirilmesi ve raporlanmasında görev alır.

Çocuk Gelişimcisi

- a. Çocukların zihinsel, dil, motor, öz bakım, sosyal ve duygusal gelişimlerini değerlendirerek çocuğun ihtiyaçlarına yönelik gelişim destek programlarını hazırlar ve uygular,
- b. Sağlık kurumlarında çocuğun uyum ve gelişimine uygun ortamın hazırlanmasında görev alır.
- c. Riskli bebek ve çocuk izlemlerinde ilgili uzman gözetiminde görev alır ve gelişimi destekleyici çalışmaları yürütür.
- d. Çocuk gelişimi ile ilgili materyallerin tasarımını planlar ve yapar.
- e. Aileye çocuğun gelişimine yönelik eğitim verir.

Sosyal Çalışmacı/Sosyal Hizmet Uzmanı

- a. Sosyal işlevselliğin sağlanması, korunması, geliştirilmesi ve rehabilitasyonu amacıyla sosyal hizmet müdahalesini gerçekleştirir.
- b. Tıbbi sosyal hizmet müdahalesinin gerektirdiği sosyal inceleme raporu, süreç raporu, vaka değerlendirme ve sonlandırma raporlarını hazırlar, gerektiğinde ilgili birim ve yetkililerle paylaşır.
- c. Sosyal işlevsellik sorunlarını önleyici ve rehabilite edici tıbbi sosyal hizmet programları geliştirir, uygular ve değerlendirir.
- d. Sağlık hizmeti alanların sosyal sağlığını destekleyici ve güçlendirici tıbbi sosyal hizmet programlarını uygular, izler ve değerlendirir.

- e. Sağlık hizmeti alan dezavantajlı hasta gruplarının ve yakınlarının tedavi sürecinde yaşadıkları sosyal ve sosyoekonomik sorunlarının zamanında çözümlenebilmesi amacıyla uygun sosyal hizmet müdahalesini belirler ve uygular.
- f. Kriz durumlarında, tıbbi sosyal hizmet müdahalesini uygular.
- g. Tıbbi sosyal hizmet alanında farkındalık oluşturmak için çalışmalar yapar.
- h. Sağlık kurum ve kuruluşlarındaki gönüllülük esasına dayanan çalışmaları koordine eder.
- i. Sağlık hizmetlerinden yararlanma sürecinde ihmal ve/veya istismar ve aile içi şiddet olgularına yönelik sosyal hizmet müdahalesini gerçekleştirir.
- j. Sağlık hizmeti alanların ihtiyaç duyabileceği, sosyal destek programlarına erişimini sağlar.

Sağlık Eğitimsi/Tıbbi Teknolog

- a. Sağlığın geliştirilmesi çalışmaları kapsamında; birey ve toplumun sağlığının korunması sağlık düzeyinin yükseltilmesine yönelik davranış değişikliği oluşturmak ve sürdürmek amacıyla sağlık eğitimi programları hazırlar ve uygular.
- b. Eğitim faaliyetleri ile ilgili ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini yürütür.
- c. Alanı ile ilgili politika geliştirilmesinde ve farkındalık oluşturmada görev alır,

Sağlık İdarecisi

- a. Kurumun idari, mali ve teknik hizmetlerinin yürütülmesinde, misyon, vizyon, temel hedef ve değerlerinin belirlenmesinde, kalite, standardizasyon ve akreditasyon çalışmaları ile performans değerlendirmesinde görev alır.
- b. Kurumun finansal yönetim politikalarının belirlenmesi, uygulaması ve yönetilmesinde görev alır.
- c. Kurumun muhasebe, bütçe, mali analiz ve maliyet analizi faaliyetlerini yürütür.
- d. Sağlık hizmetleri sunumunun planlanması, yürütülmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi sürecinde görev alır.
- e. Kurumda tıbbi ve hasta bakımı dışında verilen hizmetlerin organizasyonu, yürütülmesi ve denetimini sağlar,
- f. Kurumda kriz ve afet planının hazırlanması ve yürütülmesi çalışmalarında görev alır.
- g. Hastalıkların tanıları ve ameliyatların uluslararası hastalıklar kod sistemine göre kaydedilmesi, tıbbi ve idari istatistiklerinin tutulması, saklanması, değerlendirilmesi ve raporlanmasında görev alır.
- h. Kurumun genel ve tıbbi arşiv hizmetleri ile hastane bilgi sistemlerinin yürütülmesinde görev alır.
- i. Sağlık yönetimi alanına ilişkin politikalar geliştirir, planlamalar yapar veya bu çalışmalarda görev alır.

Çevre Sağlığı Teknisyeni/Teknikeri

- a. Bulaşıcı hastalıklar mücadelesinde görev alır.
- b. Tıbbi ve diğer atıkların yönetiminde ve denetiminde görev alır.
- c. İyonlaştırıcı olmayan radyasyon ile ilgili konularda kontrol ve denetimlerde görev alır. ç) İş sağlığı ve güvenliği denetiminde görev alır.
- d. Hava kirliliği ölçümü yapar, hava kirleticilerine karşı gerekli önlemleri alır.
- e. Gürültü kirliliği ölçümleri yapar, gürültü kirliliğine karşı gerekli önlemleri alır.
- f. Su güvenliği ile ilgili iş ve işlemlerde görev alır. Yaşlı bakım teknikeri / Evde hasta bakım teknikeri
- g. Yaşlı bireyler ile evde bakım gerektiren hastaların;
 - Fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden bakım gereksinimlerini değerlendirir. Günlük yaşam aktivitelerinin korunmasını, sürdürülmesini ve en üst düzeyde kullanmasını destekler.
 - Diyetisyen tarafından önerilen beslenme programına uygun olarak besler, kilo takibi yapar ve değişiklikleri sağlık ekibi üyeleri ile değerlendirir.
 - Yaşam alanını kaza riski ve güvenlik yönünden değerlendirir, gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlar.
 - Sağlık ekibi tarafından planlanan tıbbi bakımı takip eder, tıbbi bakımın uygulanmasına yönelik problem tespit etmesi halinde sağlık meslek mensubuna durumu iletir.
 - Ağız ve diş bakımı gibi günlük kişisel bakıma yardımcı olur. Yatağa bağımlı olma, hastalık veya engellilik nedeni bağımlılık durumlarında kişisel bakım ve temizlik uygulamalarını yerine getirir.
 - Sağlık hizmetlerine ulaşmasına yardımcı olur, gerektiğinde refakat eder.
 - Bakım veren aile üyelerini destekler.
 - İstismardan korur, aileyi ve gerekli durumlarda ilgili kurumları bu konuda bilgilendirir.
 - Sosyal aktivitelere yönlendirir ve katılımını destekler.

Tıbbi Sekreter

- a. Sağlık kurum ve kuruluşlarında, sağlık hizmet sunumunun devamlılığı esası ile tıbbi iş ve işlemlerin gerektirdiği haberleşme ve yazışma hizmetlerini yürütür.
- b. Sağlık kurum ve kuruluşlarında randevu hizmetlerini ve hasta kabul işlemlerini yapar.
- c. Hastaya ait tıbbi ve idari kayıtları tutar, elektronik ve/veya sesli ortamlara kayıt edilen tıbbi verileri tıbbi belgelere dönüştürür.
- d. Hasta dosyalarını ve gerekli görülen diğer belge ve raporları dosyalar, arşivleme ve hizmete sunma işlemlerini yürütür.

- e. Belirlenen sınıflandırma ve kodlama sistemlerine göre klinik kodlama işlemlerini yapar.
- f. Tıbbi istatistikler ile ilgili verileri derleyerek sonuçlarını üst yönetime raporlar.
- g. Hasta dosyaları arşivinin kurulum ve işleyişinde görev alır.
- h. Hasta dosyalarındaki eksikliklerin giderilmesini sağlar.
- i. Hastanın taburcu ve transfer işlemlerini yapar, kurumlar arası iletişimi sağlar.
- j.

Biyomedikal Cihaz Teknikeri

- a. Kullanılmakta olan tıbbi cihazların periyodik olarak kalibrasyonunu ile bu cihazların bakım ve onarımını yapar.
- b. Kuruma alınması düşünülen tıbbi cihazların teknik şartnamesinin hazırlanmasında ve alınan tıbbi cihazların muayene kabulünde görüş verir.
- c. Tıbbi cihazların kullanımını hakkında ilgili personele bilgi verir,
- d. Hasta ve çalışanları tıbbi cihazların zararlı etkilerinden korumak için gerekli tedbirleri alır.